

Projekt

z dnia 13 maja 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Czeladź na lata 2019-2022

Na podstawie przepisu art. 7 ust.1 pkt 9 i art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 ze zmianami), po uzyskaniu pozytywnej opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach

**Rada Miejska w Czeladzi
uchwała co następuje:**

§ 1. Uchwała się Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Czeladź na lata 2019- 2022 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i na stronie internetowej Urzędu Miasta Czeladź.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ MIASTA CZELADŹ

**GMINNY PROGRAM OPIEKI
NAD ZABYTKAMI
MIASTA CZELADŹ
NA LATA 2019 - 2022**

LISTOPAD 2018

**OPRACOWANIE:
Jakub Danielski
ewidencjazabytkow@gmail.com**

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Podstawa prawna opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.....	4
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.....	5
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.....	11
4.1. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu.....	14
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.....	19
5.1. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie miasta	19
5.2. Charakterystyka zasobów oraz analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta.....	25
5.2.1. Charakterystyka miasta.....	25
5.2.2. Historia miasta Czeladź.....	28
5.3. Krajobraz kulturowy - zabytki o najważniejszym znaczeniu dla miasta Czeladź.....	29
5.4. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony.....	50
5.4.1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków.....	50
5.4.2. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków.....	51
5.5. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków.....	52
5.6. Zabytki archeologiczne w gminnej ewidencji zabytków.....	57
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego miasta. Analiza szans i zagrożeń.....	59
7. Założenia programowe oraz zasady oceny realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.....	62
8. Instrumentarium realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.....	66
9. Źródła finansowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.....	67
9.1. Dotacje.....	68
9.2. Programy operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.....	72
9.3. Środki europejskie.....	73
10. Realizacja i finansowanie z zakresu ochrony zabytków.....	77
11. Bibliografia.....	81
12. Spis tabel, rysunków i zdjęć.....	81
13. Załączniki mapowe.....	82

1. Wstęp

Dziedzictwo kulturowe jako jeden z podstawowych aspektów życia i działalności człowieka, kształtuje związki międzyludzkie i określa tożsamość i świadomość społeczności. Obiekty zabytkowe stanowią cenny element kultury, który wpływa na kształtowanie się otoczenia człowieka współczesnego, mający wszechstronny wpływ na jego życie codzienne. Bogactwo i różnorodność dziedzictwa, należycie pielęgnowane i wykorzystane, powinny stanowić jeden z głównych czynników rozwoju życia społeczno - gospodarczego.

Po zapoczątkowaniu w Polsce przemian ustrojowych pojawiły się nowe zjawiska i postawy wobec problemu ochrony dorobku i spuścizny minionych pokoleń. Zaczynamy postrzegać dziedzictwo kulturowe jako jedną z ważniejszych gałęzi życia gospodarczego, która może generować znaczne zyski. Przejawem nowego podejścia władz do roli dziedzictwa kulturowego było przyjęcie 23 lipca 2003 r. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która zastępując starą ustawę o ochronie dóbr kultury z 1962 r., na nowo zdefiniowała pojęcia z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i określiła politykę państwa oraz powinności władz państwowych i samorządowych w tej dziedzinie. Ustawa zobowiązuje organy samorządu do sporządzania co cztery lata Programów opieki nad zabytkami. Niniejsze opracowanie stanowi wypełnienie ustawowego obowiązku.

Przedmiotem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Czeladź na lata 2019 - 2022 (GPOnZ) jest problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego miasta. GPOnZ określa kierunki działań w zakresie opieki nad zabytkami: wskazuje konieczne do wykonania zadania i sugeruje sposoby ich realizacji poprzez określenie podstawowych działań organizacyjnych, finansowych, promocyjnych i ochronnych. Niniejsze opracowanie sporządzono zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067) oraz z wytycznymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa. GPOnZ sporządzany jest przez Burmistrza Miasta, następnie po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zostaje przyjęty przez Radę Miejską. GPOnZ ogłaszany jest w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego. Sporządza się go na okres 4 lat, natomiast co 2 lata Burmistrza Miasta przedstawia Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania określonych w nim zadań.

Niniejsze opracowanie stanowi kontynuację Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Czeladź na lata 2007 - 2010, który został przyjęty uchwałą nr XX/118/2007 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 28 czerwca 2007r. GPOnZ został zaktualizowany w zakresie potencjału dziedzictwa kulturowego i źródeł finansowania oraz dostosowany do zmieniających się realiów dotyczących opieki nad zabytkami w części analizy SWOT, celów i działań.

GPOnZ to dokument uzupełniający do innych aktów planowania. Jest dokumentem polityki administracyjnej w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Głównym odbiorcą GPOnZ jest lokalna wspólnota samorządowa. W zamierzeniu beneficjentami GPOnZ mają stać się nie tylko prywatni właściciele czy użytkownicy obiektów zabytkowych, ale również mieszkańcy miasta. Istotnym celem GPOnZ jest dążenie do osiągnięcia odczuwalnej i akceptowanej społecznie poprawy w zakresie: stanu zachowania i utrzymania obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta, szeroko pojmowanego zasobu dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego. Ważne jest, aby poprawa ta dokonywała się przy partycypacji mieszkańców miasta, w różnych formach ich życiowej aktywności (praca zawodowa, działalność społeczna, działania wynikające z prawa własności lub z użytkowania obiektów zabytkowych) zaangażowanych w opiekę nad zabytkami. Obowiązkiem władz publicznych w tym względzie jest z kolei pobudzanie i usprawnianie mechanizmów regulujących kwestie tej opieki oraz tworzenie i wspieranie inicjatyw mających taką opiekę na celu.

2. Podstawa prawna opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Podstawę prawną opracowania GPOnZ stanowi ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067), która mówi o obowiązku sporządzania przez samorządy wojewódzkie, powiatowe oraz gminne, na okres czterech lat Programu opieki nad zabytkami.

W świetle ustawy, ochrona zabytków to aktywność administracji publicznej, która ma na celu stworzenie sprzyjających okoliczności prawnych, finansowych i organizacyjnych, służących zachowaniu, zagospodarowaniu i utrzymaniu zabytków, zapobieganie zagrożeniom, niszczeniu, niewłaściwemu użytkowaniu, uszczupleniu zasobów zabytków, a także kontroli stanu zachowania i przeznaczenia zabytków oraz uwzględnianie tych zadań w kształtowaniu polityki planistycznej i środowiskowej. Terminem opieka nad zabytkami ustawa obejmuje działania właścicieli zabytków, które tworzą warunki dla naukowego badania zabytków, prowadzenia przy nich prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, zabezpieczenia i utrzymania ich samych oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie oraz popularyzowania i upowszechniania wiedzy o nich. W ustawie określono kwestie związane z ochroną i zarządzaniem dziedzictwem kulturowym, a szczególnie zagadnienia tworzenia krajowego programu ochrony i opieki nad zabytkami, organizację organów ochrony zabytków (zadania i kompetencje w zakresie ochrony zabytków wykonuje Generalny Konserwator Zabytków w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz wojewódzcy konserwatorzy zabytków działający w imieniu wojewodów), zakres i formy ochrony zabytków (którymi są: wpisanie do rejestru zabytków, wpisanie na Listę Skarbów Dziedzictwa, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego), a także zasady finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków. Zapisy ustawy, zwłaszcza w punktach dotyczących form ochrony zabytków, są komplementarne do zapisów ustaw o samorządzie terytorialnym (o planowaniu przestrzennym oraz o ochronie przyrody). Ponadto, ustawa dookreśla zakres zadań dotyczących ochrony zabytków i opieki nad nimi administracji samorządu gminnego i powiatowego.

Art. 87 ust. 2 cytowanej ustawy, wyznacza cele opracowania GPOnZ, w szczególności są to:

1. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
2. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
7. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Zabytki zostały objęte w Polsce ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela. Znaczenie dziedzictwa kulturowego dla rozwoju cywilizacyjnego oraz zadania państwa w zakresie ochrony określają artykuły 5 i 6 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dookreślenie konstytucyjnego obowiązku państwa wraz z podziałem kompetencji na poszczególne organy administracji publicznej i instytucje państwowe następuje na poziomie ustawodawstwa zwykłego.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r., która zastąpiła ustawę o ochronie dóbr kultury z 1962 r., powiązała ochronę zabytków z ochroną szeroko pojmowanego dziedzictwa kulturowego, umieszczając to zagadnienie w kontekście naszego uczestnictwa w kulturze i historii całej Europy. Nowe prawo zostało dostosowane do zasad obowiązujących w Unii Europejskiej.

Obowiązujące uregulowania prawne, dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, zostały zawarte w następujących w Konstytucji oraz ustawach:

• **Konstytucja RP** (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. - Dz. U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.) w przepisach:

- **Art. 5:** „Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

- **Art. 6 ust. 1:** „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju oraz (...) udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym”.

- **Art. 86:** „Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa”.

• **Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067), która jest głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce. Przy opracowaniu programu opieki nad zabytkami należy uwzględnić przepisy tej ustawy, takie jak:

- **Art. 3:** który definiuje podstawowe pojęcia użyte w ustawie: zabytek, zabytek nieruchomy, zabytek ruchomy, zabytek archeologiczny, instytucja kultury wyspecjalizowana w opiece nad zabytkami, prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie, architektoniczne, archeologiczne, historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny, historyczny zespół budowlany, krajobraz kulturowy, otoczenie zabytku.

W tym miejscu należy wyjaśnić pojęcie zabytku. Zabytek, jest to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, które są dziełem człowieka lub związane są z jego działalnością. Stanowią one świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

- **Art. 4:** objaśnia, że ochrona zabytków polega na podejmowaniu w szczególności przez organy administracji publicznej działań mających na celu: „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie; zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków; udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków; przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę; kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków; uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”.

- **Art. 5:** określa, w sposób otwarty, kwestię opieki nad zabytkami: „opieka nad zabytkami sprawowana jest przez jego właściciela lub posiadacza i polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków naukowego badania i dokumentowania zabytku; prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku; zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości; popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz o jego znaczeniu dla historii kultury”.

- **Art. 6:** klasyfikuje w układzie rzeczowym przedmioty ochrony i zarazem stanowi szczegółową definicję zabytku:

„1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- c) dziełami architektury i budownictwa,
- d) dziełami budownictwa obronnego,
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

2) zabytki ruchome będące, w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
- e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach,
- f) instrumentami muzycznymi,
- g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- b) cmentarzyskami,
- c) kurhanami,
- d) relikwiami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej”.

- **Art 7:** reguluje następujące formy ochrony zabytków:

1) wpis do rejestru zabytków, który dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków.

Do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku. Wpis do rejestru historycznego układu urbanistycznego, ruralistycznego lub historycznego zespołu budowlanego nie wyłącza możliwości wydania decyzji o wpisie do rejestru wchodzących w skład tych układów lub zespołu zabytków nieruchomych. Wpisanie zabytku nieruchomego do rejestru ujawnia się w księdze wieczystej danej nieruchomości na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie decyzji o wpisie do rejestru tego zabytku. Wpisy do rejestru są wolne od opłat. Skreślenie z rejestru zabytków następuje na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy lub z urzędu, na podstawie decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Na podstawie decyzji wojewódzki konserwator zabytków występuje z wnioskiem o wykreślenie wpisu z księgi wieczystej

i z katastru nieruchomości. Informacja o skreśleniu ogłoszona jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Wykreślenia wolne są od opłat.

Zabytek ruchomy wpisuje się do rejestru na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków - na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję o wpisie z urzędu - w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę.

1a) wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa.

Listę Skarbów Dziedzictwa prowadzi minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Na Listę Skarbów Dziedzictwa wpisuje się zabytek ruchomy o szczególnej wartości dla dziedzictwa kulturowego, na podstawie decyzji wydanej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, z urzędu albo na wniosek właściciela zabytku ruchomego.

2) uznanie za pomnik historii.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, może uznać za pomnik historii zabytek nieruchomy wpisany do rejestru lub park kulturowy o szczególnej wartości dla kultury, określając jego granice. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może złożyć wniosek, po uzyskaniu opinii Rady Ochrony Zabytków. Cofnięcie uznania zabytku nieruchomego za pomnik historii następuje w trybie przewidzianym dla jego uznania. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może przedstawić Komitetowi Dziedzictwa Światowego wniosek o wpis pomnika historii na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO w celu objęcia tego pomnika ochroną na podstawie Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego.

3) utworzenie parku kulturowego, w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Park kulturowy może utworzyć, na podstawie uchwały, rada gminy po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Dotyczą w szczególności: zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się również, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

- **Art. 18:** „1. Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

2. W koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa w ust. 1, w szczególności:

1) uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;

2) określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;

3) ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami”.

- **Art. 19:** wskazuje, że „1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę: 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, 3) parków kulturowych.

1a. W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego uwzględnia się w szczególności ochronę: 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia; 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

1b. W uchwale określającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń uwzględnia się w szczególności: 1) ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia; 2) ochronę zabytków nieruchomych, innych niż wymienione w pkt 1, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków; 3) wnioski i rekomendacje audytów krajobrazowych oraz plany ochrony parków krajobrazowych.

2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1.

3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1, ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków”.

- **Art. 20:** mówi o konieczności uzgadniania projektów i zmian planów zagospodarowania przestrzennego wojewódzkich i miejscowych z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

- **Art. 21:** „Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy”.

- **Art. 22:** „1. Generalny Konserwator Zabytków prowadzi krajową ewidencję zabytków w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się w wojewódzkich ewidencjach zabytków.

2. Wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.

3. Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku.

4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.

5. W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte: 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru; 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków; 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

6. Właściwy dyrektor urzędu morskiego prowadzi ewidencję zabytków znajdujących się na polskich obszarach morskich w formie zbioru kart ewidencyjnych”.

- **Art. 89:** wskazuje, że „organami ochrony zabytków są:

1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;

2) wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków”.

• **Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.), gdzie w art. 7 ust 1 pkt 9 zostały określone zadania własne gminy: „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy (...) kultury, w tym (...) ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”. Pośrednio do ochrony zabytków odnoszą się zadania obejmujące kwestie: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,

gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, bibliotek gminnych i innych instytucji kultury, kultury fizycznej i turystyki, zieleni gminnej i zadrzewień, cmentarzy gminnych, utrzymania gminnych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, promocji gminy.

Istotne uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, znajdują się w innych obowiązujących ustawach i rozporządzeniach, w tym:

- **Ustawa z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. 2017 r. poz. 1595).

- **Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945). Ustawa określa zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej oraz zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy. Ustawa, mówi także, że w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, uwzględnia się wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

- **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 ze zm.). Ustawa normuje działalność obejmującą sprawy projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych oraz określa zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów odrębnych, między innymi o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - w odniesieniu do obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.), która mówi między innymi o tym, że ochrona środowiska polega na zachowaniu wartości kulturowych.

- **Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614), której przepisy określają między innymi kompetencje dotyczące wycinki i pielęgnacji drzew, na terenach objętych prawną ochroną konserwatorską.

- **Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 121 ze zm.). W rozumieniu ustawy, celem publicznym jest między innymi: opieka nad nieruchomościami, stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa określa między innymi postępowanie wobec nieruchomości objętych prawną ochroną konserwatorską.

- **Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1983). Ustawa mówi, że działalność kulturalna polega na upowszechnianiu i ochronie kultury (art. 1 ust. 1). Mecenat nad działalnością kulturalną sprawuje państwo i polega on na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opieki nad zabytkami. (art. 1 ust. 2). Mecenat nad działalnością kulturalną sprawują też jednostki samorządu terytorialnego (art. 1 ust. 4). Art. 2 ustawy wymienia formy organizacyjne działalności kulturalnej, wśród których znajdują się obok teatrów, oper, operetek, filharmonii, orkiestr, kin, muzeów, bibliotek, domów kultury, ognisk artystycznych, galerii sztuki - ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury. Jednostki samorządu terytorialnego organizują działalność kulturalną, tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym. Prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym (art. 9 ust. 1, 2). Instytucje kultury, a zwłaszcza muzea, jednostki organizacyjne mające na celu opiekę nad zabytkami, ośrodki badań i dokumentacji, biura wystaw artystycznych, galerie i centra sztuki, Filmoteka Narodowa, biblioteki, domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby, ogniska artystyczne, domy pracy twórczej - prowadzą w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury. Do podstawowych zadań tych instytucji należy między innymi sprawowanie opieki nad zabytkami.

- **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 450 ze zm.). W ramach ustawy, gminy mogą wspierać działalność kulturalną związaną z ochroną zabytków i tradycji prowadzoną przez organizacje pozarządowe (między innymi stowarzyszenia).
- **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, tzw. Ustawa Krajobrazowa** (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 774 ze zm.). Ustawa definiuje pojęcie reklamy, szyldu, krajobrazu, krajobrazu kulturowego, krajobrazu priorytetowego. Nakłada też m.in. obowiązek sporządzania przez samorząd wojewódzki audytu krajobrazowego, w którym mają być zdefiniowane obszary krajobrazów priorytetowych, gdzie sejmik województwa ma mieć możliwość ustalania norm dotyczących wysokości, kształtu budynków i ewentualnego stosowania materiałów miejscowych lub tradycyjnej architektury. Ustawa wprowadza kary za nielegalne reklamy. Ponadto daje samorządom możliwość uchwalenia lokalnego kodeksu reklamowego, w którym określone zostaną zasady sytuowania m.in. nośników reklam.
- **Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków** (Dz. U. z 2018 r. poz. 1609).
- **Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenie rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem** (Dz. U. z 2011 r. nr 113 poz. 661).
- **Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków** (Dz. U. z 2017 r. poz. 1674).
- **Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki „Za opiekę nad zabytkami”** (Dz. U. z 2004 r. nr 124, poz. 1304), które określa tryb składania wniosków o przyznanie odznaki, wzór i wymiary tej odznaki oraz sposób jej wręczenia i noszenia.
- **Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych** (Dz. U. z 2004 r. nr 212, poz. 2153).
- **Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczonego na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków** (Dz. U. z 2004 r. nr 30, poz. 259).
- **Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków i przedmiotów o cechach zabytków za granicę** (Dz. U. z 2011 r. nr 89, poz. 510).
- **Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych** (Dz. U. z 2004 r. nr 71, poz. 650).

Zasady ochrony zabytków, znajdujących się w muzeach i bibliotekach, zostały określone w:

- **Ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 720 ze zm.). Określa podstawowe ramy i zasady funkcjonowania polskich muzeów. Według przepisów ustawy „Muzeum jest jednostką organizacyjną nie nastawioną na osiąganie zysku, której celem jest trwała ochrona dóbr kultury, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie kontaktu ze zbiorami” (art. 1).

• **Ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 574 ze zm.) mówi, iż biblioteki i ich zbiory stanowią dobro narodowe, służą zachowaniu dziedzictwa narodowego. Biblioteki organizują i zapewniają dostęp do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej oraz światowej.

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy:

• **Ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach** (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 217 ze zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

GPOnZ jest zgodny z założeniami polityki państwa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Dokumenty, do których odwołuje się GPOnZ połączono na trzech poziomach: ogólnokrajowym, regionalnym (wojewódzkim) oraz lokalnym. Są to różnego rodzaju strategie, studia i programy, które dotyczą problematyki ochrony i popularyzacji dziedzictwa kulturowego.

GPOnZ zbieżny jest ze strategicznymi celami państwa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Cele te wymienione są w następujących dokumentach:

• Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami

Obecnie przygotowany jest projekt Krajowego programu na lata 2018 - 2021. Obowiązujące dotychczasowe programy zakończyły się w dniu 31 grudnia 2017 r.

Głównym celem projektu Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami 2018 - 2021 jest stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami, który w okresie 4 lat realizowany będzie we współpracy z państwowymi instytucjami kultury i organami administracji publicznej poprzez trzy cele szczegółowe, podzielone na kierunki działania, tj.:

Cel szczegółowy 1: „Optymalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego”, podzielony na kierunki działania:

1. Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie lokalnym;
2. Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie centralnym;

Cel szczegółowy 2: „Wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami”, podzielony na kierunki działania:

1. Merytoryczne wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami;
2. Podnoszenie bezpieczeństwa zasobu zabytkowego;

Cel szczegółowy 3: „Budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa”, podzielony na kierunki działania:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa i jego wartości;
2. Tworzenie warunków dla sprawowania społecznej opieki nad zabytkami.

• Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2013 wraz z Uzupełnieniem na lata 2004 - 2020

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2013, przyjęta przez Radę Ministrów 21 września 2004 r., rozwinęta w 2005 r., poprzez przygotowane przez Ministerstwo Kultury uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2020, jest podstawowym dokumentem rządowym, w którym w oparciu o rzetelną analizę podjęto próbę określenia zasad polityki kulturalnej państwa w warunkach rynkowych. Stanowi ona podstawę do dalszych systemowych rozwiązań w dziedzinie kultury. Misją tej strategii jest „zrównoważony rozwój kultury, jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów”.

Uznając kulturę za jeden z podstawowych czynników rozwoju regionów zapisano w strategii następujące priorytety:

- wzrost efektywności zarządzania kulturą,
- wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury,

- wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans w dostępie do szkolnictwa artystycznego, dóbr i usług kultury,
- poprawa warunków działalności artystycznej,
- efektywna promocja twórczości,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków,
- zmniejszenie luki cywilizacyjnej przez modernizację i rozbudowę infrastruktury kultury.

Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2020 wprowadza programy operacyjne służące realizacji strategii. Jednym z nich jest Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”.

W programie wyróżnione zostały dwa komplementarne priorytety:

- rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych oraz rozwój kolekcji muzealnych. Podstawowym celem priorytetu jest poprawa stanu zachowania zabytków, kompleksowa ich rewaloryzacja, zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki, poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji, zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę,
- zadania związane z zakupami dzieł sztuki i kolekcji dla instytucji muzealnych, zakupami starodruków i archiwaliów, konserwacji i digitalizacji muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz zbiorów filmowych, wspieraniu rozwoju muzealnych pracowni konserwatorskich oraz nowych technik konserwacji zabytków ruchomych.

• Strategia na rzecz Odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR) została przyjęta uchwałą nr 8 przez Radę Ministrów dnia 14 lutego 2017 r. Jest to aktualizacja Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r.

SOR jest strategicznym instrumentem zarządzania polityką rozwoju realizowaną przez instytucje państwa. W jednolitym systemie programowym przedstawia cele do realizacji w horyzoncie roku 2020 i 2030, określa wskaźniki ich realizacji, wskazuje sposób ich osiągnięcia oraz określa najważniejsze projekty służące realizacji celów SOR.

Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzmocnieniu spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Zadania powiązane z obszarem ochrony zabytków zostały uwzględnione w następujących obszarach:

1). Obszar e-państwo - kierunek interwencji:

1. Budowa i rozwój e-administracji - orientacja administracji państwa na usługi cyfrowe.

Wyznaczony projekt strategiczny:

Digitalizacja i rozwój kultury cyfrowej - kontynuacja procesów związanych z digitalizacją, przechowywaniem i udostępnianiem różnego typu zasobów dziedzictwa cyfrowego w Polsce (muzealnych, bibliotecznych, archiwalnych, audiowizualnych i zabytków), w tym do celów ponownego wykorzystywania, w ramach którego digitalizację należy rozumieć, jako nowoczesną formę konserwacji i zabezpieczania najcenniejszych zasobów kultury.

2). Kapitał ludzki i społeczny - kierunek interwencji:

4. Wzmocnienie roli kultury dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej.

Działania do 2020 r.:

- Wzmacnianie potencjału instytucji kultury o szczególnym znaczeniu - wspieranie instytucji kultury, których wieloletnia działalność i tradycja mają szczególne znaczenie dla celów polityki państwa w obszarze kultury i których dorobek jest ważnym elementem budowania tożsamości kulturowej Polaków oraz narzędziem promocji Polski w świecie.

- Wypracowanie systemu wspierania rozwoju sektorów kreatywnych - stworzenie warunków dla rozwoju sektorów kreatywnych w Polsce, które wpłyną na rozwój całego ekosystemu wspierania kultury.

Działania do 2030 r.:

- Ochrona i promocja dziedzictwa narodowego - wykorzystanie potencjału dziedzictwa dla wzmocnienia kapitału społecznego oraz poczucia tożsamości i wspólnoty; inwestycje w dziedzictwo narodowe (dobra

kultury, nauki i sztuki, zabytki, rozwój sieci muzeów, wspieranie i promocja dziedzictwa kulturowego wpisanego na listę światowego dziedzictwa UNESCO).

- Wzmacnianie tożsamości, poczucia wspólnoty i więzi międzypokoleniowych, poprzez uczestnictwo i zwiększanie dostępu do instytucji i dzieł kultury na wszystkich poziomach funkcjonowania wspólnoty (lokalnym, regionalnym, narodowym), likwidacja „białych plam” w dostępie do kultury.

• **Strategia rozwoju kapitału społecznego 2020**

Strategia rozwoju kapitału społecznego 2020 została przyjęta uchwałą nr 104 przez Radę Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. Jest jedną z dziewięciu tzw. strategii zintegrowanych, służących wdrożeniu SRK 2020. Jako cel główny wskazano w niej wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno - gospodarczym Polski, w którego ramach określono cztery cele szczegółowe. W kontekście ochrony zabytków i opieki nad nimi wskazać można czwarty z celów „Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego”, a zwłaszcza jego priorytet 4.1. „Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej”. Wytyczone tutaj kierunki działań to:

4.1.1. Tworzenie warunków wzmocniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu.

4.1.3. Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury.

Walory i potencjał tkwiący w dziedzictwie kulturowym są postrzegane w strategii, jako „kluczowy element potencjału kulturowego”, a tym samym jedna z „szans rozwojowych dla całego społeczeństwa”. W strategii podnosi się także kwestię znaczenia aktywnej partycypacji społecznej w ochronie zabytków i opiece nad nimi.

• **Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030**

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 została przyjęta uchwałą nr 239 Rady Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r. Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Koncepcja ta kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. Koncepcja formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa, w tym powodziowego. W znacznie większym stopniu niż dotychczas uwzględnia problematykę ochrony dziedzictwa kulturowego w systemie kształtowania prawidłowej polityki przestrzennej.

Jako cele polityki przestrzennej w aspekcie ochrony zabytków wskazano:

- ograniczenie presji urbanizacyjnej na obszary dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, poprzez rozwój narzędzi wspierania finansowego ochrony przyrody i krajobrazu,

- wprowadzenie systemu standardów zabudowy i zagospodarowania terenu na terenach o niższym reżimie ochronnym,

- wprowadzenie narzędzi kompensacji utraconych korzyści ekonomicznych na terenach o wysokich restrykcjach konserwatorskich,

- wspieranie rewitalizacji zdegradowanych przestrzeni: starych dzielnic mieszkaniowych, obiektów przemysłowych, pokolejowych, opuszczonych wsi przez przyjęcie regulacji z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich i starych zasobów mieszkaniowych.

4.1. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

Przy sporządzaniu GPOnZ omówiono uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy wynikające z dokumentów na poziomie:

- **wojewódzkim:** Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006 - 2020, Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000 - 2020, Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”, Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie śląskim na lata 2018 - 2021, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006 - 2020;

- **powiatowym:** Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009 - 2020.

GPOnZ jest zgodny z celami, zasadami i kierunkami wyznaczonymi w wojewódzkich i powiatowych dokumentach programowych oraz z dokumentami wyznaczającymi kierunki polityki przestrzennej miasta.

Dokumenty opracowane na poziomie województwa i powiatu:

• Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006 - 2020

Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006 - 2020 została uchwalona przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 28 sierpnia 2006 r. Jest to dokument, który określa cele strategiczne rozwoju kultury wraz z kierunkami działań.

W strategii wyznaczono cztery cele strategiczne:

Cel I. Wzrost kompetencji potrzebnych do: uczestnictwa w kulturze, efektywnego zarządzania kulturą twórczości artystycznej w warunkach gospodarki rynkowej.

Cel II. Wzrost poziomu uczestnictwa w kulturze (biernego - w roli odbiorców treści kulturowych i czynnego - w roli twórców treści kulturowych).

Cel III. Upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu (materialnego i niematerialnego) oraz jego lepsze wykorzystywanie do celów turystycznych.

Cel IV. Tworzenie lepszych warunków dla rozwoju środowisk twórczych i wykorzystywanie ich kreatywności.

Dla celu III, najważniejszego pod względem ochrony obiektów zabytkowych, ustalono następujące kierunki działań:

- rozpoznawanie zasobów dziedzictwa kulturowego oraz prowadzenie projektów badawczych na jego temat;
- inwentaryzowanie dziedzictwa kulturowego;
- popularyzacja dziedzictwa kulturowego (w tym z użyciem najnowszych technik);
- rewitalizacja i renowacja obiektów zabytkowych;
- rewitalizacja obiektów i terenów poprzemysłowych znajdowanie dla nich nowych funkcji;
- wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego regionu na potrzeby turystyki (promocja - tworzenie produktów turystyki kulturowej);
- tworzenie zasobów dziedzictwa kulturowego regionu.

• Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”

Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+” została przyjęta uchwałą nr IV/38/2/2013 przez Sejmik Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r. Strategia ta stanowi aktualizację dokumentu pn. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020”, przyjętego uchwałą nr III/47/1/2010 przez Sejmik Województwa Śląskiego w dniu 17 lutego 2010 r.

Wizja rozwoju województwa śląskiego w perspektywie 2020+: Województwo śląskie będzie regionem zrównoważonego i trwałego rozwoju stwarzającym mieszkańcom korzystne warunki życia w oparciu o dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie, o nowoczesnej i zaawansowanej technologicznie gospodarce oraz istotnym partnerem w procesie rozwoju Europy wykorzystującym zróżnicowane potencjały terytorialne i synergię pomiędzy partnerami procesu rozwoju.

Na podstawie określonej wizji rozwoju wykraczającej poza horyzont czasowy strategii, wyznaczono obszary priorytetowe, cele strategiczne i cele operacyjne, a następnie określono kierunki działań do roku 2020.

Wyznaczone strategiczne cele rozwojowe:

Cel I - Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjności i kreatywności;

Cel II - Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie;

Cel III - Województwo śląskie regionem atrakcyjnym i funkcjonalnej przestrzeni;

Cel IV - Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy.

W ramach celu strategicznego III znalazły się kierunki służące wysokiemu poziomowi ładu przestrzennego i efektywnego wykorzystania przestrzeni, a wśród nich jeden, mający bezpośredni związek z opieką nad dziedzictwem kulturowym: „Przywracanie pozycji lub nadawanie nowych funkcji obiektom zabytkowym oraz symbolicznym w życiu społeczności lokalnych”.

• **Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie śląskim na lata 2018 - 2021**

Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie śląskim na lata 2018 - 2021 został przyjęty uchwałą nr V/50/14/2018 przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 19 marca 2018 r. Program ten jest czwartym Programem opieki nad zabytkami w województwie śląskim. Pierwszy program obejmował lata 2006 - 2009, następnie opracowano jego aktualizację - na lata 2010 - 2013 i 2014 - 2017.

Przedmiotem Programu są wszystkie obiekty zabytkowe niezależnie od form ochrony, jakimi są objęte. Program obejmuje obszar województwa śląskiego w granicach administracyjnych. Głównym celem Programu jest poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych, a także włączenie zabytków w procesy rozwoju gospodarczego i społecznego województwa, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Program określa warunki włączania obiektów zabytkowych w procesy gospodarczego rozwoju województwa przy pomocy zróżnicowanych podmiotów gospodarczych.

W Programie sformułowano następującą misję: Harmonijny krajobraz kulturowy oraz autentyczność materialnego i niematerialnego dziedzictwa jest czynnikiem budowy kapitału społecznego i rozwoju gospodarczego województwa oraz promocji regionu w kraju i na świecie.

Aby misja ta została zrealizowana, konieczne jest podjęcie działań związanych i z materią zabytków i kompetencją społeczną. Temu służą wyróżnione dwa cele strategiczne programu:

Cel strategiczny I - Zachowanie dziedzictwa kulturowego i włączenie go w procesy gospodarcze.

Cel strategiczny II - Kształtowanie pozytywnych postaw społeczeństwa wobec dziedzictwa kulturowego regionu.

Dla pierwszego celu strategicznego sformułowano trzy cele operacyjne:

Cel operacyjny I.1 - Ustalenie potencjału zasobów zabytkowych województwa.

Cel operacyjny I.2 - Budowa systemu zarządzania zabytkami województwa.

Cel operacyjny I.3 - Włączenie zabytków w procesy gospodarcze.

Dla drugiego celu strategicznego sformułowano dwa cele operacyjne:

Cel operacyjny II.1 - Upowszechnianie wiedzy o zabytkach oraz sposobach opieki nad zabytkami.

Cel operacyjny II.2 - Aktywizacja społeczności lokalnych na rzecz opieki nad zabytkami.

Do realizacji celów wyznaczono kierunki działań.

• **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+**

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ został przyjęty uchwałą nr V/26/2/2016 przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 29 sierpnia 2016 r. Niniejszy dokument powstał w wyniku przeprowadzonej w 2013 - 2016 r. aktualizacji Planu z 2004 r. wraz z jego częściową zmianą z 2010 r.

Plan poprzez jego ścisłe powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” stanowi kluczowy element zintegrowanego planowania strategicznego. Plan 2020+ określa podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Cele polityki przestrzennej województwa określone w Planie 2020+ dotyczą gospodarczego wzrostu i innowacyjności, metropolizacji, zapewnienia spójności społecznej i ekonomicznej oraz ochrony naturalnych zasobów środowiska i kształtowania krajobrazów kulturowych.

W Planie omówiono bardzo szczegółowo obszar ochrony krajobrazów kulturowych. Województwo śląskie jest obszarem o wyjątkowym, zróżnicowanym i bogatym dziedzictwie kulturowym. Zasoby dziedzictwa kulturowego, zarówno materialne, jak i niematerialne, mają szczególne znaczenie w zachowaniu tożsamości regionu, kształtowaniu atrakcyjności gospodarczej i turystycznej województwa. Specyficznym dziedzictwem okresu industrializacji (od XVIII do XX w.), podkreślającym odrębność i wyjątkowość krajobrazu kulturowego regionu, są historyczne obiekty i zespoły zabudowy związane z górnictwem węgla kamiennego, wydobywaniem i przetwórstwem metali kolorowych, jak kopalnia cynku i srebra oraz hutnictwem żelaza.

Wśród wyznaczonych celów polityki przestrzennej województwa, cel 3 jest ściśle związany z dziedzictwem kulturowym regionu:

3. Przestrzeń - zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego.

Dla powyższego celu przyjęto następujące kierunki polityki przestrzennej:

3.1. Ochrona zasobów środowiska.

3.2. Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich.

3.3. Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach wiejskich.

Wskazano między innymi kierunek działania:

Kierunek 3.2. Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich:

- kształtowanie atrakcyjnych terenów mieszkaniowych o wysokiej jakości rozwiązań urbanistyczno - architektonicznych;
- kreowanie przestrzeni publicznych umożliwiających wspólne spędzanie czasu i integrację społeczności lokalnych;
- zachowanie tożsamości kulturowo - krajobrazowej, w tym zachowanie identyfikatorów krajobrazu, charakterystycznych dla danego obszaru wraz z ich adaptacją do nowych funkcji;
- kształtowanie terenów zieleni miejskiej pełniących funkcje rekreacyjne, zdrowotne, estetyczne i przyrodnicze;
- kształtowanie systemu zielonych pierścieni wokół miast w oparciu o lasy, parki i tereny otwarte;
- rewitalizacja zdegradowanej tkanki miejskiej;
- rekultywacja, rewitalizacja i kształtowanie terenów zdegradowanych (w tym przemysłowych, powojennych, pokolejowych) z wykorzystaniem ich na tereny o funkcjach komercyjnych i publicznych (ekologicznych, turystycznych, kulturowych, usługowych i społeczno - gospodarczych);
- gospodarowanie wodami opadowymi ukierunkowane na spowolnienie odpływu ze zlewni (system mikro - i małej retencji).

• Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim w latach 2006 - 2020

Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006 - 2020 została przyjęta przez Sejmik Województwa Śląskiego 28 sierpnia 2006 r. Dokument zawiera wizję, pola i cele strategiczne oraz kierunki działań w obszarze kultury w województwie śląskim.

Przekonanie o roli kultury dla rozwoju województwa było powodem opracowania Strategii. Kultura jest bowiem nie tylko jednym z kluczowych obszarów życia społecznego - buduje społeczność świadomą swojej tożsamości, kreatywną i otwartą, lecz także stymuluje rozwój gospodarczy - zwiększa atrakcyjność regionu dla jego mieszkańców, inwestorów i turystów, tworzy nowe miejsca pracy w turystyce i usługach okołoturystycznych, w dynamicznie rozwijających się przemysłach kultury.

Opieka nad kulturą i ochrona jej dóbr jest obowiązkiem administracji publicznej wszystkich szczebli. Zadanie to wykonywane jest przez tworzenie własnych jednostek organizacyjnych - instytucji kultury - wykonujących w imieniu państwa to zadanie lub przez zlecenie go innym podmiotom. Instytucją odpowiedzialną za wdrażanie Strategii jest Zarząd Województwa Śląskiego, który wykonuje zadania przy pomocy odpowiednich wydziałów Urzędu Marszałkowskiego, w tym wypadku Wydział Kultury.

Wyznaczona wizja - Województwo śląskie to:

1. Region zróżnicowany kulturowo, harmonijnie łączący elementy odmiennej tradycji i tożsamości kulturowej, które wynikają z odniesień narodowych oraz specyfiki regionów;

2. Region, w którym kultura odzwierciedla i kształtuje podstawowe cnoty obywatelskie (uczciwość, odpowiedzialność, pracowitość, umiejętność społecznej współpracy, otwartość) wpływając pozytywnie na jakość kapitału społecznego;

3. Region, w którym kultura jest istotnym elementem rozwoju gospodarczego, zwiększającym konkurencyjność ekonomiczną województwa, dającym szansę na rozkwit społeczno - ekonomiczny, a w efekcie poprawiającym jakość życia jego mieszkańców;

4. Region, w którym w sposób innowacyjny wykorzystuje się potencjał twórczy środowiska artystycznego do jakościowej poprawy przestrzeni publicznej, w tym instytucji użyteczności publicznej.

Na podstawie diagnozy oraz analizy bilansu strategicznego - relacji pomiędzy uwarunkowaniami wewnętrznymi i zewnętrznymi czynnikami, ustalono w obrębie pól strategicznych cztery podstawowe cele i odpowiadające im działania ukierunkowane na osiągnięcie założonej wizji.

Pole strategiczne: Kompetencje kulturowe.

Cel strategiczny 1: Wzrost kompetencji potrzebnych do (1) uczestnictwa w kulturze [odbiorcy] (2) efektywnego zarządzania kulturą [animatory kultury] i (3) twórczości artystycznej w warunkach gospodarki rynkowej [twórcy].

Kierunki działania:

1.1. Tworzenie i realizacja programów edukacji kulturowej/ edukacji w zakresie kształtowania kompetencji kulturowych;

1.2. Edukacja w zakresie zarządzania kulturą - prowadzenie prac badawczych, kształcenie menedżerów kultury;

1.3. Edukacja środowisk twórczych (do skutecznego radzenia sobie w nowych warunkach organizacyjno - prawnych);

Pole strategiczne: Dostęp do kultury.

Cel strategiczny 2: Wzrost poziomu uczestnictwa w kulturze (biernego - w roli odbiorców treści kulturowych i czynnego - w roli twórców treści kulturowych).

Kierunki działania:

2.1. Zwiększenie i ułatwianie dostępu do uczestnictwa w kulturze;

2.2. Budowa nowych obiektów kulturalnych i poprawa stanu istniejących obiektów kultury;

2.3. Poszukiwanie atrakcyjnych sposobów upowszechniania treści kulturowych;

2.4. Wspieranie programów współpracy ponadregionalnej;

2.5. Poprawa informacji i promocji kulturalnej;

2.6. Wspieranie rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego.

Pole strategiczne: Dziedzictwo kulturowe.

Cel strategiczny 3: Upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu (materialnego i niematerialnego) oraz jego lepsze wykorzystywanie do celów turystycznych.

Kierunki działania:

3.1. Rozpoznawanie zasobów dziedzictwa kulturowego oraz prowadzenie projektów badawczych na jego temat;

3.2. Inwentaryzowanie dziedzictwa kulturowego;

3.3. Popularyzacja dziedzictwa kulturowego (w tym z użyciem najnowszych technik);

3.4. Rewitalizacja i renowacja obiektów zabytkowych;

3.5. Rewitalizacja obiektów i terenów poprzemysłowych i znajdowanie dla nich nowych funkcji;

3.6. Wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego regionu na potrzeby turystyki (promocja, tworzenie produktów turystyki kulturowej);

3.7. Tworzenie zasobów dziedzictwa kulturowego regionu;

Pole strategiczne: Treści kulturowe

Cel strategiczny 4: Tworzenie lepszych warunków dla rozwoju środowisk twórczych i wykorzystywanie ich kreatywności.

Kierunki działania:

- 4.1. Tworzenie warunków oraz instrumentów umożliwiających twórcze działania;
- 4.2. Rozwój szkolnictwa artystycznego i projektowego;
- 4.3. Rozwój współpracy środowisk twórczych z biznesem i jego otoczeniem;
- 4.4. Wspieranie rozwoju wzornictwa przemysłowego i sztuki użytkowej;
- 4.5. Podnoszenie wartości estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej oraz obiektów użyteczności publicznej.

• Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009 - 2020

Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009 - 2020 została przyjęta uchwałą nr XXXVI/507/2014 przez Radę Powiatu z dnia 26 czerwca 2014 r.

Strategia podkreśla walory turystyczne, do których należą liczne zabytki na ziemi będzińskiej jak i wiele atrakcji przyrodniczych (Wzgórze Zamkowe, Góra „Dorotka”, kompleksy parkowe, zabytkowe dwory, architektura drewniana, liczne szlaki turystyczne, zbiorniki i szlaki wodne).

Rozwój turystyki jest jednym z głównych priorytetów w strategiach rozwoju samorządów gminnych, opartych na wykorzystaniu posiadanych walorów, niewielkiej odległości od stolicy województwa oraz największych miast regionu, bardzo dobremu połączeniu drogowemu oraz bliskości lotniska w Pyrzowicach.

Jeden z priorytetów Strategii zakłada zwiększenie efektywności ochrony środowiska i rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

W roku 2020 Powiat Będziński będzie:

- nowoczesnym organizmem społecznym, w pełni zaspokajającym potrzeby zarówno własnej wspólnoty, jak i osób przybywających z zewnątrz,
- rozwiniętym gospodarczo regionem dzięki wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki, dysponującym bogatą i dostępną infrastrukturą techniczną i społeczną,
- zadowolonym swym dobrobytem świadomości obywatelskiej, samorządności i przedsiębiorczości mieszkańców oraz poszanowaniu środowiska i dorobku dziedzictwa kulturowego.

W Strategii wyznaczono cztery obszary priorytetowe dla rozwoju powiatu będzińskiego i przypisano im cele strategiczne. Wśród każdego obszaru priorytetowego wyznaczone zostały główne cele strategiczne oraz cele operacyjne i działania.

W obszarze ochrony zabytków wskazano na:

CEL STRATEGICZNY II.2.: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ KULTURALNA.

Cel operacyjny II.2.1. Poszerzanie oferty kulturalnej.

Działanie II.2.1.1. Inicjowanie oraz organizowanie przedsięwzięć kulturalnych na terenie powiatu.

Działanie II.2.1.2. Budowanie i rozwój tożsamości lokalnej mieszkańców powiatu.

Działanie II.2.1.3. Promocja wspólnej marki turystycznej.

CEL STRATEGICZNY III.1: SPRAWNA I EFEKTYWNA INFRASTRUKTURA.

Cel operacyjny III.1.2. Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.

Działanie III.1.2.1. Rozwój bazy infrastruktury turystyczno-informacyjnej.

Działanie III.1.2.2. Rozwój infrastruktury kulturalnej powiatu.

Działanie III.1.2.3. Promowanie istniejących i wytyczanie nowych szlaków turystycznych.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie miasta

GPOnZ zgodny jest z dokumentami:

• Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Czeladź

Obecnie obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Czeladź zostało przyjęte uchwałą nr XXV/336/2016 przez Radę Miejską w Czeladzi z dnia 19 maja 2016 r.

Studium jest podstawowym dokumentem planistycznym na szczeblu lokalnym. Opisuje ono stan zagospodarowania przestrzeni i wytycza kierunki prowadzenia polityki przestrzennej miasta.

W Studium wyznaczono obszary i określono szczegółowe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ustalono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków między innymi poprzez ustanowienie strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefy „A” - pełnej ochrony konserwatorskiej,
- strefy „B” - pośredniej ochrony konserwatorskiej,
- strefy „E” - ochrony ekspozycji,
- strefy „OW” - ochrony archeologicznej.

Ustalenia dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

- Na wszelkie działania przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków należy uzyskać pozwolenie konserwatorskie od Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora zabytków w Katowicach, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, remont.

Wytyczne konserwatorskie:

- Prace ziemne prowadzone w obrębie układu urbanistycznego miasta Czeladź, wpisanego do rejestru zabytków, powinny być poprzedzone archeologicznymi badaniami wykopaliskowymi oraz nadzorami archeologicznymi podczas wykonywania tych prac;
- inwestycje prowadzone poza układem staromiejskim, na terenach, w obrębie których zlokalizowano stanowiska archeologiczne, winny być poprzedzone archeologicznymi badaniami ratowniczymi.

Ogólne wytyczne konserwatorskie dotyczące krajobrazu:

- Ochrona historycznie ukształtowanych układów osadniczych;
- Ochrona głównych punktów i osi widokowych, poprzez właściwe kształtowanie nowej zabudowy; ochrona panoramy widokowej Starego Miasta, zakaz tworzenia sztucznych dominant w krajobrazie;
- Zalecane wykonanie studiów krajobrazowych z panoramami do dalszych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego;
- Kontynuacja historycznie ukształtowanych układów osadniczych;
- Rekultywacja terenów zdegradowanych w rejonie zabytkowych zespołów osiedlowych - likwidacja zespołów garażowych lokalizowanych jako samowole budowlane, rekultywacja terenów przemysłowych;
- Ochrona zabytkowych kapliczek i krzyży przydrożnych zarówno kamiennych, murowanych jak i drewnianych, wraz z towarzyszącym im często starodrzewem;
- Kształtowanie nowej architektury nawiązującej formą do budownictwa zabytkowego i historycznego;
- Na wszystkie działania związane z realizacjami inwestycji w obrębie stref ochrony konserwatorskiej wpisanych do rejestru należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wyznaczenie stref pośredniej ochrony konserwatorskiej ma na celu ochronę, utrzymanie i zachowanie najwartościowszych elementów zabytkowych, kulturowych i krajobrazowych. Nie ogranicza to wprowadzania nowych funkcji i nowej zabudowy. Często działania takie są wręcz konieczne do utrzymania i podkreślenia zabytkowych walorów miasta i kształtowania jego atrakcyjnego wizerunku wymaga jednak uzgodnienia z Miejskim Konserwatorem Zabytków na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę.

Na wszelkie działania związane z zielenią zabytkową zorganizowaną - występującą na terenach wpisanych do rejestru zabytków oraz objętych inną formą ochrony konserwatorskiej należy uzyskać pozwolenie od Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.

Ustalenia dla obiektów architektury:

- Zachować należy obiekty zabytkowe na terenie miasta, wszelkie działania związane z ich konserwacją, modernizacją, adaptacją uzgadniać należy z właściwym Konserwatorem Zabytków;
- Modernizacja zabytkowej zabudowy w celu podwyższenia standardu życia mieszkańców;
- Należy dążyć do maksymalnego zachowania i konserwacji pozostałości budownictwa drewnianego;
- Nowa zabudowa winna utrzymywać historyczne linie zabudowy i podziały parcelacyjne, jej architektura winna harmonizować z zabytkowym otoczeniem nie będąc jednocześnie ślepym naśladownictwem form historycznych;
- W miarę możliwości przywracać należy elementy pierwotnego detalu architektonicznego;
- Ochrona ceglanych i kamiennych elewacji, zakaz ich malowania, tynkowania;
- Likwidowanie przyłączy instalacji elektrycznej znajdujących się na elewacjach zabytkowych budynków - zmiana sposobu prowadzenia sieci, zakaz montażu anten satelitarnych i reklam na ścianach frontowych budynków zabytkowych;
- Przed ewentualnymi rozbiórkami obiektów będących pod ochroną konserwatorską wykonać należy inwentaryzację architektoniczną i fotograficzną oraz uzyskać pozwolenie właściwego Konserwatora Zabytków i nadzoru budowlanego.

• **Strategia Rozwoju Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023**

Strategia Rozwoju Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 została przyjęta uchwałą nr XVII/357/2016 przez Radę Miejską w Czeladzi z dnia 23 czerwca 2016 r. Jest to aktualizacja Strategii, która obowiązywała w latach 2005 - 2015.

Strategia skupia się wokół sześciu celów strategicznych, które w perspektywie do roku 2023 mają zbliżyć miasto do określonej wizji o bardziej wyrazistym profilu, jako miasta przyjaznego, spokojnego i bezpiecznego. Strategia stanowi zarówno swoistą klamrę spinającą zrównoważony rozwój miasta w różnych obszarach, jak i bazowy dokument wyznaczający kierunek rozwoju miasta w latach 2016 - 2023.

W Strategii brak celów związanych bezpośrednio z ochroną zabytków. W obszarze dziedzictwa kulturowego wskazać można:

Cel strategiczny 2: Miasto z bogatą ofertą możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

Cel operacyjny 2.3. Wzmacnianie oferty kulturalnej miasta do 2023 roku.

Typy projektów: Imprezy cykliczne, Rozbudowa portfela usług w istniejących, obiektach kultury, Poniesienie standardu jakości usług kulturalnych i turystycznych, Wydawnictwa, informatory.

• **Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023**

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 został przyjęty uchwałą nr XXX/369/2016 Rady Miejskiej W Czeladzi z dnia 28 września 2016 r.

Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno - funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Obszar do rewitalizacji w mieście Czeladź został wyznaczony na podstawie pogłębionej diagnozy społeczno - gospodarczo - przestrzennej. W ramach procesu delimitacji obszaru skoncentrowano się na analizie występowania zjawisk kryzysowych, w tym przede wszystkim problemów natury społecznej.

Obszar ustanowiony do rewitalizacji zajmuje powierzchnię ok. 2,04 km² (12,4% terenu miasta).

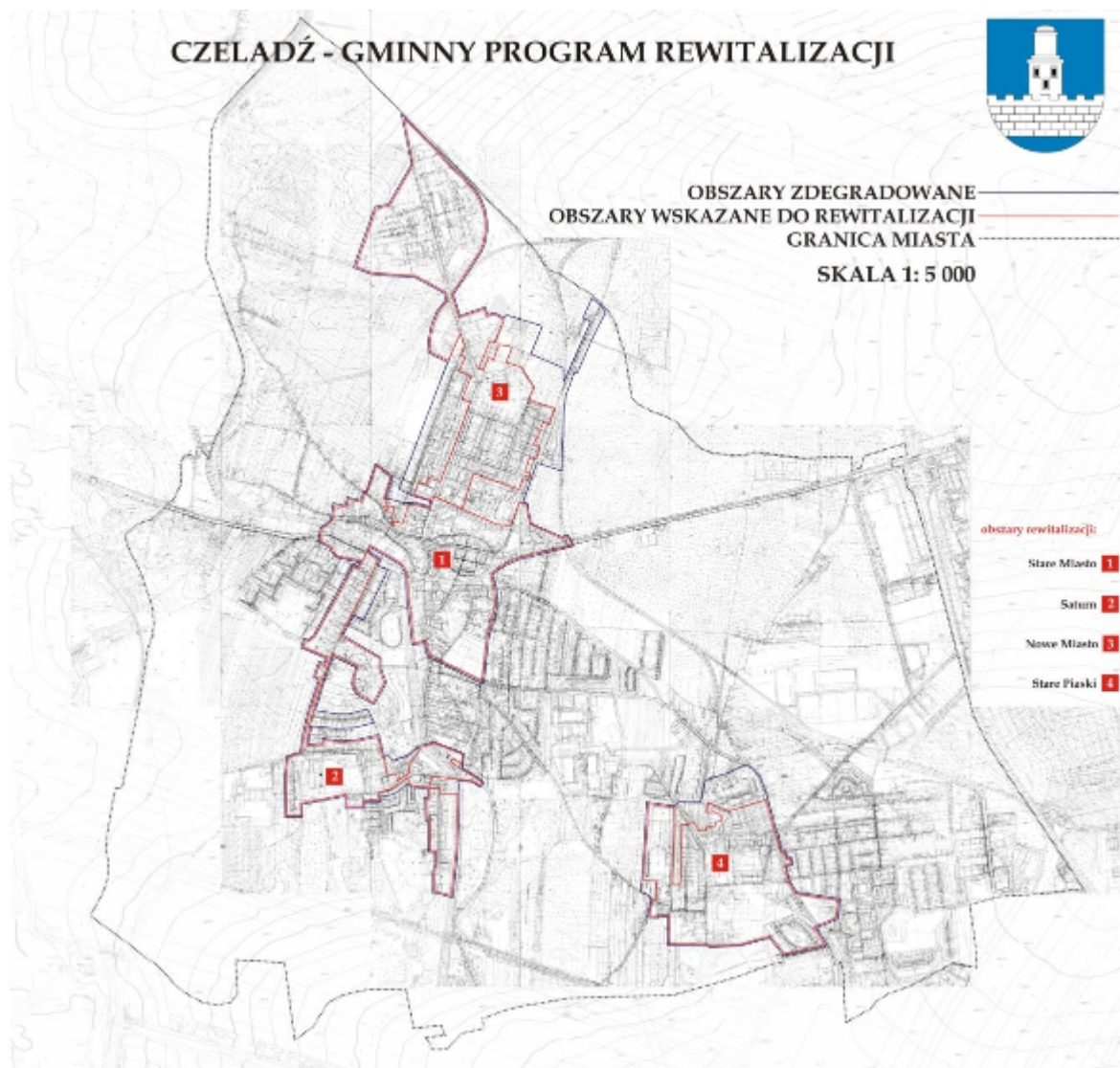
Jednostki terytorialne, które podlegają rewitalizacji:

1. Stare Miasto - Obszar ten obejmuje najstarszą (tj. lokacyjną) część miasta wraz Rynkiem i neoromańskim kościołem pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika oraz tereny późniejszej zabudowy mieszkaniowo - usługowej.

2. Nowe Miasto.

3. Kolonia Saturn - Tereny mieszkaniowe na obszarze Kolonii Saturn obejmują zarówno zabudowę dawnych kolonii i osiedli robotniczych (budynki przy ulicach: 21 Listopada, Dehnelów i Legionów), jak również osiedla współczesnej zabudowy wielorodzinnej (np. bloki mieszkalne przy ul. Legionów). Znaczną część rozpatrywanego obszaru zajmują także tereny poprzemysłowe (tereny i obiekty dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn”). W granicach obszaru zlokalizowane są siedziby dwóch istotnych instytucji kultury, a mianowicie Muzeum Saturn oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”.

4. Stare Piaski - są obszarem pełniącym przede wszystkim funkcje mieszkaniowe, a także w mniejszej skal i funkcje usługowe i przemysłowe. Tereny mieszkaniowe na obszarze Starych Piasków obejmuje dawne osiedle robotnicze z zespołami osiedlowymi zlokalizowanymi przy ulicach: 3 Kwietnia, Tadeusza Kościuszki, Francuskiej, Warszawskiej, Krzywej, Betonowej, Sikorskiego, Mickiewicza, Nowopogońskiej, a także osiedla współczesnej zabudowy mieszkaniowej (np. bloki mieszkalne przy ul. Zwycięstwa). W południowej części opisywanego obszaru znajdują się tereny poprzemysłowe (tj. tereny dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Czeladź”).

Rys. nr 1. Obszary wskazane do rewitalizacji w Mieście Czeladź, źródło: Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023

W ramach Programu wyznaczono cel główny, który otrzymał brzmienie: Ożywienie społeczne i gospodarcze oraz rozwój infrastrukturalno-przestrzenny dzielnic miasta Czeladź z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju przy udziale lokalnej społeczności poprzez realizację projektów służących minimalizacji zjawisk kryzysowych, zaistniałych na wskazanych obszarach Miasta.

Cel strategiczny 1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzan.

Cel strategiczny 2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.

Cel strategiczny 3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno - gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.

W ramach wyznaczonych zadań, w obszarze ochrony zabytków można wymień następujące zadania:

Zadanie 1.4., obszar rewitalizowany: Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu: Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji. Obecnie budynek jest nieużytkowany, stan techniczny - zły, wskazany do remontu kapitalnego. Budynek znany jako Dom Konarzewskich. Historycznie funkcjonował jako Dom Gościnny dla najważniejszych osobistości przyjeżdżających do Czeladzi. Jest to jeden z najciekawszych historycznie zachowanych budynków przy Starówce.

Zadanie 2.2., obszar rewitalizowany: Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi - Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.

Projekt obejmuje przebudowę i adaptację na funkcje społeczne, gospodarcze, edukacyjne zabudowy byłej KWK Saturn, tzn. 2 budynków: warsztatów i transformatorowni zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi, a także zagospodarowanie przyległych terenów zielonych. Rewitalizacja obiektu umożliwi utworzenie Centrum Usług Społecznościowych - skierowanych głównie do starszych osób z obszarów rewitalizowanych.

Zadanie 2.3., obszar rewitalizowany: Saturn

Tytuł zadania/projektu: Kopalnia Saturn - przestrzeń nowych możliwości.

Na bazie przekształconych terenów i obiektów oraz istniejących zabytkowych budynków dawnej Kopalni Saturn wraz z przyległym terenem opracowanie wstępnej koncepcji zagospodarowania obiektów pod kątem realizacji funkcji skansenu górniczego, jako formy tymczasowego zagospodarowania i utrzymania obiektów lub przygotowania oferty inwestycyjnej dla obiektów i terenów (brown field) - uwzględniając historyczny układ urbanistyczny/walory miejsca. Konieczne są remonty budynków kopalni oraz ich adaptacja pod cele kulturalne itp. W ramach koncepcji przewiduje się nadanie obiektom nowych funkcji skoncentrowanych wokół miejsca aktywnego spędzania czasu wolnego dla mieszkańców Czeladzi i miast sąsiadujących - centrum sportowo - kulturalne.

• Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wraz z aktami wykonawczymi określa przedmiot, formy i zasady ochrony zabytków i opieki nad nimi. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wraz z aktami prawnymi określa procedurę sporządzania i zakres merytoryczny miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obie te ustawy wraz z ww. aktami dają narzędzie ochrony zabytków - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ustawy te stanowią także podstawę uczestnictwa wojewódzkiego konserwatora zabytków w procedurze sporządzania miejscowych planów.

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dotyczy nie tylko konkretnych obiektów i obszarów zabytkowych, lecz także wszelkich aspektów zagospodarowania przestrzennego ustalanego w planie dla całego obszaru opracowania.

Zgodnie z treścią art. 18 i art. 19 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się m.in. przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W planach w szczególności:

1. uwzględnia się ustalenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
2. określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;
3. ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami;
4. uwzględnia się ochronę:
 - zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia,

- innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
 - parków kulturowych;
5. uwzględnia się ustalenia gminnego programu opieki nad zabytkami;
6. w zależności od potrzeb, ustala się strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Dlatego zgodnie z powyższym, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź, jako akty prawa miejscowego, stanowią podstawę planowania przestrzennego. Mają one wiążące nadrzędne znaczenie dla gospodarki nieruchomościami. W obowiązujących planach sprecyzowano zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Wyznaczono także strefy ochrony konserwatorskiej, dla których określono nakazy, zakazy i dopuszczenia, za zgodą właściwym Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Ustalenia te powinny sprzyjać ochronie otoczenia zabytków przed zbyt intensywną działalnością gospodarczą oraz umożliwić uniknięcie inwestycji, które mogłyby zubożyć krajobraz kulturowy.

Na terenie miasta obowiązują obecnie 32 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (Tabela na 1).

Tabela nr 1. Spis obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Czeladź

LP.	NAZWA MPZP
1	Uchwała Nr XXXVI/463/2017 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź w rejonie DK86.
2	Uchwała Nr XXXVI/462/2017 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź - Nowe Piaski.
3	Uchwała Nr XXXIV/454/2017 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź – "Stare Piaski".
4	Uchwała Nr XXV/335/2016 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź w rejonie ulic: Kombatantów, Szpitalnej i Miasta Auby.
5	Uchwała Nr XVII/255/2015 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź w rejonie ul. Będzińskiej i ul. Gdańskiej.
6	Uchwała nr LXXIII/1282/2010 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź dla części nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym nr 3/1 i 2/2 k. m. 51.
7	Uchwała nr LXX/1213/2010 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź - "Nowa Kolonia Saturn".
8	Uchwała nr LXX/1212/2010 w sprawie uchwalenia zmiany planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź przyjętego uchwałą Nr LXVI/1019/2006 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 19 kwietnia 2006 r.
9	Uchwała nr LXI/1024/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź - "Madera".
10	Uchwała nr LXI/1022/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź "Borzecha i Józefów".
11	Uchwała Nr LVIII/940/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź - "Stare Piaski".
12	Uchwała nr LVIII/941/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź "Stara Kolonia Saturn".
13	Uchwała nr LV/889/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź - "Niwa".

14	Uchwała nr LV/888/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź "Północna część dzielnicy Nowe Piaski".
15	Uchwała nr LV/890/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź - wschodnia część Nowego Miasta.
16	Uchwała Nr LIV/869/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie: uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ul. Będzińskiej.
17	Uchwała nr XXIX/360/2007 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź w obszarze "Starego Miasta".
18	Uchwała nr XXIX/359/2007 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź, ul. Mysłowicka.
19	Uchwała nr XXIX/358/2007 Rady Miejskiej w Czeladzi w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź, ul. Wiosenna.
20	Uchwała Nr VII/66/2007 w sprawie: uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla mieszkaniowego "Dziekana III" w Czeladzi.
21	Uchwała Nr LXVI/1019/2006 w sprawie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź.
22	Uchwała Nr LXVI/1018/2006 w sprawie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź.
23	Uchwała Nr LXVI/1017/2006 w sprawie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź.
24	Uchwała Nr LXVI/1016/2006 w sprawie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź.
25	Uchwała Nr LXVI/1015/2006 w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej w Czeladzi Nr XXVII/343/2004 z dnia 26 lutego 2004 r.
26	Uchwała Nr LXVI/1014/2006 w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej w Czeladzi Nr XXIII/269/2003 z dnia 30 grudnia 2003 r.
27	Uchwała Nr LXVI/1013/2006 w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej w Czeladzi Nr XXVII/341/2004 z dnia 26 lutego 2004 r.
28	Uchwała Nr XXIX/396/2004 w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu ogólnego perspektywicznego zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź dla terenu przy ulicy Będzińskiej.
29	Uchwała Nr XXIX/395/2004 w sprawie zmiany Nr 4 miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź.
30	Uchwała nr VIII/48/03 w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu ogólnego perspektywicznego zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź dla terenu przy ulicy Staszica.
31	Uchwała nr XL/277/2001 w sprawie: zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź.
32	Uchwała nr XL/276/2001 w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla mieszkaniowego „Dziekana III B” w Czeladzi.

Obecnie miasto jest trakcie opracowywania 5 nowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.2. Charakterystyka zasobów oraz analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta

5.2.1. Charakterystyka miasta

• POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Miasto Czeladź położone jest w centralnej części województwa śląskiego, w powiecie będzińskim, w ciągu miast składających się na Aglomerację Katowicką, we wschodniej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Miasto graniczy bezpośrednio z następującymi ośrodkami miejskimi:

- od wschodu i północy z Będzinem,
- od południa z Katowicami,
- od południowego - wschodu z Sosnowcem,
- od zachodu i północnego - zachodu z Siemianowicami Śląskimi.

Podział terytorialny - według Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju, Czeladź dzieli się na następujące części: Brazylia, Czeladź, Kolonia Małobądz, Kolonia Rożka (obecnie ul. Legionów - osiedle robotnicze Nowa Kolonia Saturn), Madera, Piaski.

Przez obszar miasta przebiega droga krajowa nr 94 (Zgorzelec - Korczowa), będąca bezpłatną trasą alternatywną dla autostrady A4. Równocześnie wzdłuż wschodniej granicy miasta przebiega droga krajowa nr 86, która łączy Katowice i miasta Zagłębia Dąbrowskiego z drogą krajową nr 1, a tym samym z Częstochową oraz Łodzią. Ponadto Czeladź odznacza się bardzo korzystnym umiejscowieniem względem głównych szlaków komunikacji drogowej (autostrady A1 i A4, droga ekspresowa S1, drogi krajowe) i węzłów transportowych (w tym węzeł Gliwice - Sośnica, łączący autostrady A1 i A4 oraz drogę krajową nr 44, a także węzeł Mysłówice - Brzęczkowice, łączący autostradę A4 z drogą ekspresową S1).

• ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Według geografii regionalnej J. Kondrackiego Czeladź położona jest na Wyżynie Śląsko - Krakowskiej w makroregionie Wyżyna Śląska (314.1), w regionie Wyżyna Katowicka (341.13). Według podziału geomorfologicznego M. Klimaszewski (1972) miasto położone jest w centralnej części Płaskowyżu Bytomsko - Katowickiego należącego do Wyżyny Śląskiej.

Czeladź leży w środkowym biegu rzeki Brynicy, będącej jedynym ale nienaturalnym już ciekim na terenie miasta.

Ciekim powierzchniowym zasilającym Brynicę w obrębie gminy Czeladź jest Rów Michałkowicki, którego dopływ znajduje się w rejonie Bańgowa przy granicy z Siemianowicami.

Udokumentowane złoża kopalin na terenie miasta: złoża węgla kamiennego „Grodziec”, „Saturn”, „Siemianowice”, „Rozalia”, złoża wapienia „Calcium - Brynica - Czeladź” oraz złoża piasków podsadzkowych „Rozkówka”.

Na terenie miasta występują grupy zadrzewień oraz zieleń urządzona obejmująca parki, skwery miejskie. Znajduje się tu 7 parków:

- Park im. Jordana o powierzchni 7,0 ha, zlokalizowany jest wzdłuż ul. Katowickiej po wschodniej stronie Brynicy. Zadrzewienie parku stanowią głównie grupy drzew liściastych jak jesion, klon, grab, brzoza. Zachowały się tu nasadzenia 80 letnie. Istotnym elementem parku są formy soliterowe (samotniki) brzozy i jesionu.
- Park im. T. Kościuszki o powierzchni 2,4 ha założony został w 1905 r. Leży w centralnej części miasta w dolinie Brynicy. Rosną tu kasztanowce, jesiony, topole i brzozy. Park ten pełni ważną rolę krajobrazową i rekreacyjną.
- Park przy ul. 21 Listopada o powierzchni 3,0 ha, leży w południowej części miasta. Założony został w roku 1902. Podczas budowy osiedla im. Musiała park został okrojony i zniszczony. Renowację parku prowadzono w latach 1978 - 1979. Znajdujące się tu drzewa to głównie robinie, klony, brzozy, topole i graby. Większość drzew jest w wieku około 80 lat. Omawiany obiekt jest ważnym elementem krajobrazowym i ekologicznym w mieście.

- Park Grabek o powierzchni 13,0 ha, jest parkiem założonym w latach 60. w pobliżu centrum miasta. W północnej części parku zbudowano amfiteatr i zbiornik wodny. W drzewostanie dominują drzewa i krzewy liściaste rodzimego pochodzenia. Park położony jest na prawym brzegu rzeki Brynicy, stanowiącej wschodnią granicę parku. Od zachodu park Grabek graniczy z terenami mieszkaniowymi, a od północy z kompleksem terenów sportowych. Od strony południowej graniczy z zabytkowym ogrodem Morwowym, z którym aktualnie tworzy integralną całość.
- Ogród Morwowy o powierzchni 3,4 ha powstał przy dawnej kopalni „Saturn” w dolinie Brynicy w XX w. W centralnej części parku znajduje się boisko i plac zabaw dla dzieci. Zadrzewienie parku stanowią morwy (pozostałości), topole i wierzby.
- Park przy ul. Mickiewicza są to pozostałości ogrodu jordanowskiego, o powierzchni 1,5 ha. W części centralnej, za skarpią, znajdują się pozostałości po dawnym amfiteatrze i widowni ze schodami. Pozostała część parku pełni funkcję spacerową, natomiast część południowa funkcję rekreacyjno - sportową. Na otwartej przestrzeni zlokalizowane zostało boisko sportowe. Rosną tu klony, jesiony, głogi, czeremchy i dęby. Z rzadkich okazów występują tu dwa miłorzęby japońskie. Park ma złożoną strukturę własnościową. Jego właścicielami są częściowo gmina Czeladź, skarb państwa oraz SRK SA.
- Park „Prochownia” o powierzchni 4,4 ha, leży w części północnej dzielnicy Piaski. Otoczony jest obszarami zabudowanymi i nieużytkami. Drzewostan parku stanowią głównie topole, robinie oraz brzozy i klony.
- Park przyosiedlowy, przylegający do ulicy Kościuszki (Czeladź - Piaski) pomiędzy ulicami: Sikorskiego (od pld.), 3 Kwietnia (od zach.), Kościuszki (od wsch.), pośrodku znajduje się pomnik „Bohaterom poległym w walce o wolność i demokrację”.

• KULTURA

Na obszarze miasta krzewieniem kultury zajmują się następujące placówki i stowarzyszenia:

- **Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej, ul. 1 Maja 27** - biblioteka składa się z Biblioteki Centralnej i 5 filii miejskich. Biblioteka oprócz standardowej oferty bibliotecznej świadczy także inne usługi. Biblioteka organizuje wystawy obrazów i fotografii, otwarte dyskusje i wykłady, spotkania autorskie, gry miejskie, a także przygotowuje programy na wydarzenia okolicznościowe (warto wspomnieć o spotkaniach w ramach Festiwalu Nordalia, który jest bardzo popularną imprezą poświęconą krajom nordyckim). Biblioteka to także miejsce spotkań Czeladzkiego Koła Gospodyń Miejskich. Projekt ten ma charakter społeczny.
- **Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, ul. Dehnelów 45** - galeria powstała w najlepiej zachowanym budynku kopalnianej siłowni, który ze względu na zabytkowy charakter został wpisany na Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. W jego wnętrzu zachowało się oryginalne wyposażenie dawnej elektrowni, co świadczy o wysokiej wartości historycznej. Atutem tej instytucji jest bogata oferta kulturalna m.in. wystaw malarstwa, grafiki, rzeźby, fotografii, wydarzeń muzycznych, warsztatów tańca, małych form teatralnych itp. Warta podkreślenia jest działalność edukacyjna, którą galeria realizuje w postaci warsztatów. Przy galerii istnieje park tematyczny ze stałą wystawą poświęconą tematyce dziedzictwa przemysłowego oraz historii kopalni „Saturn”.

Od kilku lat na terenie byłej kopalni organizowana jest Industriada - święto Szlaku Zabytków Techniki. Od 2016 r. obiekty byłej kopalni „Saturn” znajdują się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.

- **Kopalnia Kultury, ul. Trznadla 1** - pełni funkcję miejskiego centrum kultury i rozrywki. Kopalnia działa w ramach Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Nogajowej. Celem Kopalni Kultury jest przede wszystkim wspieranie wielopokoleniowego ruchu amatorskiego mieszkańców oraz organizacja koncertów, dlatego też instytucja wyposażona jest w trzy sale prób, salę widowiskową, trzy sale taneczne, salę plastyczną oraz salę pod studio nagrań, co umożliwia równoczesne prowadzenie wielu działań artystycznych, w Kopalni działa także kino.
- **Stowarzyszenie Miłośników Czeladzi, ul. 1 Maja 27** - stowarzyszenie działa od 35 lat, jest organizacją pozarządową działającą przy Miejskiej Bibliotece Publicznej. Jego działalność koncentruje się na prowadzeniu badań nad przeszłością miasta, społecznej opiece nad zabytkami, upowszechnianiu wiedzy o Czeladzi, upowszechnianiu twórczości mieszkańców Czeladzi oraz twórczości dotyczącej miasta.

- **Muzeum Saturn, ul. Dehnelów 10** - muzeum jest organizatorem wystaw dotyczących historii Czeladzi na przestrzeni wieków. Oferta jest uzupełniana przez wystawy okolicznościowe. Ważnym punktem w działalności Muzeum jest edukacja w postaci lekcji muzealnych i wycieczek historycznych. Muzeum jest także organizatorem cykli spotkań dotyczących historii regionu, konferencji naukowych, koncertów, konkursów (m.in. konkursu wiedzy o Czeladzi). Od kilku lat muzeum jest organizatorem obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa, największego w Europie wydarzenia promującego dziedzictwo kulturowe.

- **Spółdzielczy Dom Kultury „Odeon” Czeladzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej, ul. Szpitalna 9** - prowadzi działalność w kilku obszarach. Działalność artystyczna obejmuje warsztaty plastyczne, wokalne, taneczne, rytmikę oraz imprezy artystyczne. Z kolei w ramach działalności edukacyjnej pracownicy Domu Kultury udzielają lekcji gry na instrumentach muzycznych, organizują kursy języka angielskiego oraz zajęcia z pedagogiem dziecięcym.

- **Stowarzyszenie Miłośników Czeladzi (działa od 1983 r.) i Stowarzyszenia Inicjatyw Kulturalnych (działa od 2005 r.)** - jest inicjatorem i współorganizatorem uroczystości upamiętniających ważne wydarzenia historyczne i ludzi ważnych dla Czeladzi, upowszechnia wiedzę o przeszłości Czeladzi i regionu. Trwałymi dokonaniem działalności Stowarzyszenia są tablice i obeliski upamiętniające wielkich i bohaterskich czeladzian: m. in. czeladzkiego harcerzy zamordowanych w czasie II wojny światowej, wybitnego fizyka profesora Józefa Mazura, budowniczego czeladzkiego kościoła św. Stanisława BM księdza Bolesława Pieńkowskiego, piaskowskich członków Związku Orła Białego, zamordowanych w Katyniu oficerów Wojska Polskiego i policjantów Policji Państwowej pochodzących z Piasków, poległych w czasie okupacji członków Związku Orła Białego, czeladzian zamordowanych na terenie byłego Związku Radzieckiego - tzw. pomnik katyński na cmentarzu parafialnym, 22 czeladzkiemu policjantom PP zamordowanym na terenie byłego ZSRR - obelisk przed Komisariatem Policji.¹

SMCz od 1993 r. jest wydawcą „Zeszytów Czeladzkich”, w których opisywana jest historia miasta, przedstawiane są życiorysy wybitnych czeladzian oraz ludzi związanych z Czeladzią, wydaje publikacje książkowe dotyczące historii miasta, wydaje okolicznościowe karty pocztowe i koperty, prowadzi działalność wystawienniczą, organizuje cykliczne spotkania z ludźmi kultury związanymi z Czeladzią oraz autorami publikacji dotyczącymi miasta, jego historii i współczesności.

W Czeladzi organizowane są systematycznie różnego rodzaju imprezy cykliczne, m.in.:

- **Czeladzkie Talenty** - coroczne wydarzenie, promujące różnorodne zainteresowania i talenty dzieci i młodzieży z Czeladzi;

- **Jarmark Czeladzki** - historia jarmarków sięga 1636 r. Dnia 30 maja 1636 r. biskup krakowski, a za zarazem książe siewierski Jakub Zadzik przebywając na zamku biskupim w Siewierzu wydał przywilej, potwierdzający wydaną trzy miesiące wcześniej zgodę na organizację trzy razy w roku jarmarków w Czeladzi. Tradycja targów w ograniczonej formie przetrwała do dziś, po II wojnie światowej praktycznie zapomniano już o jarmarkach. Jarmarki Czeladzkie miały się odbywać w pierwszą niedzielę po św. Stanisławie (8 maja), na św. Bartłomieja (24 sierpnia) i w pierwszą niedzielę po święcie Przeniesienia relikwii św. Stanisława (po 27 września). I właśnie ten ostatni termin niemal idealnie nakłada się ze współczesnym terminem odpustu w Parafii św. Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała w Czeladzi. Organizowany współcześnie Jarmark Czeladzki oferuje wiele atrakcji, są to np. średniowieczne stragany, historyczne stroje, ognisko rycerskie, występy rycerzy oraz inscenizacja walki rycerzy²;

- **Festiwal Ave Maria** - to jedno z najważniejszych wydarzeń muzycznych w Zagłębiu Dąbrowskim. Jego celem jest upowszechnianie muzyki klasycznej oraz zapewnienie melomanom najwyższego poziomu muzycznego;

- **Industriada** - największe święto Szlaku Zabytków Techniki oraz festiwal dziedzictwa przemysłowego;

- **Szalom Na Rynku** - to Festiwal Kultury Żydowskiej;

¹ <http://smc.czeladz.pl/historia> (data dostępu 08.11.2018 r.)

² <http://jarmark.czeladz.org/1636/> (data dostępu 08.11.2018 r.)

- **Majówka w Czeladzi;**
- **Dzień Dziecka;**
- **Dni Czeladzi;**
- **Konkurs Wiedzy o Czeladzi.**

5.2.2. Historia miasta Czeladź

Czeladź, to najstarsze miasto Zagłębia i jedno z najstarszych w Polsce. Jego początki sięgają średniowiecza. Nazwa Czeladź wywodzi się od nazwy służebnej lub kulturowej i oznacza wg Aleksandra Brücknera i Stanisława Rosponda służbę domową. Pierwsze wzmianki o Czeladzi pochodzą z 1228 r. Nie zachował się akt lokacyjny dla miasta. Przypuszcza się, że miasto Czeladź lokowane było na prawie magdeburskim w połowie XIII w. Najprawdopodobniej akt lokacyjny sporządził książę opolski Władysław wkrótce po tym jak został właścicielem Czeladzi. Miasto osadzone zostało na 31 łanach miejskich z dziedzicznym wójtem, który jako uposażenie otrzymał jeden łan roli i zezwolenie na wybudowanie młyna na rzece Brynicy.

Pod względem administracyjnym obszar, na którym znajduje się Czeladź należał do państwa polskiego. W wyniku podziału dzielnicowego (1138 r.) miasto znalazło się w dzielnicy senioralnej, o czym świadczy przynależność obszaru pomiędzy Siewierzem i Bytomiem do diecezji krakowskiej. W 1241 r. miasto zostało spalone przez Tatarów. W XIII w. Czeladź podlegała książętom opolskim. Po podziale księstwa opolskiego w 1281 r. Czeladź znalazła się pod panowaniem książąt bytomskich, a następnie cieszyńskich.

W 1443 r., wraz z całym księstwem siewierskim, Czeladź weszła w skład dóbr biskupów krakowskich. Na początku XVI w., obok istniejącego już wcześniej dziedzicznego stanowiska wójta, pojawił się nowy ośrodek władzy - Rada Miejska, na czele której stał burmistrz. W mieście funkcjonowało kilka cechów, ale tutejsza ludność utrzymywała się głównie z handlu i rolnictwa. Czeladź była otoczona murami obronnymi, których fragmenty przetrwały do dziś. Centrum stanowił Rynek, na którym dominował ratusz. W 1518 r. miasto zostało ponownie spalone.

W okresie XVII w. w Czeladzi odnotowano stagnację. Niewątpliwie jedną z przyczyn tego stanu były konflikty związane ze sporem o granicę toczoną z Bytomiem (w latach 1623 - 1624), a także najazd oddziałów szwedzkich na miasto w 1655 r.

Dnia 21 sierpnia 1683 r. przez miasto przejeżdżał Jan III Sobieski w drodze do Wiednia. Z tej okazji odbył się zjazd szlachty śląskiej. Przy moście na Brynicy mowę powitalną wygłosił hrabia Wilczek.

W 1697 r. w Czeladzi odbył się zjazd szlachty polskiej na czele z wojewodą wołyńskim Janem Jabłonowskim z zamiarem udania się do Augusta Mocnego w celu ofiarowania mu korony polskiej. Dnia 28 lipca 1697 r. August Mocny zatrzymał się w Czeladzi w drodze do Krakowa.

W 1736 r. miasto zostało ponownie zniszczone. W wyniku powodzi większość zabudowy oraz pól uprawnych znajdujących się wówczas w okolicach rzeki Brynicy przestała istnieć. Położenie miasta oraz istniejąca komora celna sprzyjały rozwojowi handlu. W Czeladzi handlowano bydłem, końmi oraz wyrobami miejscowych rzemieślników.

W 1790 r. zostało zniesione księstwo siewierskie. W wyniku uchwały Sejmu Wielkiego, Czeladź stała się miastem wolnym Rzeczypospolitej.

Po drugim rozbiórce Polski w 1793 r., miasto znalazło się w zaborze pruskim. Wchodziło ono w skład tzw. Nowego Śląska. W 1813 r. zostało doszczętnie ograbione przez wojska rosyjskie.

Po trzecim rozbiórce Polski Czeladź znalazła się w zaborze pruskim i weszła w skład tzw. „Nowego Śląska”. W 1809 r. Czeladź znalazła się w granicy Księstwa Warszawskiego, a po Kongresie Wiedeńskim 1815 r. została włączona do Królestwa Kongresowego.

Odkrycie pokładów węgla oraz szybki rozwój przemysłu wydobywczego przyczyniły się do powstania w 1860 r. nowej osady Piaski. Osada została założona przez trzynastu mieszkańców miasta przy drodze

prowadzącej do ówczesnej osady Pogoń. Wkrótce dała ona początek przyszłej kopalni „Czeladź”, a wraz z nim robotniczemu osiedlu.

W związku z prowadzeniem carskiej reformy uwłaszczeniowej, w 1864 r. została przeprowadzona parcelacja folwarku plebańskiego zlokalizowanego na południe od miasta Czeladź. Fakt ten zapoczątkował powstanie późniejszej kopalni węgla „Saturn”. Tak jak w przypadku kopalni Czeladź tak i tu powstało w krótkim czasie kolejne osiedle robotnicze.

Udział mieszkańców miasta w powstaniu styczniowym był przyczyną odebrania Czeladzi praw miejskich w 1867 r. Zdegradowanie Czeladzi do rangi osady zahamowało w poważnym stopniu jej rozwój.

Na początku XX w. odnotowany został kolejny wzrost rozwoju przemysłu wydobywczego w Czeladzi.

Podczas I wojny światowej, w 1914 r. Czeladź została zajęta przez wojska niemieckie. W 1915 r. Czeladź odzyskała swoje prawa miejskie.

Po zakończeniu pierwszej wojny światowej w Czeladzi rozpoczęto odbudowę zniszczonych kopalń. W 1926 r. powstały zakłady ceramiczne założone przez spółkę niemiecką „Norymberski Goldfein”. Rozbudowa miasta w tym czasie związana była z rozwojem przemysłu. Budowano drogi, prowadzono regulację rzek, budowano mosty, linię tramwajową oraz nowe domy.

Przed 1939 r. Czeladź liczyła około 22 tys. mieszkańców. Miasto było najdalej wysuniętym na zachód skrawkiem województwa kieleckiego. Na moście na Brynicy, w odległości ok. 1 km na zachód, kończyło się województwo kieleckie, przechodząc w wąski pasek autonomicznego województwa śląskiego. W okresie międzywojennym miasto stało się ważnym ośrodkiem ruchu robotniczego. Dochodziło tutaj do licznych strajków.

Podczas II wojny światowej, dnia 5 września 1939 r. Czeladź zajęły wojska niemieckie. Na początku 1942 r. Niemcy utworzyli getto. W styczniu 1945 r. Czeladź zajęły wojska sowieckie. Po wojnie miasto powróciło do Polski. Druga wojna światowa spowodowała zniszczenia, zburzono m.in. istniejący na rynku ratusz.

Po wojnie miasto ulegało kolejnym przekształceniom. Kontynuowane były także prace regulacyjne układu drogowego. W trakcie tych prac wyburzone zostały fragmenty starej zabytkowej zabudowy. Powstawały także w tym czasie nowe osiedla oraz współczesne obiekty w centrum Czeladzi. W 1951 r. miasto Czeladź zostało wyłączone na prawach powiatu.

W latach 1957 - 1975 Czeladź była miastem na prawach powiatu. W latach 1975 - 1988 miasto należało administracyjnie do województwa katowickiego.

5.3. Krajobraz kulturowy - zabytki o najważniejszym znaczeniu dla miasta Czeladź

Krajobraz kulturowy to niepowtarzalne, indywidualne oblicze miejsca, którego wizerunek jest syntezą elementów przyrody, klimatu i ukształtowania terenu oraz zachodzących na tym terenie procesów politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych, związanych z aktywnością człowieka. Ujawnia się poprzez dziedzictwo materialne, kształtujące krajobraz przyrodniczy na przestrzeni dziejów oraz dziedzictwo niematerialne - zwyczaje, przekaz ustny, wiedza i umiejętności oraz związane z nimi przedmioty i przestrzeń kulturowa, które są przekazywane z pokolenia na pokolenie i ustawicznie odtwarzane przez ludzi w relacji z ich środowiskiem, historią i stosunkiem do przyrody. Krajobraz kulturowy jest źródłem poczucia tożsamości i ciągłości. Jego ochrona jest najistotniejszym czynnikiem kształtowania tożsamości i osobowości mieszkańców, by mogli identyfikować się ze swoim miastem i siedliskiem oraz zrozumieć jego historię.

Ponadto dziedzictwo historyczne jest istotne o tyle, że wpływa na atrakcyjność turystyczną - głównie poprzez jego materialne wytwory, czyli zabytki. Co może być wykorzystane w rozwoju miasta.

Zabytki czeladzkie związane są z dwoma zachodzącymi na terenie miasta, historycznymi procesami rozwoju gospodarczego. Znajdują się tu obiekty o wartościach unikalnych w skali kraju (zabytki techniki - zespół zakładu wydobywczego kopalni „Saturn” z przełomu XIX i XX w. z maszynami) i rzadkie w skali

ponadlokalnej - układ urbanistyczny starego miasta, oraz obiekty ważne w skali lokalnej i ponadlokalnej, określające tożsamość miasta - osiedle i kolonia patronacka, tereny zieleni, zabytki Starego Miasta.

W tej części przedstawiona została charakterystyka najbardziej wartościowych obiektów z terenu miasta.

• UKŁAD URBANISTYCZNY

Zdjęcie nr 1. Rynek miasta Czeladź- widok z lotu ptaka, źródło: <http://powiat.bedzin.pl/sport-menu/192-info-o-powiecie-kat/zabytki-kat/zabytki-czeladz-kat/167-zabytki-czel-06> (data dostępu 09.11.2018 r.)

Zdjęcia nr 2, 3. Rynek w Czeladzi

Zabytkiem Czeladzi o wartości regionalnej jest dobrze zachowany średniowieczny układ urbanistyczny miasta lokacyjnego wraz z fragmentami przedmieść. Obejmuje on łącznie trzynaście ulic, położonych na terenie ok. 9 ha, stworzonym w średniowieczu jako obronny gród nadgraniczny. Po obu stronach miasta znajdowały się bramy: od wschodu Krakowska, a od zachodu Bytomska. Kupcy przemierzali się dwiema głównymi, szerokimi drogami, przecinającymi Rynek przy północnej pierzei (ciąg dzisiejszych ulic Bytomskiej i Będzińskiej) i przy południowej (ulice Rynkowa i Kościelna). Węższe uliczki prowadziły z Rynku ku obwarowaniom. Centrum osady stanowił kwadratowy Rynek, który był miejscem targowym. Przez stulecia otaczały go drewniane domy mieszczkańskie. Ważnym budynkiem na rynku była karczma wójtowska i ratusz. W pobliżu placu rynkowego od XVI w. znajdowała się barokowa, murowana świątynia, stojącą obok dzisiejszego kościoła św. Stanisława Biskupa Męczennika. Z czasem miasto otoczono murami. W układzie drożnym i zabudowie przedmieść wyraźnie zauważalna jest rola traktu o kierunku wschód - zachód - dawnego, ważnego traktu tranzytowego z Krakowa na Śląsk.

Mimo przemian politycznych i gospodarczych, dzisiejszy rynek zachował kształt z czasów lokacji. Najbardziej okazałe budynki miejskie nie przetrwały czasów obecnych: kryta łamanym dachem, rozłożysta karczma wójtowska, która stała w północno - zachodnim narożniku rynku, została rozebrana podczas I wojny światowej, ratusz zaś, stojący na środku placu, zniknął w 1941 r. Na odnowionym niedawno placu rynkowym stoi zadaszona studnia. Pozostałością dawnych murów miejskich są mury oporowe potężnej, czeladzkiej fary.

Granice zabytkowego układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków wytyczają ulice (wraz z zewnętrzną - w stosunku do centrum - zabudową i przynależnymi parcelami): Pieńkowskiego, Modrzejowska, Staszica, Miłowicka (obecnie ul. Katowicka), Krasonia (obecnie ul. Żabia), 1 Maja, wraz z zabudową i parcelami wylotów ulic Grodzieckiej, Będzińskiej, rozwidlenia ulic Modrzejowskiej i Reymonta, Miłowickiej oraz Bytomskiej do ulicy Przeląskiej (nr rejestru 1182/72, decyzja z dnia 5 maja 1972 r.).

• ZABUDOWA MIEJSKA³

Dominująca jeszcze w początkach XX w. zabudowa drewniana z ogródkiem kwiatowym należy obecnie do rzadkości, a zachowane obiekty zazwyczaj są zrujnowane lub w złym stanie technicznym. Do czasów współczesnych nie zachowały się charakterystyczne dla Czeladzi budynki z dachem łamanym i sienią przejazdową. Wśród obiektów drewnianych na uwagę zasługują nieliczne dobrze zachowane budynki położone przy ul. Bytomskiej 16, Ciasnej 2 i Pieńkowskiego 39. Przy ul. Kościelnej 3 zachował się jeden dom z podcieniami, datowany na początek XIX w.

W czasach historycznych na terenie Czeladzi powstawały również obiekty murowane. Do czasów współczesnych zachował się budynek dawnego zboru ariańskiego z 1 poł. XVII w. położony przy ul. Rynkowej 2 oraz kamienica z początków XIX w. zlokalizowana przy Rynku nr 22.

W dzisiejszej zabudowie starego miasta dominują budynki murowane z przełomu XIX i XX w. oraz z początku XX w. Są to najczęściej obiekty parterowe lub dwukondygnacyjne, lokalizowane kalenicowo w linii zabudowy, posadowione na rzucie prostokąta, zazwyczaj trój- lub pięcioosiowe, podpiwniczone, wykonane z cegły lub kamienia (również z materiałów łączonych cegła i kamień) czasem tynkowane, kryte dachami dwuspadowymi o niewielkim kącie nachylenia połaci dachowych. Dachy pokryte są papą, dachówką cementową lub blachą. Charakterystycznym elementem jest przejazd bramny znajdujący się w skrajnych lub środkowych osiach elewacji. W niewielkich parterowych budynkach zamiast bramy przejazdowej w środkowej osi znajdują się dwuskrzydłowe drzwi wejściowe z nadświetlem prostokątnym lub zamkniętym łukiem odcinkowym. Domy posiadają skromny detal architektoniczny - częściowe boniowanie, pilastry, lizany, uproszczone formy gzymsów lub obramowań okiennych, szczytów, ścianek attykowych, balkonów, niewielkie nisze zamknięte łukiem pełnym mieszczące figury lub obrazy świętych umieszczane w górnej partii elewacji.

Na uwagę zasługują również obiekty powstałe w okresie międzywojennym w stylu modernistycznym m.in. budynek dawnego kina „Uciecha” przy ul. 1 Maja 28 czy budynek szkoły przy ul. Katowickiej 42 (poza „Starym Miastem”).

Charakterystycznym dla Czeladzi elementem były murowane, tynkowane ogrodzenia wykonane z kamienia łamanego lub cegły, w których osadzone były zdobione drewniane, dwuskrzydłowe, prostokątne lub zamknięte łukiem pełnym bramy z furką, często kryte dwuspadowymi dachami od góry krytymi gontem. Ogrodzenie tego typu zachowało się jeszcze przy ul. Kaczej 8.

• ZABYTKI ZWIĄZANE Z ROZWOJEM PRZEMYSŁU

Zabytki związane z rozwojem przemysłu zlokalizowane są w południowej części Czeladzi. Należą do nich:

- Zabytki związane z dawną kopalnią „Czeladź”,
- Zabytki związane z dawną kopalnią „Saturn”,
- Inne obiekty zabytkowe związane z przemysłem.

Zabytki związane z dawną kopalnią „Czeladź”

Zespół obiektów zabytkowych związanych z dawną kopalnią „Czeladź” położony jest w południowo-wschodniej części miasta, w rejonie „dzielnicy Piaski”. Tworzą go:

1). Teren poprzemysłowy zespołu zabudowy szybów Piotr i Paweł, pomiędzy ul. Kościuszki, Francuską i Graniczną. Obiekty przemysłowe zespołu zabudowy szybów Piotr i Paweł zostały prawie w całości wyburzone w latach 90. XX w. Dawne obiekty zachowały się jedynie w rejonie tzw. Starego Placu. Nie posiadają one dużych walorów historycznych i architektonicznych.

³ Gminny Program opieki nad Zabytkami Miasta Czeladź na lata 2007 - 2010

2). Zespół zabudowań szybu Julian w rejonie ul. Poniatowskiego. Zespół nie zawiera głównych elementów pierwotnej struktury. W zespole zachowane są tylko trzy dawne obiekty:

- Budynek dawnej kotłowni (bez komina) i łaźni z 1903 r., przekształcony w latach 80. XX w.,
- Budynek kompresorowni z 1903 r. wewnątrz przekształcony w 1996 r.,
- Budynek dawnej kuźni z 1903 r. przekształcony w latach 80. XX w.

Zespołowi towarzyszą zachowane budynki mieszkalne (ul. Poniatowskiego 1, 4, 6, 8), w tym:

- Budynki wielorodzinne przeznaczone dla robotników: nr 1 to obiekt parterowy z ogródkiem od frontu, nr 4 obiekt dwukondygnacyjny.
- Budynki przeznaczone dla kadry urzędniczej o charakterze willowym (nr 6 i 8).

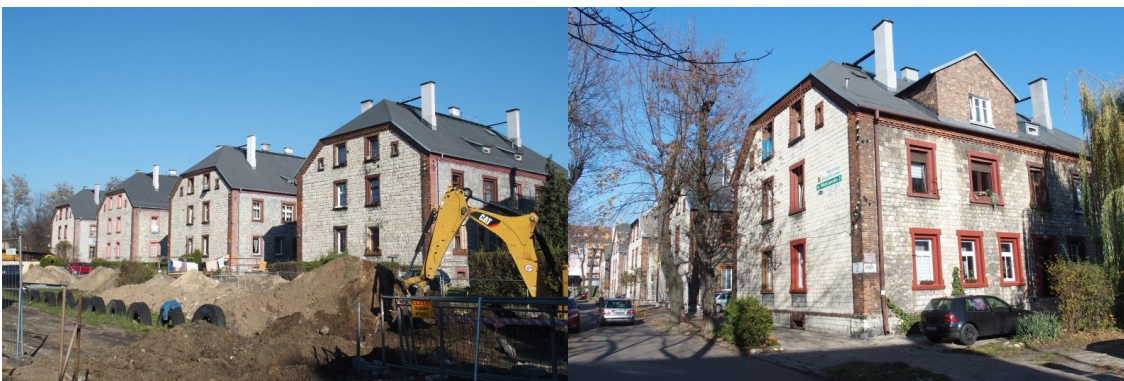

Zdjęcia 4, 5. Budynki ul. Poniatowskiego 4, 8, źródło karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega

3). Osiedle robotnicze „Piaski”⁴ (osiedle francuskie)

Zdjęcia nr 6, 7. Budynki mieszkalne wielorodzinne, ul. 3 Kwietnia

Zdjęcia nr 8, 9. Budynki mieszkalne wielorodzinne, ul. Nowopogońska, Warszawska

Osiedle robotnicze „Piaski” stanowi istotny przykład powstałego w kilku etapach kompleksu mieszkaniowego. O wyjątkowej wartości osiedla stanowi jego bogaty program funkcjonalny oraz niespotykane na terenie Górnego Śląska wpływy architektury południowej Francji będące konsekwencją nabycia kopalni

⁴ Oprac. Agata Mucha, OT NID w Katowicach, 09.11.2015 r.

„Czeladź” przez francuską spółkę. Osiedle przedstawia wysokie wartości historyczne i architektoniczno - urbanistyczne, czerpiące wzory z XIX i XX w. myśli planistycznych, stanowi cenną odpowiedź na rosnące na przełomie XIX i XX w. zapotrzebowanie na budownictwo mieszkaniowe.

Osiedle robotnicze „Piaski” położone jest w południowo - wschodniej części miasta w bezpośrednim sąsiedztwie dawnej kopalni „Czeladź”. Układ przestrzenny założenia rozbity jest na cztery zespoły mieszkaniowe o zwartej formie, wzbogacone dodatkowo o towarzyszące zespołowi budynki użyteczności publicznej oraz mieszkania wyższej kadry urzędniczej rozplanowane na powierzchni ponad 30 ha. Wśród zabudowy dominują budynki mieszkalne przeznaczone dla pracowników niższego szczebla są to wykonane w konstrukcji murowanej z cegły i kamienia wolnostojące budynki o zwartej bryle, wzniesione na planie prostokąta, nakryte dachem dwuspadowym. Obiekty te charakteryzują się oszczędnym detalem zdobniczym w postaci ceglanych naroży budynków, gzymsów międzykondygnacyjnych, wieńczących oraz ceglanych opasek akcentujących otwory okienne i drzwiowe, rzadziej spotykane elementy stanowią ryzality oraz wydatne kamienne cokoły. Główny trzon kompozycyjny ukształtowano w oparciu o ciągi komunikacyjne. Większość zabudowy rozplanowano kalenicą równoległą do drogi. Istotne znaczenie dla projektantów odgrywały także tereny biologicznie czynne i tak na terenie osiedla powstał park przyosiedlowy - ogród jordański, niewielkie ogródki pracownicze (ul. Betonowa, Francuska), liczne aleje podkreślające przebieg ulic oraz nasadzenia zieleni wysokiej o funkcji estetyzującej oraz izolacyjnej. Założenie osiedla robotniczego przekształcone zostało poprzez budowę bloków z wielkiej płyty oraz wyburzenia.

W obrębie układu wyróżniamy cztery zespoły przestrzenne, pierwszy położony w zachodniej części dzielnicy stanowi najstarszy fragment założenia tzw. Stare Piaski i składa się z zabudowy mieszkaniowej rozplanowanej regularnie wzdłuż ul. 3 Kwietnia oraz Tadeusza Kościuszki, budynków z mieszkaniami urzędniczymi położonymi przy ul. Mickiewicza o bogatym detalu zdobniczym w postaci licznych lizen podkreślających podział elewacji zewnętrznej. W części zachodniej oprócz zabudowy mieszkaniowej rozmieszczono także liczne obiekty użyteczności publicznej tj. dawny klub urzędniczy, neoromański kościół parafialny pw. Matki Bożej Bolesnej, budynek dyrekcji, willę dyrektora, dom głównego mechanika, budynek szkoły powszechnej, budynek szkoły gospodarstwa domowego oraz ochronka. Drugi zespół stanowi zabudowa mieszkaniowa wzdłuż ul. Francuskiej w postaci pięciu domów ustawionych kalenicowo do drogi i oddzielone od niej przy pomocy okazałych przedogródków, budynki o podwyższonym standardzie przeznaczone były dla pracowników dozoru kopalni. Trzeci zespół zlokalizowano w południowo - wschodnim narożniku osiedla. W tej części na uwagę zasługuje charakterystyczne rozplanowanie budynków mieszkalnych wzdłuż drogi owalnicowej. Dzięki temu zabudowa położona przy ul. Betonowej zyskała obszerne tereny zielone. Ostatni zespół stanowią budynki mieszkalne powstałe w latach 20. XX w. stanowiące część tzw. Nowej Koloni, budynki o funkcji mieszkaniowej zamknięto w kwartale ulic Zwycięstwa, Nowopogońskiej, Płockiej oraz Generała Bema w północnej części osiedla.

Osiedle tworzą następujące zespoły zabudowy:

- Zespół zabudowy mieszkaniowej przy ulicach 3 Kwietnia, Kościuszki, Mickiewicza, Sikorskiego w tym:

Przy ul. 3 Kwietnia znajdują się:

- Budynki mieszkaniowe dla robotników (nr 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 24) - prawdopodobnie najstarsze obiekty pochodzące z początków XX w.
- Willa dla wyższej kadry górniczej (nr 19);
- Budynek dawnej ochronki (nr 28a);
- Budynek Szkoły Gospodarstwa Domowego (nr 28);
- Budynek dawnej dyrekcji kopalni (nr 21).

Zdjęcie nr 10. Willa dla wyższej kadry górniczej, ul. Poniatowskiego 19, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobięga

Przy ul. Kościuszki znajdują się:

- Budynki mieszkaniowe dla robotników (nr 1 - dawny dom nauczycielski, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 24, 26);
- Budynek dawnej szkoły - obecnie dom katolicki (nr 3);
- Zespół kościoła parafialnego pw. Matki Bożej Bolesnej (nr 5). W granicy terenu znajduje się jeszcze kaplica cmentarna, kamienna grotta z figurą św. Barbary, plebania (ul. Francuska 1).

Przy ul. Mickiewicza znajdują się:

- Budynek mieszkalny (nr 8).
- Budynek mieszkalny (nr 10) - stanowiący integralną część zespołu kamienic położonych przy ulicy Sikorskiego nr 6, 8, 10.

Zdjęcie nr 11. Budynek mieszkalny wielorodzinny, ul. Mickiewicza 10, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobięga

Przy ul. Sikorskiego znajdują się:

- Dawna willa głównego mechanika kopalni (nr 1).
- Dawny klub urzędniczy (nr 3) o architekturze w duchu francuskiego renesansu otoczony niewielkim parkiem, obecnie budynek mieszkalny wielorodzinny

Zdjęcie nr 12. Dawny klub urzędniczy, ob. budynek mieszkalny wielorodzinny, ul. Sikorskiego 3, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega

- Pałacyk Vianneya - dawna willa dyrektora kopalni (nr 5) o architekturze klasycyzującej, otoczona parkiem - obecnie „Dom Opieki Społecznej”.
- Wielorodzinne budynki pracownicze (nr 5a, 7, 12).
- Wille kadry pomocniczej (nr 9, 11).
- Kamienice mieszkalne dla urzędników kopalni (nr 6, 8, 10).

Zdjęcie nr 13. Budynek mieszkalny wielorodzinny, ul. Sikorskiego 10, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega

Zespół zabudowy przy ul. Krzywej, Warszawskiej, Nowopogońskiej i Zwycięstwa.

Przy ul. Krzywej znajdują się:

- Budynki mieszkalne dla robotników (nr 1, 2, 3, 4, 5).

Przy ul. Warszawskiej znajdują się:

- Budynki mieszkalne dla robotników (nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10).

Przy ul. Nowopogońskiej znajdują się:

- Budynki mieszkalne wielorodzinne dla robotników (nr 210, 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224).

Przy ul. Zwycięstwa znajduje się:

- Budynek dla urzędników niższego szczebla (nr 1).
- Kamienica mieszkalna ze sklepami w przyziemiu (nr 3).

Zespół zabudowy przy ul. Francuskiej:

- Budynki mieszkalne z ogródkami od frontu (nr 7, 9, 11, 13).
- Budynek dla średniej kadry technicznej z ogródkiem - tzw. sztygarska (nr 5).

Zespół zabudowy przy ul. Betonowej i Nowopogońskiej.

Przy ul. Betonowej znajdują się:

- Wielorodzinne budynki mieszkaniowe dla robotników (nr 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18).
- Parterowe budynki z poddaszem mieszkalnym dla robotników (nr 1, 3, 20, 22, 24, 26, 28).
- Parterowe budynki z poddaszem mieszkalnym dla średniej kadry technicznej - tzw. sztygarski (nr 30, 32, 34).

Przy ul. Nowopogońskiej znajdują się:

- Wielorodzinne budynki dla robotników (nr 230, 232, 234, 236, 238, 240, 242), tzw. Białe domy.
Zespół zabudowy przy ul. Płockiej:
- Budynki mieszkalne z ogródkami (nr 1, 3, 5, 7), w większości przekształcone.

Zabytki związane z dawną kopalnią „Saturn”

Zespół kopalni „Saturn” wraz z towarzyszącymi mu obiektami administracyjnymi, socjalnymi mieszkaniowymi położony jest w południowo - zachodniej części miasta na terenie dawnego folwarku plebańskiego (Pustych Jakubowic). W skład tego zespołu wchodzi:

- Zespół zabudowy przemysłowej kopalni „Saturn” przy ul. Dehnelów,
- Kolonie robotnicze „Saturn”,
- Willa dyrektora kopalni „Saturn”, obecnie siedziba Muzeum Saturn (ul. Dehnelów 10),
- Oficyna willi dyrektora kopalni, obecnie hotel i restauracja Pod filarami (ul. Dehnelów 12),
- Budynek dyrekcji kopalni „Saturn”, obecnie Pałac Saturna - budynek usługowy (ul. Dehnelów 2),
- Dom noclegowy dla samotnych mężczyzn, obecnie Dom rekolekcyjny (ul. Legionów 2).

1). Zespół zabudowy przemysłowej kopalni „Saturn” przy ul. Dehnelów

Zdjęcie nr 14. Zespół zabudowy przemysłowej kopalni „Saturn”, przy ul. Dehnelów, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega

Zabudowa przemysłowa kopalni „Saturn” powstała na przełomie XIX i XX w. Zespół ma ujednolicony historyzujący charakter. Tworzą go obiekty murowane, nie tynkowane, z cegły z kamiennymi partiami w przyziemiach (ociosy). W grupie budynków produkcyjnych niektóre partie są wtórnie otynkowane. Zabudowa jest zróżnicowana pod względem wysokości: jedno, dwu, lub trzykondygnacyjna. Budynki są przykryte dachami kombinowanymi, złożonymi zazwyczaj z kilku przylegających do siebie partii dwupołaciowych, kryte papą. W strukturze przestrzennej wyróżniają się segmenty głównych obiektów produkcyjnych - basztowe nadszybia I i II, wydłużona partia kotłowni z dwoma charakterystycznymi kominami, siłownia z wieżą rozdzielczą pozorująca obiekt obronny oraz pierwszoplanowa grupa obiektów frontowych. Forma architektoniczna niektórych obiektów została naruszona wtórnie wprowadzonymi zmianami.

Zespół kopalni „Saturn” tworzy dużą jednostkę o w pełni rozwiniętej strukturze przestrzennej charakterystycznej dla zakładu wydobywczego z końca XIX w. i początków XX w. Najcenniejszymi obiektami przemysłowymi zespołu są:

- Budynek nadszybia szybu I ze stalową wieżą (dawna wieża basztowa), powstały w latach 1892 i 1902 przebudowany w latach 60. i 70. XX w.
- Budynek maszyny wyciągowej szybu I wraz z parowo - elektrycznym urządzeniem wyciągowym, z lat 1902 i 1910, (drobne zmiany z okresu międzywojennego i lat 60. XX w.).
- Budynek nadszybia szybu II z 1890 r. (dawna wieża basztowa), wzmocniony w 1949 r. - obiekt o indywidualnym znaczeniu (z uwagi na przynależność typologiczną, stan zachowania, rzadkość występowania).

- Budynek maszyny wyciągowej szybu II z 1890 r. z urządzeniem wyciągowym z 1901 r. przebudowany w 1910 r. i w 1960 r. (likwidacja parowego napędu z pozostawieniem niektórych pierwotnych podzespołów).
- Budynek dawnej elektrowni, z lat 1902 - 1908 z drobnymi przekształceniami z 1965 r. i lat 80. XX w. o bardzo efektownej formie architektonicznej i zawierający kompletne wyposażenie techniczne (maszynowe) o unikatowym znaczeniu. Obecnie budynek Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”.

Obiektami cennymi są również:

- Zespół zabudowań dawnej kotłowni z ok. 1890 r. i 1900 r., kilkakrotnie przebudowywany i rozbudowany w latach 20. i 60. XX w.
- Zespół budynków warsztatu mechanicznego i kuźni z 1900 r., nadbudowany w partii południowej i obudowany w latach 70. XX w.
- Dawna rozdzielnia i stacja trafo (budynek magazynu silników elektrycznych) z 1914 r., z nieznacznie przekształconą elewacją w latach 80. XX w.
- Budynek cechowni, szatni, łaźni i administracji z lat 1910 - 1911, przebudowany od strony zachodniej i rozbudowany od południa i wschodu w latach 60. i 70. XX w. (powiększenie szatni łańcuszkowej i łaźni). Przy realizacji tego obiektu pojawia się nazwisko sławnego architekta Józefa Dziekońskiego.
- Stacja sprzężarek (kompresorownia) zlokalizowana przy szybie I z ok. 1900 r. częściowo przekształcona w okresie powojennym.
- Budynek magazynu głównego, garaży i biur z lat 1900 - 1913, przebudowany w latach 60. i 70. XX w.

2). Kolonia robotnicza „Saturn”

Kolonia robotnicza „Saturn” powstała w okresie od końca XIX w. do lat 20. XX w. Obiekty najstarsze znajdują się przy ul. 21 Listopada - tzw. „Stara Kolonia Saturn”. Najwcześniejsze z nich pochodzą z końca XIX w. i należy je wiązać z okresem, gdy właścicielem kopalni był Książę Hohenlohe Oringer. Pozostałe obiekty koloni zostały wybudowane przez Towarzystwo Górniczo - Przemysłowe „Saturn”. Mieszkania robotnicze lokowane były w piętrowych domach wielorodzinnych przy ul. 21 Listopada i ul. Legionów. Zabudowania urzędnicze znajdowały się przy ul. 21 Listopada i ul. Dehnelów. Tam też znajdowały się obiekty socjalne i administracyjne. Budynki zarówno robotnicze jak urzędnicze są murowane z cegły i tynkowane (z wyjątkiem budynków przy ul. 21 Listopada murowanych z czerwonej cegły, przypominających śląskie familoki). Obiekty posiadają ceglany detal architektoniczny (opaski, lizeny, gzymsy, cokoły). Wszystkie budynki są podpiwniczone, ze stropami ceramicznymi w piwnicy i drewnianymi powyżej. Pierwotnie wszystkie budynki były kryte dachówką, obecnie w większości wymienioną na papę lub eternit.

Zabudowania przy ul. Legionów i Dehnelów, tzw. „Nowa Kolonia Saturn”, reprezentuje już nową myśl socjalną, architektoniczną i urbanistyczną. Obiekty realizowane były przez polskich twórców i reprezentują różne formy stylu dworkowego uznawanego ówczesnie z architekturę narodową.

Kolonia robotnicza „Saturn” składa się z trzech odrębnych zespołów zabudowy:

- Zespół zabudowy przy ul. 21 Listopada (Stara Kolonia),
- Zespół zabudowy przy ul. Dehnelów,
- Zespół zabudowy przy ul. Legionów (Nowa Kolonia).

Inne obiekty zabytkowe związane z przemysłem

Wśród innych zachowanych zabytkowych obiektów przemysłowych Czeladzi należy wyróżnić:

- **Zespół przepompowni wody, ul. Staszica 124** - zespół położony jest w zachodniej części miasta pomiędzy ul. Staszica i Brynicą. Tworzą go pomieszczenia przepompowni, pomieszczenia stacji trafo oraz pomieszczenia mieszkalne. Budynek pochodzi z okresu I wojny światowej (ok. 1915 r.). Stanowi on niewielkie założenie o typowym układzie i o interesujących, jednolitych elewacjach z czerwonej cegły.
- **Zespół domów robotniczych przy ul. Szpitalnej** - zespół tworzą budynki nr 59, 61, 63. Są to budynki murowane z kamienia wapiennego, z detalem w postaci lizen, gzymsów, obramień okiennych, elementów cokołu wykonanych w cegle i w kamieniu. Budynki były przeznaczone dla obsługi szybu Kondratowicz (wentylacja i zamułka oraz plac drzewny) znajdującego się w pobliżu.

• OBIEKTY SAKRALNE

Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika, ul. Bytomska/Kościelna⁵

Zdjęcia nr 15, 16. Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika, ul. Bytomska/Kościelna

Kościół stanowi najważniejszy zabytek Czeladzi. Jest osobliwym przykładem odwołania się budowli sakralnej z pocz. XX w. do stylu romańskiego. Prawdopodobnie inspiracji do jego budowy dostarczyły przykłady takiej architektury z sąsiadującego Śląska.

Parafia św. Stanisława BM w Czeladzi istniała już w 1260 r. Potwierdzeniem tego faktu jest wzmianka o kapelanie z Czeladzi znajdująca się w dokumencie księcia opolskiego Władysława, pochodzącym z tego okresu. Od początku istnienia, zgodnie z administracją kościelną, Czeladź należała do dekanatu bytomskiego w archidiecezji krakowskiej. Niewiele natomiast wiadomo o wyglądzie pierwotnego kościoła. Wybitny kronikarz, Jan Długosz wspomina jedynie, że był zbudowany z drzewa modrzewiowego. Zapewne przetrwał aż do wielkich pożarów, które w 1 poł. XVI w. trawiły miasto. W dokumentach z 1598 r. zapisano, że nowy kościół wybudowany w miejscu starego był murowany i jednonawowy. Posiadał trójboczne, oszkarpowane prezbiterium, zakrystię i skarbczyk. W jego otoczeniu znajdowała się dzwonnica i cmentarz. W latach 1863 - 1864 został wyremontowany, jednakże wkrótce stał się zbyt mały dla rozwijającej się miejscowości. Obecna świątynia została wybudowana według projektu Tomasza Pajzderskiego, wykonawcą był Hugon Kudera - budowniczy z Warszawy (prawdopodobnie to on sygnował prace projektowe i wykonawcze). Wśród projektantów i wykonawców pojawia się nazwisko budowniczego z Sosnowca - Józefa Pomiana - Pomianowskiego.

Kościół znajduje się na stromym wyniesieniu w centrum miasta, w tyłach zach. kwartału zabudowy przyrynkowej. Jego fundamenty oraz cokół zbudowano z szarego kamienia wydobywanego w okolicy. Ściany wykonano z czerwonej cegły klinkierowej. Monumentalny budynek reprezentuje styl neoromański. Składa się z trójnawowej bazyliki z nawą poprzeczną i wielobocznie zamkniętym prezbiterium, otoczonym szeregiem pomieszczeń w przyziemiu. W nawie bocznej od północnego - wschodu ulokowano kruchtę, a przy niej dwie kaplice: św. Anny oraz Serca Jezusowego i Miłosierdzia Bożego. Od frontu (północny - zachód) świątynia ma dwie murowane wieże o wysokości 39 m. Między nimi znajduje się wysoki portal z rozetą. Na jego szczycie stoi figura „Serce Pana Jezusa”. Do głównego wejścia prowadzą szerokie schody. Główna nawa świątyni jest długa na 68 i szeroka na 24 m. Również ramiona transeptu są flankowane dwoma wieżami. Na skrzyżowaniu naw wyrasta masywna ośmioboczna wieża. Elewacje dekorowane są typowymi ornamentami romańskimi - różnorodnymi fryzami arkadowymi o półokrągłych łukach z blendami kamiennymi i tynkowanymi. Ich uzupełnieniem są rzeźbione detale kamienne roślinne i zoomorficzne.

Wewnątrz, nad nawami bocznymi znajdują się empory z galeriami, wsparte na filarach tworzących łoże z każdej strony, oddzielonych od siebie dwiema romańskimi kolumnami. Ponad łożami wnętrza oświetlają potrójne okna witrażowe. Nawa główna i ramiona transeptu nakryte są sklepieniem krzyżowym na gurtach, natomiast nawy boczne krzyżowo - żebrowym. W skrzyżowaniu naw, na czterech potężnych filarach wspiera się ośmiokątna rotunda z kopułą, z której opuszcza się wielki żyrandol. Prezbiterium łączy się z sześciokątną absydą niskimi kolumnami romańskimi, na których stoją potrójne wysmukłe kolumny zakończone kapitelami. Jego sklepienie składa się z arkady i żebrowania w kształcie parasola. Prezbiterium i absydę ozdobiono

⁵ Oprac. Aleksandra Bednarska, OT NID w Katowicach, 24-11-2015 r.

trzydziestoma czterema kolumnami o rozmaitych kształtach kapiteli. Wyżej, nad kolumnadą, zbudowano po obu stronach balkony oparte na wspornikach mających kształt głów: króla, rycerza, szlachcica i uczonego. Na uwagę zasługuje jeszcze kompozycja malarska w prezbiterium autorstwa prof. Juliusza Makarewicza, przedstawiająca „Ostatnią Wieczerzę”. Artysta rozmieścił ją na trzech polach. Powyżej niej znajdują się sceny ukazujące Chrystusa w Ogrójcu, Chrystusa ukrzyżowanego i Zmartwychwstanie. Wnętrze świątyni, bogato zdobione w kamienny detal, nawiązuje także do stylu romańskiego. Na wyposażeniu znajdują się elementy pochodzące z dawnego kościoła, takie jak: obrazy, paramenty, szaty liturgiczne, portal z drzwiami i konfesjonały.

Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Bolesnej, ul. Kościuszki 5

Zdjęcie nr 17. Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Bolesnej, ul. Kościuszki 5, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega

Budowla w stylu francuskiego neoromanizmu. Bazylika trójnawowa z nawą poprzeczną (transeptem). Prezbiterium zamknięte prosto. Pomiędzy prezbiterium a transeptem od strony południowo - wschodniej usytuowano wieżę dzwonnice. Kościół wybudowany został z ciosów sztucznego kamienia w kolorze różowo - rdzawym. Detale, gzymsy, obramowania otworów okiennych, cokół w kolorze szarego piaskowca. Dachy wykonane zostały w konstrukcji drewnianej. Konstrukcja ta jest widoczna od wnętrza kościoła. Pokrycie dachu stanowi blacha ocynkowana kładzona na rąbek stojący. Bryła kościoła jest rozczłonkowana z dominantą w postaci wieży.

Nawa główna i transept przekryte są dachami dwuspadowymi, nawy boczne przekryte dachami pulpitowymi. Elewacja zachodnia, wejściowa - trójosiowa. Na osi środkowej znajduje się ryzalit z wejściem głównym do kościoła. Wejście ujęte w ciosy z kamienia. Naczółki zamknięte są łukami pełnymi pod którymi znajdują się graficzne przedstawienia symboli Chrystusa. Dołem wydzielono cokół z kamienia, naroża ujęte są w bonie z kamienia. Szczyt ryzalitu wykonano jako trójkątny zwieńczony krzyżem. Poniżej znajduje się okno w formie quintoforium ujęte w ciosy ze sztucznego kamienia. Nad oknem znajduje się opaska zamknięta łukiem pełnym. Na wysokości połowy okna znajduje się gzyms kordonowy. Po bokach ryzalitu umiejscowione są ślepe ściany naw bocznych. Elewacja wschodnia obejmuje jedną oś wieży, ślepe prezbiterium ze ścianą szczytową zamkniętą trójkątnie oraz jedną oś zakrystii. Dołem wydzielono cokół z kamienia, naroża ujęte są w bonie. Okno zakrystii i drzwi do wieży ujęte są w opaski z ciosów kamiennych. Elewacje południowa i północna obejmują po pięć osi naw, jedną oś transeptu oraz (od południa) jedną oś zakrystii i jedną oś wieży, (od północy dwie osie zakrystii). Wnętrze kościoła ukształtowano jako bazylikowe z nawami pięcioprześłowymi i emporą organową obejmującą jedno przeszło. Transept i prezbiterium wykonano jako jednoprzęsłowe. Transept i nawy boczne zamknięte są arkadami o łukach pełnych, wspartych na kwadratowych filarach. Na przyściennych pilastrach wsparto łuk tęczyowy pełny. Wzdłuż wszystkich ścian kościoła na wysokości parapetu okien nawy głównej znajduje się profilowany gzyms. W prezbiterium i kaplicach bocznych dodatkowo gzyms na wysokości pilastrów wspierających arkady zamykające prezbiterium. Prezbiterium zamknięte rzeźbą figuralną „Pieta” (usytuowana na gzymsie).

• CMENTARZE

Cmentarze, również cmentarze nieczynne, jako przestrzenie ukształtowane wg reguł kulturowych związanych z religią i tradycją grzebania zmarłych, opatrzone cennymi zabytkami sztuki sepulkralnej, z zachowanym układem alejek i ścieżek cmentarnych, w otoczeniu starodrzewu, stanowią ważny element dziedzictwa kulturowego. Obiekty te należy pielęgnować i eksponować w krajobrazie miejscowości. Niezależnie od stanu zachowania cmentarze powinny być oznakowane tablicami informacyjnymi. Cmentarze na terenie miasta:

Cmentarz parafialny kościoła rzymsko - katolickiego pw. Św. Stanisława Biskupa Męczennika

Cmentarz położony jest na południe od starego miasta, na stoku południowym, na terenie ograniczonym ulicami Cmentarną, Nowopogońską, Reymonta, Kamionka. Powstał w wyniku rozbudowy cmentarza wcześniejszego położonego przy dzisiejszej ul. Kamionka, założonego prawdopodobnie w 1750 r. Otoczony jest tynkowanym murem z kamienia łamanego. Brama główna zlokalizowana jest od strony południowej. Bramy boczne znajdują się od strony wschodniej i zachodniej. Budynek administracji znajduje się w linii muru przy bramie zachodniej.

Cmentarz posiada układ kwaterowy wyznaczony trzema alejami o kierunku północ -południe i trzema o kierunku wschód - zachód. Aleją główną cmentarza jest środkowa aleja o przebiegu północ - południe. Na dużym spadku terenu przechodzi ona w betonowe schody. Na cmentarzu rośnie starodrzew (jesiony, kasztanowce, topole) oraz duże żywotniki. Najstarsze zachowane nagrobki pochodzą z końca XIX w. np. grób rodziny Janotów z 1877 r., grób rodziny Piechowiczów z 1888 r. Groby posiadają różne formy architektoniczne - grobowce, płyty nagrobne, nagrobki wolnostojące, krzyże nagrobne. Na cmentarzu znajduje się zabytkowy grobowiec kolumnowy, wpisany do rejestru zabytków ruchomych (nr rejestru B/332/2017).

Cmentarz żydowski przy ul. Będzińskiej

Założony w 1916 r., usytuowany daleko poza starym miastem, przy wschodniej granicy Czeladzi, w terenie lekko opadającym ku wschodowi. Jest ogrodzony częściowo murem i częściowo stalowym ogrodzeniem. Na cmentarzu zachowanych jest ok. 3000 macew o dekoracji związanej z rytualną symboliką żydowską oraz trzy stelle z polichromiami - obiekty rzadkie w regionie. Znajdują się tam również ruiny ohelu. Aleja centralna podkreślona jest drzewami. Drzewostan tworzą kilkudziesięcioletnie lipy, pojedynczo występują kasztanowce, buki, młode jesiony i dęby. Obok poza ogrodzeniem cmentarza znajduje się budynek dawnego domu przedpogrzebowego przekształcony na budynek mieszkalny wielorodzinny (mieszkania socjalne).

Cmentarz epidemiologiczny przy ul. Strzeleckiej

Jest zabytkowym cmentarzem z XIX w. i początku XX w. Użytkowany w latach 1905 - 1914. Jest to niewielki cmentarz, zajmuje powierzchnię 0,14 ha. położony na prostokątnej, zadrzewionej, działce. Jego układ jest zatarty. Drzewostan stanowią kilkudziesięcio i kilkunastoletnie brzozy, jesiony i topole.

Cmentarz parafialny przy ul. Szybikowej w Czeladzi - Piaskach

Cmentarz o powierzchni 3,2 ha. Powstał w 1936 r. w południowej części dzielnicy. Starodrzew stanowią lipy i topole.

• INNE OBIEKTY

Dom mieszkalny, ob. budynek usługowy, ul. Kościelna 3

Zdjęcie nr 18. Dom mieszkalny, ob. budynek usługowy, ul. Kościelna 3

Budynek został wzniesiony w XVIII w. Jest to budynek parterowy na planie prostokąta. Konstrukcja budynku drewniano - murowana. Elewacja frontowa budynku posiada podcień wsparty na trzech kanelowych, murowanych kolumnach o wydatnie rozbudowanych podstawach. Dom został usytuowany szczytowo względem ulicy. Budynek posiada półszczytowy dach z charakterystycznym wysuniętym okapem. Dach pokryty gontem. Budynek wpisany do rejestru zabytków - nr rejestr 335/51.

Zbór ariański, ob. budynek usługowy, ul. Rynkowa 2

Zdjęcie nr 19. Zbór ariański, ob. budynek usługowy, ul. Rynkowa 2

Budynek został wzniesiony w pierwszej połowie XVII w. na planie czworoboku. Obiekt wykonany został z kamienia (obecnie otynkowany i pomalowany). Budynek trzytraktowy z przelotową sienią. Dach budynku czterospadowy, obecnie kryty gontem tak jak pierwotnie. Od strony podwórka w 1828 r. wykonano jednoizbową dobudówkę w konstrukcji drewnianej. Na elewacji frontowej (od ul. Rynkowej) znajduje się portal ujęty w dwie półkolumny podpierający trójkątny naczółek. Wnętrze zostało przebudowane. Budynek wpisany do rejestru zabytków - nr rejestr 7/60.

Szkoła powszechna, ob. dom katolicki, ul. Kościuszki 3

Zdjęcie nr 20. Szkoła powszechna, ob. dom katolicki, ul. Kościuszki 3, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega

Budynek usytuowany jest we wschodniej pierzei ul. Kościuszki. Zlokalizowany w zespole zabudowy obejmującej plebanię i kościół parafialny Matki Bożej Bolesnej oraz kaplicę pogrzebową. Budynek w zabudowie wolnostojącej rozplanowany na rzucie wydłużonego prostokąta z elewacją frontową zwrócony do ulicy, w kierunku zachodnim. Od tyłu zlokalizowany jest ogród. Ogrodzenie działki wykonano z prętów stalowych (przęsła).

Podmurówka i słupki międzyprzęsłowe z kamienia - dotyczy fragmentów ogrodzenia kościoła od zachodu i południa (bez plebani - ogrodzenie pełne, betonowe, prefabrykowane). Budynek wykonany jest z cegły piaskowej, elementy detali architektonicznych gzymsy, lizeny, opaski okienne i drzwiowe - wykonano z cegły ceramicznej. W budynku zastosowano stropy ceramiczne (nad piwnicami) oraz stropy drewniane (nad przyziemiem). Dach w konstrukcji drewnianej, dwuspadowy, nad częścią centralną (dwukondygnacyjną) czterospadowy. Całość kryta papą asfaltową.

Budynek dyrekcji kopalni „Saturn”, obecnie Pałac Saturna - Termy Rzymskie, ul. Dehnelów 2

Zdjęcie nr 21. Budynek dyrekcji kopalni „Saturn”, obecnie Pałac Saturna - Termy Rzymskie, ul. Dehnelów 2, , źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega

Jest to trzykondygnacyjny, neoklasycystyczny budynek o charakterze pałacowym, będący niegdyś siedzibą biura „Towarzystwa Saturn”, a następnie dyrekcji Kopalni „Saturn”. Wybudowany w 1910 r., a następnie w latach 1922 - 1923 rozbudowany do obecnej wielkości. Na ścianie frontowej budynku znajduje się rozbudowany portyk. Wsparty na czterech jońskich półkolumnach tympanon (wewnętrzne, trójkątne pole frontonu) wypełnia symbol kopalni - planeta Saturn. Nad półokrągłym balkonem znajduje się duży zegar, zwieńczony postaciami górników. Obok budynku rozciąga się park.

Po remoncie budynek ma wiele funkcji - na poddaszu i ostatnim piętrze są apartamenty, niżej przygotowano sale konferencyjne i powierzchnie biurowe. W podziemiach pałacu znajdują się termy rzymskie (sauny i łaźnie), zbudowane w oparciu o starożytne ryciny.

Remiza strażacka z salą widowiskową, późniejsze kino „Uciecha”, ul. 1 Maja 28

Zdjęcia nr 22, 23. Remiza strażacka z salą widowiskową, późniejsze kino „Uciecha”, ul. 1 Maja 28

Murowany, eklektyczny, dwupiętrowy budynek z charakterystycznymi klasycznymi pilastrami wzniesiony w latach 1924 - 1929, usytuowany przy głównym skrzyżowaniu miasta.

Początkowo budynek miał służyć jako siedziba straży pożarnej, znajdowały się w nim remiza, dwuizbowe mieszkanie stróża, sala do ćwiczeń dla orkiestry, świetlica, sekretariat oraz sala posiedzeń zarządu. Na parterze znajdowały się kasy biletowe, restauracja, pomieszczenia techniczne oraz obszerny hol z podwójnymi schodami prowadzącymi do sali teatralnej. W 1930 r. sala teatralna została oddana w dzierżawę, zaczęło w niej funkcjonować kino „Czary”, które po wojnie zmieniło swoją nazwę na „Uciecha”. W trakcie II wojny światowej budynek został zamieniony w „Deutschehaus”, strażacy musieli opuścić remizę. W maju 1945 r. strażacy rozpoczęli starania o rewindykację gmachu strażnicy, które rok później zakończyły się sukcesem. W 1998 r. miasto przejęło niszczący budynek, rozpatrywano wzięcie długoterminowych kredytów na remont. W 2002 r. w wyniku przetargu został wyłoniony nowy nabywca. Od tego czasu w budynku nie przeprowadzono żadnych prac, jest on nieużytkowany, działa jedynie dobudowana do niego po wojnie remiza strażacka.

• MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, POMNIKI I TABLICE

Miejsca pamięci narodowej, pomniki i tablice upamiętniające wydarzenia historyczne lub działalność wybitnych osobistości sytuują się na pograniczu dziedzictwa materialnego i niematerialnego. Są istotnym elementem dziedzictwa kulturowego i podlegają ochronie prawnej. Na terenie miasta Czeladź znajdują się kilka miejsc pamięci i pomniki, co zostało przedstawione poniżej w Tabelach nr 2, 3.

Tabela nr 2. Pomniki i miejsca pamięci

LP.	OBIEKT ADRES	NR DZIAŁKI KARTA MAPY
1	Pomnik „Górników” ku czci Wawrzyńca Łachwy, Piotra Dziekana, Stanisława Łaganowskiego, Jana Stelmasińskiego, Izydora Romańczyka i Leona Jansona poległych o wolność i demokrację w latach 1918 - 1945 park - ul. Kościuszki/ul. Sikorskiego EMP nr ewidencyjny 9/11	28/6 44
2	Obelisk poświęcony mieszkańcom Czeladzi poległym za wolność i niepodległość Ojczyzny Plac Konstytucji 3 -go Maja EMP nr ewidencyjny 9/08	4/2 21
3	Płyta nagrobna zawierająca urnę z prochami zamordowanych w obozie KL Auschwitz - Birkenau ul. Katowicka	90 21

	EMP nr ewidencyjny 9/07	
4	Pomnik na miejscu, gdzie stała bożnica Żydów Czeladzi i okolicy, zburzona przez hitlerowskich okupantów w czasie II wojny światowej ul. Katowicka EMP nr ewidencyjny 9/14	77/1 21
5	Pomnik upamiętniający członków Związku Orła Białego, którzy zginęli w Łażni Miejskiej 29 grudnia 1940 r. ul. Związku Orła Białego EMP nr ewidencyjny 9/17	156/1 12
6	Pomnik pamięci Policjantów II RP z Czeladzi, jeńców Ostaszkowa, zamordowanych przez NKWD i pochowanych w Miednoje ul. Staszica 5	179 21
7	Pomnik Komunistów obecnie: <i>Działaczom ruchu robotniczego, którzy w 1927 roku zwyciężyli w wyborach tworząc Blok Jedności Robotniczej w Radzie Miejskiej Czeladzi</i> ul. Katowicka (obok Urzędu Miasta) EMP nr ewidencyjny 9/04 - usunięto na podstawie pisma Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa z 11 lutego 2016 r.	202/1 21
8	Kwatera wojenna, między innymi ofiar spalonej synagogi w Będzinie we wrześniu 1939 r.- pomnik <i>Pomnik wiecznej pamięci Żydów z Zagłębia wymordowanych przez zbrodniarzy hitlerowskich podczas likwidacji getta Kamionki w sierpniu 1943 roku</i> ul. Będzińska - cmentarz żydowski EMP nr ewidencyjny 9/15	28/3 8
9	Pomnik w hołdzie oficerom Wojska Polskiego, funkcjonariuszom Policji Państwowej, osobom cywilnym - mieszkańcom Czeladzi zamordowanym w czasie II wojny światowej na terenie Związku Sowieckiego w Katyniu, Twerze, Charkowie i innych miejscach kaźni narodu polskiego ul. Nowopogońska - cmentarz parafialny	228 21
10	Grób zbiorowy Jana Kreta, Jana Wołoszyna, Ignacego Tajera, Tomasza Gawrona, Stanisława Czapli, Jana Kołodziejczyka, górników KWK „Saturn” poległych podczas pożaru 4 marca 1898 r. - pomnik nagrobny ul. Nowopogońska - cmentarz parafialny EMP nr ewidencyjny 9/06	228 21
11	Mogiła zbiorowa Pawła Bańki, Franciszka Idziaka, Wilhelma Skupieńskiego i Filipa Wójcika, którzy zginęli w KWK „Wiktor” w Milowicach 9 grudnia 1909 r. ul. Nowopogońska - cmentarz parafialny EMP nr ewidencyjny 9/10	228 21
12	12 mogił żołnierzy polskich poległych w wojnie polsko - bolszewickiej 1920 r. ul. Nowopogońska - cmentarz parafialny EMP nr ewidencyjny 9/03	228 21
13	Pomnik upamiętniający powrót do Czeladzi dzieci z obozu koncentracyjnego w Potulicach ul. Dehnelów 10 (obok Muzeum „Saturn”)	3/10 37
14	Grób Piotra Dziekana (pochówek rodzinny), działacza Ruchu Robotniczego - pomnik nagrobny	228 21

	ul. Nowopogońska - cmentarz parafialny EMP nr ewidencyjny 9/13	
15	Symboliczna mogiła żołnierzy Armii Czerwonej poległych w styczniu 1945 r. ul. Nowopogońska - cmentarz parafialny Usunięto z Ewidencji na podstawie oświadczenia Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa o stanie i statusie rosyjskich miejsc pamięci w Polsce z 13.10.2015 r. EMP nr ewidencyjny 9/12	228 21
16	Pomnik upamiętniający Tadeusza Kościuszkę w 200. rocznicę jego śmierci - Park im. T. Kościuszki	2/2 21
17	Pomnik Szlaku Orłąt Lwowskich upamiętniający Jurka Bitschana	22/1 47

***EMP (EWIDENCJA MIEJSC PAMIĘCI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO)**

Tabela nr 3. Tablice pamiątkowe

LP.	OBIEKT ADRES	NR DZIAŁKI KARTA MAPY
1	Tablica upamiętniająca Stanisława Łaganowskiego, Izydora Romańczyka, Jana Stelmasińskiego i Leona Jansona, którzy zginęli od kul policji 3 kwietnia 1924 r. ul. 3 Kwietnia 21- ściana zewnętrzna EMP nr ewidencyjny 9/01	28/3 44
2	Tablica upamiętniająca Andrzeja Błaszkiwicza, Elżbietę Paczyńską, Romana Pęciaka i Piotra Szkopa poległych w walce o wolność i socjalizm 20 października 1918 r. ul. 21 Listopada 10 - ściana zewnętrzna EMP nr ewidencyjny 9/02	29/28 41
3	Tablica upamiętniająca nadanie rynkowi miasta Czeladź imienia Stefana Kardynała Wyszyńskiego - Prymasa Tysiąclecia ul. Rynek 22 - ściana zewnętrzna EMP nr ewidencyjny 9/19	100 21
4	Tablica upamiętniająca Czesława Słanię, światowej sławy rytownika który mieszkał w Czeladzi w latach 1921 - 1927 ul. Krzywa 2 - ściana zewnętrzna	13/2 47
5	Tablica upamiętniająca 80 rocznicę urodzin Ojca św. Jana Pawła II oraz 22 rocznicę Jego Pontyfikatu Kościół św. Stanisława B. M. - filar transeptu	82 21
6	Tablica upamiętniająca Zygmunta Białkiewicz i Janinę Białkiewicz z d. Jurczyńska Kościół św. Stanisława B. M. - przedsionek wejścia bocznego	82 21
7	Tablica upamiętniająca budowę kościoła w latach 1905 - 1911 oraz jego konsekrację w 1958 r. Kościół św. Stanisława B. M. - przedsionek wejścia bocznego	82 21
8	Tablica upamiętniająca urodzonego w Czeladzi generała broni Włodzimierza Potasińskiego, który zginął 10 kwietnia 2010 r. w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem kościół św. Stanisława B. M. - ściana transeptu	82 21
9	Tablica upamiętniająca mszę świętą pontyfikalną w roku wielkiego jubileuszu 750 - lecia parafii św. Stanisława Biskupa i Męczennika	82 21

	kościół św. Stanisława B. M. - ściana zewnętrzna przy wejściu głównym	
10	Tablica z nazwiskami upamiętniająca harcerzy i harcerki hufca Czeladź poległych w latach 1939 - 1945 kościół św. Stanisława B. M. - ściana nawy głównej pod chórem EMP nr ewidencyjny 9/05	82 21
11	Tablica upamiętniająca prof. Józefa Mazura, wybitnego fizyka, twórcę FIDO kościół św. Stanisława B. M. - ściana wewnętrzna przedsionka wejścia bocznego EMP nr ewidencyjny 9/16	82 21
12	Tablica upamiętniająca ks. Bolesława Pieńkowskiego w 50. rocznicę śmierci kościół św. Stanisława B. M. - ściana nawy głównej pod chórem	82 21
13	Tablica upamiętniająca poświęcenie kościoła w 1924 r. oraz konsekrację w 1957 r. ul. Kościuszki 5, kościół Matki Bożej Bolesnej, ściana nawy głównej pod chórem	35 47
14	Tablica upamiętniająca ofiarowanie kościoła i plebanii przez Towarzystwo Bezimienne Kopalń Węgla „Czeladź” w 1936 r. ul. Kościuszki 5, kościół Matki Bożej Bolesnej, ściana nawy głównej pod chórem	35 47
15	Tablica pośmiertna, upamiętniająca żonę dyrektora kopalni ś. p. Wiktorową Vianney'ową ul. Kościuszki 5, kościół Matki Bożej Bolesnej, ściana transeptu po lewej stronie ołtarza głównego	35 47
16	Tablica pośmiertna, upamiętniająca Oficera Orderu Polonia Restituta, delegata Rady Zarządzającej Towarzystwa „Czeladź” ś. p. Wiktora Tezenas du Montcel ul. Kościuszki 5, kościół Matki Bożej Bolesnej, filar skrzyżowania transeptu z nawą główną po lewej stronie ołtarza głównego	35 47
17	Tablica pośmiertna, upamiętniająca Komandora Orderu Piusa IX, Oficera Orderu Polonia Restituta, Kawalera Orderu Legii Honorowej, Administratora Delegowanego T-wa Kopalń „Czeladź” ś. p. Jana Antoniego Keller ul. Kościuszki 5, kościół Matki Bożej Bolesnej, filar skrzyżowania transeptu z nawą główną po prawej stronie ołtarza głównego	35 47
18	Tablica pośmiertna, upamiętniająca Kapitana Artylerii Wojsk Francuskich, Kawalera Legii Honorowej i Krzyża Wojennego ś. p. Emila Keller ul. Kościuszki 5, kościół Matki Bożej Bolesnej, ściana transeptu po prawej stronie ołtarza głównego	35 47
19	Tablica upamiętniająca 30 mieszkańców Czeladzi - Piasków zamordowanych w hitlerowskich kaźniach za udział w Związku Orła Białego ul. Kościuszki 5, kościół Matki Bożej Bolesnej, ściana transeptu po prawej stronie ołtarza głównego EMP nr ewidencyjny 9/18	35 47
20	Tablica upamiętniająca Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego wraz z małżonką oraz parlamentarzystów, przedstawicieli Kancelarii Prezydenta, Generalicję Polskich Sił Zbrojnych	35 47

	i Duchowieństwa, reprezentantów Rodzin Katyńskich, osobistości życia politycznego i społecznego, którzy zginęli w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 r. ul. Kościuszki 5, kościół Matki Bożej Bolesnej, ściana transeptu po lewej stronie ołtarza gł.	
21	Tablica upamiętniająca obrońców ojczyzny, zamordowanych w 1940 roku na rozkaz Stalina przez sowieckie NKWD. Oficerów Wojska Polskiego : ppor. Mieczysława Krakowskiego w Katyniu, ppor. Stanisława Janickiego w Charkowie. Policjantów : st. post. PP Stanisława Fonfary, st. post. PP Józefa Kołodziejczyka w Twerze ul. Kościuszki 5, kościół Matki Bożej Bolesnej, ściana transeptu po lewej stronie ołtarza głównego	35 47
22	Tablica upamiętniająca poświęcenie kamienia węgielnego kościoła przez Jana Pawła II i wmurowania przez bp. Adama Śmigielskiego ul. Wyspiańskiego 1, kościół	1/3 59
23	Tablica upamiętniająca poświęcenie kamienia węgielnego Domu Parafialnego przez Jana Pawła II i wmurowania przez bp. Adama Śmigielskiego ul. Wyspiańskiego 1, Dom Parafialny - ściana zewnętrzna przy wejściu	1/3 59
24	Tablica pamięci ofiar hitleryzmu i komunizmu w 25 rocznicę powstania NSZZ „Solidarność” ul. Wyspiańskiego 1, kościół - przedsionek wejścia głównego	1/3 59
25	Tablica upamiętniająca ks. Józefa Klekota współtwórcy i pierwszego proboszcza parafii św. Wojciecha ul. Składkowskiego 28, wewnątrz kościoła	- 32
26	Tablica upamiętniająca poświęcenie kamienia węgielnego kościoła przez ks. bp. Piotra Skuchę w 1994 roku. ul. Składkowskiego 28, ściana zewnętrzna przy wejściu głównym	- 32
27	Tablica upamiętniająca konsekrację kościoła przez ks. bp. Adama Śmigielskiego w 1996 r. ul. Składkowskiego 28, ściana zewnętrzna przy wejściu głównym	- 32
28	Tablica ku czci świętego patrona biskupa Wojciecha w tysiąclecie męczeńskiej śmierci ul. Składkowskiego 28, ściana zewnętrzna przy figurze św. Wojciecha	- 32
29	Tablica upamiętniająca dyrektorów kopalni ul. Dehnelów 10, Muzeum „Saturn”	3/10 37
30	Tablica upamiętniająca właścicieli kopalni „Saturn” - Scheibler, Biedermann ul. Dehnelów 10, Muzeum „Saturn”	3/10 37
31	Tablica upamiętniająca 100. rocznicę szkoły podstawowej. Szkoła Podstawowa nr 4 - Katowicka 42	1/2 21
32	Tablica upamiętniająca budowę szkoły, pierwszej tysiąclatki ul. Spacerowa 2, Szkoła Podstawowa nr 7	16/7 58
33	Tablica upamiętniająca Żołnierzy Wyklętych - Kościół św. Stanisława B. M. - ściana nawy bocznej	82 21
34	Tablica upamiętniająca francuskich właścicieli kopalni „Czeladź” - Plac im. Viannaya	26/16 47

***EMP (EWIDENCJA MIEJSC PAMIĘCI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO)**

• KAPLICZKI, KRZYŻE, FIGURY PRZYDROŻNE

Kapliczki, krzyże, figury przydrożne - niewielkie budowle kultowe, które fundowano jako dary wotywno i obrzędowe, odwieczny element krajobrazu kultowego Polski. Powstawały spontanicznie, jako przejaw zbiorowej lub prywatnej inicjatywy. Najstarsze były budowane z inicjatywy elit społecznych, dopiero później stały się domeną kultury chłopskiej. Są dziełami różnej jakości, poczynając od rutynowych warsztatów doby baroku, poprzez spontaniczne dzieła twórców ludowych, aż po wyroby współczesne. Należą do obiektów ruchomych, ale są połączone na stałe z gruntem, funkcjonując w otwartej przestrzeni. Na terenie miasta występuje ich sporo, stan zachowania jest dobry. Spis został przedstawiony poniżej w Tabeli nr 4.

Tabela nr 4. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne

KAPLICZKI PRZYDROŻNE		
LP.	OBIEKT ADRES	NR DZIAŁKI KARTA MAPY
1	Kapliczka przydrożna z figurą Chrystusa Salwatora z I poł. XIX w. Figura Chrystusa Salwatora z 2 ćw. XIX w. ul. Wojkowicka	103/3 4
2	Kapliczka słupowa, murowana z ok.1908 r. z gipsową figurą Chrystusa z sercem gorejącym ul. Kościuszki/ul. Francuska	34 47
3	Kapliczka słupowa, murowana z figurą Chrystusa Frasobliwego ul. Przełajska	71/4 14
4	Kapliczka murowana (kubaturowa) św. Rozalii (pierwotnie św. Anny) ul. Mysłowicka	70 24
5	Kapliczka słupowa, murowana św. Agaty ul. Bytomska 31	129 20
FIGURY		
LP.	OBIEKT ADRES	NR DZIAŁKI KARTA MAPY
1	Figura Matki Boskiej plac kościelny parafii św. Stanisława B.M.	82 21
2	Figura Najświętszego Serca Pana Jezusa ul. Cmentarna	268/9 21
3	Figura św. Wojciecha ul. Składkowskiego 28	84/3 32
4	Figura Ojca św. Jana Pawła II plac kościelny, ul. Kościuszki 5	35 47
5	Figura Matki Bożej Królowej Polski plac kościelny, ul. Kościuszki 5	35 47
6	Figura św. Jana Maria Vianney plac kościelny, ul. Kościuszki 5	35 47
7	Figura św. Barbary w grocie plac kościelny, ul. Kościuszki 5	35 47
8	Grupa figuralna „Pieta”, ołtarz główny kościoła Matki Bożej Bolesnej ul. Kościuszki 5	35 47
9	Grupa figuralna „Pieta”, ściana zewnętrzna transeptu kościoła św.	82

	Stanisława B. M.	21
10	Figura św. Jana Nepomucena plan kościelny parafii św. Stanisława B. M.	82 21
11	Figurka Chrystusa w niszy ul. Podwalna 4	52 21
12	Figurka Matki Boskiej w niszy Dom Katolicki ul. Kościuszki 3	33/1 47
13	Figurka Matki Boskiej w niszy ul. Pieńkowskiego 21	131 12
14	Figura św. Barbary ul. Kościuszki 9	6/11 46
15	Rzeźba „Mater Dolorosa”, kaplica pogrzebowa ul. Kościuszki 5	35 47
KRZYŻE PRZYDROŻNE		
LP.	OBIEKT ADRES	NR DZIAŁKI KARTA MAPY
1	Krzyż kamienny z figurą Najświętszej Marii Panny w niszy ul. Będzińska	129 25
2	Krzyż kamienny z figurą Matki Boskiej Immaculaty ul. Grodziecka	89/1 5
3	Krzyż żeliwny ul. Mysłowicka	336 22
4	Krzyż metalowy ul. Nowopogońska	18/1 58
5	Krzyż drewniany ul. Legionów	65/2 35
6	Krzyż metalowy ul. Będzińska	12/1 8
7	Krzyż drewniany ul. Będzińska	13 8
8	Krzyż drewniany ul. Wojkowicka	160/13 3
9	Krzyż drewniany plac kościelny parafii św. Stanisława B.M.	82 21
10	Krzyż drewniany plac kościelny parafii Matki Bożej Bolesnej, ul. Kościuszki 5	35 47
11	Krzyż drewniany plac kościelny parafii św. Wojciecha, ul. Składkowskiego 28	84/3 32
12	Krzyż drewniany plac kościelny parafii św. Mateusza, ul. Powstańców śląskich 34	35/6
13	Krzyż drewniany plac kościelny parafii św. Archaniołów, ul. Wyspiańskiego 1	1/3 59
14	Krzyż drewniany plac zakonu, ul. Legionów 2	52 20

15	Krzyż drewniany cmentarz parafialny, ul. Nowopogońska	228 21
16	Krzyż metalowy (2 szt.) cmentarz parafialny, ul. Szybikowa	

5.4. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. formami ochrony zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na obszarze miasta Czeladź nie występują pomniki historii i parki kulturowe, nie wpisano obiektów na Listę Skarbów Dziedzictwa, natomiast występują pozostałe formy ochrony zabytków.

5.4.1. Zabytki nieruchomości wpisane do rejestru zabytków

Na terenie miasta Czeladź znajdują się 103 zabytki nieruchomości/zespoły zabytków wpisanych do rejestru zabytków oraz 2 historyczne układy przestrzenne (Tabela nr 5). Są to jedne z najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie miasta. Obiekty te objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim - rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie działania podejmowane przy tego typu obiektach wymagają pisemnego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

W Załączniku mapowym nr 1 przedstawiono rozmieszczenie budynków i terenów wpisanych do rejestru zabytków.

Tabela nr 5. Zabytki nieruchomości wpisane do rejestru zabytków miasta Czeladź

LP.	OBIEKT	NR I DATA REJESTRU ZABYTEKÓW
	układ urbanistyczny m. Czeladź	A/1182/72 z dnia 05.05.1972 r.
2	kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika	A/1269/81 z dnia 10.12.1981 r.
3	dom w Rynku w Czeladzi z XVIII w. z podcieniami na kolumnady o wartości artystycznej, kulturalnej i historycznej -ul. Kościelna 3	A/335/51 z dnia 10.10.1951 r.
4	dom usytuowany przy ul. Podymnego 2 z 1 połowy XVII w. - obecnie ul Rynkowa 2	A/7/60 z dnia 23.02.1960 r.
5	remiza strażacka z salą widowiskową, późniejsze kino „Uciecha” ul. 1 Maja 28	A/395/12 z 20.12.2012 r.
6	układ urbanistyczny i zabudowa osiedla robotniczego w dzielnicy Piaski w Czeladzi	A/1479/92 z dnia 04.08.1992 r.

5.4.2. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków

Zgodnie z art. 3 pkt 1 i 3 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytek ruchomy, to rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, będących dziełem człowieka lub związanych z jego działalnością, stanowiących świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę albo wywiezienia za granicę zabytku o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej.

Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków podlegają ochronie konserwatorskiej wynikającej z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Właściciel lub posiadacz zabytku ruchomego zobowiązany jest między innymi do:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Najbardziej wartościowy zbiór zabytków ruchomych przechowywany jest w kościele pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika. Wyposażenie elementów wyposażenia zostało objęte wpisem do rejestru zabytków ruchomych. Znajdują się tam obiekty przeniesione z poprzedniego kościoła pochodzące z XVII, XVIII i XIX w. Są to m.in. szaty liturgiczne, ornaty, mszały, naczynia liturgiczne, monstrancje, kielichy, lichtarze, krucyfiksy, rzeźby, obrazy, organy, chrzcielnica a także elementy wystroju wewnętrznego i zewnętrznego oraz detale architektoniczne. Ze względów bezpieczeństwa nie publikuje się szczegółowych informacji o tych obiektach.

Do rejestru zabytków wpisano także kapliczkę przydrożną z figurą Chrystusa Salwatora we wnęcie przy ul. Wojkowickiej. Kapliczka usytuowana jest na małym podwyższeniu. Jest to budowla murowana w kształcie słupa o przekroju kwadratowym, otynkowana i pomalowana na szaro, zwieńczona dwuspadowym, dachem pokrytym blachą. Dach wieńczy ażurowy, metalowy krzyż. W środku znajduje się gipsowa figura Chrystusa Zwycięzcy.

Tabela nr 6. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków miasta Czeladź

LP.	OBIEKT	NR I DATA REJESTRU ZABYTEKÓW
1	elementy wyposażenia w kościele parafialnym pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika, w jego otoczeniu oraz na plebani oraz w (63 pozycje)	B/541/80 z 12.02.1980 r. (B/195/71 z 28.12.1971 r., B/296/71 z 28.12.1971 r.)
2	organy znajdujące się w kościele parafialnym pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika	B/64/05 d z 30.12.2005 r.
3	kapliczka przydrożna z figurą Chrystusa Salwatora we wnęcie przy ul. Wojkowickiej (dawna Przemysłowa)	B/564/82 z 13.04.1982 r.
4	grobowiec kolumnowy Czesława Pogorzelskiego, Mieczysława Tarkowskiego, Zofii Tarkowskiej I Antoniny Radziejowskiej na cmentarzu parafialny przy ul. Nowopogońskiej	B/332/2017 z 2017 r.
5	kapliczka słupowa z figurą Chrystusa z sercem gorejącym w niszy, przy skrzyżowaniu ul. Francuskiej i Kościuszki	A/1479/92 z 04.08.1992 r.

5.5. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Do obowiązków samorządu lokalnego należy ochrona zabytków, które znajdują się na terenie gminy. Zadania te precyzuje art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. Gminy mają dbać między innymi o: „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie” oraz zapobiegać „zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków”. Do obowiązków nałożonych przez ustawę na gminę należy: „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”, czemu ma służyć gminna ewidencja zabytków.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Szczegółowe wytyczne na temat opracowania i prowadzenia gminnej ewidencji zabytków zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 r., Nr 113, poz. 661). Konsekwencją ujęcia obiektów lub obszarów niewpisanych do rejestru zabytków w gminnej ewidencji zabytków, jest obowiązek uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków planowanych przy nich działań za pośrednictwem właściwego organu gminy lub organu administracji architektoniczno - budowlanej. Uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków w odniesieniu do ww. ustawy obiektów prowadzone są na etapie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego (art. 53. ust. 4 pkt 2, art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r.) oraz na etapie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego (art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane). Ponadto właściciele lub posiadacze zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków mają obowiązek zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o wszelkich zagrożeniach, niekorzystnych zmianach oraz o zmianie stanu prawnego zabytku. Mają też obowiązek uczestniczenia w kosztach badań archeologicznych prowadzonych na swoim terenie.

Podstawą do sporządzenia Gminnego programu opieki nad zabytkami jest opracowana gminna ewidencja zabytków. Gminna ewidencja zabytków jest dokumentem otwartym. Powinna być stale weryfikowana i aktualizowana.

Gminna ewidencja zabytków miasta Czeladź została opracowana w 2012 r., przyjęta Zarządzeniem Nr 72/2015 Burmistrza Miasta Czeladź z dnia 23 marca 2015 r. oraz Zarządzeniem Nr 301/2015 Burmistrza Miasta Czeladź z dnia 17 września 2015 r.

Spis obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków miasta Czeladź przedstawia tabela poniżej - Tabela nr 7.

Tabela nr 7. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków miasta Czeladź

LP.	ADRES - OBIEKT
1	ul. 1 Maja 20 – budynek mieszkalny
2	ul. 1 Maja 28 – budynek dawnego kina Uciecha
3	ul. 21 Listopada 4 – budynek mieszkalny wielorodzinny
4	ul. 21 Listopada 6 – budynek mieszkalny wielorodzinny
5	ul. 21 Listopada 8 – budynek mieszkalny wielorodzinny
6	ul. 21 Listopada 10 – budynek nieużytkowany, dawny „Dom Ludowy”
7	ul. 3 Kwietnia 2 – budynek mieszkalny wielorodzinny
8	ul. 3 Kwietnia 4 – budynek mieszkalny wielorodzinny
9	ul. 3 Kwietnia 6 – budynek mieszkalny wielorodzinny
10	ul. 3 Kwietnia 10 – budynek mieszkalny wielorodzinny
11	ul. 3 Kwietnia 12 – budynek mieszkalny wielorodzinny
12	ul. 3 Kwietnia 14 – budynek mieszkalny wielorodzinny
13	ul. 3 Kwietnia 16 – budynek mieszkalny wielorodzinny
14	ul. 3 Kwietnia 18 – budynek mieszkalny wielorodzinny
15	ul. 3 Kwietnia 20 – budynek mieszkalny wielorodzinny
16	ul. 3 Kwietnia 22 – budynek mieszkalny wielorodzinny
17	ul. 3 Kwietnia 24 – budynek mieszkalny wielorodzinny
18	ul. 3 Kwietnia 26 – budynek mieszkalny wielorodzinny
19	ul. 3 Kwietnia 28 – budynek mieszkalny wielorodzinny, dawna Szkoła Gospodarstwa Domowego
20	ul. 3 Kwietnia 28a – budynek nieużytkowany, dawna ochronka
21	ul. 3 Kwietnia 3 – budynek mieszkalny wielorodzinny
22	ul. 3 Kwietnia 5 – budynek mieszkalny wielorodzinny
23	ul. 3 Kwietnia 7 – budynek mieszkalny wielorodzinny
24	ul. 3 Kwietnia 9 – budynek mieszkalny wielorodzinny
25	ul. 3 Kwietnia 11 – budynek mieszkalny wielorodzinny
26	ul. 3 Kwietnia 13 – budynek mieszkalny wielorodzinny
27	ul. 3 Kwietnia 15 – budynek mieszkalny wielorodzinny
28	ul. 3 Kwietnia 17 – budynek mieszkalny wielorodzinny
29	ul. 3 Kwietnia 19 - willa zastępcy dyrektora kopalni, obecnie budynek mieszkalny wielorodzinny
30	ul. 3 Kwietnia 21- budynek dyrekcji kopalni, obecnie budynek produkcyjno – usługowy
31	ul. Bema 18 – budynek mieszkalny wielorodzinny, obecnie nieużytkowany
32	ul. Betonowa 1 – budynek mieszkalny wielorodzinny
33	ul. Betonowa 3 – budynek mieszkalny wielorodzinny
34	ul. Betonowa 2 - budynek mieszkalny wielorodzinny
35	ul. Betonowa 4 - budynek mieszkalny wielorodzinny
36	ul. Betonowa 6 - budynek mieszkalny wielorodzinny
37	ul. Betonowa 8 - budynek mieszkalny wielorodzinny
38	ul. Betonowa 10– budynek mieszkalny wielorodzinny
39	ul. Betonowa 12 - budynek mieszkalny wielorodzinny
40	ul. Betonowa 14 - budynek mieszkalny wielorodzinny
41	ul. Betonowa 16 - budynek mieszkalny wielorodzinny
42	ul. Betonowa 18 - budynek mieszkalny wielorodzinny
43	ul. Betonowa 20 - budynek mieszkalny wielorodzinny
44	ul. Betonowa 22 – budynek mieszkalny wielorodzinny
45	ul. Betonowa 24 – budynek mieszkalny wielorodzinny
46	ul. Betonowa 26 - budynek mieszkalny wielorodzinny
47	ul. Betonowa 28 – budynek mieszkalny wielorodzinny
48	ul. Betonowa 30 – budynek mieszkalny wielorodzinny
49	ul. Betonowa 32 – budynek mieszkalny wielorodzinny
50	ul. Betonowa 34 - budynek mieszkalny wielorodzinny

51	ul. Bytomska 2 – budynek mieszkalny, obecnie usługowy
52	ul. Bytomska 13 – budynek mieszkalno – usługowy
53	ul. Bytomska 16 – budynek mieszkalno – usługowy
54	ul. Bytomska 21 – budynek mieszkalno usługowy
55	ul. Bytomska 35 – budynek mieszkalno – usługowy
56	ul. Bytomska 51 – budynek mieszkalny
57	ul. Bytomska 65 – budynek mieszkalny wielorodzinny
58	ul. Bytomska 90 – chałupa drewniana
59	ul. Chopina 15 – budynek mieszkalny
60	ul. Ciasna 1 – budynek mieszkalny
61	ul. Ciasna 2 – budynek mieszkalny
62	ul. Ciasna 3 – budynek mieszkalny
63	ul. Ciasna 4 – budynek mieszkalny
64	ul. Dehnelów 2 – budynek dyrekcji kopalni, obecnie usługowy
65	ul. Dehnelów 10 – willa dyrektora kopalni, obecnie Muzeum Saturn
66	ul. Dehnelów 12 – oficyna willi dyrektora kopalni, obecnie budynek usługowy – hotel
67	ul. Dehnelów 18 – budynek mieszkalny wielorodzinny
68	ul. Dehnelów 20 – budynek mieszkalny wielorodzinny
69	ul. Dehnelów 22 – budynek mieszkalny wielorodzinny
70	ul. Dehnelów 24 – budynek mieszkalny wielorodzinny
71	ul. Dehnelów 26 – budynek mieszkalny wielorodzinny
72	ul. Dehnelów 28 – budynek mieszkalny wielorodzinny
73	ul. Dehnelów 30 – budynek mieszkalny wielorodzinny
74	ul. Francuska 1 – budynek plebanii, obecnie nieużytkowany
75	ul. Francuska 5 – budynek mieszkalny wielorodzinny
76	ul. Francuska 7 – budynek mieszkalny wielorodzinny
77	ul. Francuska 9 – budynek mieszkalny wielorodzinny
78	ul. Francuska 11 – budynek mieszkalny wielorodzinny
79	ul. Francuska 13 – budynek mieszkalny wielorodzinny
80	ul. Grodziecka 9 – budynek mieszkalno – usługowy
81	ul. Kacza 8 – budynek mieszkalny
82	ul. Katowicka 7 – budynek mieszkalny
83	ul. Katowicka 42 – budynek usługowy – szkoła
84	ul. Katowicka 81 – budynek mieszkalny
85	ul. Katowicka 83 – budynek mieszkalno – usługowy
86	ul. Katowicka 95 – budynek mieszkalno - usługowy
87	ul. Katowicka 111 – budynek mieszkalno – usługowy
88	ul. Katowicka 121 – budynek mieszkalny wielorodzinny
89	ul. Kościelna 1 – budynek mieszkalno – usługowy
90	ul. Kościelna 3 – budynek mieszkalny, obecnie usługowy
91	ul. Kościuszki 1 – Dom Nauczycielski, obecnie budynek mieszkalny wielorodzinny
92	ul. Kościuszki 3 – budynek szkoły powszechnej, obecnie Dom Katolicki
93	ul. Kościuszki 5 – kościół parafialny, rzymsko – katolicki pw. Matki Bożej Bolesnej
94	ul. Kościuszki 7 – budynek mieszkalny wielorodzinny
95	ul. Kościuszki 9 – pozostałości budynku maszynowni i rozdzielni kopalni Czeladź
96	ul. Kościuszki 15 – budynek mieszkalny wielorodzinny
97	ul. Kościuszki 4 – budynek mieszkalny wielorodzinny
98	ul. Kościuszki 6 – budynek mieszkalny wielorodzinny
99	ul. Kościuszki 8 – budynek mieszkalny wielorodzinny
100	ul. Kościuszki 10 – budynek mieszkalny wielorodzinny
101	ul. Kościuszki 12 – budynek mieszkalny wielorodzinny
102	ul. Kościuszki 14 – budynek mieszkalny wielorodzinny
103	ul. Kościuszki 16 – budynek mieszkalny wielorodzinny
104	ul. Kościuszki 18 – budynek mieszkalny wielorodzinny

105	ul. Kościuszki 20 – budynek mieszkalny wielorodzinny
106	ul. Kościuszki 22 – budynek mieszkalny wielorodzinny
107	ul. Kościuszki 24 – budynek mieszkalny wielorodzinny
108	ul. Kościuszki 26 – budynek mieszkalny wielorodzinny
109	ul. Krzywa 1 – budynek mieszkalny wielorodzinny
110	ul. Krzywa 3 – budynek mieszkalny wielorodzinny
111	ul. Krzywa 5 – budynek mieszkalny wielorodzinny
112	ul. Krzywa 2 – budynek mieszkalny wielorodzinny
113	ul. Krzywa 4 – budynek mieszkalny wielorodzinny
114	ul. Legionów 2 – hotel robotniczy, obecnie Dom Zakonny Misjonarzy Mariannahill
115	ul. Legionów 4 – budynek mieszkalny wielorodzinny
116	ul. Legionów 6 – budynek mieszkalny wielorodzinny
117	ul. Legionów 8 – budynek mieszkalny wielorodzinny
118	ul. Legionów 10 – budynek mieszkalny wielorodzinny
119	ul. Legionów 12 – budynek mieszkalny wielorodzinny
120	ul. Legionów 14 – budynek mieszkalny wielorodzinny
121	ul. Legionów 16 – budynek mieszkalny wielorodzinny
122	ul. Legionów 18 – budynek mieszkalny wielorodzinny
123	ul. Legionów 20 – budynek mieszkalny wielorodzinny
124	ul. Legionów 22 – budynek mieszkalny wielorodzinny
125	ul. Legionów 24 – budynek mieszkalny wielorodzinny
126	ul. Legionów 26 – budynek mieszkalny wielorodzinny
127	ul. Legionów 28 – budynek mieszkalny wielorodzinny
128	ul. Legionów 30 – budynek mieszkalny wielorodzinny
129	ul. Legionów 32 – budynek mieszkalny wielorodzinny
130	ul. Legionów 34 – budynek mieszkalny wielorodzinny
131	ul. Legionów 36 – budynek mieszkalny wielorodzinny
132	ul. Legionów 38 – budynek mieszkalny wielorodzinny
133	ul. Lotnicza 3 – budynek mieszkalny
134	ul. Mickiewicza 8 – budynek mieszkalny wielorodzinny
135	ul. Mickiewicza 10 – budynek mieszkalny wielorodzinny
136	ul. Nowopogońska 210 – budynek mieszkalny wielorodzinny
137	ul. Nowopogońska 212 – budynek mieszkalny wielorodzinny
138	ul. Nowopogońska 214 – budynek mieszkalny wielorodzinny
139	ul. Nowopogońska 216 – budynek mieszkalny wielorodzinny
140	ul. Nowopogońska 218 – budynek mieszkalny wielorodzinny
141	ul. Nowopogońska 220 – budynek mieszkalny wielorodzinny
142	ul. Nowopogońska 222 – budynek mieszkalny wielorodzinny
143	ul. Nowopogońska 224 – budynek mieszkalny wielorodzinny
144	ul. Nowopogońska 226 – budynek mieszkalny wielorodzinny
145	ul. Nowopogońska 230 – budynek mieszkalny wielorodzinny
146	ul. Nowopogońska 232 – budynek mieszkalny wielorodzinny
147	ul. Nowopogońska 234 – budynek mieszkalny wielorodzinny
148	ul. Nowopogońska 236 – budynek mieszkalny wielorodzinny
149	ul. Nowopogońska 238 – budynek mieszkalny wielorodzinny
150	ul. Nowopogońska 240 – budynek mieszkalny wielorodzinny
151	ul. Nowopogońska 242 – budynek mieszkalny wielorodzinny
152	ul. Pieńkowskiego 1 – budynek mieszkalny – plebania
153	ul. Pieńkowskiego 17 – budynek mieszkalny
154	ul. Pieńkowskiego 21 – budynek mieszkalny
155	ul. Pieńkowskiego 39 – chałupa drewniana
156	ul. Podwalna 4 – budynek mieszkalny
157	ul. Podwalna 19 – budynek mieszkalny
158	ul. Poniatowskiego 1 – budynek mieszkalny wielorodzinny

159	ul. Poniatowskiego 4 – budynek mieszkalny wielorodzinny
160	ul. Poniatowskiego 6 – budynek mieszkalny wielorodzinny
161	ul. Poniatowskiego 8 – budynek mieszkalny wielorodzinny
162	ul. Poniatowskiego 2 – pozostałości zabudowań szybu „Julian”
163	ul. Poprzeczna 5 – budynek mieszkalny
164	ul. Powstania Styczniowego 6 – budynek mieszkalny
165	ul. Przelajska 32 – budynek mieszkalny wielorodzinny
166	ul. Reymonta 54 – budynek mieszkalny.
167	ul. Reymonta 60 – budynek mieszkalny.
168	ul. Reymonta 62 – budynek mieszkalny.
169	ul. Reymonta 85 – budynek mieszkalny.
170	ul. Rynek 4 – budynek mieszkalno – usługowy
171	ul. Rynek 6 – budynek mieszkalno – usługowy
172	ul. Rynek 8 – budynek mieszkalno – usługowy
173	ul. Rynek 10 – budynek mieszkalno – usługowy
174	ul. Rynek 14 – budynek mieszkalno – usługowy
175	ul. Rynek 16 – budynek mieszkalno – usługowy
176	ul. Rynek 18 – budynek mieszkalno – usługowy
177	ul. Rynek 20 – budynek mieszkalno – usługowy
178	ul. Rynek 22 – budynek mieszkalno – usługowy, obecnie nieużytkowany
179	ul. Rynek 26 – budynek mieszkalno – usługowy
180	ul. Rynkowa 2 – zbór ariański, obecnie budynek usługowy
181	ul. Sikorskiego 1 – willa głównego mechanika kopalni, obecnie budynek mieszkalny
182	ul. Sikorskiego 3 – Klub Urzędniczy, obecnie budynek mieszkalny wielorodzinny
183	ul. Sikorskiego 6 – budynek mieszkalny wielorodzinny
184	ul. Sikorskiego 8 – budynek mieszkalny wielorodzinny
185	ul. Sikorskiego 10 – budynek mieszkalny wielorodzinny
186	ul. Sikorskiego 5 – willa dyrektora kopalni, obecnie budynek samopomocy „Ostoja”
187	ul. Sikorskiego 7 – budynek mieszkalny
188	ul. Sikorskiego 9 – budynek mieszkalny wielorodzinny
189	ul. Sikorskiego 11 – budynek mieszkalny wielorodzinny
190	ul. Sikorskiego 12 – budynek mieszkalny wielorodzinny
191	ul. Staszica 17 – budynek mieszkalny wielorodzinny
192	ul. Staszica 21 – budynek mieszkalny wielorodzinny
193	ul. Staszica 124 – budynek mieszkalno – usługowy
194	ul. Szpitalna 51 – budynek mieszkalno – usługowy
195	ul. Szpitalna 59 – budynek mieszkalny wielorodzinny
196	ul. Szpitalna 61 – budynek mieszkalno – usługowy
197	ul. Szpitalna 63 – budynek mieszkalno – usługowy
198	ul. Warszawska 2 – budynek mieszkalny wielorodzinny
199	ul. Warszawska 4 – budynek mieszkalny wielorodzinny
200	ul. Warszawska 6 – budynek mieszkalny wielorodzinny
201	ul. Warszawska 8 – budynek mieszkalny wielorodzinny
202	ul. Warszawska 10 – budynek mieszkalny wielorodzinny
203	ul. Warszawska 1 – budynek mieszkalny wielorodzinny
204	ul. Warszawska 3 – budynek mieszkalny wielorodzinny
205	ul. Warszawska 5 – budynek mieszkalny wielorodzinny
206	ul. Warszawska 7 – budynek mieszkalny wielorodzinny
207	ul. Zacisze 1 – budynek mieszkalny wielorodzinny
208	ul. Zwycięstwa 1 – budynek mieszkalny wielorodzinny
209	ul. Zwycięstwa 3 – budynek mieszkalno – usługowy
210	Kościół parafialny, rzymsko-katolicki pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika
211	ul. Dehnelów – zespół zabudowy kopalni „Saturn”
212	ul. Dehnelów – budynek nadszybowy z wieżą wyciągową szybu „I”

213	ul. Dehnelów – budynek maszynowni szybu „I”
214	ul. Dehnelów – budynek nadszybowy szybu „II”
215	ul. Dehnelów - budynek maszynowni szybu „II”
216	ul. Dehnelów – budynek siłowni, sprężarkowni, rozdzielni, obecnie Galeria Sztuki „Elektrownia”
217	ul. Dehnelów – budynek kotłowni
218	ul. Dehnelów - budynek warsztatów mechanicznych
219	ul. Dehnelów – budynek sprzętu z garażami
220	ul. Dehnelów – budynek cechowni, łaźni, szatni i administracji
221	ul. Dehnelów – Budynek Zakładowej Straży Pożarnej, obecnie budynek mieszkalno – usługowy
222	ul. Dehnelów – budynek transformatorowni
223	ul. Dehnelów – budynek kompresorowni
224	ul. Nowopogońska – cmentarz parafialny
225	ul. Strzelecka – cmentarz epidemiologiczny
226	ul. Będzińska – cmentarz żydowski
227	ul. Mickiewicza – park, pozostałości ogródka jordanowskiego
228	ul. 1 Maja – Katowicka – park im. Tadeusza Kościuszki
229	nad Brynicą – park „Grabek” z pozostałościami ogrodu morwowego
230	ul. 21 Listopada – park
231	ul. Katowicka – park „Jordana”

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

LP.	NR OBSZARU	NR STANOWISKA W MIEJSCOWOŚCI/NA OBSZARZE	CHRONOLOGIA	FUNKCJA
232	97-48	1/5	Epoka brązu	Cmentarzysko kultury łużyckiej
233	97-48	2/6	Wczesne średniowiecze	Cmentarzysko
234	97-48	3/7	Wczesne średniowiecze Miasto średniowieczne	Osada
235	97-48	4/8	Wczesne średniowiecze, średniowiecze, nowożytność	Ślad osadnictwa
236	97-48	5/9	Wczesne średniowiecze, średniowiecze	Osada
237	97-48	6/10	Wczesne średniowiecze, późne średniowiecze	Ślad osadnictwa
238	97-48	7/11	Ślad osadnictwa	Ślad osadnictwa

*Obiekty zaznaczone na niebiesko wpisane są do rejestru zabytków

W Załączniku mapowym nr 2 przedstawiono rozmieszczenie budynków i terenów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

5.6. Zabytki archeologiczne w gminnej ewidencji zabytków

Zgodnie z art. 3 pkt. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zabytkiem archeologicznym jest zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Przedmiotem ochrony są zatem nie tylko poszczególne wytwory człowieka, ale i ich kulturowy kontekst - razem tworzą integralną całość, w terminologii naukowej zwaną stanowiskiem archeologicznym. Wydzielony wytwór określa się natomiast mianem artefaktu. Stanowiskiem archeologicznym jest obszar występowania archeologicznych zabytków nieruchomych i ruchomych jako spójnej całości, zaś artefaktem jest wydzielony, indywidualny zabytek ruchomy, np. pozyskany w trakcie badań archeologicznych. Wzajemne

powiązanie przestrzenne poszczególnych nieruchomości i ruchomych części stanowiska archeologicznego stanowi właściwą, oryginalną i niepowtarzalną substancję zabytku archeologicznego.

Stanowiska archeologiczne są ważnym elementem krajobrazu kulturowego i stanowią podstawę wiedzy o najdawniejszych dziejach okolic miasta Czeladź. Obszar miasta, pod względem archeologicznym, został w dużej mierze zniszczony w wyniku działań przemysłu wydobywczego i rozwoju miasta. Badania powierzchniowe prowadzone w 1992 r. w ramach programu Archeologiczne Zdjęcie Polski. Najwcześniejsze osadnictwo pojawiło się tu w epoce kamienia. Znane z kwerendy stanowiska związane są z kulturą łużycką i okresem wczesnośredniowiecznym, kiedy założono tu historyczną osadę. Duża część terenu została zniszczona w wyniku rozwoju górnictwa i przemysłu oraz poprzez zabudowę nowożytną i współczesną. Teren ten leży na pokładach węgla kamiennego wydobywanego tu od XIX w. Obrzeża otoczone były hałdami węglowymi i składowiskami odpadów komunalnych i przemysłowych, w znacznej części zrehabilitowanych, ale nieprzydatnych już pod względem archeologicznym. Również rozwój przestrzenny miasta zatępnął w wielu miejscach niemal całkowicie pozostałości osadnictwa pradziejowego i średniowiecznego. Wyniki prowadzonych badań archeologicznych ujawniły relikty obwarowań miejskich.

Na terenie miasta zewidencjonowano 7 stanowisk archeologicznych w ramach AZP 97-48, które ujęte są w gminnej ewidencji zabytków. Stanowiska zostały przyjęte Zarządzeniem Nr 301/2015 Burmistrza Miasta Czeladź z dnia 17 września 2015 r. w sprawie: włączenia do Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Czeladź kart adresowych stanowisk archeologicznych. Spis przedstawia Tabela nr 8 poniżej.

Tabela nr 8. Spis stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków z terenu miasta Czeladź

LP.	NR OBSZARU	NR STANOWISKA W MIEJSCOWOŚCI/NA OBSZARZE	CHRONOLOGIA	FUNKCJA
1	97-48	1/5	Epoka brązu	Cmentarzysko kultury łużyckiej
2	97-48	2/6	Wczesne średniowiecze	Cmentarzysko
3	97-48	3/7	Wczesna średniowiecze Miasto średniowieczne	Osada
4	97-48	4/8	Wczesne średniowiecze, średniowiecze, nowożytność	Ślad osadnictwa
5	97-48	5/9	Wczesne średniowiecze, średniowiecze	Osada
6	97-48	6/10	Wczesne średniowiecze, późne średniowiecze	Ślad osadnictwa
7	97-48	7/11	Ślad osadnictwa	Ślad osadnictwa

Poszczególne zasady ochrony stanowisk archeologicznych są doprecyzowane w procesie formułowania ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem indywidualnej specyfiki danego stanowiska archeologicznego oraz przy rozpoznaniu możliwych dla niego zagrożeń. Przepisy te należy ująć w postaci nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w użytkowaniu terenów, zgodnie z wytycznymi rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003 r. nr 164, poz. 1587). Ponadto zapisy planu muszą spełniać wymogi norm prawnych ustalone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 283).

Nie wyklucza się odkrycia w przyszłości kolejnych stanowisk archeologicznych (zwłaszcza w wyniku nowych badań w ramach programu Archeologiczne Zdjęcie Polski), które należy uwzględnić na dalszym etapie procesu planowania przestrzennego, pomimo ich braku w studium.

Ochrona właściwa zabytkom archeologicznym powinna być przypisana również do zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych historycznych miast i wsi, nawet jeśli nie zostały one osobno ujęte w ewidencji zabytków archeologicznych. Obszary te z natury rzeczy spełniają kryterium zabytku archeologicznego przewidzianego w art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawa o ochronie zabytków i opiece nad

zabytkami, tj. pozostałości terenowej historycznego osadnictwa. W tym przypadku z reguły dopuszczone może być zagospodarowanie wynikające z potrzeb zabudowy. Obszar ciągłego osadnictwa historycznego podlega bowiem nieustannemu rozwojowi aż do czasów współczesnych i bezzasadne jest hamowanie tego procesu. Natomiast ze względu na zagrożenie dla substancji nawarstwień kulturowych, jakie niesie ze sobą naruszanie struktury gruntu, wszelkie zamierzenia budowlane na obszarze historycznego miasta bądź wsi winny być objęte obowiązkiem przeprowadzenia niezbędnych badań archeologicznych.

Dla wszystkich stanowisk archeologicznych przeznaczonych do trwałego zachowania sugerowanym docelowym przeznaczeniem terenu jest utworzenie obszaru zieleni urządzonej, zwłaszcza niskiej (głównie dla stanowisk archeologicznych o własnej formie terenowej), ewentualnie użytku zielonego (dla stanowisk archeologicznych płaskich). Rozrost systemu korzennego dużych drzew uszkadza bowiem nawarstwienia kulturowe oraz obiekty i ruchome zabytki archeologiczne.

W przypadku, gdy obszar stanowisk archeologicznych o własnej formie terenowej lub wpisanego do rejestru zabytków objęty został m.p.z.p. dopuszczającym zainwestowanie lub zagospodarowanie, należy dążyć do wyeliminowania lub zminimalizowania zagrożenia dla zabytku. Szczególny priorytet należy przyznać stanowiskom archeologicznym o własnej formie terenowej, z obszarów których należy usuwać wszelkie funkcje stwarzające zagrożenie dla substancji zabytku. W przypadku stanowisk płaskich, przy zmianie istniejących planów, należy dążyć do wypracowania zapisów, dzięki którym w sposób maksymalnie zrównoważony pogodzi się potrzebę ochrony zabytku z dotychczasową funkcją terenu.

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego miasta. Analiza szans i zagrożeń

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych technik analitycznych, pozwalających na porządkowanie informacji oraz diagnozowanie sytuacji wspólnoty samorządowej w konkretnym aspekcie. Stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego - silne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia.

- S - STRENGTHS, czyli silne strony,
- W - WEAKNESSES, czyli słabe strony,
- O - OPPORTUNITIES, czyli szanse,
- T - THREATS, czyli zagrożenia.

Czynniki rozwoju podzielić można - ze względu na ich pochodzenie - na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne - umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia), na które społeczność lokalna nie ma bezpośredniego wpływu. Jednocześnie czynniki te można podzielić według kryterium charakteru wpływu na społeczność lokalną, dzięki czemu wyróżnić można czynniki: pozytywne, czyli atuty i szanse, oraz negatywne, czyli słabości i zagrożenia.

Poniżej przedstawione została przedstawiona analiza SWOT (Tabela nr 9), która skoncentrowana jest wokół problematyki zarządzania zasobem dziedzictwa kulturowego miasta Czeladź. Obok zagadnień związanych z ochroną i opieką nad zabytkami, uwzględniono także inne czynniki, które wynikają z wielości i różnorodności elementów składających się na dziedzictwo kulturowe miasta oraz w oparciu o podobne analizy przeprowadzone dla innych dokumentów strategicznych miasta.

W Tabeli znalazły się silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dotyczące zasobu zabytkowego, warunków dla realizacji działań w zakresie inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac budowlanych w odniesieniu do nieruchomości zabytkowych, jak również upowszechniania i promowania dziedzictwa materialnego i niematerialnego dla rozwoju miasta. Analiza nawiązuje w ten sposób do fundamentalnego założenia względem niniejszego GPOnZ - konieczności przemodelowania systemu ochrony zabytków w

efektywny system ochrony dziedzictwa. Dziedzictwo miasta tworzy bowiem jego historia, manifestująca się zarówno w bogactwie zasobu zabytkowego, jak również w tradycji i kulturze, tworząc niepowtarzalny klimat.

Tabela nr 9. Analiza SWOT

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE MAJĄCE WPLYW NA DZIEDZICTWO KULTUROWE W MIEŚCIE CZELADŹ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • pozytywne nastawienie władz miasta i regionu oraz mediów do zagadnień związanych z dziedzictwem kulturowym; • opracowana gminna ewidencja zabytków; • środki przeznaczane z budżetu miasta na prace i roboty budowlane przy zabytkach (obowiązująca uchwała w sprawie udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytkowych obiektów); • aktywnie działające instytucje kultury - Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Czeladzi, Kopalnia Kultury, Muzeum Saturn, Spółdzielczy Dom Kultury „Odeon” Czeladzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, Stowarzyszenie Miłośników Czeladzi; • liczne imprezy organizowane na terenie miasta; • miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące ochroną obiekty zabytkowe na terenie miasta; • zrewitalizowany rynek, charakteryzujący się ciekawą architekturą i układem urbanistycznym; • korzystne położenie komunikacyjne obszaru - centralna część miasta, dobrze skomunikowana za pomocą komunikacji miejskiej; • zachowany czytelny układ miasta lokacyjnego rzadki w Aglomeracji Górnośląskiej; • unikatowe zabytki kultury przemysłowej - zespół zakładu wydobywczego z przełomu XIX i XX w. z wyposażeniem; • unikalna i cenna architektura i rozplanowanie osiedli robotniczych „Piaski” i „Saturn”; • zasoby dziedzictwa niematerialnego (np. tradycje, historyczne wydarzenia); • działalność Stowarzyszenia Miłośników Czeladzi i Stowarzyszenia Inicjatyw Kulturalnych; • cykliczne imprezy - Dni Czeladzi, Festiwal Ave Maria, Jarmark Czeladzki; • Miejski Konserwator Zabytków. 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca promocja walorów dziedzictwa krajobrazowego miasta (legandy, gwary, niewielka ilość tablic informacyjnych); • niezadawalający stan zachowania części obiektów zabytkowych; • niezagospodarowana część zabytków z terenu miasta; • wieloletnie zaniedbania remontowe obiektów - postępujący spadek walorów użytkowych i estetycznych obiektów zabytkowych, postępująca dekapitalizacja obiektów historycznych; • braki w zagospodarowaniu terenów towarzyszących obiektom zabytkowym - brak małej architektury, zaniedbania w pielęgnacji zieleni, naruszenie ładu przestrzennego; • utrata funkcji centrowalnych (handlowych, usługowych) przez Stare Miasto; • niewykorzystanie zabytkowych obiektów zespołu kopalni „Saturn”; • niewystarczająca promocja dziedzictwa kulturowego Czeladzi; • niewiele szlaków i ścieżek łączących atrakcyjne miejsca miasta.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wyedukowane społeczeństwo; • osoby mające świadomość dotyczącą wysokich 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające środki na skuteczną ochronę zabytków;

<p>walorów zabytkowych miasta i dziedzictwa niematerialnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpraca z prywatnymi właścicielami; • media promujące dziedzictwo kulturowego miasta; • korzystne położenie względem centrum Aglomeracji Górnośląskiej i układu komunikacyjnego (drogi krajowe DK 86, DK 94); • pozyskiwanie przez miasto funduszy zewnętrznych; • możliwość zagospodarowania zespołu dawnej kopalni „Saturn” na cele kulturalne, społeczne i usługowe - adaptacja do nowych funkcji; • zwiększanie atrakcyjności zamieszkania przez działania rewitalizacyjne; • duży potencjał organizacji pozarządowych; • adaptacja zdegradowanych budynków pod cele kulturalne, społeczne i usługowe; • możliwości w pozyskiwaniu środków finansowych z różnych źródeł; • postępujący rozwój inicjatyw lokalnych organizacji pozarządowych mających w swym polu działania między innymi troskę o substancję zabytkową miasta; • upowszechnianie edukacji nastawionej na poszanowanie zabytków i ich prawidłowa ochronę i atrakcyjne przekształcenia nie naruszające ich pierwotnego wyglądu; • korzystanie z pozytywnych doświadczeń innych miast i regionów; • wykorzystanie mediów w edukacji nastawionej na ochronę zabytków i krajobrazu; • wzrastająca liczba właściwie przeprowadzanych prac remontowo -budowlanych przez prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych; • możliwość wsparcia finansowego z różnych źródeł, w tym ze środków Unii Europejskiej; • systematyczne opracowywanie aktualizacji dokumentów na poziomie miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • niejasne wytyczne dotyczące technologii i materiałów dla remontów obiektów zabytkowych; • mała dbałość prywatnych właścicieli o zabytki; • zanik budownictwa drewnianego; • nadmierna komercjalizacja w sferze zabytków; • częste jednowymiarowe postrzeganie zasobów dziedzictwa kulturowego: bądź poprzez pryzmat ich komercyjnego wykorzystania lub też jedynie jako zasobu historycznego; • pogarszający się stan zabytków; • niewielkie zainteresowanie dziedzictwem przez mieszkańców; • niedostatek mechanizmów promujących działania na rzecz ochrony, konserwacji i rewaloryzacji zabytków; • skomplikowane procedury w ubieganiu się o środki zewnętrzne skutkujące stosunkowo niewielkim wykorzystaniem środków z Unii Europejskiej, zwłaszcza przez osoby prywatne; • bardzo wysokie koszty remontów obiektów zabytkowych; • niedostateczny nadzór nad remontami i przebudowami obiektów zabytkowych; • odpływ wysoko wykwalifikowanej kadry z terenu miasta, migracja zarobkowa młodszych pokoleń i związane z tym zatracanie więzi z regionem.
---	---

7. Założenia programowe oraz zasady oceny realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

GPOnZ służy ochronie i wykorzystaniu lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego w różnych dziedzinach życia społecznego. Realizacja wyznaczonych celów wymaga przede wszystkim zmiany w świadomości, szczególnie w obszarze odpowiedzialności jednostki samorządu terytorialnego, podmiotów, instytucji i sfer funkcjonalnych, które odpowiadają za ochronę środowiska kulturowego i naturalnego, za ład i zagospodarowanie przestrzenne, a także wyznaczone kierunki rozwoju miasta. Ważne jest także, aby właściciele zabytkowych obiektów, zmienili swoje podejście, przyczyniając się w ten sposób do poprawy stanu zachowania wszelkich dóbr środowiska kulturowego i naturalnego.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa główne cele GPOnZ, do których należą:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy w właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

W GPOnZ wyznaczono główny cel GPOnZ, cele długo i krótkoterminowe wraz z kierunkami działań, co stanowi kontynuację Gminnego Programu opieki nad zabytkami Miasta Czeladź na lata 2007 - 2010. Wyznaczone zadania wykraczają często poza 4 - letni okres obowiązywania GPOnZ. Możliwy jest podział realizacji zadań na podokresy w powiązaniu z ustawowym obowiązkiem złożenia po 2 latach przez władze miasta sprawozdania z częściowego wykonania GPOnZ. Wykonanie takiego sprawozdania, powinno być poprzedzone oceną poziomu realizacji GPOnZ, która powinna uwzględniać: wykonanie zadań, które zostały przyjęte do realizacji w czteroletnim okresie obowiązywania GPOnZ oraz efektywność ich wykonania. Sposób weryfikacji zadań został ujęty w ostatniej kolumnie w Tabelach nr 10, 11.

GŁÓWNY CEL GPOnZ: POPRAWA STANU ZACHOWANIA ZABYTKÓW, WŁĄCZENIE ICH W ROZWÓJ GOSPODARCZY I SPOŁECZNY Z UWZGLĘDNIENIEM ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ PROMOCJA MIASTA Z WYKORZYSTANIEM JEGO ZASOBÓW KULTUROWYCH.

Tabela nr 10. Zadania w ramach Celu długoterminowego I

Cel długoterminowy I - KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA.	
Cel krótkoterminowy I. ZARZĄDZANIE ZASOBEM ZABYTKÓW.	
Kierunek działań I.1.: Tworzenie sprawnego systemu zarządzania zabytkami.	
ZADANIA	SPOSÓB WERYFIKACJI
I.1.1. Wprowadzenie do MPZP odpowiednich zapisów dotyczących kształtowania przestrzeni, zieleni i zabudowy, wypracowanych w oparciu o następujące zasady: poszanowanie pierwotnie zaprojektowanego porządku przestrzennego poprzez uwzględnienie: linii zabudowy, historycznych wysokości budynków, podziałów elewacji, formy dachów, użytych materiałów elewacyjnych i ich	Jakie zapisy wprowadzono, w jakich planach, ilość zmian

kolorystyki, zastosowanej stolarki okiennej i drzwiowej, form i sposobów adaptacji obiektów zabytkowych, rozmieszczania i charakteru reklam umieszczanych na obiektach zabytkowych i w bezpośrednim ich otoczeniu, sposobów wkomponowywania widocznych elementów infrastruktury technicznej w ścisłej współpracy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	
I.1.2. Oznakowanie obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, wraz ze zdjęciami poprzez dodanie warstwy w Systemie Informacji Przestrzennej.	Czy wprowadzono obiekty do systemu
I.1.3. Zadania dla gminnej ewidencji zabytków: 1. Zakładanie nowych kart adresowych w uzgodnieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków dla zabytków dotychczas nierozpoznanych i nie uwzględnionych w ewidencji, a istotnych dla obrazu dziedzictwa kulturowego na terenie miasta; 2. Aktualizacja zmian w stosunkach własnościowych oraz zmian stanu prawnego jak aktualne formy ochrony; 3. Systematyczne uzupełnianie kart adresowych o uzyskane nowe dane i aktualizowaną w przypadku zmian w wyniku rozbiórek i remontów dokumentację fotograficzną; 4. Propozycje skreślenia z ewidencji obiektów nieistniejących oraz takich, które utraciły cechy zabytkowe w wyniku modernizacji.	Ilość przeprowadzonych aktualizacji, czy dodano/usunięto obiekt z ewidencji
I.1.4. Prowadzenie okresowych kontroli stanu zachowania obiektów zabytkowych: stanowiących własność miasta, w celu wytypowania najbardziej zagrożonych, wymagających niezbędnych remontów, na tej podstawie opracowanie planu remontów w ścisłym porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	Ilość odbytych kontroli, ilość obiektów, w których przeprowadzono remont, konserwację
I.1.5. Prowadzenie monitoringu możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, w tym również z różnych programów i inicjatyw europejskich, przeznaczonych na działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego.	Bieżący monitoring
I.1.6. Merytoryczna pomoc właścicielom zabytków w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o przyznanie środków na odnowę zabytku z funduszy unijnych, budżetu państwa oraz dotacji samorządowych.	Ilość chętnych osób do złożenia wniosków, ilość złożonych wniosków
Kierunek działań I.2.: Promocja dziedzictwa kulturowego miasta.	
ZADANIA	SPOSÓB WERYFIKACJI
I.2.1. Tworzenie i znakowanie tras turystycznych i ciągów spacerowych umożliwiających wędrowanie pozwalające na zapoznanie się z walorami przyrodniczymi i kulturowymi miasta, wraz z oznakowaniem tych tras.	Czy stworzono nowe, ile, z kim współpracowano
I.2.2. Wykorzystanie obiektów zabytkowych w tworzeniu produktów turystycznych lub obsługę ruchu turystycznego.	Czy powstał produkt, jaki, gdzie promowano
I.2.3. Podjęcie działań na rzecz opracowania i promocji markowego produktu turystycznego, jakim może być zespół zabudowań przemysłowych kopalni „Saturn”, prowadzących do zagospodarowania i udostępnienia wszystkich obiektów.	Ilość osób biorących udział, czy stworzono produkt, czy i w jaki sposób wpłynęło na rozpoznawalność miasta

I.2.4. Popularyzacja zasobów kulturowych w środkach masowego przekazu.	Gdzie promowano, jakie obiekty, z kim współpracowano
I.2.5. Promowanie tematyki ochrony dziedzictwa do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej poprzez wspieranie i organizowanie zajęć na rzecz budowania więzi ze środowiskiem kulturowym miasta.	
I.2.6. Utworzenie na Starym Mieście punktu informacji o mieście.	Czy utworzono punkt
I.2.7. Podjęcie współpracy z instytucjami wprowadzającymi dodatkowe oznakowania obiektów zabytkowych na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych, w celu informowania i ułatwiania dojazdu do tych obiektów.	Ilość postawionych znaków/tablic
I.2.8. Stworzenie trasy turystycznej po kapliczkach/ figurach/ krzyżach znajdujących się na terenie gminy, w postaci mapy z rozmieszczeniem ww. obiektów.	Ilość opracowanych tras
Cel krótkoterminowy II. ORGANIZACJA ŁADU PRZESTRZENI ZABYTKOWYCH.	
Kierunek działań II.1. Konserwacja i restauracja zabytków.	
ZADANIA	SPOSÓB WERYFIKACJI
II.1.1. Konserwacja i restauracja obiektów zabytkowych, w tym zespołu przemysłowego kopalni „Saturn” oraz odtwarzanie układów zieleni.	Zakres prac, wysokość zaplanowanych/wydanych środków
II.1.2. Stymulowanie odnowy elewacji budynków w przestrzeniach zabytkowych.	
II.1.3. Uaktualnienie uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dotyczące zabytków, zgodnie z obowiązującymi przepisami dającymi możliwość dotowania także obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.	Czy zmieniono uchwałę
II.1.4. Prowadzenie okresowych kontroli stanu zachowania obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków: stanowiących własność gminy, w celu wytypowania najbardziej zagrożonych, wymagających niezbędnych remontów, na tej podstawie opracowanie planu remontów.	Ilość odbytych kontroli, ilość obiektów wymagających remonty/konserwacje
Kierunek działań II.2. Uporządkowanie przestrzeni zabytkowych.	
ZADANIA	SPOSÓB WERYFIKACJI
II.2.1. Wspieranie lub prowadzenie prac porządkowych i projektowych na terenach zabytkowych parków oraz cmentarzach znajdujących się na terenie miasta.	Ilość przeprowadzonych prac

Tabela nr 11. Zadania w ramach Celu długoterminowego II

Cel długoterminowy II - KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA.	
Cel krótkoterminowy III. WZMOCNIENIE IDENTYFIKACJI MIESZKAŃCÓW Z ZABYTKAMI MIASTA	
Kierunek działań III.1. Aktywizacja przestrzeni historycznych	
ZADANIA	SPOSÓB WERYFIKACJI
III.1.1. Kontynuacja organizowania na rynku imprez upamiętniających ważne wydarzenia historyczne, odnowa tradycyjnych jarmarków czeladzkich.	Ile zorganizowano imprez, czego dotyczyły, ilość osób uczestniczących, z kim współpracowano
III.1.2. Ustalenie z właścicielami wybranych obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków, możliwości i zasady ich udostępniania dla celów publicznych, edukacyjnych.	Ilość osób zainteresowanych zwiedzaniem, ilość osób zwiedzających, ilość udostępnionych obiektów
Kierunek działań III.2. Kształtowanie pozytywnych postaw mieszkańców wobec zabytków.	
ZADANIA	SPOSÓB WERYFIKACJI
III.2.1. Organizacja wycieczek edukacyjnych po dzielnicy i mieście, dodatkowo organizacja dzielnicowych festynów lub innych imprez integracyjnych w celu lepszego poznania dzielnicy i miasta.	Ilość zorganizowanych wydarzeń, czego dotyczyły, z kim współpracowano, ilość biorących udział
III.2.2. Organizacja warsztatów, konkursów itd. dla młodzieży przybliżających historię, tradycję i zabytki miasta i dzielnicy.	
III.2.3. Nagłaśnianie, promowanie i informowanie lokalnej społeczności, o ważnych odkryciach konserwatorskich i archeologicznych, w celu budowania tożsamości historycznej oraz kreowania właściwych zachowań wobec dziedzictwa kulturowego.	Ilość zdarzeń, ilość ogłoszonych informacji, ilość osób zainteresowanych

Dodatkowo, poza wyżej wymienionymi zadaniami, miasto planuje następujące remonty przy obiektach zabytkowych:

1. Remont, przebudowa i adaptacja budynku warsztatów elektrycznych i transformatorowni dawne kopalni Saturn w Czeladzi na Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej SATURN - zadanie w trakcie realizacji.
2. Remont, przebudowa i adaptacja zabytkowego budynku położonego przy ul. Rynek 22 w Czeladzi na Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej z zagospodarowaniem terenu (uzyskane pozwolenie na budowę).
3. Remont, przebudowa i adaptacja budynku cechowni, łaźni, szatni i administracji dawnej kopalni Saturn na Postindustrialne Centrum Dziedzictwa Górniczego Węglowego w Zagłębiu wraz z zagospodarowaniem terenu (uzyskane pozwolenie na budowę).
4. Rewitalizacja budynku warsztatów mechanicznych danej kopalni Saturn wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku - remont, przebudowa, rozbudowa i adaptacja na potrzeby krytego basenu (opracowana koncepcja wraz z programem funkcjonalno - użytkowym).
5. Rewitalizacja i przebudowa budynku Domy Ludowego przy ul. 21. Listopada 10 na potrzeby Centrum Kultury i Rekreacji wraz z zagospodarowaniem terenu (opracowana koncepcja wraz z programem funkcjonalno - użytkowym).

8. Instrumentarium realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

GPOnZ realizowany będzie poprzez wykonanie wskazanych zadań, na rzecz osiągnięcia przyjętych kierunków działań. Podstawę instrumentarium stanowią obowiązujące przepisy prawa oraz zawarte w nich regulacje. Regulacje te dotyczą instrumentów ekonomiczno - prawnych, społecznych oraz finansów publicznych. Zakłada się, że zadania określone w niniejszym GPOnZ będą wykonywane za pomocą następujących instrumentów:

- **instrumenty prawne**, wynikające z obowiązujących przepisów prawnych:

- decyzje administracyjne z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami, np. wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.;
- ustawa o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz niektórych innych ustaw z dnia 22 czerwca 2017 r.;
- ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.
- ustawa Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r.;
- ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.;
- ustawa o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r.;
- ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 25 października 1991 r.;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu.

- **instrumenty finansowe**:

- finansowanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych będących własnością miasta;
- udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub ujęte w gminnej ewidencji zabytków;
- korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje, subwencje;
- współpraca pomiędzy podmiotami publicznymi a sektorem prywatnym w ramach „Partnerstwa publicznego - prywatnego” (PPP).

- **instrumenty społeczne**:

- prowadzenie działań z zakresu współpracy i współdziałania z właścicielami oraz użytkownikami zabytków (władzami kościelnymi i parafiami, osobami fizycznymi), a także edukacja i informacja odnośnie dziedzictwa kulturowego miasta Czeladź;
- edukacja kulturowa;
- pozyskanie poparcia społecznego na rzecz ochrony środowiska kulturowego;
- informacja na temat znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju miasta;
- współdziałanie z organizacjami społecznymi.

- **instrumenty koordynacji**:

- realizacja projektów i programów miasta, dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego miasta (np. strategia rozwoju miasta, plany rozwoju lokalnego, programy rozwoju infrastruktury, programy ochrony środowiska przyrodniczego, programy prac konserwatorskich, studia i analizy, koncepcje, plany rewitalizacji);
- współpraca z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- współpraca z sąsiednimi samorządami w celu wypracowania wspólnej polityki ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego.

- **instrumenty kontrolne**:

- aktualizacja i weryfikacja gminnej ewidencji zabytków;
- oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta;

- sporządzanie co dwa lata sprawozdania z realizacji GPOnZ oraz aktualizacja GPOnZ związana z ustawowym czteroletnim okresem obowiązywania;
- monitorowanie stanu zachowania i funkcjonowania środowiska kulturowego;
- prowadzenie stałej obserwacji procesów i zjawisk istotnych z punktu widzenia realizacji GPOnZ.

9. Źródła finansowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Zgodnie z obowiązującą ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, dbałość o zabytek polega między innymi na zapewnieniu warunków do dokumentowania zabytku, popularyzacji wiedzy o nim, prowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych oraz utrzymaniu zabytku i jego otoczenia w jak najlepszym stanie. Finansowanie tych działań jest obowiązkiem nie tylko właściciela zabytku, lecz także każdego podmiotu mającego tytuł prawny do zabytku, tj. osób fizycznych, jednostek organizacyjnych, a więc trwałych zarządców, użytkowników wieczystych. Dla jednostki samorządu terytorialnego, posiadającej tego rodzaju tytuł prawny do obiektu, opieka nad zabytkiem jest zadaniem własnym. Ochrona zabytków i opieka nad nimi, a także wszelkie działania związane ze zmianą ich funkcji w przestrzeni publicznej oraz ich popularyzacją i udostępnianiem społecznym, mogą być finansowane z różnych źródeł w zależności od typu działań.

Niniejszy rozdział wskazuje możliwości w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków ze źródeł pozabudżetowych. Ważne jest, by władze miasta z własnej inicjatywy podjęły próbę wygospodarowania w budżecie środków przeznaczonych na realizację zapisów GPOnZ. Tym bardziej, że znaczna część źródeł zewnętrznych wymaga zapewnienia wkładu własnego w finansowanych przez nie projektach. Główny obowiązek związany z opieką, ochroną oraz finansowaniem wszelkich prac konserwatorskich lub robót budowlanych, spoczywa na właścicielach i użytkownikach obiektów zabytkowych.

Źródła zewnętrznego finansowania można podzielić następująco:

• Źródła krajowe:

- dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- dotacje wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- dotacje wojewódzkie i powiatowe;
- dotacje gminne;
- dotacje Ministra Administracji i Cyfryzacji - fundusz kościelny;
- Fundusz Termomodernizacji i Remontów;
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW);
- programy operacyjne Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- fundusze od fundacji;
- Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków.

• Źródła zagraniczne:

- źródła unijne w ramach funduszy strukturalnych, m.in. RPO, POIiS;
- źródła z programu Polska Cyfrowa PO PC 2014 - 2020;
- źródła pozaunijne - Mechanizm Norweski i Mechanizm Finansowy EOG.

9.1. Dotacje

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami dotacja może zostać udzielona osobie fizycznej, jednostce samorządu terytorialnego lub innej jednostce organizacyjnej będącej właścicielem bądź posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków. Dotacja udzielana jest na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, planowanych do przeprowadzenia w roku złożenia wniosku lub następnym, bądź na zasadzie refundacji poniesionych już nakładów przed upływem 3 lat po wykonaniu prac.

Art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa szczegółowo wykaz działań które mogą podlegać dofinansowaniu. Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane może obejmować wyłącznie nakłady konieczne poniesione na przeprowadzenie następujących działań:

- sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich;
- przeprowadzenie badań konserwatorskich lub architektonicznych;
- wykonanie dokumentacji konserwatorskiej;
- opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich;
- wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami prawa budowlanego;
- sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrz;
- zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku;
- stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku;
- odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki;
- odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50% oryginalnej substancji tej przynależności;
- odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych drzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych;
- modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności;
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej;
- uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomych o własnych formach krajobrazowych;
- działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu;
- zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków;
- zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.

Standardowo, dotacja udzielana jest w wysokości do 50% nakładów koniecznych na wykonanie powyższych działań. Natomiast wysokość dotacji może zostać zwiększona, nawet do 100% nakładów koniecznych, w wypadku jeżeli:

- zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową,
- wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem, technologicznym prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych,
- stan zachowania zabytku wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

Jednocześnie, łączna kwota dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, udzielonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wojewódzkiego konserwatora zabytków bądź organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, nie może przekraczać wysokości 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

Środki Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach - w jednym roku budżetowym wnioskodawca może wystąpić z wnioskiem o udzielenie dotacji lub refundacji do wszystkich ww. organów. Suma przyznanych dofinansowań nie może przekroczyć 100% kosztów zadania wskazanego we wnioskach. Zaleca się, aby składane wnioski zawierały jednakowe zakresy prac oraz pokrywające się kosztorysy. W przypadku uzyskania dofinansowania ze środków publicznych (dotacji bądź refundacji), wnioskodawca może wystąpić o kolejne dofinansowanie (dotację bądź refundację) na ten sam zakres prac dopiero po upływie 10 lat. Terminy składania wniosków: wniosek o dotację - do 28 lutego br., wniosek o refundację - do 30 czerwca br. Wnioskodawca może wystąpić z wnioskiem o udzielenie dotacji bądź refundacji w wysokości:

- do 50% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- do 100% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru w przypadku, jeżeli:
 - a) zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
 - b) zabytek wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych;
 - c) stan zachowania zabytku, wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

Dotacja przyznawana przez ŚWKZ może obejmować wyłącznie prace wykonywane w roku złożenia wniosku na podstawie aktualnych pozwoleń.

• Dotacje wojewódzkie i powiatowe

Dofinansowanie prac przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków odbywa się na podstawie art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz na podstawie uchwały Sejmiku Województwa/Radę Powiatu w sprawie trybu i zasad przyznawania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane.

Środki z budżetu Województwa Śląskiego - dotacje udzielane są na podstawie przyjętej uchwały nr uchwały nr V/9/6/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 maja 2015 r. w sprawie przyjęcia zasad udzielania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Z budżetu Województwa Śląskiego mogą być udzielane dotacje celowe, zwane dalej „dotacjami”, na planowane w danym roku kalendarzowym prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane, zwane dalej „pracami”, przy zabytkach znajdujących się w województwie śląskim, wpisanych do rejestru zabytków. Celem udzielania dotacji jest wspieranie działań właścicieli lub posiadaczy zabytków dla ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego województwa śląskiego. Wysokość środków na zadanie określone w ust. 1 określa corocznie Sejmik Województwa Śląskiego w uchwale budżetowej. Dotacja może być udzielona każdemu kto jest właścicielem lub posiadaczem zabytku, o którym mowa § 1 ust. 1, z wyłączeniem zabytków będących w posiadaniu jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych, które są finansowane ze środków finansowych przyznanych odpowiednio przez dysponentów części budżetowych bądź jednostki samorządu terytorialnego, którym podlegają te jednostki. Warunkiem udzielenia dotacji jest złożenie wniosku przez uprawniony podmiot.

Środki z budżetu Powiatu Będzińskiego - dotacje przyznawane są zgodnie z przyjętą uchwałą nr VI/40/2015 Rady Powiatu Będzińskiego z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr IX/110/2007 Rady Powiatu Będzińskiego z dnia 28 sierpnia 2007 r. w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji z budżetu Powiatu Będzińskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach usytuowanych na terenie Powiatu Będzińskiego i wpisanych do rejestru zabytków, sposobu jej rozliczania oraz kontroli wykonania dotowanego zadania.

• Dotacje gminne

Zgodnie z art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawą o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz niektórych innych ustaw oraz zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.) dofinansowanie na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielone przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Dla jednostki samorządu terytorialnego, posiadającej tytuł prawny do obiektu, opieka nad zabytkiem jest ponadto jej zadaniem własnym. Zasady i tryb postępowania o udzielenie dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków określa odpowiednia uchwała, podjęta przez radę gminy.

Środki z budżetu Miasta Czeladź - w budżecie miasta zabezpieczane są co roku środki, przyznawane na podstawie przyjętej uchwały nr XLIII/531/2017 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 27 września 2017 r. w sprawie trybu postępowania o udzielenia dotacji z budżetu miasta Czeladź na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytkowych obiektów z terenu miasta Czeladź, wpisanych do rejestru zabytków oraz sposobu jej rozliczania. Zabezpieczona kwota nie jest stała. Wynika ona przede wszystkim ze złożonych wniosków oraz od decyzji Burmistrza.

Ponadto w planach budżetowych zakłada się wydatkowanie z budżetu miasta na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytkowych obiektów niewpisanych do rejestru zabytków (dobra kultury współczesnej), będących własnością gminy.

• Nagrody Starosty Powiatu Będzińskiego za Osiągnięcia w Dziedzinie Twórczości Artystycznej, Upowszechniania i Ochrony Kultury

Nagrody przyznawana są zgodnie z przyjętą uchwałą nr XVII/266/2012 r. Rady Powiatu Będzińskiego z dnia 30 sierpnia 2012 r., zmienioną obwieszczeniem Rady Powiatu Będzińskiego z dnia 26 lutego 2018 r.

Nagroda przyznawana jest za całokształt działalności lub osiągnięcia i dokonania regionalne mające na celu prezentację i utrwalenie wartości lokalnych w dziedzinie kultury. Nagroda przyznawana jest raz w roku i ma charakter nagrody finansowej. Finansowana jest ze środków budżetowych powiatu, przy czym ilość przyznawanych nagród w danym roku uzależniona jest od możliwości finansowych powiatu. Wysokość środków finansowych jest ściśle określona w uchwale budżetowej powiatu na dany rok.

Kandydatów do nagrody mogą zgłaszać: Prezydent, Burmistrz, Wójt, stowarzyszenia działające na terenie powiatu, kluby Radnych Powiatu Będzińskiego. Wnioski należy składać do 31 grudnia każdego roku. Wnioski rozpatrywane są do dnia 30 kwietnia każdego roku.

• Konkurs „Zabytek Zadbany 2018”

„Zabytek Zadbany” jest corocznym konkursem ogłaszanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nadzór nad konkursem sprawuje Generalny Konserwator Zabytków. Od 2011 r. podmiotem realizującym procedurę konkursową jest Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Konkurs skierowany jest do właścicieli, posiadaczy i zarządców zabytkowych obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Jego celem jest promocja opieki nad zabytkami i upowszechnianie najlepszych wzorów właściwego utrzymania i zagospodarowania obiektów. Charakter edukacyjny konkursu polega na popularyzacji wiedzy dotyczącej właściwego postępowania z zabytkami architektury podczas ich użytkowania oraz w trakcie przeprowadzanych remontów.

Obiekty można zgłaszać w 6 kategoriach:

- a) Utrwalenie wartości zabytkowej obiektu;
- b) Rewaloryzacja przestrzeni kulturowej i krajobrazu (w tym założenia dworskie i pałacowe);
- c) Adaptacja obiektów zabytkowych;
- d) Architektura i budownictwo drewniane;
- e) Architektura przemysłowa i budownictwo inżynieryjne;
- f) Kategoria specjalna: właściwe użytkowanie i stała opieka nad zabytkiem.

• Fundusz Termomodernizacji i Remontów

Celem rządowego programu wsparcia remontów i termomodernizacji jest poprawa stanu technicznego istniejących zasobów mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich termomodernizacji. Z programu mogą skorzystać właściciele zasobów mieszkaniowych (gminy, spółdzielnie mieszkaniowe, właściciele mieszkań zakładowych i prywatni właściciele). Jego beneficjentami są także osoby mieszkające w budynkach objętych programem, gdyż poprawia się komfort zamieszkiwania z jednoczesnym zmniejszeniem opłat za energię ciepłą.

Program realizowany na podstawie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów obejmuje dwa główne moduły - wsparcie przedsięwzięć termomodernizacyjnych i wsparcie przedsięwzięć remontowych. Wprowadza on także dodatkowe wsparcie dla właścicieli budynków mieszkalnych objętych w przeszłości czynszem regulowanym. Wsparcie jest udzielane w postaci tzw. premii, czyli spłaty części kredytu wykorzystanego na realizację przedsięwzięcia. Spłata jest dokonywana ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów, obsługiwanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego i zasilanego ze środków budżetu państwa.

• Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach jest publiczną instytucją finansową, realizującą politykę ekologiczną województwa śląskiego.

W ramach funduszu wspierane są działania proekologiczne podejmowane przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe.

Wydatkowanie środków finansowych funduszu następować będzie zgodnie z niżej przedstawioną hierarchią:

1. Finansowanie projektów wynikające z zawartych umów w latach ubiegłych, w tym zobowiązań z umów zawartych na dofinansowania projektów korzystających ze środków europejskich.
2. Wspomaganie projektów korzystających ze środków europejskich.
3. Wspieranie inwestycji pozwalających na osiągnięcie standardów ochrony środowiska oraz wypełnienie zobowiązań akcesyjnych, wynikających z przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym.
4. Dofinansowanie pozostałych zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z krajową i regionalną polityką ekologiczną.

• Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) jest głównym źródłem finansowania w Polsce inwestycji proekologicznych. Wraz z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej NFOŚiGW tworzy system funduszy ekologicznych. W oparciu o Wspólną Strategię działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013 - 2016 z perspektywą do 2020 r., realizuje politykę ochrony środowiska w Polsce. Służą temu stabilne przychody, doświadczony kadry oraz wypracowane formy współpracy z beneficjentami.

Wyznaczony cel generalny Strategii działania NFOŚiGW: „Poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku”, realizowany jest w ramach czterech priorytetów:

- Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
- Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi;
- Ochrona atmosfery;
- Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z końcem listopada rozpoczyna przyjmowanie wniosków w ramach nowej unijnej perspektywy. W ramach uruchomionych działań zostanie udostępnionych na projekty środowiskowe ponad 5 mld zł.

• Program Dom Kultury+

Organizatorem Programu Dom Kultury+ jest [Narodowe Centrum Kultury](#). Jest on realizowany zgodnie z założeniami [Paktu dla Kultury](#). Celem strategicznym Programu Kultura - Interwencje jest tworzenie warunków dla wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze na poziomie regionalnym, lokalnym i krajowym poprzez finansowe wsparcie realizacji projektów upowszechniających dorobek kultury i zwiększających obecność kultury w życiu społecznym. Pilotażowa edycja programu odbyła się w 2013 r.

Koncepcja programu została oparta na założeniu, że uczestnictwo w kulturze sprzyja podnoszeniu kompetencji społeczeństwa, tworzeniu warunków do rozwijania aktywności twórczej i przygotowaniu obywateli do aktywnego udziału w różnych formach życia społecznego. O wsparcie w ramach programu Kultura - Interwencje mogą ubiegać się zarówno samorządowe instytucje kultury (z wyłączeniem instytucji współprowadzonych przez Ministra oraz jednostki samorządu terytorialnego), jak i organizacje pozarządowe.

• Finansowanie z fundacji

Kolejną możliwością pozyskiwania funduszy zewnętrznych jest finansowanie pochodzące z fundacji. Można tu wymienić np. fundacje bankowe, Fundację LOTTO Milion Marzeń, Fundację Polska Miedź - KGHM, Fundację PGNiG, Fundację Orange.

• Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków

Dnia 1 stycznia 2018 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tworzące Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków jako państwowy fundusz celowy. To jest pierwsze pozabudżetowe źródło ich finansowania. Fundusz początkowo zasilony zostanie z kar administracyjnych oraz nawiązek orzekanych przez sądy za przestępstwa popełniane przeciwko zabytkom. Nowelizacja zakłada wprowadzenie administracyjnych kar pieniężnych w miejsce grzywnien wyznaczanych wskutek postępowań w sprawach o wykroczenia. Kary administracyjne są nakładane przez wojewódzkich konserwatorów od 1 stycznia 2018 r.

Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków pozwoli na szybkie dofinansowanie zabytków uszkodzonych, np. wskutek katastrof, jak powódzie czy pożary. Dodatkowe pieniądze pozwolą na pilne ratowanie zabytków, czyli naprawę uszkodzonego dachu, rynien czy powybijanych okien. Środkami Funduszu będzie dysponował Generalny Konserwator Zabytków, działający w imieniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

9.2. Programy operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Jednym z najważniejszych źródeł finansowania zadań związanych z ochroną i opieką zabytków są środki budżetu państwa będące w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który corocznie ogłasza stosowne konkursy.

Programy operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

• Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2019, Ochrona Zabytków

Strategicznym celem programu jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne.

W ramach Programu można ubiegać się o dofinansowanie następujących rodzajów zadań:

- 1) prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków planowanych do przeprowadzenia w roku udzielenia dofinansowania;
- 2) prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, planowanych do przeprowadzenia w roku udzielenia dofinansowania dla zabytków wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz uznanych za Pomnik Historii (dotyczy wpisów indywidualnych oraz obszarowych);
- 3) prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków przeprowadzonych w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku (po wykonaniu

wszystkich prac lub robót określonych w pozwoleniu wydanym przez wojewódzkiego konserwatora zabytków);

4) prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków przeprowadzonych w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku (po wykonaniu wszystkich prac lub robót określonych w pozwoleniu wydanym przez wojewódzkiego konserwatora zabytków) dla zabytków wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz uznanych za Pomnik Historii (dotyczy wpisów indywidualnych oraz obszarowych).

Do programu nie kwalifikują się zadania, które są współfinansowane ze środków europejskich.

• Program „Infrastruktura kultury”

Celem programu jest poprawa warunków funkcjonowania instytucji i obiektów kultury. Przedmiotem dofinansowania mogą być modernizacje i remonty obiektów przeznaczonych na działalność kulturalną i edukacyjną, w zakresie kultury oraz przygotowanie dokumentacji technicznej do inwestycji.

• Dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na badania archeologiczne

Celem programu jest ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez wspieranie kluczowych dla tego obszaru zadań, obejmujących niedestrukcyjne rozpoznanie i dokumentację zasobów dziedzictwa archeologicznego oraz opracowanie i publikację wyników przeprowadzonych badań archeologicznych.

W ramach programu można ubiegać się o dofinansowanie następujących rodzajów zadań służących ochronie dziedzictwa archeologicznego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, realizowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami:

1) niedestrukcyjne rozpoznanie i dokumentacja zasobów dziedzictwa archeologicznego z wykorzystaniem metod tradycyjnych i nowoczesnych, m.in. badań powierzchniowych, prospekcji podwodnej, badań geofizycznych, prospekcji lotniczej, skaningu laserowego;

2) opracowanie, wraz z obowiązkową publikacją książkową, wyników przeprowadzonych badań archeologicznych, w tym analiza i konserwacja pozyskanych w ramach tych badań zabytków.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej - <http://www.mkidn.gov.pl/pages/strona-glowna/finansowanie-i-mecenat/programy-ministra/programy-mkidn-2018/ochrona-zabytkow-archeologicznych.php>.

9.3. Środki europejskie

Poza podstawowymi źródłami finansowania jakimi są środki publiczne pochodzące z budżetu państwa oraz budżetów samorządów, finansowanie ochrony zabytków odbywa się również przy znaczącym udziale funduszy pochodzących z Unii Europejskiej oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

• Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014 - 2020

Można wyróżnić trzy typy programów: transgranicznych, transnarodowych i międzyregionalnego na lata 2014 - 2020. Zasadniczą różnicą między trzema typami współpracy jest zakres terytorialny, w ramach którego można realizować wspólne przedsięwzięcia:

- obszary przylegające do granic państwowych, w przypadku programów współpracy transgranicznej. Programy transgraniczne służą przede wszystkim budowaniu więzi łączących społeczności po obu stronach granicy. Ich realizacja ma na celu wzmocnienie współpracy poprzez wzrost liczby wspólnych inicjatyw dotyczących między innymi ochrony środowiska, rozbudowy infrastruktury, wymiany kulturalnej, czy wzajemnych kontaktów młodzieży;

- duże zgrupowania europejskich regionów z kilku lub kilkunastu państw w ramach programów współpracy transnarodowej;

- wszystkie regiony UE w zakresie współpracy międzyregionalnej. Projekty, oparte na współpracy z partnerami zagranicznymi mogą dotyczyć między innymi kultury, sztuki, turystyki i promocji regionu.

• Kreatywna Europa

Kreatywna Europa to nowy program Unii Europejskiej oferujący wsparcie finansowe dla sektorów audiowizualnych, kultury i kreatywnych. Program ten będzie realizowany w latach 2014 - 2020 i będzie zawierał trzy komponenty: MEDIA, KULTURA i część międzysektorową z nowym instrumentem finansowym od 2016 r. Nowe priorytety, które pojawiają się w Kreatywnej Europie wynikają z analizy obecnej sytuacji sektorów kultury w Europie i problemów, jakie napotykać europejscy artyści. Są to przede wszystkim: budowanie kompetencji sektorów kultury i kreatywnych do skutecznego działania na poziomie ponadnarodowym oraz strategiczne budowanie i rozwój publiczności dla odbioru europejskich dzieł i zwiększanie dostępu do kultury.

Komponent Kultura jest częścią programu Kreatywna Europa skierowaną do instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sektorach kultury i kreatywnych. Jego celem jest promocja europejskiej kultury i sztuki, zwiększanie mobilności artystów i dzieł europejskich, budowanie współpracy kulturalnej na poziomie ponadnarodowym, rozwijanie europejskiej publiczności oraz dostosowywanie sektorów kultury i kreatywnych do technologii cyfrowych i wdrażania innowacji.

• Program Europa dla Obywateli 2014 - 2020

Powyższy program jest kolejnym programem wspólnotowym skierowanym na realizację „miękkich” działań projektowych między innymi w tematyce dziedzictwa kulturowego, którego celem jest zwiększenie świadomości obywateli o historii i integracji europejskiej oraz pomoc w lepszym zrozumieniu polityki UE i jej wpływu na życie codzienne obywateli państw członkowskich.

Celami ogólnymi programu są:

- rozwijanie obywatelstwa europejskiego przez umożliwienie współpracy i uczestnictwa w budowaniu demokratycznej, różnorodnej kulturowo, otwartej na świat Europy;
- rozwijanie poczucia tożsamości europejskiej opartej na wspólnych wartościach, historii i kulturze, umacnianie poczucia odpowiedzialności za UE wśród obywateli;
- pogłębianie tolerancji i wzajemnego zrozumienia między obywatelami Europy.

Cele ogólne realizowane są na poziomie ponadnarodowym za pomocą celów szczegółowych, do których należy:

- gromadzenie członków społeczności lokalnych z całej Europy w celu wymiany doświadczeń, opinii i wartości;
- wspieranie działań, debat i refleksji na temat obywatelstwa europejskiego i demokracji przy współpracy z europejskimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego;
- przybliżanie Europy obywatelom przez propagowanie europejskich wartości i osiągnięć z zachowaniem pamięci o jej historii;
- zachęcanie obywateli i organizacji obywatelskich we wszystkich krajach do wzajemnych kontaktów, umacniających dialog międzykulturowy (jedność w różnorodności), budowanie więzi między „starymi” a nowymi członkami UE.

Program składa się z dwóch obszarów tematycznych: Pamięć i Obywatelstwo europejskie oraz Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie, które są uzupełnione przez działanie horyzontalne nazwane „waloryzacją”, sprowadzające się do analizy, rozpowszechniania i wykorzystania wyników projektów dofinansowanych z Programu „Europa dla Obywateli”. Minimalna kwota dofinansowania projektu to 60 000 euro, maksymalna 600 000 euro. Wsparcie finansowe Unii nie może przekroczyć 70% całkowitego budżetu. Wnioski mogą składać organizacje badające europejską politykę publiczną (ośrodki analityczne) lub organizacje społeczeństwa obywatelskiego, które przez swoje stałe i regularnie prowadzone działania wnoszą konkretny wkład w realizację celów programu Europa dla Obywateli, a ponadto spełniają wszystkie następujące wymagania:

- posiadają osobowość prawną co najmniej od czterech lat,
- działają na poziomie europejskim,
- nie są nastawione na zysk,

- mają siedzibę w jednym z krajów członkowskich UE, krajach EFTA i innych, jeśli podpisały one w 2014 r. protokół ustaleń z Komisją Europejską.

• Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020 to największy program finansowany z Funduszy Europejskich nie tylko w Polsce, ale i Unii Europejskiej. Główne obszary, na które zostaną przekazane środki to: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Budżet programu wynosi ponad 27,4 mld euro z Funduszy Europejskich (FE), czyli ok. 115 mld zł.

Priorytet nr 8. Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego - alokacja z FE 467,3 mln euro: inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, szkół artystycznych.

• Polska Cyfrowa PO PC 2014 - 2020

Projekt programu operacyjnego Polska Cyfrowa przygotowały Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji oraz Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Program został przyjęty przez rząd 8 stycznia 2014 r., 5 grudnia 2014 r. przez Komisję Europejską. Celem tego programu jest wykorzystanie potencjału cyfrowego do poprawy jakości życia. Ministerstwo Administracji wychodzi z założenia, że pełne wykorzystanie potencjału nowoczesnych technologii wymaga nie tylko budowy infrastruktury i usług, ale także wspierania kompetencji cyfrowych Polaków.

W ramach programu planuje się realizację czterech osi priorytetowych:

Oś priorytetowa I. Powszechny dostęp do szybkiego Internetu - alokacja UE - 1 020 222 652 EUR.

Cel szczegółowy 1. Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach.

Oś priorytetowa II. E - Administracja i otwarty rząd - alokacja UE 949 604 018 EUR.

Cel szczegółowy 2. Wysoka dostępność i jakość e - usług publicznych.

Cel szczegółowy 3. Cyfryzacja procesów back-office w administracji rządowej.

Cel szczegółowy 4. Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego.

Oś priorytetowa III. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa - alokacja UE 145 000 000 EUR.

Cel szczegółowy 5. Zwiększenie stopnia oraz poprawa umiejętności korzystania z Internetu, w tym e-usług publicznych.

Cel szczegółowy 6. Pobudzenie potencjału uzdolnionych programistów dla zwiększenia zastosowania rozwiązań cyfrowych w gospodarce i administracji.

Oś priorytetowa IV. Pomoc techniczna - alokacja UE 57 668 000 EUR.

Cel szczegółowy 7. Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania programu.

Cel szczegółowy 8 Informacja, promocja i doradztwo.

• Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)

W latach 2009 - 2014 działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego otrzymały wsparcie w wysokości około 60 000 000 EUR w ramach europejskiego dziedzictwa kulturowego dzięki Mechanizmowi Norweskiemu oraz Europejskiemu Obszarowi Gospodarczemu przez priorytet dotyczący promowania różnorodności kulturowej i artystycznej. Z udostępnionych przez Punkt Informacyjny Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju nt. funduszy norweskich i EOG wynika, że kolejne środki w ramach tego funduszu będą dostępne na podobnych - do istniejących - zasadach i priorytetach wsparcia.

• Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

Głównym celem ustawy jest zapewnienie skuteczności i powszechnego charakteru działań rewitalizacyjnych, a także ich kompleksowości i wprowadzenia mechanizmów koordynacji. Ustawa określa programowanie, koordynację i tworzenie warunków do realizacji procesu rewitalizacji przez jej interesariuszy jako fakultatywne zadanie własne gminy. Głównymi adresatami ustawy są organy samorządu terytorialnego oraz mieszkańcy gmin, na terenie których znajdują się obszary zdegradowane i w których prowadzone będą działania rewitalizacyjne.

Obecnie ważnym źródłem finansowania działań rewitalizacji, pokrywającym się z pierwszym okresem obowiązywania ustawy, będą środki europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (głównie EFS, EFRR oraz dodatkowo środki FS). Umowa Partnerstwa, czyli główny dokument ustanawiający ramy wdrażania środków unijnych w perspektywie budżetowej 2014 - 2020, wskazuje „miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji” jako jeden z pięciu tzw. obszarów strategicznej interwencji. Zgodnie z dokonanymi szacunkami, na działania rewitalizacyjne w ramach wybranych priorytetów inwestycyjnych przeznaczona zostanie co najmniej równowartość 25 mld zł. Środki te będą głównie dotyczyły regionalnych programów operacyjnych (RPO). Do tej kwoty należy także doliczyć wkład własny beneficjentów.

• Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014 - 2020

Komisja Europejska w dniu 12 lutego 2015 r. przyjęła programy operacyjne na lata 2014 - 2020 dla dziewięciu polskich województw, w tym dla województwa Śląskiego.

Program składa się z 10 Osi Priorytetowych, na realizację których przeznaczone zostanie 1,6 mld euro. Zdecydowana większość środków ok. 72% całkowitej alokacji przeznaczonych na Program pochodzić będzie z EFRR. 1,15 mld zostanie przeznaczonych na rozwój potencjału społeczno - gospodarczego poprzez wspieranie projektów zakładających wzrost zatrudnienia, rozwój przedsiębiorczości, rozbudowę infrastruktury wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej, poprawę ochrony środowiska. Pozostałe 28% czyli ok. 450 mln euro budżetu Programu pochodzące z EFS. ukierunkowanych zostanie na wyrównywanie szans na rynku pracy, wzrost zatrudnienia, inwestycje w kapitał ludzki. W ramach osi priorytetowej V. Ochrona Środowiska i Efektywne Wykorzystanie Zasobów przewiduje, priorytet inwestycyjny 6c. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego, cel szczegółowy priorytetu to ochrona dziedzictwa kulturowego oraz rozwój zasobów kultury, wspierane będą działania, polegające na przeprowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych przy obiektach stanowiących zasób dziedzictwa kulturowego regionu i w ich otoczeniu wraz z promocją obiektu. Wsparciem objęte będą również inwestycje polegające na zabezpieczeniu obiektów dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń. Ponadto, wsparcie dotyczyć będzie rozwoju zasobów kultury, w tym między innymi dotyczące budowy, przebudowy i renowacji obiektów instytucji kultury oraz zakupu trwałego wyposażenia wpływającego na unowocześnienie tych obiektów.

W ramach osi priorytetowej V RPO WSL 2014 - 2020, w zakresie priorytetu inwestycyjnego 6c wyznaczono jeden cel szczegółowy: zwiększona atrakcyjność obiektów kulturowych regionu. Środki będą skoncentrowane na realizacji projektów mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego, w szczególności obiektów wpisanych do rejestru śląskiego wojewódzkiego konserwatora zabytków, Szlaku Zabytków Techniki, ważnych z punktu widzenia rozwoju regionu, a także w mniejszym stopniu na zabezpieczeniu obiektów dziedzictwa kulturowego. Wspierane będą następujące przedsięwzięcia:

- Prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- Prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dla obiektów przynależnych do Szlaku Zabytków Techniki.

Maksymalna wartość pojedynczego projektu w obszarze kultury wynosi 5 mln EUR kosztów całkowitych.

Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionalnej gospodarki poprzez zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów kulturowych. Dzięki realizacji priorytetu, zgodnie z założeniami, na wsparcie do 2023 r. może liczyć co najmniej 40 obiektów zabytkowych lub ich zespołów.

10. Realizacja i finansowanie z zakresu ochrony zabytków

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na każdym właścicielu i posiadaczu zabytku spoczywają obowiązki, wynikające z zasad sprawowania opieki nad zabytkami. Dbanie o stan zabytku, tym samym ponoszenie nakładów na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane spoczywa na właścicielu i posiadaczu obiektu zabytkowego, dysponującego tytułem prawnym do zabytku. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie i finansowanie wspomnianych prac i robót jest zadaniem własnym. Pełna realizacja zadań z zakresu ochrony zabytków przez samorząd gminny powinna przebiegać dwutorowo, uwzględniając poniższe priorytety:

- 1) opieka nad zabytkowymi obiektami i obszarami, których właścicielem lub współwłaścicielem jest miasto Czeladź;
- 2) kształtowanie przestrzeni publicznych oraz ochrona dziedzictwa kulturowego (w tym krajobrazu kulturowego) na całym obszarze miasta Czeladź.

Miasto Czeladź jest właścicielem (posiada tytuł prawny) 34 obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków, w tym 6 obiektów wpisanych jest do rejestru zabytków. Wykaz został przedstawiony w tabeli poniżej (Tabela nr 12).

Tabela nr 12. Wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków stanowiących własność miasta Czeladź

LP.	ADRES OBIEKT	NR DZ. KARTA MAPY	WŁAŚCICIEL, ZARZĄDCA
	ul. 21 listopada 10 Dawny „Dom Ludowy”	29/28 41	Gmina Czeladź
2	ul. Ciasna 4 Budynek mieszkalny	141 21	Gmina Czeladź
4	ul. Dehnelów 10 Willa dyrektora kopalni „Saturn” ob. siedziba Muzeum Saturn	3/10 37	Gmina Czeladź
5	ul. Dehnelów 18 Budynek mieszkalny wielorodzinny	63/29 36	Gmina Czeladź + wspólnota
6	ul. Dehnelów 20 Budynek mieszkalny wielorodzinny	63/30 36	Gmina Czeladź + wspólnota
7	ul. Dehnelów 24 Budynek mieszkalny wielorodzinny	63/26 36	Gmina Czeladź + wspólnota
8	ul. Dehnelów 26 Budynek mieszkalny wielorodzinny	63/27 36	Gmina Czeladź + wspólnota
9	ul. Dehnelów 28 Budynek mieszkalny wielorodzinny	63/24 36	Gmina Czeladź + wspólnota
10	ul. Katowicka 42 Budynek szkoły	02-sty 21	Gmina Czeladź
11	ul. Kościuszki 10 Budynek mieszkalny wielorodzinny	28/15 44	Gmina Czeladź
13	ul. Kościuszki 14 Budynek mieszkalny wielorodzinny	28/17 44	CTBS Sp. z o. o. Czeladź
15	ul. Kościuszki 18	28/19	CTBS Sp. z o. o. Czeladź
16	Budynek mieszkalny wielorodzinny	44	
17	ul. Rynek 22 Budynek mieszkalno - usługowy	100 21	Gmina Czeladź
19	ul. Rynek 26 Budynek mieszkalno - usługowy	187 12	Gmina Czeladź

21	ul. Staszica 21 Budynek mieszkalny wielorodzinny	40/2 20	Osoba fizyczna + Gmina Czeladź
22	ul. Dehnelów Zespół obiektów kopalni „Saturn”	35/95, 35/97, 35/98, 35/100, 35/103 i inne 41	Gmina Czeladź Skarb Państwa dla dz. 35/100
23	Budynek nadszybowy z wieżą wyciągową szybu „I”	35/97 41	Gmina Czeladź
24	Budynek maszynowni szybu „I”	35/97 41	Gmina Czeladź
25	Budynek nadszybowy szybu „II”	35/97 41	Gmina Czeladź
26	Budynek maszynowni szybu „II”	35/97 41	Gmina Czeladź
27	Budynek siłowni, elektrowni	35/97 41	Gmina Czeladź
28	Budynek kotłowni	35/95 41	Gmina Czeladź
29	Budynek warsztatów mechanicznych	35/91 41	Gmina Czeladź
30	Budynek cechowni, łaźni, szatni i administracji	35/98 41	Gmina Czeladź
31	Budynek transformatorowni	35/116 41	Gmina Czeladź
32	Budynek kompresorowni	35/97 41	Gmina Czeladź
33	ul. Strzelecka Cmentarz epidemiologiczny	78 30	Gmina Czeladź
34	ul. Będzińska Cmentarz żydowski	28/3 8	Gmina Czeladź
35	ul. Mickiewicza Park – pozostałości ogrodu jordanowskiego	32/2, 33/2, 42 i inne 44	Gmina Czeladź – trwały zarząd MOSIR dla dz. nr 32/2 i dla dz. 42 Skarb Państwa dla dz. nr 33/2
36	ul. 1 Maja, ul. Katowicka Park im. Tadeusza Kościuszki	2/1, 2/2 21	Gmina Czeladź
37	Park „Grabek”	2/3, 2/4, 3/18 i inne 37	Gmina Czeladź – trwały zarząd MOSIR dla dz. nr 2/3 Gmina Czeladź
38	ul. 21 Listopada Park	31/6 41	Gmina Czeladź
39	ul. Katowicka Park „Jordana”	72/4, 72/9, 73 i inne 42	Gmina Czeladź

*Obiekty zaznaczone na niebiesko znajdują się w układach urbanistycznych wpisanych do rejestru zabytków

Wyrazem świadomej polityki miasta w zakresie ochrony zabytków są działania aktywizujące właścicieli obiektów zabytkowych. Cel ten jest realizowany w drodze przydzielania dotacji z budżetu miasta na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytkowych obiektów z terenu miasta Czeladź, wpisanych do rejestru zabytków oraz sposobu jej rozliczania. Wysokość przeznaczanej kwoty uzależniona jest od ilości złożonych wniosków oraz zależy od planów budżetowych, decyzji Burmistrza i uchwały Rady Miejskiej. Ponadto w planach budżetowych zakłada się wydatkowanie z budżetu miasta na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytkowych obiektów niewpisanych do rejestru zabytków (dobra kultury współczesnej), będących własnością miasta. W ten sposób miasto realizuje zadanie własne rozumiane, jako dbałość o stan zachowania materialnego dziedzictwa kulturowego oraz tworzy podstawy partnerstwa publiczno - prywatnego, w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Jest to działanie, które stawia miasto Czeladź wśród aktywnych i wyróżniających się jednostek samorządu terytorialnego zaangażowanych w ochronę dziedzictwa historii i kultury regionu.

W latach 2009 - 2018 miasto udzieliło dotacji w wysokości 526 295,60 zł. Dofinansowania otrzymały głównie obiekty sakralne. Szczegóły dotyczące dotacji z budżetu miasta na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków zostały przedstawione poniżej w tabeli nr 13.

Tabela nr 13. Wykaz udzielonych dotacji w latach 2009 - 2018

ROK	OBIEKT LOKALIZACJA	ZAKRES PRAC OBJĘTYCH DOTACJĄ	CALKOWITY KOSZT ZADANI w zł (brutto)	% UDZIAŁ DOTACJI	KWOTA UDZIELONEJ DOTACJI
2009	Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika ul. Kościelna/ ul. Bytomska	Dofinansowanie kosztów prac związanych z konserwacją i ekspozycją zabytkowego portalu w budynku kościoła (sprawa BK-RM.4042-19/08)	31 763,09 zł	90 %	28 586,27 zł
2009	Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika ul. Kościelna/ ul. Bytomska	Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane remont istniejących dzwonów (sprawa BK-RM.4042-019/09)	72 992,60 zł	100 %	72 992,60 zł
2010	Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika ul. Kościelna/ ul. Bytomska	Dofinansowanie prac polegających na podświetleniu bryły kościoła (sprawa BK-RM.4042-03/10)	335 860,78 zł	45 %	150 000,00 zł
2016	Kościół parafialny Matki Bożej Bolesnej ul. Kościuszki 5	Dofinansowanie kosztów prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych polegających na wykonaniu prac konserwatorskich zabytkowego kościoła p.w. Matki Bożej Bolesnej w Czeladzi w zakresie czyszczenia elewacji południowej kościoła (sprawa BK- RM.4120.3.2016)	182 894,31 zł	27,34 %	50 000,00 zł
2017	Dawny zbór ariański ul. Rynkowa 2	Dofinansowanie kosztów prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych polegających na odnowieniu elewacji zabytkowego budynku zlokalizowanego przy ul. Rynkowa 2 wraz z remontem wejścia od strony ul. Kaczej. (sprawa BK-RM.4120.2.2016)	101 338,59 zł	24,39 %	24 716,73 zł

2017	Kościół parafialny Matki Bożej Bolesnej ul. Kościuszki 5	Dofinansowanie kosztów prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych polegających na wykonaniu prac konserwatorskich zabytkowego kościoła pw. Matki Bożej Bolesnej w Czeladzi w zakresie wymiany okien w kościele (sprawa BK-RM.4120.2.2017)	215 052,04 zł	23 %	50 000,00 zł
2018	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława BM ul. Kościelna/Bytomska	Dofinansowanie kosztów prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych polegających na wymianie stolarki okiennej - żaluzji oraz wzmocnieniu i renowacji klatek schodowych w wieżach narteksu kościoła Rzymskokatolickiej Parafii pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika w Czeladzi (sprawa BK-RM.4120.1.2017)	491 204,87 zł (kalkulacja uproszczona)	ok. 30%	150 000,00 zł
SUMA			1 431 106,28 zł		526 295,60 zł

Zaleca się, aby finansowe wsparcie miasta w latach 2019 - 2022 przy zadaniach z zakresu opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego, w miarę możliwości, z każdym kolejnym rokiem systematycznie wzrastało do pewnego, stałego poziomu finansowania (np. procentowego udziału w corocznie uchwalanym budżecie). Pozwoli to potencjalnym beneficjentom na zaplanowanie inwestycji w perspektywie kilkuletniej (np. gdy w ciągu jednego roku nie jest możliwe zakończenie prac). Kolejnym rozwiązaniem polepszającym stan zachowania lokalnych zabytków jest występowanie miasta w roli partnera przy projektach unijnych lub ministerialnych, w których beneficjenci (właściciele zabytków) często nie są w stanie zapewnić wymaganego wkładu własnego. Takie działania z pewnością podniosłyby poziom życia mieszkańców oraz atrakcyjność turystyczną miasta.

Zadania GPOnZ mogą też być realizowane przez instytucje kultury podległe miastu lub funkcjonujące na jej terenie (np. regionalne izby tradycji, domy kultury, biblioteki) w ramach działalności bieżącej.

11. Bibliografia

1. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
3. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach;
4. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
5. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane;
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
7. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
8. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami;
9. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej;
10. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
11. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach;
12. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach;
13. Ustawa z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej;
14. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem;
15. Materiały udostępnione przez Urząd Miasta w Czeladzi (Miejski Konserwator Zabytków);
16. Gminny Program opieki nad zabytkami miasta Czeladź na lata 2007 - 2010;
17. Mrozowski M., Czeladź. Najkrótsza historia miasta, Czeladź 2006;
18. Olechwieruk A., Historia Miasta, Miasto Czeladź;
19. Czeladź. Opowieść o mieście, Czesława Niemyska - Rączaszkowa, Urząd Miasta w Czeladzi, Czeladź, 1993;
20. Głazek D., Kolonie robotnicze i urzędnicze na obszarze województwa katowickiego do 1939 r. (dawny zabór rosyjski i austriacki) cz. II, Katowice 1995 (przechowywane w AZ WUOZ w Katowicach, sygn. 6608);
21. Historia Czeladzi tom 1, praca zbiorowa pod red. J. Drabiny, Czeladź 2012;
22. Historyczne Osiedla Robotnicze, red. G. Bożek, Katowice 2005, s. 8;
23. Karta Ewidencyjna Zabytków Architektury i Urbanistyki. Układ urbanistyczno-przestrzenny dawnego osiedla robotniczego „Pisaki”, oprac. E. Podbiał, H. Wiąg - Marzec;
24. <http://jarmark.czeladz.org/1636/>;
25. <http://www.czeladz.pl/pl/historia>;
26. <http://smc.czeladz.pl/>;
27. <https://www.wfosigw.katowice.pl/>;
28. www.stat.gov.pl/gus;
29. www.isap.sejm.gov.pl;

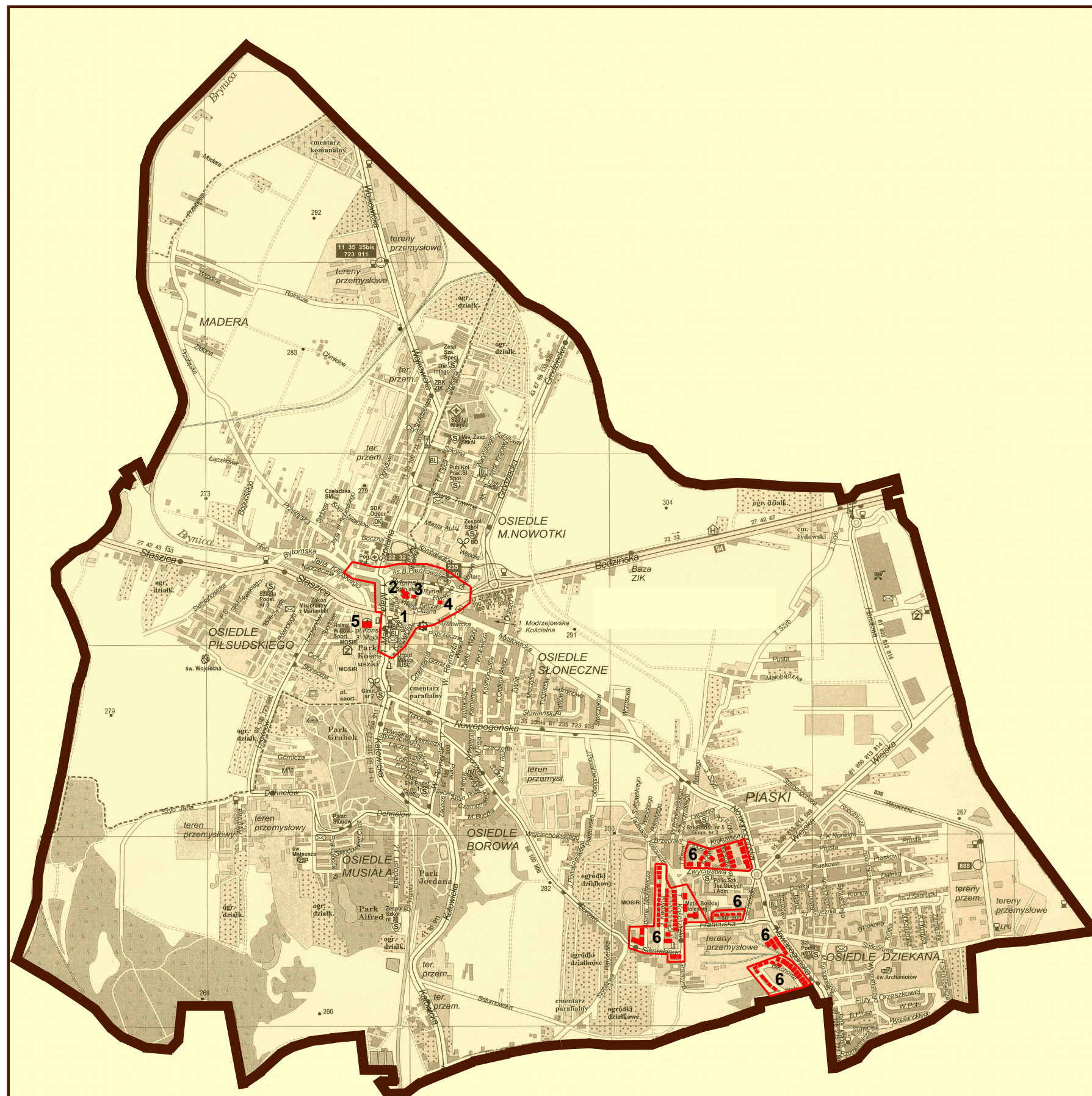
12. Spis tabel, rysunków i zdjęć

1. Tabela nr 1. Spis obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Czeladź;
2. Tabela nr 2. Pomniki i miejsca pamięci;
3. Tabela nr 3. Tablice pamiątkowe;
4. Tabela nr 4. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne;
5. Tabela nr 5. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków miasta Czeladź;
6. Tabela nr 6. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków miasta Czeladź;
7. Tabela nr 7. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków miasta Czeladź;

- 8.** Tabela nr 8. Spis stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków z terenu miasta Czeladź;
- 9.** Tabela nr 9. Analiza SWOT;
- 10.** Tabela nr 10. Zadania w ramach Celu długoterminowego nr I;
- 11.** Tabela nr 11. Zadania w ramach Celu długoterminowego nr II;
- 12.** Tabela nr 12. Wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków stanowiących własność miasta Czeladź;
- 13.** Tabela nr 13. Wykaz udzielonych dotacji w latach 2009 - 2018;
- 14.** Rys. nr 1. Obszary wskazane do rewitalizacji w Mieście Czeladź;
- 15.** Zdjęcie nr 1. Rynek miasta Czeladź - widok z lotu ptaka, źródło: <http://powiat.bedzin.pl/sport-menu/192-info-o-powiecie-kat/zabytki-kat/zabytki-czeladz-kat/167-zabytki-czel-06> (data dostępu 09.11.2018 r.);
- 16.** Zdjęcia nr 2, 3. Rynek w Czeladzi;
- 17.** Zdjęcia 4, 5. Budynki ul. Poniatowskiego 4, 8, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega;
- 18.** Zdjęcia nr 6, 7. Budynki mieszkalne wielorodzinne, ul. 3 Kwietnia;
- 19.** Zdjęcia nr 8, 9. Budynki mieszkalne wielorodzinne, ul. Nowopogońska, Warszawska;
- 20.** Zdjęcie nr 10. Willa dla wyższej kadry górniczej, ul. Poniatowskiego 19, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega;
- 21.** Zdjęcie nr 11. Budynek mieszkalny wielorodzinny, ul. Mickiewicza 10, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega;
- 22.** Zdjęcie nr 12. Dawny klub urzędniczy, ob. budynek mieszkalny wielorodzinny, ul. Sikorskiego 3, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega;
- 23.** Zdjęcie nr 13. Budynek mieszkalny wielorodzinny, ul. Sikorskiego 10, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega;
- 24.** Zdjęcie nr 14. Zespół zabudowy przemysłowej kopalni „Saturn” przy ul. Dehnelów, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega;
- 25.** Zdjęcia nr 15, 16. Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika, ul. Bytomska/Kościelna;
- 26.** Zdjęcie nr 17. Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Bolesnej, ul. Kościuszki 5, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega;
- 27.** Zdjęcie nr 18. Dom mieszkalny, ob. budynek usługowy, ul. Kościelna 3;
- 28.** Zdjęcie nr 19. Zbór ariański, ob. budynek usługowy, ul. Rynkowa 2;
- 29.** Zdjęcie nr 20. Szkoła powszechna, ob. dom katolicki, ul. Kościuszki 3, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega;
- 30.** Zdjęcie nr 21. Budynek dyrekcji kopalni „Saturn”, obecnie Pałac Saturna - Termy Rzymskie, ul. Dehnelów 2, źródło: karta GEZ Czeladź, autor Ryszard Dobiega;
- 31.** Zdjęcia nr 22, 23. Remiza strażacka z salą widowiskową, późniejsze kino „Uciecha”, ul. 1 Maja 28.

13. Załączniki mapowe

- 1.** Załącznik mapowy nr 1 - Budynki i tereny wpisane do rejestru zabytków;
- 2.** Załącznik mapowy nr 2 - Budynki i tereny ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

1. UKŁAD URBANISTYCZNY MIASTA CZELADŹ.
DECYZJA Z DNIA 5.05.1972 r. NR A/1182/72.

2. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚW. STANISŁAWA
BISKUPA MĘCZENNIKA.
DECYZJA Z DNIA 10.12.1981r. NR A/1269/81.

3. DOM W RYNKU W CZELADZI Z XVIII WIEKU Z
PODCIENIAMI NA KOLUMNADY - UL. KOŚCIELNA 3.
DECYZJA Z DNIA 10.10.1951r. NR A/335/51.

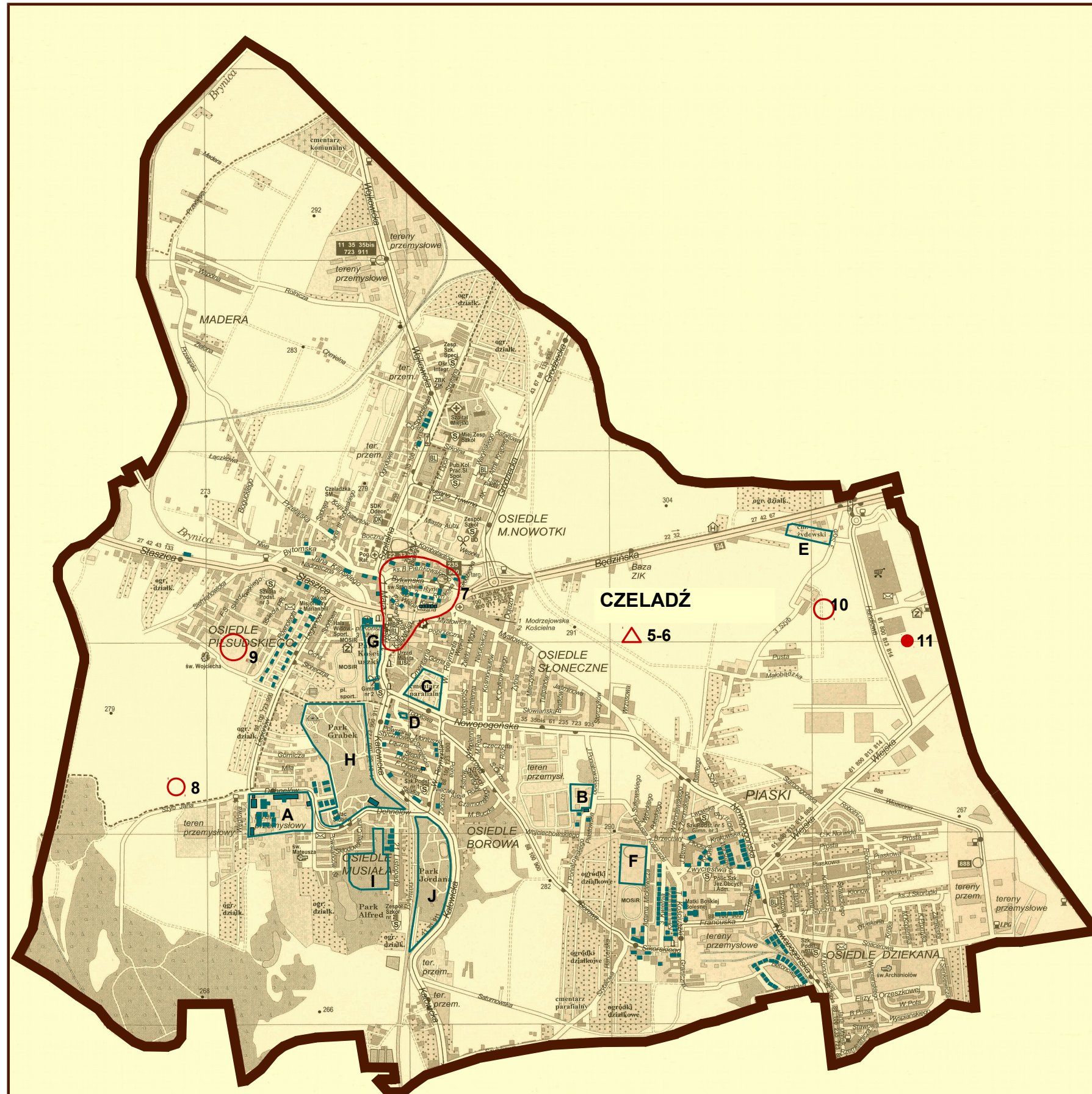
4. DOM USYTUOWANY PRZY UL. RYNKOWA 2, Z
PIERWSZEJ POŁOWY XVII WIEKU.
DECYZJA Z DNIA 23.02.1960 r. NR A/7/60.

5. REMIZA STRAŻACKA Z SALĄ WIDOWISKOWĄ,
PÓŹNIEJSZE KINO UCIECHA – UL. 1 MAJA 28.
DECYZJA Z DNIA 20.12.2012 r. NR A/395/12.

6. UKŁAD URBANISTYCZNY I ZABUDOWA OSIEDLA
ROBOTNICZEGO W DZIELNICY PIASKI.
DECYZJA Z DNIA 4.08.1992 r. NR A/1479/92.

**BUDYNKI I TERENY WPISANE
DO REJESTRU ZABYTKÓW**

ZAŁĄCZNIK MAPOWY NR 2

- A.** ZESPÓŁ OBIEKTÓW KOPALNI „SATURN” PRZY UL. DEHNELÓW.
- B.** POZOSTAŁOŚCI SZYBU „JULIAN” PRZY UL. PONIATOWSKIEGO.
- C.** CMENARZ PARAFIALNY PRZY UL. NOWOPOGOŃSKIEJ.
- D.** CMENARZ EPIDEMIOLOGICZNY PRZY UL. STRZELECKIEJ.
- E.** CMENARZ ŻYDOWSKI PRZY UL. BĘDZIŃSKIEJ.
- F.** PARK PRZY UL. MICKIEWICZA.
- G.** PARK IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI PRZY UL. 1 MAJA I UL. KATOWICKIEJ.
- H.** PARK „GRABEK” Z OGRODEM MORWOWYM.
- I.** PARK PRZY UL. 21 LISTOPADA.
- J.** PARK JORDANA PRZY UL. KATOWICKIEJ.

— STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE NA OBSZARZE NR 97-48

BUDYNKI I TERENY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Uzasadnienie

Gmina, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w zakresie zadań własnych realizuje zadania dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (art. 7 ust. 1 pkt. 9 Dz. U. z 2019 r. poz. 506).

Z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 ze zmianami) wynika obowiązek sporządzenia przez burmistrza miasta Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami (GPOnZ).

Zgodnie z art. 87 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, GPOnZ ma na celu w szczególności:

1. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;

2. Uwzględnienia uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;

3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania;

4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;

5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatywę sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;

6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminując sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków.

GPOnZ przyjmuje Rada Miejska, po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (art. 87 ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Program ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 87 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Z realizacji GPOnZ burmistrz sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia Radzie Miejskiej (art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Finansowanie realizacji GPOnZ może odbywać się z różnych źródeł: publicznych (np. budżet państwa, budżet własny gminy, budżet jednostek samorządowych - powiatu i województwa, środki unijne, inne źródła zagraniczne) oraz ze źródeł prywatnych (osób fizycznych, organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji kościelnych, osób prawnych itp.).

Zgodnie z art. 21 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podstawą do opracowania GPOnZ jest gminna ewidencja zabytków, która została przyjęta zarządzeniem Nr 72/2015 oraz Nr 301/2015 Burmistrza Miasta Czeladź.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Czeladź na lata 2019 – 2022 został zaopiniowany przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wypełniając obowiązek wynikający ze stosownych przepisów, uzasadnione jest podjęcie niniejszej uchwały.

Projekt

z dnia 16 maja 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 2019 r.

w sprawie aktualizacji „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Czeladź”

Na podstawie Na podstawie art.18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.)

**Rada Miasta Czeladź
uchwała co następuje:**

§ 1. Uchwalić aktualizację „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Czeladź” przyjętego Uchwałą nr XXI/289/2016 z dnia 28.01.2016 r. w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Burmistrzowi Miasta Czeladź.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA CZELADŹ

Opracował:

Czeladź, 2019r.

Spis treści

Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	5
1. Wstęp.....	11
2. Podstawa opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) dla Miasta Czeladź.....	13
2.1. Podstawa formalna opracowania.....	13
2.2. Podstawa prawna opracowania.....	14
2.2.1. Prawo międzynarodowe.....	14
2.2.2. Krajowe regulacje związane z szeroko pojętą gospodarką niskoemisyjną.....	18
2.2.3. Prawo regionalne.....	25
2.2.4. Prawo lokalne.....	28
2.3. Plany gospodarki niskoemisyjnej i planowanie wg ustawy Prawo energetyczne.....	31
2.4. Zasady organizacji i finansowania planu.....	32
2.5. Procedura opracowania i legislacji planu.....	33
3. Charakterystyka miasta.....	34
3.1. Położenie i struktura.....	34
3.2. Zasoby naturalne.....	35
3.3. Uwarunkowania klimatyczne.....	36
3.4. Jakość powietrza.....	36
3.5. Zaludnienie.....	38
3.6. Mieszkalnictwo.....	38
3.7. Gospodarka i jednostki miasta.....	39
4. Systemy zaopatrzenia miasta w energię.....	40
4.1. System zaopatrzenia w ciepło.....	40
4.1.1. Zdalaczynne systemy zaopatrzenia w ciepło.....	40
4.1.2. Kotłownie lokalne.....	44
4.1.3. Indywidualne źródła ciepła.....	44
4.1.4. Paliwa wykorzystywane w celu pokrycia potrzeb cieplnych w mieście.....	45
4.2. System zaopatrzenia w gaz ziemny.....	48
4.2.1. System zasilania miasta w gaz.....	48
4.2.2. Charakterystyka odbiorców i zużycie gazu.....	50
4.3. System zaopatrzenia w energię elektryczną.....	51
4.3.1. System zasilania gminy w energię elektryczną.....	51
4.3.2. Charakterystyka odbiorców i zużycie energii elektrycznej.....	55
5. Potencjał rozwoju OZE na terenie miasta.....	56
6. Bazowa inwentaryzacja końcowego zużycia energii oraz emisji.....	61
6.1. Metodologia i podstawowe założenia.....	61
6.1.1. Źródła danych uwzględnione w inwentaryzacji bazowej.....	61
6.1.2. Przyjęte zasady opracowania inwentaryzacji.....	62
6.1.3. Wskaźniki emisji CO ₂	63
6.1.4. Wskaźniki emisji pozostałych zanieczyszczeń.....	64
6.2. Wyniki bazowej inwentaryzacji 2013.....	64
6.2.1. Budynki wyposażenie/urządzenia i przemysł.....	65
6.2.2. Transport.....	73
6.2.3. Gospodarka odpadami i wodno-ściekowa.....	75

7. Identyfikacja obszarów interwencji.....	76
8. Określenie wizji i celów strategicznych PGN.....	78
8.1. Wizja oraz cel główny PGN.....	78
8.2. Cele strategiczne PGN.....	78
8.3. Cele szczegółowe planu.....	79
9. Uzasadnienie realizacji projektów komunikacyjnych.....	81
10. Analiza potencjału redukcji zużycia energii, emisji i rozwoju OZE.....	85
10.1. Analiza możliwych do realizacji przedsięwzięć wraz z opisem oraz analizą społeczną i ekonomiczną.....	85
11. Preferencje interesariuszy PGN.....	107
12. Analiza efektów ekologicznych i ekonomicznych z harmonogramem realizacji projektów	109
13. Analiza potencjalnego rozwoju zapotrzebowania na energię w Czeladzi do roku 2020.....	114
14. System monitoringu i oceny – wytyczne.....	118
15. Analiza uwarunkowań realizacji PGN.....	120
16. Określenie celów ilościowych PGN - podsumowanie.....	122
ZAŁĄCZNIK.....	128

Słownik skrótów i oznaczeń

/a	na rok (np. MWh/a – zużycie energii w ciągu roku)
B(a)P	benzo(alfa)piren
BISTYP	Katalog cen jednostkowych robót i obiektów inwestycyjnych
c.o.	centralne ogrzewanie
c.w.u.	ciepła woda użytkowa
CO	tlenek węgla
CO ₂	dwutlenek węgla
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIS	System Zielonych Inwestycji (program NFOŚiGW)
GJ	jednostka energii (gigadzul)
GPZ	Główny Punkt Zasilania
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KOBIZE	Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami
KPD OZE	Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych
KPZK	Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030
kV	napięcie elektryczne (kilowolt)
kWh, MWh, GWh	jednostka energii (kilowatogodzina, megawatogodzina, gigawatogodzina)
LPG	gaz ciekły propan-butan
µm, µg	mikrometr, mikrogram (milionowa część metra, grama)
Mg	megagram (tona)
MW	jednostka mocy (megawat)
MW _e	moc elektryczna
MW _t	moc cieplna (termiczna)
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ng	nanogram (miliardowa część grama)
Nm ³	normalny metr sześcienny
NO _x	tlenki azotu
OZE	Odnawialne Źródło Energii
PGN	plan gospodarki niskoemisyjnej
PGNiG S.A.	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Spółka Akcyjna
PM10, PM2.5	pył zawieszony o średnicy odpowiednio 10 i 2,5 µm
POliŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PONE	Program Ograniczenia Niskiej Emisji
POP	program ochrony powietrza
PSE	Polskie Sieci Elektroenergetyczne
PSG	Polska Spółka Gazownictwa
RPO	Regionalny Program Operacyjny
SEAP	plan działań na rzecz zrównoważonej energii
SN	średnie napięcie
SPBT	prosty okres zwrotu inwestycji
SO ₂	dwutlenek siarki
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Streszczenie w języku niespe- **cialistycznym**

Streszczenie w języku niespe-

Wstęp

Wg założeń narodowego programu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej pod pojęciem gospodarki niskoemisyjnej należy rozumieć działalność, która ma przynieść rozwój gospodarczy i poprawę warunków życia ludzi na terenie gminy przy założeniu obniżonej energochłonności i niskim poziomie emisji do środowiska w trakcie realizowanych lokalnie działań.

Założeniem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) powinno być zapewnienie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, wynikających z działań zmniejszających zużycie energii, emisji oraz wprowadzenie odnawialnych źródeł energii.

Działania Gminy oraz działających na jej terenie podmiotów, uwzględnione w PGN, powinny być działaniami priorytetowymi w procesie aplikowania o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej z ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020. PGN stanowi plan realizacji zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych gminy związanych z gospodarką w perspektywie roku 2020. Wskazuje optymalne z punktu widzenia lokalnych kosztów i korzyści rozwiązania stymulujące rozwój gospodarczy.

Zakres merytoryczny Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Czeladź obejmuje:

- charakterystykę obecnego stanu obszaru objętego opracowaniem - informacje te umożliwią identyfikację obszaru oraz rozpoznanie potrzeb związanych z celami planu,
- analizę infrastruktury energetycznej oraz identyfikację aspektów i obszarów problemowych występujących na omawianym terenie,
- prezentacja wyników obliczeń końcowego zużycia energii i emisji,
- omówienie wyników przeprowadzonej inwentaryzacji końcowego zużycia energii i emisji,
- identyfikację celów ilościowych PGN, czynników oddziałujących na jego realizację oraz ocenę ekonomiczną wraz ze wskazaniem źródeł finansowania i harmonogramem podejmowanych działań,
- kwestie zarządzania PGN oraz organizację procesu jego realizacji.

Cel główny i cele strategiczne Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Czeladzi

Przyjęta wizja, pozwoliła na określenie celu głównego planu jako: *Poprawa jakości życia mieszkańców oraz rozwój lokalny Czeladzi realizowane z zachowaniem niskoemisyjności prowadzonych działań.*

Analiza otoczenia prawnego planu oraz uwarunkowań programowych pozwoliła na sformułowanie celów strategicznych i szczegółowych planu.

Cele strategiczne Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Czeladź określono jako:

1. Zwiększenie efektywności energetycznej użytkowania i wytwarzania energii w budownictwie;
2. Zwiększenie udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych;
3. Efektywne zarządzanie infrastrukturą oraz rozwój gminy ukierunkowany na wykorzystanie rozwiązań niskoemisyjnych;
4. Niskoemisyjny i zrównoważony system transportowy w gminie;
5. Wprowadzenie niskoemisyjnych wzorców konsumpcji energii i jej nośników we wszystkich sektorach gospodarki gminy.

Wyniki inwentaryzacji bazowej końcowego zużycia energii i emisji w mieście

Inwentaryzacja bazowego zużycia energii, emisji i źródeł OZE oparta została na ogólnie dostępnych odpowiednich danych i wynikach akcji ankietowej. Zgromadzone dane zebrane zostały w formułę narzędzia inwentaryzacji w formie modelu obliczeniowego – bazy danych. Wszystkie informacje otrzymane na bazie korespondencji z instytucjami i w wyniku przeprowadzonej akcji ankietowej są materiałem potwierdzającym akces zainteresowanych stron (interesariuszy), podmiotów do PGN. Otwarta formuła realizacji planu zapewniła możliwość przystąpienia do niego wszystkim zainteresowanym. W wyniku analizy zgromadzonych danych określono w Czeladzi strukturę zużycia energii w podziale na nośniki w odniesieniu do całego miasta oraz w układzie poszczególnych sektorów.

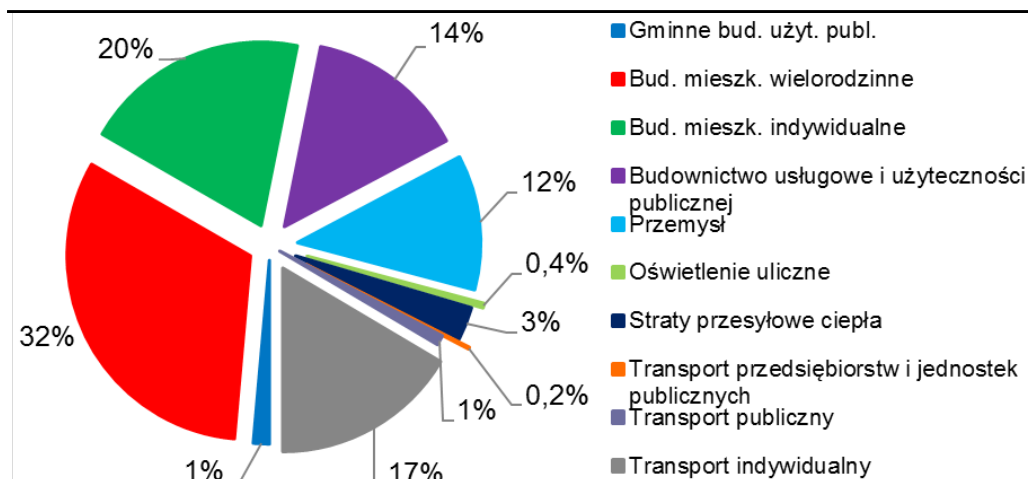
Opracowanie niniejszego PGN wraz z bazową inwentaryzacją emisji oparte zostało o rok 2013, tj. rok, dla którego można było pozyskać rzetelne dane z terenu miasta pozwalające na dokonanie analiz w układzie poszczególnych sektorów zgodnie z wytycznymi NFO-ŚiGW, podręcznika SEAP oraz zamówienia.

Wyniki inwentaryzacji bazowej jw. wskazują na:

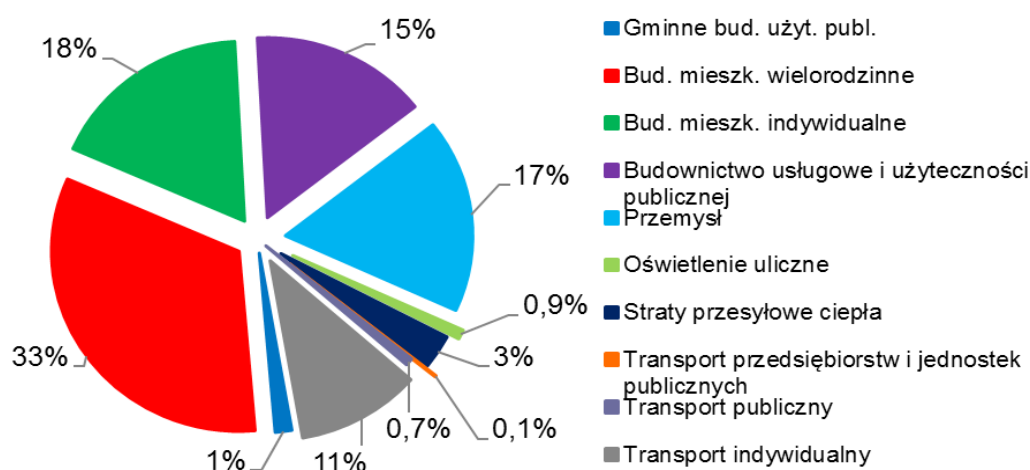
- zużycie energii na terenie miasta Czeladź na poziomie 443 GWh/rok;
- emisję CO₂ na terenie miasta Czeladź na poziomie 173 tys. MgCO₂/rok;
- produkcję energii ze źródeł odnawialnych na poziomie ok. 8,6 GWh/rok.

Procentowe udziały zużycia energii oraz emisji CO₂ w podziale na poszczególne podsektory przedstawiają poniższe rysunki.

Wykres 1. Struktura końcowego zużycia energii w gminie Czeladź w układzie sektorów

Wykres 2. Struktura emisji CO₂ w gminie Czeladź w układzie sektorów

Zgodnie z wynikami inwentaryzacji przedstawionymi powyżej, sektor budynki, wyposażenie/urządzenia, przemysł odpowiada za ok. 83% zużycia energii na terenie miasta, generując przy tym przeszło 88% emisji CO₂ do atmosfery.

Natomiast pozostała emisja zanieczyszczeń do powietrza w 2013 r., w przeliczeniu na rok standardowy, kształtowała się na poziomie:

- SO₂: 320 Mg,
- NO_x: 101 Mg,
- CO: 2 246 Mg,
- pył: 63 Mg.

Zestawienie projektów zgłoszonych do PGN

Na podstawie zidentyfikowanych obszarów interwencji, mając na uwadze wymagane działania w zasobach gminnych oraz zadeklarowanych przez interesariuszy w ankietach plany, określono listę projektów do realizacji w mieście Czeladź w latach 2015-2020. Realizacja tych projektów zgodna jest z przyjętym celem głównym, celami strategicznymi i szczegółowymi planu.

Systematyczna realizacja określonych projektów w okresie 2015-2020 umożliwi ograniczenie zużycia energii i/lub emisji zanieczyszczeń gazowych wynikających m.in. z poprawy efektywności przetwarzania nośnika energii lub jego zmiany oraz rozwoju OZE.

W 2014 r. na terenie Czeladzi nie zrealizowano inwestycji z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, które mogłyby istotnie wpłynąć na ograniczenie końcowego zużycia energii lub emisji.

W poniższej tabeli zaprezentowano zidentyfikowane projekty w trakcie opracowywania niniejszego PGN możliwe do realizacji w perspektywie roku 2020. Harmonogram wraz z wielkością ograniczenia zużycia energii i efektami ilościowymi wynikającymi z realizacji poszczególnych projektów przedstawiono w kolejnych rozdziałach.

Tabela 1. Zestawienie projektów

Nr proj.	Projekt
1	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej w Czeladzi - etap III
2	Niskoenergetyczne miasta (etap I)
3	Niskoenergetyczne miasta - instalacje OZE w gminnych obiektach użyteczności publicznej (etap II)
4	Wymiana instalacji c.o. w gminnych budynkach oświatowych
5	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej - etap IV
6	Modernizacja energetyczna obiektów Miejskiej Biblioteki Publicznej
7	Modernizacja energetyczna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
8	Modernizacja energetyczna Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi
9	Modernizacja obiektu Domu Ludowego
10	Modernizacja obiektu warsztatów mechanicznych KWK Saturn
11	Modernizacja energetyczna obiektu NZOZ "ZDROVIT"
12	Modernizacja energetyczna obiektu ALFA-MED. Czeladź Sp. z o.o.
13	Modernizacja energetyczna Przychodni Pol-Sana-Med. Sp. z o.o.
14	Modernizacja lokali usługowych w zarządzie CZSM
15	Modernizacja energetyczna nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych obecnie przez CTBS Sp. z o.o. oraz nieruchomości administrowanych przez ZBK
16	Modernizacja energetyczna wraz ze zmianą sposobu ogrzewania w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych będących własnością CTBS Sp. z o.o.
17	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie SM Saturn
18	Likwidacja niskiej emisji poprzez przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.
19	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie ADM ZN Sp. z o.o.
20	Modernizacja energetyczna budynków CZSM
21	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych Wspólnot Mieszkaniowych
22	Modernizacja energetyczna budynków indywidualnych
23	Wymiana oświetlenia miejskiego na energooszczędne wraz z systemem zarządzania
24	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 1 MW
25	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 20 MW
26	Poprawa efektywności dystrybucji ciepła poprzez zmniejszenie strat przesyłu ciepła
27	Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.
28	Podłączenie nowych odbiorców do sieci ciepłowniczej przez U&R CALOR Sp. z o.o.
29	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 1 - A-T-R-P na ul. Kombatantów/Szpitalnej
30	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheibera i ulicy Biedermanna wraz z uzbrojeniem terenu
31	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 2 - A-R-P na ul. Katowickiej
32	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 2: Piaski
33	Wsparcie mobilności miejskiej - rower miejski
34	Zintegrowany System Połączeń Rowerowych w Powiecie Będzińskim
35	Inteligentny System Zarządzania Ruchem na obszarze działalności KZK GOP – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź
36	System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej II
37	Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz zakupem taboru tramwajowego na obszarze miasta Czeladź
38	Zmniejszenie negatywnego wpływu transportu publicznego na środowisko naturalne i poprawa jakości transportu poprzez zakup nowych ekologicznych autobusów niskopodłogowych
39	Zakup ekologicznego taboru niskopodłogowego
40	Promowanie gospodarki niskoemisyjnej i monitoring wdrażania PGN
41	Zielone Płuca Miast - rewitalizacja przyrodnicza terenów nadrzecznych Brynicy
42	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej SATURN
43	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Rynek 22 z zagospodarowaniem terenu

Całkowite wydatki na realizację projektów wskazanych jw. do roku 2020 mogą łącznie wynieść ponad 396 mln PLN, w tym sektory:

- gminne budynki i obiekty użyteczności publicznej – ok. 40 mln PLN,
- budownictwo mieszkaniowe – ok. 124 mln PLN,
- budownictwo usługowe i użyteczności publicznej – ok. 76 mln PLN,
- transport – ponad 146 mln PLN,
- przedsiębiorstwa energetyczne – ok. 10 mln PLN.

Planowane przez Gminę inwestycje oparte są w znaczącej części na finansowaniu ze środków UE w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020. W związku z powyższym wkład własny Gminy może wynieść ok. 30-60 mln PLN w zależności od wielkości pozyskanego dofinansowania.

Cele ilościowe realizacji planu w Mieście do roku 2020

Biorąc pod uwagę przyjętą listę projektów jw. wyznaczono prognozę efektu ilościowego dla 2020 r., przyjmując kompleksową realizację inwestycji zadeklarowanych przez Gminę i interesariuszy niniejszego PGN.

Przyjęto do realizacji i monitorowania cele ilościowe dla roku 2020 na poziomie:

- zużycie energii na terenie miasta na poziomie 428 GWh/rok (ograniczenie o 3,35% w porównaniu do roku 2013);
- emisję CO₂ na terenie miasta na poziomie 149 tys. Mg CO₂/rok (ograniczenie o 13,81% w porównaniu do roku 2013);
- produkcję energii ze źródeł odnawialnych na poziomie ok. 32,8 GWh/rok, co może stanowić 7,66% zużywanej w mieście energii.

Cel w zakresie redukcji zanieczyszczeń do powietrza wyznaczony na rok 2020 w odniesieniu do sektora obiektów wynosi:

- SO₂: 65 Mg, tj. o ok. 20%,
- NO_x: 17 Mg, tj. o ok. 17%,
- CO: 652 Mg, tj. o ok. 29%,
- pył: 18 Mg, tj. o ok. 29%.

W poniższych tabelach przedstawiono wielkości bezwzględne oraz procentowe możliwego spadku zużycia energii końcowej i emisji CO₂ w poszczególnych sektorach w konsekwencji realizacji projektów zawartych w PGN.

Tabela 2. Spadek zużycia energii końcowej w perspektywie roku 2020

Kategoria	Ograniczenie końcowego zużycia energii [MWh]	Ograniczenie końcowego zużycia energii [jako % ograniczenia w sektorze]
Gminne budynki użyteczności publicznej	983	16%
Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne	25004	18%
Budownictwo mieszkaniowe indywidualne	2700	3%
Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej	743	1%
Oświetlenie uliczne	184	10%
Straty przesyłowe ciepła	792	6%
Transport publiczny	1077	28%
Transport indywidualny	4171	6%

Tabela 3. Spadek emisji CO₂ w perspektywie roku 2020

Kategoria	Ograniczenie emisji CO ₂ [Mg]	Ograniczenie emisji CO ₂ [jako % ograniczenia w sektorze]
Gminne budynki użyteczności publicznej	517	21%
Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne	8414	15%
Budownictwo mieszkaniowe indywidualne	1581	5%
Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej	352	1%
Budynki i obiekty przemysłowe	28	0,1%
Oświetlenie uliczne	108	7%
Straty przesyłowe ciepła	442	8%
Transport publiczny	311	27%
Transport indywidualny	1040	6%

Z powyższych tabel wynika, że największe możliwe spadki zużycia energii oraz emisji CO₂, uzyskane w konsekwencji podjętych działań, nastąpić mogą w budownictwie mieszkaniowym wielorodzinnym oraz budynkach użyteczności publicznej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Czeladź

1. Wstęp

Gospodarka niskoemisyjna ma na celu poprawę warunków życia ludzi przy założeniu obniżonej energochłonności i niskim poziomie emisji zanieczyszczeń do środowiska w trakcie realizowanych lokalnie działań.

Założeniem planu gospodarki niskoemisyjnej (PGN) powinno być zapewnienie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, wynikających z działań zmniejszających emisje, osiąganych m.in. poprzez wzrost innowacyjności i wdrożenie nowych technologii (np. OZE), zmniejszenie energochłonności (np. termomodernizacja), sprzyjających wzrostowi konkurencyjności gospodarki.

Działania Gminy i działających na jej terenie podmiotów, uwzględnione w PGN, powinny być działaniami priorytetowymi w procesie aplikowania o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020. PGN stanowi plan realizacji zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych gminy związanych z gospodarką w perspektywie 2020 r. Ponadto wskazuje optymalne z punktu widzenia lokalnych kosztów i korzyści rozwiązanie stymulujące rozwój gospodarczy. PGN stanowi podstawę przejścia gminy i gospodarki lokalnej na efektywne zarządzanie energią.

W niniejszym PGN znajdują się zadania Gminy oraz te zadeklarowane przez interesariuszy planu.

Pierwszym celem polityki publicznej w scenariuszu niskoemisyjnej modernizacji jest ograniczenie barier informacyjnych, technologicznych i finansowych, mogących zablokować pełne wykorzystanie potencjału efektywności drzemiącego w lokalnej gospodarce. Rzetelna informacja może dawać mieszkańcom oraz przedsiębiorstwom bodźce do inwestycji w energooszczędne budynki, w nowoczesny sprzęt domowy oraz paliwooszczędne i niskoemisyjne samochody. Może też wspomagać zmianę praktyk w gospodarce komunalnej oraz bardziej efektywne wykorzystanie dostępnych lokalnie surowców w przemyśle i zarządzaniu gospodarką. Powinno to dać efekty z podjętych inwestycji, szczególnie jeśli jednocześnie dojdzie do rozwoju efektywnych systemów energetycznych i efektywnych energetycznie użytkowników energii.

Z drugiej strony plan obejmuje działania, które, choć trochę bardziej kosztowne, w bardzo pozytywny sposób oddziałują na swoje otoczenie zewnętrzne. Dodatkowe nakłady zwracają się społeczeństwu w postaci poprawy bezpieczeństwa energetycznego, niższych kosztów zdrowotnych oraz środowiskowych. Polityka publiczna musi dostarczyć wystarczających bodźców do tego, by rachunek inwestorów uwzględniał koszty zewnętrzne ich działalności. Dotyczy to przede wszystkim sektora energetycznego, którego dywersyfikacja wymaga poniesienia nieco wyższych nakładów inwestycyjnych w porównaniu do permanentnej niskonakładowej modernizacji przestarzałych urządzeń.

Sztandarowymi typami projektów w gospodarce niskoemisyjnej są przede wszystkim: energooszczędne budownictwo, efektywny ekonomicznie i ekologicznie transport oraz nowe technologie, w tym przede wszystkim OZE.

Sukcesywna i zgodna z warunkami technicznymi termomodernizacja istniejących budynków mieszkalnych i użytkowych, stopniowe przejście do niskoenergetycznego budownictwa w przypadku nowych inwestycji budowlanych, pozwoli na obniżenie zużycia energii w budynkach na skalę kilkudziesięciu procent. Zmniejszą się przy tym koszty ogrzewania, które stanowią kluczową pozycję w budżecie gospodarstwa domowego. W kierunku ten wpisują się działania związane z ograniczeniem i docelową likwidacją „niskiej emisji”, będące jednym z głównych działań służących poprawie warunków środowiskowych polskich miast i wsi.

Rozwój nowej generacji biopaliw pozwoli na ograniczenie importu ropy naftowej o niemal połowę względem scenariusza odniesienia oraz o jedną trzecią względem jego obecnego wolumenu. Udział wydatków na paliwa transportowe w budżetach domowych Polaków również spadnie. Do ograniczania zależności paliwowej Polski oraz uzyskania korzyści środowiskowych i zdrowotnych przyczyni się także promowanie transportu zbiorowego oraz planowanie przestrzenne sprzyjające zrównoważonym formom mobilności (punkty przesiadkowe, ścieżki rowerowe itd.).

Nowe technologie to w gospodarce niskoemisyjnej przede wszystkim odnawialne źródła energii. Rozsądne sięganie na poziomie lokalnym do zasobów OZE, w szczególności poprzez energetykę rozproszoną, pozwoliłoby wykorzystać część lokalnego potencjału energetycznego. Gospodarka niskoemisyjna przyczyni się do zmniejszenia koncentracji szkodliwych substancji w powietrzu wyrządzających bezpośrednią szkodę ludzkiemu zdrowiu. Największe korzyści zdrowotne przyniesie ograniczenie tzw. „niskich emisji” z ogrzewania budynków poprzez poprawę efektywności energetycznej.

2. Podstawa opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) dla Miasta Czeladź

2.1. Podstawa formalna opracowania

Podstawę opracowania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Czeladź” stanowią ustalenia określone w umowie BK-FZ/221/2015 zawartej w dniu 23.06.2015 r. w Czeladzi pomiędzy:

→ Miastem Czeladź

a firmą:

→ AE Projekt Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.

Potrzeba sporządzenia i realizacji PGN jest zgodna z polityką Polski i wynika z Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 16 sierpnia 2011 r.

PGN pomoże w spełnieniu obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, określonych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. 2011, Nr 94, poz. 551 z późn.zm.) oraz przyczyni się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020.

W ramach PGN zostały przeanalizowane uwarunkowania i możliwości redukcji zużycia energii. Ponadto przedstawiono możliwe do realizacji działania wraz z oceną ich efektów ekologicznych i ekonomicznych. Dla wybranych działań opracowano harmonogram realizacji z określeniem szacunkowych kosztów.

Przedmiotowy PGN stanowić będzie w okresie programowania środków unijnych na lata 2014-2020 podstawowe narzędzie pozyskiwania preferencyjnego finansowania dla działań związanych m.in. z: termomodernizacją, racjonalizacją użytkowania energii oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Niniejsza dokumentacja została wykonana zgodnie z przedmiotem zamówienia, obowiązującymi przepisami prawa, normami przyjętymi dla tego typu dokumentów oraz zasadami współczesnej wiedzy technicznej. Dokumentacja wydana została w stanie kompletnym ze względu na cel oznaczony w umowie.

Dane i informacje zawarte w niniejszym opracowaniu, obrazują stan na dzień 31 grudnia 2013 r., natomiast w przypadku braku dostępności danych plan gospodarki niskoemisyjnej został opracowany zgodnie z aktualnie dostępnymi informacjami.

2.2. Podstawa prawna opracowania

2.2.1. Prawo międzynarodowe

Plan gospodarki niskoemisyjnej realizuje cele określone w pakiecie klimatyczno-energetycznym oraz cele w zakresie jakości powietrza m.in.: wzrost efektywności energetycznej oraz wzrost wykorzystania energii z OZE, co w konsekwencji powoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.

Ww. wymagania odnośnie prawodawstwa sprecyzowane zostały w odpowiednich dokumentach.

W odniesieniu do polityki globalnej bazowym dokumentem jest protokół z Kioto (grudzień 1997 r.) – na mocy postanowień protokołu, kraje, które zdecydowały się na jego ratyfikację w celu ograniczenia wzrostu temperatury na świecie, zobowiązały się od 2020 r. do redukcji emisji gazów cieplarnianych w tempie 1÷5% rocznie, tak aby w 2050 r. osiągnąć poziom o 25÷70% niższy niż obecnie.

Sektor energetyczny odpowiada za największą ilość emitowanych do atmosfery gazów cieplarnianych, dlatego też należy intensywnie ograniczać emisję CO₂, przede wszystkim poprzez: poprawę efektywności energetycznej, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii oraz czystych technologii energetycznych w bilansie energetycznym i ograniczenie bezpośredniej emisji z sektorów przemysłu emitujących CO₂.

Bazę działań w Europie stanowi ratyfikacja protokołu z Kioto przez UE (2006 r.) – UE z końcem 2006 r. zobowiązała się do osiągnięcia celów protokołu poprzez wprowadzenie pakietu klimatyczno-energetycznego 3x20% do roku 2020. Cele szczegółowe pakietu klimatycznego są następujące:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z 1990 r.,
- wzrost OZE o 20%, w tym 10% udział biopaliw,
- wzrost efektywności energetycznej wykorzystania energii o 20%.

Szczyt klimatyczny UE (październik 2014 r.) – cele klimatyczno-energetyczne UE po 2020 r., oznaczające znaczący wzrost wobec poprzedniego kompromisu 3x20%, są następujące:

- ograniczenie emisji CO₂ o 40% do 2030 r.,
- wzrost udziału OZE o 27%,
- wzrost efektywności energetycznej o 30%.

UE uzgodniła, że ograniczy emisję CO₂ o 40% do 2030 (względem 1990 r.). Polska utrzyma system darmowych pozwoleń na emisję do 2030 r. Do tego czasu kraje o PKB poniżej 60% średniej unijnej, w tym Polska, będą mogły przekazywać elektrowniom 40% uprawnień do emisji CO₂ za darmo.

Europa stawia przede wszystkim na efektywność energetyczną, ochronę powietrza oraz rozwój odnawialnych źródeł energii, których rezultatem i wskaźnikiem będzie redukcja CO₂.

Dyrektywy Unii Europejskiej związane z gospodarką niskoemisyjną

Dyrektywa CAFE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str.1) została wdrożona do polskiego prawa ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2012, poz. 460). Wprowadza normy jakości powietrza dotyczące pyłu zawieszonego PM_{2,5} i innych substancji oraz mechanizmy zarządzania jakością powietrza w strefach i aglomeracjach. Normowanie określone jest w formie wartości docelowej i dopuszczalnej. Celem Dyrektywy CAFE jest zdefiniowanie i określenie celów dotyczących jakości powietrza w celu uniknięcia, zapobiegania lub ograniczenia szkodliwych oddziaływań na zdrowie ludzi i środowisko.

Nowy pakiet dotyczący czystego powietrza, aktualizujący istniejące przepisy i redukujący szkodliwe emisje z przemysłu, transportu, elektrowni i rolnictwa w celu ograniczenia ich wpływu na zdrowie ludzi oraz środowisko został przyjęty 18 grudnia 2013 r. i składa się z:

- nowego programu „Czyste powietrze dla Europy” zawierającego środki służące zagwarantowaniu osiągnięcia celów w perspektywie krótkoterminowej, nowe cele w zakresie jakości powietrza w okresie do roku 2030, środki uzupełniające mające na celu ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, poprawę jakości powietrza w miastach, wspieranie badań i innowacji oraz promowanie współpracy międzynarodowej;
- dyrektywy w sprawie krajowych poziomów emisji z bardziej restrykcyjnymi krajowymi poziomami emisji dla sześciu głównych zanieczyszczeń;
- wniosku dotyczącego nowej dyrektywy mającej na celu ograniczenie zanieczyszczeń powodowanych przez średniej wielkości instalacje energetycznego spalania (indywidualne kotłownie dla bloków mieszkalnych lub dużych budynków i małych zakładów przemysłowych).

Dyrektywa IED – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (Dz.Urz. UE L 334 d 17.12.2010, str.17) powstała z przekształcenia i połączenia w jedną całość 7 obowiązujących wcześniej już dyrektyw:

- w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (IPPC);
- w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania (LCP);
- w sprawie spalania odpadów (WI); (...),

które straciły ważność z chwilą wdrożenia nowej dyrektywy, tj., 7 stycznia 2014 r., z wyjątkiem dyrektywy LCP (od dnia 1 stycznia 2016 r.).

Dyrektywa weszła w życie dnia 6 stycznia 2011 r. Podstawowym jej celem jest ujednoczenie i konsolidacja przepisów dotyczących emisji przemysłowych tak, aby usprawnić system zapobiegania zanieczyszczeniom powodowanym przez działalność przemysłową oraz ich kontroli, a w rezultacie zapewnić poprawę stanu środowiska na skutek zmniejszenia emisji przemysłowych. Podstawowym zapisem ujętym w dyrektywie jest wprowadzenie od stycznia 2016 r. nowych, zaostrzonych standardów emisyjnych.

Poniżej przedstawiono europejskie regulacje prawne dotyczące efektywności energetycznej, transponowane do prawodawstwa państw członkowskich.

Dyrektywa 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniająca dyrektywę 92/42/EWG (Dz.Urz. L. 52 z 21.2.2004).

Do głównych celów i działań dyrektywy należy:

- zwiększenie udziału skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła (kogeneracja),
- zwiększenie efektywności wykorzystania energii pierwotnej i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych,
- promocja wysokosprawnej kogeneracji i korzystne bodźce ekonomiczne (taryfy).

Dyrektywa 2003/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.Urz. L 275 z 25.10.2003). Do głównych celów i działań dyrektywy należy:

- ustanowienie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych,
- promowanie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w sposób opłacalny i ekonomicznie efektywny.

Dyrektywa 2010/31/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.Urz. L. 153 z 18.6.2010). Do głównych celów i działań dyrektywy należy:

- ustanowienie min. wymagań energetycznych dla nowych i remontowanych budynków,
- certyfikacja energetyczna budynków,
- kontrola kotłów, systemów klimatyzacji i instalacji grzewczych.

Dyrektywa 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 2005 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu i dla produktów wykorzystujących energię (...) (Dz.Urz. L 191 z 22.7.2005). Do głównych celów i działań dyrektywy należy:

- projektowanie oraz produkcja sprzętu i urządzeń powszechnego użytku o podwyższonej sprawności energetycznej,
- ustalanie wymagań sprawności na podstawie kryterium minimalizacji kosztów w całym cyklu życia wyrobu, obejmujące koszty nabycia, posiadania i wycofania z eksploatacji.

Dyrektywa 2012/27/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej (...) (Dz.Urz. L 315 z 14.11.2012). Do głównych celów i działań dyrektywy należy:

- zwiększenie efektywności energetycznej o 20% do 2020 r. (zmniejszenie zużycia energii pierwotnej o 20%),
- wspieranie inwestycji w renowację krajowych zasobów budynków.

Strategia „Europa 2020”

Dokument ten jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej, zapoczątkowaną w 2010 r., na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

Dla oceny postępów z realizacji założeń strategii przyjęto w niej pięć głównych celów dla całej UE do osiągnięcia do 2020 r., obejmujących:

- zatrudnienie,
- badania i rozwój,
- zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii,
- edukację,
- integrację społeczną i walkę z ubóstwem.

Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu o które UE i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla strategii obszarach. W każdym z tych obszarów wszystkie państwa członkowskie wyznaczyły z kolei własne cele krajowe.

Jednym z priorytetów strategii jest zrównoważony rozwój oznaczający m.in.:

- budowanie bardziej konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej korzystającej z zasobów w sposób racjonalny i oszczędny,
- ochronę środowiska naturalnego, poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zapobieganie utracie bioróżnorodności,
- wprowadzenie efektywnych, inteligentnych sieci energetycznych,
- pomoc społeczeństwu w dokonywaniu świadomych wyborów.

Unijne cele służące zapewnieniu zrównoważonego rozwoju obejmują:

- ograniczenie do 2020 r. emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z 1990 r.,
- zwiększenie do 20% udziału energii ze źródeł odnawialnych (dla Polski celem obligatoryjnym jest wzrost udziału OZE do 15%),
- dążenie do zwiększenia efektywności wykorzystania energii o 20%.

Działania związane z realizacją celów oraz innych inicjatyw spadają w dużej mierze na jednostki samorządu terytorialnego, które mogą odnieść największe sukcesy korzystając ze zintegrowanego podejścia w zarządzaniu środowiskiem miejskim poprzez przyjmowanie długo- i średnioterminowych planów działań i ich aktywną realizację.

2.2.2. Krajowe regulacje związane z szeroko pojętą gospodarką niskoemisyjną

W analizach służących opracowaniu PGN wzięto pod uwagę następujące dokumenty na poziomie krajowym:

- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. 2015, poz. 1515 z późn.zm.),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U. 2015, poz. 1445 z późn.zm.),
- ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz.U. 2012, poz. 1059 z późn.zm.),
- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 1232 z późn.zm.),
- ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 1235 z późn.zm.),
- ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. 2011, Nr 94, poz. 551 z późn.zm.),
- ustawę z dnia 5 lutego 2015 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. 2015, poz. 199),
- ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 1409 z późn.zm.),
- ustawę z dnia 2 kwietnia 2014 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (tekst jednolity Dz.U. 2014, poz. 712),
- ustawę z dnia 26 stycznia 2015 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz.U. 2015, poz. 184),
- Załącznik nr 9 do Regulaminu Konkursu nr 2/POLIŚ/9.3/2013 - Szczegółowe zalecenia dotyczące struktury planu gospodarki niskoemisyjnej,
- Poradnik "Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)",
- Krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej (EEAP),
- Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych,
- Politykę energetyczną Polski do 2030 roku,
- Projekt Krajowej Polityki Miejskiej (KPM),
- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej.

Poniżej zostały omówione wybrane dokumenty szczebla krajowego związane z planem gospodarki niskoemisyjnej.

Prawo ochrony środowiska

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 1232 z późn.zm.) stanowi podstawowy dokument prawny określający zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów. Szczegółowe zasady określone są w rozporządzeniach, jako aktach wykonawczych. Wszystkie nowo wprowadzane rozporządzenia mają na celu dostosowanie norm krajowych do zasad prawa unijnego.

Ustawa Prawo ochrony środowiska zawiera podstawowe przepisy w prawie polskim w zakresie jakości powietrza. W myśl art. 85 ustawy POŚ, ochrona powietrza polega na „zapewnieniu jak najlepszej jego jakości”. Jako szczegółowe cele ustawa określa:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane;
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r., w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012, poz. 1031). Dla pyłu PM10, PM2,5 i benzo(α)pirenu określa ono następujące poziomy.

Tabela 2-4. Dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń

Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom dopuszczalny substancji w powietrzu w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym	Termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych
pył zawieszony PM2,5	rok kalendarzowy	25	-	2015
		20	-	2020
pył zawieszony PM10	24 godziny	50	35 razy	2005
	rok kalendarzowy	40	-	2005
benzo(a)piren	rok kalendarzowy	1 ng/m^3	-	2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

Tabela 2-5. Poziomy informowania i poziomy alarmowe dla pyłów

Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom w powietrzu w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	
		300	Poziom alarmowy
pył zawieszony PM10	24 godziny	200	Poziom informowania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

Ustawa o efektywności energetycznej

Dnia 11 sierpnia 2011 r. weszła w życie ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. 2011, Nr 94, poz. 551) stanowiąca wdrożenie Dyrektywy 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych. Ustawa ta stwarza ramy prawne systemu działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej gospodarki, prowadzących do uzyskania wymiernych oszczędności energii. Działania te koncentrują się w trzech obszarach (kategoriach przedsięwzięć):

- zwiększenie oszczędności energii przez odbiorcę końcowego,
- zwiększenie oszczędności energii przez urządzenia potrzeb własnych,
- zmniejszenie strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyśle lub dystrybucji.

Ustawa określa:

- krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią wyznaczający uzyskanie do 2016 r. oszczędności energii finalnej w ilości nie mniejszej niż 9% średniego krajowego zużycia tej energii w ciągu roku (przy czym uśrednienie obejmuje lata 2001÷2005),
- zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej;

jak również wprowadza:

- system świadectw efektywności energetycznej, tzw. „białych certyfikatów” z określeniem zasad ich uzyskania i umorzenia.

Podstawowe rodzaje przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej zostały określone w art. 17 ww. ustawy, natomiast szczegółowy wykaz tych przedsięwzięć ogłaszany jest w obwieszczeniu Ministra Gospodarki i publikowany w Monitorze Polskim.

Potwierdzeniem uzyskania wymaganych oszczędności energii w wyniku realizacji przedsięwzięcia będzie wykonanie audytu efektywności energetycznej, którego zasady sporządzania również są określone w prezentowanej ustawie.

Rozporządzeniami wykonawczymi dla ww. ustawy są:

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2012 r. w sprawie przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej (Dz.U. 2012, poz. 1227);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 4 września 2012 r. w sprawie sposobu obliczania ilości energii pierwotnej odpowiadającej wartości świadectwa efektywności energetycznej oraz wysokości jednostkowej opłaty zastępczej (Dz.U. 2012, poz. 1039);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu sporządzania audytu efektywności energetycznej, wzoru karty audytu efektywności energetycznej oraz metod obliczania oszczędności energii (Dz.U. 2012, poz. 962).

Krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej

„Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski” (KPD EE) został przyjęty w 2007 r. i stanowił realizację zapisu art. 14 ust. 2 Dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych. W dokumencie przedstawiono:

- cel indykacyjny w zakresie oszczędności energii na 2016 r., który ma zostać osiągnięty w ciągu 9 lat, począwszy od 2008 r. – określony na poziomie 9%,
- pośredni krajowy cel w zakresie oszczędności energii przewidziany do osiągnięcia w 2010 r., który miał charakter orientacyjny i stanowił ścieżkę dochodzenia do osiągnięcia celu przewidzianego na 2016 r. – określony na poziomie 2%,
- zarys środków oraz wynikających z nich działań realizowanych, bądź planowanych, na szczeblu krajowym, służących do osiągnięcia krajowych celów indykacyjnych w przewidzianym okresie.

Drugi KPD EE został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 17 kwietnia 2012 r. Podtrzymuje on krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, określony w KPD EE z 2007 r. na poziomie 9% oraz zawiera obliczenia dotyczące oszczędności energii uzyskanych w okresie 2008-2009 i oczekiwanych w 2016 r., zgodnie z wymaganiami dyrektyw: 2006/32/WE oraz 2010/31/WE. Z zapisów Drugiego KPD EE wynika, że wielkość zrealizowanych i planowanych oszczędności energii finalnej przekroczy wyznaczony cel. Dla 2010 r. efektywność energetyczną wyznaczono na poziomie 6%, a dla 2016 r. – 11%.

20 października 2014 r. Rada Ministrów przyjęła „Krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2014”. Jest on trzecim krajowym planem, w tym pierwszym sporządzonym na podstawie dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. L 315 z 14.11.2012). W celu kontynuacji działań służących osiągnięciu krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią na 2016 r. (9%) oraz osiągnięciu ogólnego celu w zakresie efektywności energetycznej rozumianego, jako uzyskanie 20% oszczędności w zużyciu energii pierwotnej w Unii Europejskiej do 2020 r. W trzecim KPDE wykorzystano informacje i dane dotyczące środków poprawy efektywności energetycznej zawarte w poprzednich krajowych planach. Przyjęte środki poprawy to:

- środki horyzontalne, w tym m.in.: białe certyfikaty, Program Priorytetowy Inteligentne Sieci Energetyczne, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- Środki w zakresie efektywności energetycznej budynków i w instytucjach publicznych, w tym: regionalne programy operacyjne na lata 2014-2020, Fundusz Termomodernizacji i Remontów, System Zielonych Inwestycji, Poprawa efektywności energetycznej. Część 2 - LEMUR - Energooszczędne Budynki użyteczności Publicznej, Efektywne wykorzystanie energii. Część 6 – SOWA - Energooszczędne oświetlenie uliczne;
- środki efektywności energetycznej w przemyśle i MŚP, w tym m.in.: regionalne programy operacyjne na lata 2014-2020, POLiŚ 2014-2020, System Zielonych Inwestycji. Część 7 - GAZELA – Niskoemisyjny transport miejski;
- efektywność wytwarzania i dostaw energii, w tym m.in.: POLiŚ 2014-2020 Priorytet Inwestycyjny 4.v. (Promowanie strategii niskoemisyjnych) oraz 4.vii. (Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji).

Krajowy plan działań w zakresie odnawialnych źródeł energii

Rada Ministrów w dniu 7 grudnia 2010 r. przyjęła dokument pn. „Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych” (KPD OZE), stanowiący realizację zobowiązania wynikającego z art. 4 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. KPD OZE określa przewidywane końcowe zużycie energii brutto w układzie sektorowym (ciepłownictwo, chłodnictwo, elektroenergetyka, transport) na okres 2010÷2020, ze wskazaniem:

- scenariusza referencyjnego – uwzględniającego środki służące efektywności energetycznej i oszczędności energii przyjęte przed 2009 r.,
- scenariusza dodatkowej efektywności energetycznej – uwzględniającego wszystkie środki przyjmowane od 2009 r.

Ogólny cel krajowy przewiduje, że w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w ostatecznym zużyciu energii brutto w 2020 r. wyniesie 15%, natomiast przewidywany rozkład wykorzystania OZE w układzie sektorowym przedstawia się następująco:

- 17,05% – dla ciepłownictwa i chłodnictwa (systemy sieciowe i niesieciowe),
- 19,13% – dla elektroenergetyki,
- 10,14% – dla transportu.

KPD OZE w obszarze elektroenergetyki przewiduje rozwój OZE w zakresie źródeł opartych na energii wiatru i biomasie oraz zakłada zwiększony wzrost ilości MEW. Natomiast w obszarze ciepłownictwa i chłodnictwa przewiduje utrzymanie dotychczasowej struktury rynku, przy uwzględnieniu rozwoju geotermii oraz wykorzystania energii słonecznej. W zakresie rozwoju transportu zakłada zwiększanie udziału biopaliw i biokomponentów.

Zasady realizacji krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych określa ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. 2015, poz. 478). Realizacja krajowych celów monitorowana jest przez Ministra właściwego ds. gospodarki na podstawie danych przekazanych przez Prezesa URE oraz wyników badań statystycznych prowadzonych zgodnie z programem badań statystycznych statystyki publicznej. Minister ds. gospodarki co 2 lata sporządza i przedstawia Radzie Ministrów sprawozdanie zawierające wyniki monitorowania realizacji krajowego celu wraz ze wskazaniem postępu w promowaniu wykorzystania energii paliw ze źródeł odnawialnych, a następnie przekazuje je Komisji Europejskiej.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

W „Polityce energetycznej Polski do 2030 r.”, przyjętej przez Radę Ministrów dnia 10 listopada 2009 r., jako priorytetowe wyznaczono kierunki działań na rzecz: efektywności i bezpieczeństwa energetycznego (opartego na zasobach surowców), zwiększenia wykorzystania OZE, rozwoju konkurencyjnych rynków paliw i energii oraz ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko. Spośród głównych narzędzi realizacji aktualnie obowiązującej polityki energetycznej szczególne znaczenie, bezpośrednio związane z działaniem na rzecz gminy (samorządów gminnych i przedsiębiorstw energetycznych), posiadają:

- planowanie przestrzenne zapewniające realizację priorytetów polityki energetycznej, planów zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe gmin oraz planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych,
- ustawowe działania jednostek samorządu terytorialnego uwzględniające priorytety polityki energetycznej państwa, w tym poprzez partnerstwo publiczno-prywatne (PPP),
- wsparcie realizacji istotnych projektów w zakresie energetyki (projekty inwestycyjne, prace badawczo-rozwojowe) ze środków publicznych, w tym funduszy europejskich.

Dokument zakłada, że bezpieczeństwo energetyczne Polski oparte będzie o własne zasoby węgla kamiennego i brunatnego. Ograniczeniem dla wykorzystania węgla jest polityka ekologiczna, związana z redukcją emisji CO₂. Nacisk położony jest na rozwój czystych technologii węglowych (wysokosprawna kogeneracja). Dzięki uzyskanej derogacji aukcjoningu uprawnień do emisji CO₂ (zakup na aukcjach 100% tych uprawnień przesunięto na 2020 r.), Polska zyskała więcej czasu na przejście na niskowęglową energetykę. Dokument w zakresie importowanych surowców energetycznych zakłada dywersyfikację rozumianą jako zróżnicowanie technologii produkcji (pozyskiwanie paliw płynnych i gazowych z węgla), a nie jedynie kierunków dostaw. Nowym kierunkiem działań w Polsce będzie wprowadzenie energetyki jądrowej, w której jako zalety wymienia się: brak emisji CO₂ oraz możliwość uniezależnienia się od typowych kierunków dostaw surowców energetycznych, Polityka energetyczna zakłada, że udział OZE w całkowitym zużyciu ma wzrosnąć do 15% w 2020 r. i 20% w 2030 r. Planowane jest osiągnięcie w 2020 r. 10% udziału biopaliw w rynku paliw.

Krajowa Polityka Miejska do 2020 roku

Założenia Krajowej Polityki Miejskiej (KPM) do 2020 r. zostały przyjęte przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 16 lipca 2013 r. Strategicznym jej celem jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców. W celu osiągnięcia celu strategicznego do roku 2020, proponuje się:

- poprawę konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia;
- wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich na obszarach problemowych polityki regionalnej poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu;
- odbudowę zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i środowiskowo obszarów miejskich;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji;
- stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich (metropolitalnych).

Najważniejszym z wyzwań jest konieczność: zarządzania zasobami wody, optymalizacji zarządzania zasobami i surowcami, przygotowanie się do skutków zmian klimatycznych, zwiększonego zapotrzebowania na energię oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym pyłów, co wiąże się z poprawą jakości powietrza, ograniczeniem pyłów i gazów cieplarnianych (CO₂) i odlotowych z transportu, przemysłu czy gospodarstw domowych.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK) została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 r. Dokument określa cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu, zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych. Celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych. Do celów polityki należy:

- podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności;
- poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów;
- poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
- zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN) zostały przyjęte w dniu 16 sierpnia 2011 r. przez Radę Ministrów. Opracowanie NPRGN wynika z potrzeby redukcji emisji gazów cieplarnianych i innych substancji wprowadzanych do powietrza we wszystkich obszarach gospodarki. Osiągnięcie efektu redukcyjnego będzie powiązane z racjonalnym wydatkowaniem środków. Istotą programu będzie zapewnienie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, zmniejszających emisję. NPRGN kierowany będzie do przedsiębiorców wszystkich sektorów gospodarki, samorządów gospodarczych i terytorialnych, organizacji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych oraz wszystkich obywateli państwa.

Główny cel programu został określony jako: *rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju*. Osiągnięciu celu głównego będą sprzyjać cele szczegółowe, a mianowicie:

- rozwój niskoemisyjnych źródeł energii – związany z dywersyfikacją źródeł wytwarzania energii elektrycznej, ciepła i chłodu. Zakłada dążenie do określenia mixu energetycznego, który będzie najskuteczniejszy w kwestiach: realizacji celów redukcji emisji gazów cieplarnianych i ekonomicznej oraz powstanie nowych branż przemysłu skutecznie wspierających rozwój (nowe miejsca pracy);
- poprawa efektywności energetycznej – dotycząca przedsiębiorstw energetycznych i gospodarstw domowych. Zakłada ujednoczenie poziomu infrastruktury technicznej,

termomodernizację infrastruktury mieszkalnej, zaostrenie standardów dla nowych budynków, wprowadzanie budynków pasywnych, modernizację sieci energetycznej;

- poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami – związana z efektywnym pozyskiwaniem i racjonalnym wykorzystywaniem surowców i nośników energii oraz wdrożeniem nowych, innowacyjnych rozwiązań;
- rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych – zakłada wykorzystanie nowych technologii uwzględniających aspekty efektywności energetycznej, gospodarowania surowcami i materiałami oraz efektywnego gospodarowania odpadami;
- zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami – zakłada prowadzenie działań w zakresie zbiórki, odzysku i recyklingu odpadów;
- promocja nowych wzorców konsumpcji – wdrażanie zrównoważonych wzorców konsumpcji oraz kształcenie we wczesnym etapie właściwych postaw społecznych.

2.2.3. Prawo regionalne

Program ochrony powietrza dla stref województwa śląskiego

Pojęcie stref z występującymi przekroczeniami wynika z polskiego ustawodawstwa związanego z ochroną środowiska i stanowi składową krajowego systemu ochrony powietrza. Zgodnie z definicją stref zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. (Dz.U. 2012, poz. 914) w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza na potrzeby oceny i zarządzania jakością powietrza, w Polsce funkcjonuje 46 stref, w tym 12 aglomeracji.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem, powiat będziński, w tym Czeladź należy do strefy śląskiej o kodzie PL2405.

Na podstawie wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref określonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Zarząd Województwa Śląskiego opracował kolejną edycję „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji” (uchwała Nr IV/57/3/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 17 listopada 2014 r.), z którego dla strefy śląskiej wynika konieczność redukcji emisji zanieczyszczeń pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, SO₂ oraz benzo(α)pirenu. POP jest dokumentem określającym działania, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wartości dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

Działania naprawcze ujęte w POP, które winny być kontynuowane na terenie Czeladzi:

- Zadanie B7 – Aktualizacja i kontynuacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji (PONE) i stworzenie systemu organizacyjnego w celu jego realizacji;
- Zadanie B28 – Likwidacja ogrzewania węglowego w obiektach użyteczności publicznej;
- Zadanie B29 – Realizacja PONE poprzez stworzenie systemu zachęt do wymiany systemów grzewczych do uzyskania wymaganego efektu ekologicznego;
- Zadanie B59 – Stworzenie i aktualizacja bazy danych pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz zgłoszeń instalacji dla podmiotów gospodarczych na terenie powiatów w celu kontroli wielkości emisji pyłu PM₁₀ określonego w

pozwoleniach i zgłoszeniach (Plan Redukcji Emisji Przemysłowych (PREP) dla instalacji);

- Zadanie B82 – Modernizacja, rozbudowa, budowa dróg;
- Zadanie B83 – Poprawa stanu technicznego dróg istniejących w powiatach – utwardzenie dróg lub poboczy w celu redukcji wtórnego unosu pyłu z drogi;
- Zadanie B84 – Utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą mokrą);
- Zadanie B110 – Edukacja ekologiczna – propagowanie ekologicznych rozwiązań w zakresie spalania paliw, korzystania z sieci ciepłej, energooszczędności itp.

Plan działań krótkoterminowych ma na celu ochronę wrażliwych grup ludności przed negatywnymi skutkami narażenia na występowanie zanieczyszczeń pyłowych w powietrzu. W związku ze specyfiką powstawania substancji, głównych ich źródeł oraz przyczyn wysokich stężeń zanieczyszczeń w powietrzu w okresie zimowym, w Planie proponuje się zadania związane z ograniczeniem emisji z sektora bytowo-komunalnego oraz ze źródeł liniowych. Redukcja emisji ze źródeł punktowych w krótkim czasie jest trudna do zrealizowania i niezwykle kosztowna dlatego zaleca się dobrowolne przystąpienie do Planu przez zakłady przemysłowe.

Możliwe działania zmniejszające w krótkim czasie emisję ze źródeł powierzchniowych:

- zakaz palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym,
- czasowe ograniczenie uciążliwości prowadzonych prac budowlanych,
- nasilenie kontroli budów, pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu (kontrola przestrzegania zapisów pozwolenia budowlanego),
- nakaz zraszania pryzm materiałów sypkich i powierzchni pyłących, szczególnie na terenie placów budów, kopalniach kruszyw i zakładów przeróbki surowców skalnych,
- zakaz spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi.

Możliwe działania zmniejszające w krótkim czasie emisję ze źródeł liniowych:

- wzmocnienie kontroli pojazdów opuszczających place budowy pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu,
- przeniesienie uciążliwego natężenia ruchu samochodowego na odcinki alternatywne, wyznaczone przez zarządzających drogami na danym obszarze, wraz z montażem tablic informacyjnych o objazdach,
- możliwość darmowego korzystania z komunikacji zbiorowej (np. na terenach miast),
- upłynnienie ruchu, poprzez inteligentny system zarządzania ruchem (tzw. zielona fala),
- czyszczenie ulic na mokro (szczególnie w przypadku wystąpienia lub prognozowania wystąpienia stanu alarmowego pyłu PM10),
- bezwzględny zakaz wjazdu samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 tony, na wyznaczone trasy miast.

Możliwe działania zmniejszające w krótkim czasie emisję ze źródeł punktowych:

- dobrowolne ograniczenie prowadzenia uciążliwych procesów produkcyjnych, zaprzestanie prac remontowych w zakładach, zastosowanie paliw o lepszych parametrach w okresie ryzyka bądź wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego jest samorządnym stowarzyszeniem powołanym dla wsparcia idei samorządności lokalnej, ochrony wspólnych interesów, wymiany doświadczeń, promocji osiągnięć oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć i inwestycji. Do zadań Związku należy m.in.:

- pełnienie funkcji koordynatora w odniesieniu do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- realizacja zadań dotyczących wdrażania projektów dofinansowanych z funduszy krajowych i europejskich, w tym pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, w tym w ramach ZIT;
- realizacja zadań związanych z pełnieniem funkcji koordynatora dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach RPO WSL.

Związek liczy 81 członków – jednostek samorządu terytorialnego Województwa Śląskiego. W obrębie Subregionu centralnego (SC) znajduje się 14 miast na prawach powiatu (tj. Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze) oraz 8 powiatów ziemskich (będziński, bieruńsko-łędziński, gliwicki, lubliniecki, mikołowski, pszczyński, tarnogórski, zawierciański) i zlokalizowane na ich terenie gminy (w tym Czeladź). Terytorium SC jest statystycznie podzielone na 5 jednostek NTS3, tj.: podregion bytomski, podregion gliwicki, podregion katowicki, podregion sosnowiecki oraz podregion tyski.

Strategia zintegrowanych inwestycji terytorialnych subregionu centralnego województwa śląskiego na lata 2014-2020 ukierunkowana jest na realizację dwóch celów strategicznych, a mianowicie:

- CS1. Rozwój kapitału ludzkiego bazujący na zatrudnialności i spójności społeczno-gospodarczej SC,
 - P1.1. Gospodarka i miejsca pracy (...),
 - P1.2. Aktywność społeczna i zapobieganie wykluczeniom (...),
- CS2. Zdrowe środowisko życia w SC dzięki zmniejszonej antropopresji,
 - P2.1. Ochrona powietrza i efektywność energetyczna,
 - D2.1.1. Równoważenie mobilności,
 - D2.1.2. Zapobieganie niskiej emisji w nieruchomościach publicznych i budynkach mieszkaniowych,
 - P2.2. Ochrona zasobów przyrody,
 - D2.2.1. Bezpieczne gospodarowanie odpadami,
 - D2.2.2. Racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej.

2.2.4. Prawo lokalne

Cele PGN są również spójne z wyznaczonymi priorytetami na szczeblu gminnym, które wyznaczają m.in. poniższe dokumenty strategiczno-planistyczne.

Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź (Aktualizacja 2014) przyjęte uchwałą Nr XI/168/2015 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 28 maja 2015 r.

Celem założeń jest: ocena stanu aktualnego zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy, identyfikacja przewidywanych możliwości rozwoju przestrzennego gminy, identyfikacja potrzeb energetycznych istniejącej i planowanej zabudowy, określenie niezbędnych działań dla zapewnienia pokrycia zapotrzebowania na energię, wytyczenie przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych w gminie, określenie możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem OZE i wysokosprawnej kogeneracji, określenie możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej, określenie zakresu współpracy z innymi gminami oraz wytyczenie kierunków działań gminy dla osiągnięcia optymalnego wyniku przy realizacji założeń do planu zaopatrzenia.

Plan zawiera: propozycje w zakresie rozwoju i modernizacji poszczególnych systemów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, wraz z uzasadnieniem ekonomicznym oraz źródła ich finansowania.

W celu poprawy stanu czystości powietrza powinna być realizowana likwidacja „niskiej emisji” poprzez podłączanie obszarów z istniejącą zabudową oraz nowych obszarów rozwoju do miejskiej sieci ciepłej lub gazowej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź przyjęte uchwałą Nr LXI/920/2005 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 29 grudnia 2005 r., kolejno zmieniane: uchwałą Nr VII/65/2007 z dnia 1 lutego 2007 r., uchwałą Nr LVI/909/2009 z dnia 27 sierpnia 2009 r., uchwałą Nr LXV/1139/2010 z dnia 25 marca 2010 r. i ostatnia zmiana została wprowadzona uchwałą Nr LXXII/1239/2010 z 30 września 2010 r.

Studium jest niezbędnym aktem prawa miejscowego, dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

W swojej treści zawiera informacje o cechach stanu istniejącego, dotychczasowych trendach, prognozach i uwarunkowaniach rozwoju, wreszcie formułuje wnioski i zalecenia dla kierunków przyszłościowych działań.

Ponadto Studium uwzględnia długofalowe zamierzenia zapisane w Strategii rozwoju. Realizacji celów Strategii służą obszary wyznaczone w Studium na podstawie uwarunkowań lokalnych i potencjału rozwojowego.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź

W ramach obniżenia emisji komunalno-bytowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy stosować odpowiednie przepisy, umożliwiające ograniczenie emisji pyłu zawieszanego, dotyczące m.in. układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie gminy, wprowadzania zieleni izolacyjnej, zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz ustaleniu sposobu zaopatrzenia w ciepło.

Strategia Rozwoju Miasta Czeladź na lata 2005-2015 przyjęta uchwałą Nr XLII/607/2004 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 30 grudnia 2004 r.

Poniżej przedstawiono główne cele zapisane w ww. dokumencie, a związane bezpośrednio z przedmiotem niniejszego opracowania:

Kierunki – cele strategiczne w obszarze zarządzania miastem:

- przełączenie dużych gminnych obiektów na ekologiczne źródła ogrzewania (szkoły, biblioteki, przedszkola itp.),
- termomodernizacja budynków komunalnych, mieszkalnych, użytkowych oraz użyteczności publicznej,
- rozbudowa i wymiana infrastruktury technicznej,
- poprawa środowiska na terenie miasta,
- waloryzacja terenów zielonych i korytarza rzeki Brynicy wraz z przylegającą przestrzenią infrastrukturą sportowo-rekreacyjną, głównie ścieżkami rowerowymi.

Kierunki – cele strategiczne w obszarze rozwoju gospodarczego:

- zagospodarowanie terenów przyległych do rzeki na cele rekreacyjno-sportowe wraz z zabudową bazy sportowej. Stworzenie w dolinie rzeki systemu ścieżek rowerowych i ich połączenie ze ścieżkami i szlakami w sąsiednich miastach,
- budowa punktu przesiadkowego Park&Ride,
- miejski układ drogowy – udroźnienie połączeń drogowych wewnątrz miasta oraz łączących Czeladź z okolicznymi miastami.

Kierunki – cele strategiczne w obszarze infrastruktury technicznej:

- poprawa stanu nawierzchni dróg i chodników,
- poprawa organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- uporządkowanie i rozbudowa oświetlenia ulicznego w mieście,
- przygotowanie projektów inwestycyjnych pod kątem współfinansowania ze źródeł zewnętrznych, zwłaszcza z funduszy Unii Europejskiej.

Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Czeladź na lata 2004-2015 przyjęty uchwałą Nr XXXIX/536/2004 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 28 października 2004 r.

Rolą Planu jest objęcie zagadnień w zakresie m.in. zapobiegania powstawaniu odpadów, bezpiecznego nimi gospodarowania, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ograniczenia ilości składowanych odpadów. Jednym z zadań planów jest uwzględnienie potrzeby utworzenia oraz utrzymania zintegrowanej i wystarczającej w skali kraju sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020 przyjęty uchwałą Nr XLIX/742/2013 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 13 maja 2013 r.

Dokument określa narzędzia do prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy, ustala politykę środowiskową oraz cele i priorytety ekologiczne. Przeprowadzona analiza stanu aktualnego dla poszczególnych komponentów środowiska, stanowiła podstawę do określenia potrzeb i działań niezbędnych do realizacji założonych celów przedstawionych w zasadniczej części opracowania. Program ma za zadanie wyznaczanie ram dla późniejszych przedsięwzięć. Program ma na celu dążenie do sukcesywnej poprawy stanu środowiska w gminie oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska.

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009-2015 przyjęty uchwałą Nr VI/100/2015 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 5 marca 2015 r.

„Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na 2009–2015” jest aktualizacją dokumentu opracowanego i przyjętego przez Radę Miejską w Czeladzi w 2005 r. Został zaktualizowany ze względu na zmianę uwarunkowań społeczno–gospodarczych i przestrzennych w mieście.

Program jest dokumentem określającym kierunki działań planowanych przez władze miasta w zakresie rewitalizacji. Ma znaczenie strategiczne i planistyczne. Podejmowane w interesie publicznym działania dotyczą skoordynowanego procesu przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, których celem jest przywrócenie danych funkcji i stworzenie warunków dla rozwoju na obszarach kryzysowych. Dokument ukazuje kierunki działań, których realizacja ma skutkować osiągnięciem wysokiego salda społeczno-ekonomicznych korzyści i znaczącą poprawą warunków życia w mieście.

Program obejmuje lata 2005–2008 oraz plany inwestycyjne do roku 2015. Obecnie jest opracowywany Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2015-2023.

2.3. Plany gospodarki niskoemisyjnej i planowanie wg ustawy Prawo energetyczne

Szczególną rolę w planowaniu energetycznym prawo przypisuje samorządom gminnym poprzez zobowiązanie ich do planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na swoim terenie. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2013 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 594 z późn.zm.), obowiązkiem gminy jest zapewnienie zaspokojenia zbiorowych potrzeb jej mieszkańców. Do zadań własnych gminy zalicza się m.in. sprawy: wodociągów, zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku, urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz.

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz.U. 2012, poz.1059 ze zm.) w art. 18 wskazuje na sposób wywiązywania się gminy z obowiązków nałożonych na nią przez ustawę o samorządzie gminnym. Do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy:

- planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy,
- planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy,
- finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg, znajdujących się na terenie gminy,
- planowanie i organizacja działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii na obszarze gminy.

Polskie Prawo energetyczne przewiduje dwa rodzaje dokumentów planistycznych:

- założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Istnieją pewne podobieństwa pomiędzy Planem zaopatrzenia w energię wg art. 20 ustawy Prawo energetyczne a Planem Gospodarki Niskoemisyjnej. Dokumenty te powinny być zgodne z założeniami polityki energetycznej państwa, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, ustaleniami zawartymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także spełniać wymogi ochrony środowiska. Dokumenty mają charakter operacyjny i zawierają zestaw zadań (zakres, harmonogram, źródła finansowania), których realizacji samodzielnie nie podejmą się przedsiębiorstwa energetyczne.

Miasto Czeladź posiada aktualizację Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe uchwaloną w 2014 r., która zawiera inwentaryzację i ocenę systemów zaopatrzenia gminy w energię oraz zakres działań związanych z racjonalizacją użytkowania energii, których winna podjąć się gmina.

Niniejszy plan gospodarki niskoemisyjnej, jako dokument strategiczno-operacyjny precyzujący zakres działań służących m.in. racjonalizacji użytkowania energii, winien być spójny z Załoženiami do planu.... Można przyjąć, że kolejne wynikające z ustawy Prawo energetyczne aktualizacje Założeń do planu... oraz monitoring PGN, z uwagi na analogiczne, gromadzone na potrzeby obu dokumentów dane, winny być wspólnie realizowane.

2.4. Zasady organizacji i finansowania planu

Realizacja planów gospodarki niskoemisyjnej należy do zadań gminy. Zadania wynikające z PGN są przypisane poszczególnym jednostkom podległym władzom gminy, a także podmiotom zewnętrznym (interesariuszom), działającym na danym terenie. Wdrażaniem, weryfikacją i monitorowaniem PGN oraz jego aktualizacją zajmować się będzie Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej.

W celu osiągnięcia określonych w PGN celów istotne jest dopilnowanie, aby cele i kierunki działań wyznaczone w omawianym opracowaniu były przyjmowane w odpowiednich zapisach prawa lokalnego i uwzględnione zostały w dokumentach strategicznych, planistycznych oraz wewnętrznych dokumentach gminy.

PGN bezpośrednio bądź pośrednio oddziałuje na jednostki, grupy czy organizacje, wśród których wymienić można:

- mieszkańców gminy,
- jednostki gminne, w tym m.in.: wydziały Urzędu Miasta, jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, zakłady opieki zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury,
- zarządcy i administratorzy zasobów mieszkaniowych,
- spółki prywatne,
- instytucje publiczne,
- organizacje pozarządowe.

Niniejszy PGN podlega konsultacjom z wszystkimi ww. jednostkami, grupami i organizacjami oraz będzie zatwierdzony w formie stosownej Uchwały Rady Miejskiej w Czeladzi.

Działania przewidziane w PGN finansowane będą ze środków zewnętrznych i własnych gminy. Środki powinny zostać zabezpieczone głównie w programach krajowych i europejskich, natomiast we własnym zakresie konieczne jest wpisanie działań długofalowych do wieloletnich planów inwestycyjnych oraz uwzględnienie ich w corocznym budżecie gminy. Przewiduje się pozyskanie zewnętrznego wsparcia finansowego (w formie bezzwrotnych dotacji i preferencyjnych pożyczek) dla prowadzonych działań. Z uwagi na fakt, że w budżecie gminy nie można zaplanować wydatków z wyprzedzeniem do roku 2020, kwoty przewidziane na realizację poszczególnych zadań należy traktować jako szacunkowe zapotrzebowanie na finansowanie, a nie planowane kwoty do wydatkowania. W ramach corocznego planowania budżetu wszystkie jednostki, wskazane w PGN jako odpowiedzialne za realizację działań, powinny zabezpieczyć w budżecie środki na realizację części zadań. Pozostałe działania, dla których finansowanie nie zostanie zabezpieczone w budżecie, powinny być brane pod uwagę w ramach pozyskiwania środków z dostępnych funduszy zewnętrznych.

Koszty wdrażania i monitorowania realizacji PGN muszą zostać zapewnione w budżecie gminy lub pochodzić ze środków zewnętrznych. Szczegółowe koszty zostały przedstawione w rozdziale 10, gdzie zaproponowano do realizacji projekt nr 40.

2.5. Procedura opracowania i legislacji planu

1. Burmistrz Miasta Czeladź opracowuje Plan gospodarki niskoemisyjnej. Stworzona zostaje baza danych niezbędna do oceny gospodarowania energią i emisjami w gminie.
2. Dodatkowo realizowana jest akcja ankietowa informacyjno-promocyjna wśród mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie celu planu jaki jest efektywność energetyczna i ograniczenie emisji.
3. Prowadzone są konsultacje z potencjalnymi interesariuszami projektu, którzy zgłosili działania do ujęcia w PGN. Zostaje opracowany plan, który obejmuje działania zgłoszone przez gminę i interesariuszy projektu.
4. Dokument uzgadniany zostaje przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska odnośnie zakresu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – opracowana zostaje Prognoza oddziaływania planu gospodarki niskoemisyjnej na środowisko.
5. PGN wraz z Prognozą zostają poddane, na mocy ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (ust. z dnia 3.10.2008 r. – tekst jednolity: Dz. U. 2013 poz. 1235), konsultacjom społecznym poprzez wyłożenie ich do publicznego wglądu na okres 21 dni, powiadamiając o tym w sposób przyjęty zwyczajowo w danej miejscowości opinię publiczną. W tym czasie istnieje możliwość składania przez osoby i jednostki organizacyjne wniosków, zastrzeżeń i uwag do jego treści. Równolegle PGN wraz z Prognozą zostają wysłane do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska celem zaopiniowania.
6. Burmistrz rozpatruje wniesione w trakcie wyłożenia wnioski, zastrzeżenia i uwagi.
7. Dokument prezentowany jest na posiedzeniu Rady Miejskiej.
8. Rada Miejska uchwała Plan gospodarki niskoemisyjnej.

3. Charakterystyka miasta

3.1. Położenie i struktura

Położenie, gminy sąsiednie

Gmina Czeladź położona jest w środkowo-zachodniej części województwa śląskiego, nad rzeką Brynicą. Miasto usytuowane jest w centralnej części Płaskowyżu Bytomsko-Katowickiego należącego do Wyżyny Śląskiej.

Gmina Czeladź jest gminą miejską należącą do powiatu będzińskiego. Graniczy z gminami:

- Będzin – gmina miejska (powiat będziński);
- Sosnowiec – miasto na prawach powiatu;
- Katowice – miasto na prawach powiatu;
- Siemianowice Śląskie – miasto na prawach powiatu.

Leży w bezpośrednim sąsiedztwie ważnych szlaków komunikacji samochodowej: przez centrum gminy przebiega droga krajowa nr 94, a wzdłuż granicy droga krajowa nr 86.

Struktura użytkowania

Całkowita powierzchnia gminy wynosi 1 638 ha (16,38 km²), w tym:

➤ użytki rolne	676 ha,
➤ grunty leśne	97 ha,
➤ grunty pod wodami	24 ha,
➤ grunty zabudowane i zurbanizowane	771 ha,
➤ nieużytki	49 ha,
➤ pozostałe tereny	21 ha.

Charakter gminy

Miasto powstało w XIII w. Prawa miejskie otrzymało w 1238 r. W latach 1443-1790 wchodziło w skład księstwa siewierskiego i było ważnym ośrodkiem wydobywania węgla kamiennego. Od 1815 r. należało do Królestwa Polskiego, a następnie leżało w zaborze rosyjskim. W latach 1957-1975 Czeladź była miastem na prawach powiatu, a w 1975–1998 należała do województwa katowickiego. W 1997 r. przy drodze krajowej nr 94 zostało wybudowane pierwsze centrum handlowe M1 w Polsce. Obecnie na pokopalnianych terenach funkcjonuje Centralny Zakład Odwadniania Kopalń.

W strukturze miasta widoczny jest wyraźny podział na osiedla i dzielnice. Część śródmiejska o zabytkowym charakterze spełnia rolę ośrodka usługowego. Śródmieście sprzężone jest z przyległymi osiedlami mieszkaniowymi, głównie przemysłowymi z dominacją budynków wielorodzinnych. Poza centrum miasta i zurbanizowanymi dzielnicami przemysłowymi położone są osiedla jednorodzinnej zabudowy rozproszonej,

3.2. Zasoby naturalne

Do najważniejszych zasobów przyrodniczych obszaru należą:

Cieki wodne

Przez obszar gminy Czeladź przepływa rzeka Brynica – jedyny naturalny ciek wodny na omawianym terenie. Rzeka jest uregulowana i płynie wybetonowanym korytem na całej długości w granicach miasta. Koryto Brynicy jest podwyższone i obwałowane w stosunku do sąsiadujących terenów z uwagi na wpływy zakończonej eksploatacji pokładów węgla. W Systemie Chronionych Obszarów Województwa Katowickiego dolina Brynicy została sklasyfikowana jako korytarz ekologiczny łączący regionalne elementy Systemu. Ciekami powierzchniowym zasilającym Brynicę w obrębie gminy jest Rów Michałkowicki, którego dopływ znajduje się w rejonie Bańgowa przy granicy z Siemianowicami Śląskimi.

Na terenie Czeladzi występują również zbiorniki wodne (2 stawy przy ujściu Rowu Michałkowickiego do Brynicy, staw w rejonie ul. Wiosennej oraz oczko wodne w południowo-zachodniej części miasta) o łącznej powierzchni ok. 3,2 ha, stanowiące istotne elementy przyrodnicze miasta. Pozostałe zbiorniki wód powierzchniowych mają charakter przemysłowo-użytkowy. Są to osadniki przy oczyszczalni ścieków, osadniki wód kopalnianych, zbiorniki pożarowe.

Surowce mineralne

Na terenie gminy Czeladź znajdują się udokumentowane złoża:

- węgla kamiennego występujące praktycznie na całym obszarze gminy, którego eksploatacją do 1995 r. zajmowała się kopalnia „Saturn”. Obecnie ze względu na trudną sytuację górnictwa kopalnia została zlikwidowana, a złożo zaniechane;
- wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego „Calcium Brynica - Czeladź”, zlokalizowane w rejonie ul. Saturnowskiej na wzgórzu Bożecha. W przeszłości prowadzono odkrywkową eksploatację złoża. Obecnie złożo jest zaniechane.

Obecnie żaden podmiot gospodarczy nie posiada koncesji na eksploatację złoża.

Szata roślinna

Teren miasta w wyniku wieloletniej działalności człowieka, głównie górniczej, jest silnie zurbanizowany i przekształcony. Na omawianym terenie nie zachowały się nawet fragmenty naturalnej roślinności. Zastąpiła je roślinność ruderalna zasiedlająca podłoża zmienione przez człowieka (nieużytki poprzemysłowe, wysypiska, tereny kolejowe, place budowy itp.). W Czeladzi występują grupy zadrzewień oraz zieleń urządzona obejmująca parki, skwery, cmentarze, zieleń osiedlową, ogrody działkowe i przydomowe. Na terenie miasta nie występują obiekty przyrodnicze chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody bądź na podstawie uchwał Rady Miasta. W północnej, północno-wschodniej i południowo-zachodniej części miasta występują zwarte powierzchnie terenów rolnych, w tym grunty orne, sady, łąki i pastwiska. Tereny należą do III, IVa i IVb klasy bonitacji.

3.3. Uwarunkowania klimatyczne

Klimat Wyżyny Śląskiej, w tym również rejon gminy Czeladź, charakteryzuje się dużą zmiennością i aktywnością atmosferyczną, co jest wynikiem zderzenia się mas powietrza pochodzenia kontynentalnego i arktycznego ze śródziemnomorskim. Największy wpływ na warunki klimatyczne wywierają masy powietrza napływające z zachodu i południowego zachodu.

Zgodnie z Polską Normą PN-82/B-02403 teren Polski podzielony jest na pięć stref klimatycznych. Dla każdej z nich określono obliczeniową temperaturę powietrza na zewnątrz budynków, która jest równa także temperaturze obliczeniowej powierzchni gruntu. Gmina Czeladź leży w III strefie klimatycznej, dla której temperatura obliczeniowa powietrza na zewnątrz budynku wynosi $(-20)^{\circ}\text{C}$. Wielkość ta jest wykorzystywana do obliczenia szczytowego zapotrzebowania mocy cieplnej ogrzewanego obiektu.

Średnia roczna temperatura powietrza dla gminy wynosi $8,7^{\circ}\text{C}$ (średnia temperatura maksymalna $32,2^{\circ}\text{C}$, a minimalna $-19,3^{\circ}\text{C}$). Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi ok. 690 mm. Najobfitsze opady występują w lipcu (105 mm), a najmniejsze w styczniu (31 mm). Wilgotność powietrza wynosi 80%. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 57 dni. Okres bezprzymrozkowy trwa ok. 180 dni. Roczna amplituda temperatury wynosi $9,7^{\circ}\text{C}$. Roczna gęstość strumienia promieniowania słonecznego (dane dla stacji aktynometrycznej Chorzów) waha się w granicach $724\div 961\text{ kWh/m}^2$.

Liczba stopniodni w 2013 r. wynosiła 3 625 (wg Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź – Aktualizacja 2014).

3.4. Jakość powietrza

Dla oceny stanu zanieczyszczenia powietrza prowadzony jest monitoring emisji zanieczyszczeń odzwierciedlający poziom zanieczyszczeń pochodzących z różnych źródeł.

Na podstawie wyników rocznej oceny jakości powietrza wojewoda dokonuje klasyfikacji danej strefy/aglomeracji ze względu na przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu, przypisując danej strefie/aglomeracji klasy: A, B lub C (od najbardziej do najmniej korzystnej). Zaliczenie strefy/aglomeracji do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

Powiat będziński, w tym miasto Czeladź, należy do strefy śląskiej.

W wyniku klasyfikacji stref przeprowadzonej w „Dwunastej rocznej ocenie jakości powietrza w województwie śląskim, obejmującej 2013 r.” strefa śląska otrzymała :

- ze względu na ochronę zdrowia: klasę C dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)pirenu, SO₂ i dla ozonu oraz klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego;
- ze względu na ochronę roślin: klasę D2 - przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu wyrażonego jako AOT40. Na stacji tła regionalnego w Złotym Potoku (gm. Janów) wskaźnik ten uśredniony dla kolejnych 5 lat wyniósł $16\ 728\ (\mu\text{g}/\text{m}^3)\cdot\text{h}$.

Konsekwencją tej klasyfikacji było sporządzenie „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji” (w tym dla strefy śląskiej). POP został przyjęty uchwałą Nr IV/57/3/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 17 listopada 2014 r.

Ostatnia, tj. trzynasta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca rok 2014, wykazała, że na stacjach strefy śląskiej:

- wartości średnich stężeń pyłu PM10 kształtowały się na poziomie od 28 do 56 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy czym wartość dopuszczalna wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- wartość dopuszczalna stężenia pyłu zawieszonego PM2,5, powiększona o margines tolerancji (wynoszący 26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) została przekroczona i wyniosła od 21 do 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Godowie;
- wartości średnioroczne stężeń benzo(α)pirenu wyniosły od 5-10 ng/m^3 (wartość docelowa 1 ng/m^3);
- stężenia SO_2 wykazały brak przekroczeń dopuszczalnej częstości przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń 1-godzinnych;
- stężenia ozonu zostały przekroczone na stanowisku w Złotym Potoku;
- ze względu na ochronę roślin brak przekroczenia docelowego oraz przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu wyrażonego jako AOT40.

Z powodu przekroczeń dopuszczalnych stężeń wymienionych wyżej substancji strefie śląskiej po raz kolejny przyznano klasę C.

Opracowany w 2014 r. POP określa ogólny zakres działań do realizacji na terenie strefy śląskiej (w tym dla Miasta Czeladź), który przyniesie docelowo efekt w postaci obniżenia poziomu substancji w powietrzu do wielkości dopuszczalnych. Podstawowe działania, ujęte w POP, zmierzające do przywracania poziomów dopuszczalnych na terenie miasta zostały opisane w rozdziale 2.2.3.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i benzo(α)pirenu jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, a także niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń oraz emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych np. dróg, chodników, boisk. Źródłem emisji SO_2 są zakłady prowadzące procesy technologiczne jak np. koksownie, rafinerie nafty oraz spalanie węgla i gazu.

Na stan sanitarny powietrza atmosferycznego na terenie Czeladzi mają wpływ zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł niskiej emisji, tzn. lokalne kotłownie i piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych, usługach i drobnym przemyśle. Takie lokalne systemy grzewcze i piece domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. Spala się w nich różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które są źródłem emisji dioksyn, gdyż proces spalania jest niepełny i zachodzi w stosunkowo niskich temperaturach.

3.5. Zaludnienie

Gminę Czeladź zamieszkuje ok. 32,9 tys. osób (wg danych statystycznych na dzień 31.12.2013 r.). Gęstość zaludnienia wynosi ponad 2 tys. os./km².

Poniżej przedstawiono zmiany demograficzne oraz strukturę ludności Czeladzi wg wieku w latach 2009-2013.

Tabela 3-6. Zmiany liczby ludności w latach 2009-2013 (wg danych statystycznych)

Wyszczególnienie	jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba mieszkańców	ogółem	33 559	33 803	33 591	33 345	32 940
	mężczyźni	15 820	16 071	15 966	15 815	15 634
	kobiety	17 739	17 732	17 625	17 530	17 306
Przyrost naturalny	liczby bezwzględne	-135	-106	-125	-167	-172
Gęstość zaludnienia	os/km ²	2049	2064	2051	2036	2011

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 3-7. Struktura wiekowa mieszkańców w 2013 roku

Grupa wieku	Stan ludności w %				
	2009	2010	2011	2012	2013
Przedprodukcyjna	15,0	15,0	15,0	15,0	14,9
Produkcyjna	65,9	65,3	64,6	63,9	63,2
Poprodukcyjna	19,1	19,7	20,4	21,1	22,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z analizy danych wynika, że liczba mieszkańców w mieście ulega niewielkim systematycznym spadkom, na co wpływa m.in.: migracja ludności oraz ujemny przyrost naturalny, który jest konsekwencją złożonych zjawisk społecznych i gospodarczych zachodzących zarówno w Czeladzi i w całej Polsce. Do najważniejszych z nich można zaliczyć:

- trudną sytuację materialną wielu rodzin,
- spadek liczby małżeństw oraz wzrost liczby rozwodów,
- przykładanie przez wiele młodych małżeństw większej wagi do zdobycia odpowiedniego statusu materialnego i zawodowego niż do wychowywania potomstwa,
- stosunkowo wysoką śmiertelność mężczyzn w wieku produkcyjnym.

3.6. Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe w Czeladzi to ok. 14,5 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej wynoszącej ponad 830 tys. m².

Charakterystykę wskaźnikową zasobów mieszkaniowych miasta w latach 2009-2013 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3-8. Charakterystyka wskaźnikowa zasobów mieszkaniowych Czeladzi w latach 2009-2013

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba mieszkań	14 393	14 497	14 506	14 511	14 516
Powierzchnia użytkowa [m ²]	807 128	829 084	830 560	831 311	832 117
Liczba izb	47 399	48 572	48 625	48 652	48 680
Śr. pow. użytkowa 1 mieszkania [m ²]	56,1	57,2	57,3	57,3	57,3
Śr. pow. użytkowa na osobę [m ²]	24,1	24,5	24,7	24,9	25,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 3-9. Charakterystyka mieszkań oddanych do użytku w latach 2009-2013

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
Mieszkania oddane do użytku	18	19	11	12	10
Powierzchnia oddana do użytku [m ²]	2 493	3 053	1 755	2 422	1 652

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Jak wynika z powyższej tabeli w ostatnich latach oddawano do użytku średnio 14 nowych mieszkań rocznie, o średniej powierzchni użytkowej wynoszącej ponad 160 m².

Na terenie miasta działają następujące podmioty administrujące zasobami mieszkaniowymi:

- Zakład Budynków Komunalnych,
- Czeladzka Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „SATURN”,
- Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego,
- Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa „SKARBK”,
- SRK S.A. Zakład Administracja Zasobów Mieszkaniowych,
- ADM ZN Sp. z o.o.

Ponadto istnieje wiele budynków należących do osób prywatnych.

3.7. Gospodarka i jednostki miasta

W 2013 r. na obszarze miasta zarejestrowanych było ok. 3,3 tys. podmiotów gospodarczych (sektor publiczny 6%, sektor prywatny 94%). Stopa bezrobocia w powiecie wynosi ok. 13,5%, natomiast liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Czeladzi to ok. 1,9 tys. osób.

Do największych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w mieście należą:

- SRK S.A. w Bytomiu Oddział w Czeladzi Centralny Zakład Odwadniania Kopalń,
- Robert Bosch Buderus Katowice Oddział w Czeladzi,
- PEG S.A.,
- MAN Truck&Bus Polska sp. z o.o. Oddział w Czeladzi,
- Vetro-Polska Sp. Z o.o.,
- ELBIT Sp. j.,
- Centrum Handlowe M1 Czeladź,
- Alliance Silesia Logistic Center,
- General Logistic Systems Poland Sp. z o.o.,
- Panattoni Park Czeladź.

Do jednostek organizacyjnych miasta zaliczamy:

- Zakład budżetowy: - Zakład Budynków Komunalnych
- Jednostki budżetowe - liczba obiektów - 6
- Jednostki oświatowe:
 - Przedszkola - liczba placówek - 7
 - Szkoły podstawowe - liczba placówek - 4

• Gimnazja	- liczba placówek	-	3
• Żłobki	- liczba placówek	-	1

4. Systemy zaopatrzenia miasta w energię

4.1. System zaopatrzenia w ciepło

Na terenie gminy Czeladź nie występują źródła systemowe. Potrzeby cieplne odbiorców pokrywane są ze źródeł systemowych zlokalizowanych poza granicami gminy za pośrednictwem systemu sieci ciepłowniczych oraz za pomocą kotłowni lokalnych (głównie węglowych, gazowych i olejowych) i źródeł indywidualnych (tzn. źródeł i urządzeń grzewczych na paliwa stałe, ciekłe, gazowe oraz piecyków elektrycznych).

Przygotowanie ciepłej wody użytkowej odbywa się przy pomocy lokalnych pieców gazowych oraz w mniejszym stopniu przez miejski system ciepłowniczy, paleniska piecowe, kotły olejowe oraz różnego rodzaju podgrzewacze elektryczne.

4.1.1. Zdalaczynne systemy zaopatrzenia w ciepło

W 2013 r. systemowe źródła ciepła, tj. TAURON Ciepło sp. z o.o. Zakład Wytwarzania Katowice (ZW Katowice) oraz U&R CALOR sp. z o.o. Ciepłownia Wojkowice, zasilające miejski system ciepłowniczy Czeladzi, znajdowały się poza jej granicami.

Charakterystyka źródeł ciepła

W **ZW Katowice** produkcja energii cieplnej odbywa się w sposób skojarzony z produkcją energii elektrycznej. Zainstalowana całkowita moc termiczna elektrociepłowni w 2013 r. wynosiła ok. 459,4 MWt, a moc elektryczna ok. 135,5 MWe. Moc cieplna w skojarzeniu kształtowała się na poziomie ok. 180,3 MWt. W źródle zainstalowany jest (jako jednostka podstawowa) blok ciepłowniczo-kondensacyjny BCF-100 z kotłem fluidalnym oraz 2 kotły wodne WP-120 (2x139,6 MWt), które pracują jako kotły szczytowe do końca 2015 r. Od 1 stycznia 2016 r. w ich miejsce oddane zostaną do eksploatacji kotły wodne gazowo-olejowe. W kotłach omawianego źródła w 2013 r. spalany był:

- węgiel kamienny w ilości ok. 7,8 tys. Mg,
- muł w ilości ok. 2,0 tys. Mg,
- biomasa w ilości 127,0 tys. Mg.

W **Ciepłowni Wojkowice** wytwarzanie ciepła odbywa się w 2 kotłach rusztowych WR-25 i WR-13. Zainstalowana całkowita moc termiczna ciepłowni wynosi ok. 42,1 MWt. Oba kotły wyposażone są w elektrofiltry trójpolowe o wysokiej sprawności oraz instalacje pozwalające na redukcję emitowanych do atmosfery tlenków azotu. Do odbiorców przesyłane jest ciepło w postaci gorącej wody o maksymalnej temperaturze 130°C. W źródle tym występuje regulacja jakościowo-ilościowa. W sezonie zimowym eksploatowane są w nim 3 pompy sieciowe o wydajności 400 m³/h każda, a w sezonie letnim 3 pompy o wydajności po 100 m³/h.

Kotły i urządzenia ww. źródeł ciepła (wg informacji ww. przedsiębiorstw) corocznie są planowo remontowane. W czasie eksploatacji urządzeń wykonywane są przeglądy, które zapewniają utrzymanie odpowiedniego poziomu produkcji.

Produkcja i sprzedaż ciepła

W 2013 r. w źródłach ciepła **TAURON Ciepło Sp. z o.o. ZW Katowice oraz U&R CALOR sp. z o.o. Ciepłownia Wojkowice** wyprodukowano ok. 307 TJ energii, w tym w kogeneracji (czyli w ZW Katowice) ok. 150 TJ.

Roczna sprzedaż ciepła w 2013 r. na terenie Czeladzi, do 79 odbiorców sieciami należącymi do TC sp. z o.o., wynosiła ok. 262 TJ. Najliczniejszą grupę odbiorców stanowi budownictwo mieszkaniowe (ok. 90% rocznej sprzedaży ciepła).

W tabeli poniżej przedstawiono roczną sprzedaż ciepła przez TAURON Ciepło sp. z o.o. na terenie miasta.

Tabela 4-10. Roczna sprzedaż ciepła oraz liczba odbiorców TAURON Ciepło sp. z o.o. na terenie Czeladzi w 2013 r. (jednostki produkcyjne ZW Katowice oraz Ciepłownia Wojkowice)

Wyszczególnienie	Roczna sprzedaż ciepła [GJ]	Liczba odbiorców
budownictwo mieszkaniowe indywidualne	2955,36	49
wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	237753,83	11
obiekty użyteczności publicznej	12672,45	12
handel, usługi komercyjne	8762,87	7
RAZEM	262144,52	79

Źródło: TAURON Ciepło Sp. z o.o.

Spółka Ciepłowniczo-Energetyczna Jaworzno III sp. z o.o. swoim odbiorcom na terenie Czeladzi dostarcza ciepło wyprodukowane w TAURON Ciepło sp. z o.o. ZW Katowice za pośrednictwem sieci TC sp. z o.o. i własnych. Roczny zakup ciepła w 2013 r. ze źródeł TC sp. z o.o. wynosił ok. 50 TJ.

Roczna sprzedaż ciepła na omawianym terenie przez SCE Jaworzno III sp. z o.o. w 2013 r. do 24 odbiorców wynosiła ok. 37 TJ. Najliczniejszą grupę odbiorców stanowi budownictwo mieszkaniowe (ok. 62% rocznej sprzedaży ciepła).

W tabeli poniżej przedstawiono roczną sprzedaż ciepła przez odbiorców SCE Jaworzno III sp. z o.o. na terenie miasta.

Tabela 4-11. Roczna sprzedaż ciepła oraz liczba odbiorców SCE Jaworzno III sp. z o.o. na terenie Czeladzi w 2013 r. (jednostka produkcyjna ZW Katowice)

Wyszczególnienie	Roczna sprzedaż ciepła [GJ]	Liczba odbiorców
budownictwo mieszkaniowe indywidualne	12 606,45	9
wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	10354,45	8
obiekty użyteczności publicznej	4244,10	5
odbiorcy przemysłowi	9880,00	2
RAZEM	37085,00	24

Źródło: SCE Jaworzno III sp. z o.o.

Wielkość emisji zanieczyszczeń do atmosfery

Monitorowanie wielkości emisji substancji do powietrza realizowane jest poprzez pomiary okresowe i pomiary ciągłe emisji.

W poniższej tabeli zestawiono wielkości emisji gazowych oraz pyłu do powietrza atmosferycznego w 2013 r. pochodzącej z ZW Katowice oraz Ciepłowni Wojkowice.

Tabela 4-12. Wielkość emisji zanieczyszczeń do atmosfery w 2013 r.

Rodzaj zanieczyszczenia	Ilość zanieczyszczenia (Mg)	
	ZW Katowice	Ciepłownia Wojkowice
SO ₂	2 031	131
NO _x	582	36
CO	172	69
CO ₂	901 499	28 142
Pył	94	26

Źródło: TAURON Ciepło Sp. z o.o. oraz U&R CALOR

System dystrybucji ciepła

Większość obszaru miasta Czeladź objęta jest sieciami ciepłowniczymi TAURON Ciepło sp. z o.o. zasilanymi z ZW Katowice Magistralą Wschód i z Ciepłowni Wojkowice (U&R CALOR sp. z o.o.). Na południu miasta ciepło rozprowadzane jest również poprzez sieci Spółki Ciepłowniczo-Energetycznej Jaworzno III sp. z o.o. zasilane za pośrednictwem Magistrali Wschód (należącej do TC sp. z o.o.) ze źródła ZW Katowice.

Przedsiębiorstwo **TAURON Ciepło sp. z o.o.** do odbiorców zlokalizowanych na terenie Czeladzi dostarcza ciepło do celów centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej za pośrednictwem 2 odrębnych systemów sieci ciepłowniczych zasilanych z:

- ZW Katowice (TC sp. z o.o.) i zaopatrujących w ciepło odbiorców z dzielnicy Piaski, os. Słonecznego oraz rejonu szkoły przy ul. Spacerowej,
- Ciepłowni Wojkowice (U&R CALOR sp. z o.o.) i zasilających odbiorców z osiedli Ogrodowa i Nowotki oraz Musiała i Piłsudskiego. U&R CALOR sp. z o.o. nie posiada własnej infrastruktury energetycznej na terenie Czeladzi.

Na terenie gminy Czeladź znajduje się ok. 36 km sieci ciepłowniczych eksploatowanych przez TC sp. z o.o. o zakresie średnic DN600÷DN20. Ok. 20% łącznej długości eksploatowanych w Czeladzi sieci wykonanych jest w preizolacji. Wszystkie ciepłociągi największych średnic (DN 400 i 600) wykonane są w technologii tradycyjnej. Odbiorcy ciepła TC Sp. z o.o. zaopatrywani są poprzez 47 węzłów cieplnych, w tym 37 wymiennikowych węzłów należących do TC sp. z o.o. (15 grupowych i 22 indywidualne) posiadających układy automatycznej regulacji. Spośród 10 węzłów „obcych” jest 1 bezpośredni (w Hali Widowiskowo-Sportowej na os. Piłsudskiego przy ul. Sportowej 2, nie posiada automatycznej regulacji), a reszta – wymiennikowe. Straty ciepła na przesyle na omawianych „podsystemach” w 2013 r. wynosiły ok. 16% dla sieci zasilanych z Magistrali Wschód oraz ok. 20% dla sieci zasilanych z U&R CALOR.

W czerwcu 2015 r. nastąpiło połączenie magistrali ciepłowniczych (spięcie magistrali przy ul. Szpitalnej z magistralą przy ul. Mysłowickiej) należących do TAURON Ciepło sp. z o.o.

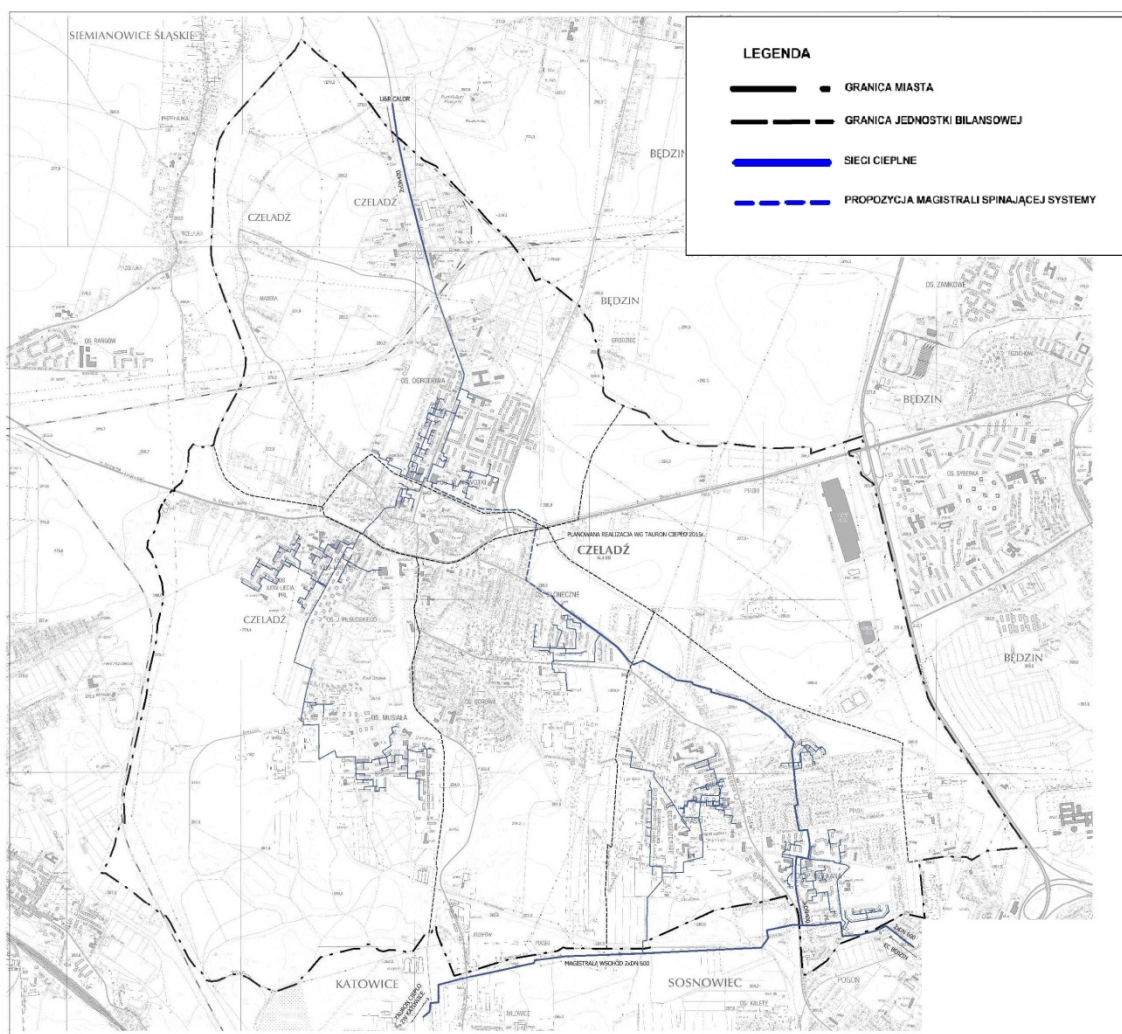
zasilających system ciepłowniczy Czeladzi. Od tego momentu na teren Czeladzi dostarczane jest wyłącznie ciepło pochodzące z ZW Katowice.

Przedsiębiorstwo **SCE Jaworzno III Sp. z o.o.** na obszarze Czeladzi dostarcza ciepło, do celów centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej do odbiorców m.in. z 2 własnych dwufunkcyjnych węzłów cieplnych, pochodzące z TAURON Ciepło sp. z o.o. ZW Katowice za pośrednictwem sieci ciepłowniczej TC sp. z o.o. i własnych. Dostawą ciepła z systemu ciepłowniczego SCE Jaworzno III sp. z o.o. objęte są tereny w południowo-wschodniej części Czeladzi (dzielnica Piaski – rejon os. Mickiewicza i ul. Zwycięstwa).

W dzielnicy Piaski przedsiębiorstwo eksploatuje ciepłociągi o długości ok. 3,63 km o zakresie średnic w przedziale DN250÷DN50. Wykonane są one jako napowietrzne i podziemne w izolacji z wełny mineralnej lub w technologii cementowej oraz w ok. 15% jako preizolowane. Przedsiębiorstwo posiada również na omawianym terenie dwie własne automatyczne, grupowe, 2-funkcyjne stacje wymienników ciepła, wyposażone w wymienniki płaszczowo-rurowe, tj.: SWC Krakowska (z 1983 r.) i SWC Mickiewicza (z 2005 r.) oraz eksploatuje 6 stacji, które są własnością odbiorców ciepła (4 indywidualne + 2 grupowe). Ponadto spółka obsługuje 37 własnych węzłów ciepłowniczych. Straty ciepła na omawianej sieci w 2013 r. wyniosły ok. 26%.

System sieci ciepłowniczych Czeladzi przedstawiono na mapie zamieszczonej poniżej.

Rysunek 4-1. System ciepłowniczy na terenie miasta Czeladź

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź (Aktualizacja 2014)

4.1.2. Kotłownie lokalne

Do kotłowni lokalnych zaliczamy kotłownie wytwarzające ciepło na potrzeby własnych obiektów przemysłowych i usługowych, obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Niektóre kotłownie lokalne zasilać mogą kilka obiektów zlokalizowanych wokół kotłowni, przy wykorzystaniu sieci niskoparametrowych.

W ramach przeprowadzonej ankietyzacji oraz otrzymanych danych z Urzędu Marszałkowskiego uzyskano informacje o 24 istniejących kotłowniach lokalnych. Paliwem wykorzystywanym w kotłowniach lokalnych jest głównie gaz ziemny, węgiel i olej opałowy.

4.1.3. Indywidualne źródła ciepła

Spora część potrzeb ciepłych zabudowy mieszkaniowej gminy Czeladź pokrywana jest na bazie rozwiązań indywidualnych (kotłownie indywidualne, piece ceramiczne, ogrzewania etażowe itp.). Szczególnie uciążliwe dla gminy są instalacje i urządzenia grzewcze wykorzystujące energię chemiczną paliwa stałego (węgiel kamienny) spalane np. w kotłach węglowych lub piecach ceramicznych. Ten rodzaj ogrzewania jest głównym źródłem powstawania CO, ze względu na utrudnione przeprowadzenie zupełnego spalania w warunkach domowych. Ogrzewania takie są źródłem zanieczyszczenia powietrza i stanowią

podstawowe źródło emisji m.in.: pyłu, CO i SO₂, czyli tzw. „niskiej emisji”. Mniejszą grupę stanowią mieszkańcy zużywający jako paliwo na potrzeby grzewcze gaz ziemny, olej opałowy, gaz płynny lub energię elektryczną. Są to źródła energii droższe od węgla, a o ich wykorzystaniu decyduje świadomość ekologiczna i zamożność. Często praktyką jest wykorzystywanie drewna lub jego odpadów jako dodatkowego, a jednocześnie tańszego paliwa w instalacjach grzewczych budynków jednorodzinnych.

Miasto Czeladź uchwałą Nr XIX/1179/2010 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 27 maja 2010 r. przyjęło Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla budynków mieszkalnych zabudowy rozproszonej (budynków jednorodzinnych) dla miasta Czeladź (tzw. PONE), którego realizacja uwarunkowana jest dostępnością środków finansowych.

W Czeladzi realizowany jest program dofinansowania dla osób fizycznych do zmiany ogrzewania na ekologiczne, który w okresie 2004-2010 cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców. Planowane jest rozszerzenie przedmiotowych dotacji o instalacje solarne i pompy ciepła.

W uchwalonych w 2004 r. „Założeniach do planu...” wskazano obszar szczególnie uciążliwy w zakresie tzw. „niskiej emisji”, a mianowicie os. Nowotki, administrowany przez Zakład Budynków Komunalnych, gdzie ok. 1 000 mieszkań wykorzystywało do ogrzewania przestarzałe piece węglowe. W konsekwencji działań w 2006 r. uchwalono „Plan zaopatrzenia w ciepło ze szczególnym uwzględnieniem likwidacji »niskiej emisji« na os. Nowotki w Czeladzi”, zgodnie z którym PEC w Dąbrowie Górniczej (obecnie TAURON Ciepło Sp. z o.o.) podłączył do swojego systemu niektóre obiekty na przedmiotowym osiedlu, a ucieplnienie następnych budynków znajduje się w Planie rozwoju tego przedsiębiorstwa.

W wyniku przeprowadzonej na terenie Czeladzi ankietyzacji zinwentaryzowano ok. 500 budynków mieszkalnych wielorodzinnych (ok. 11 tys. mieszkań) będących w zarządzie gminy i prywatnych administratorów. W ponad 20% mieszkań występują indywidualne ogrzewania węglowe, co odpowiada 26% łącznego zużycia energii w podsektorze budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne. Do 2020 r. planuje się w ponad 150 budynkach modernizację indywidualnych ogrzewań poprzez podłączenie do systemu ciepłowniczego.

4.1.4. Paliwa wykorzystywane w celu pokrycia potrzeb cieplnych w mieście

Paliwami wykorzystywanymi na terenie gminy dla produkcji ciepła są: węgiel kamienny, drewno, gaz ziemny, gaz płynny oraz olej opałowy. Krótką charakterystykę właściwości poszczególnych paliw zaprezentowano poniżej.

Węgiel kamienny

Paliwem stałym stosowanym w źródłach ciepła na terenie gminy jest węgiel różnej granulacji i miał węglowy. Podstawowymi wielkościami określającymi jakość stosowanego węgla są jego wartość opałowa, zawartość siarki i popiołu oraz sortyment. Wielkości te osiągają wartości:

- wartość opałowa - 24÷30 MJ/kg dla różnego sortymentu oraz 17÷25 MJ/kg dla miału;
- zawartość popiołu - 5÷12% dla różnego sortymentu oraz 5÷37% dla miału;
- zawartość siarki - 0,6÷1,0% dla różnego sortymentu oraz 0,6÷1,4% dla miału.

Drewno

Do celów energetycznych najczęściej na terenie gminy stosowana jest biomasa w postaci drewna odpadowego. Drewno ze względu na swoje parametry energetyczne 15/1/0,01 (wartość opałową w MJ na kg / procentową zawartość popiołu / procentową zawartość siarki) jest coraz szerzej używane do uszlachetniania węgla poprzez zastosowanie technologii współspalania z węglem. Dodatkowo drewno wykorzystywane jest w nowym budownictwie indywidualnym jako alternatywne ogrzewanie kominkowe.

Gaz ziemny

Gaz ziemny jest paliwem gazowym rozprowadzanym za pomocą systemów sieciowej dostawy i musi spełniać wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego (Dz.U. z 2014 r., poz. 1059). Stosownie do postanowień § 38 ust. 1 powołanego rozporządzenia, paliwo gazowe grupy E musi spełniać następujące parametry jakościowe:

- zawartość siarkowodoru nie powinna przekraczać $7,0 \text{ mg/m}^3$;
- zawartość siarki merkaptanowej nie powinna przekraczać $16,0 \text{ mg/m}^3$;
- zawartość siarki całkowitej nie powinna przekraczać $40,0 \text{ mg/m}^3$;
- zawartość par rtęci nie powinna przekraczać $30,0 \text{ }\mu\text{g/m}^3$;
- temperatura punktu rosy wody przy ciśnieniu $5,5 \text{ MPa}$ powinna wynosić: od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września nie więcej niż $+3,7^\circ\text{C}$, zaś od dnia 1 października do dnia 31 marca nie więcej niż -5°C ;
- ciepło spalania powinno wynosić nie mniej niż: $34,0 \text{ MJ/m}^3$ przy stosunku ciepła spalania odniesionego do jednostki objętości paliwa gazowego do pierwiastka kwadratowego jego gęstości względnej, w tych samych warunkach odniesienia z zakresu od $45,0 \text{ MJ/m}^3$ włącznie do $56,9 \text{ MJ/m}^3$.

Głównym składnikiem gazu ziemnego wysokometanowego grupy E jest metan. Stanowi on ponad 96% objętości gazu. Gaz ten jest bezwonny, bezbarwny, lżejszy od powietrza (ciężar właściwy - $0,717 \text{ kg/m}^3$), w mieszaninie z którym (5÷15%) tworzy mieszkę wybuchową. W celu lokalizacji nieszczelności paliwo gazowe nawianiane jest środkiem THT.

Gaz płynny

Gaz płynny (LPG) uzyskuje się jako produkt uboczny podczas rafinacji ropy naftowej i dalszego przerabiania półproduktów w procesach reformowania benzyn, krakowania olejów, hydrokrakowania, odsiarczania gudronu i pirolizy benzyn, w ilości ok. 2% przerobionej masy ropy. Produkuje się go również z gazu ziemnego (LNG). Znajduje szerokie zastosowanie w przemyśle, rolnictwie, chemii i gospodarstwach domowych. Możliwe jest również jego zastosowanie do napędu pojazdów samochodowych różnych typów oraz innych maszyn i urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi. Jest transportowany i magazynowany w postaci ciekłej, ale jego eksploatacja następuje w postaci gazowej. Gaz płynny to w rzeczywistości 3 różne paliwa:

- propan handlowy (o zawartości minimum 90% propanu);
- propan-butan (o zawartości 18 do 55% propanu i minimum 45% butanu);
- butan handlowy (o zawartości minimum 95% butanu).

W praktyce najczęściej spotykana jest mieszanina propan-butan, ale zaletą propanu technicznego jest to, że może być składowany na zewnątrz obiektów i że łatwo odparowuje nawet przy mrozach, stąd wzrost jego znaczenia jako paliwa dla ogrzewania.

Olej opałowy

Pod pojęciem olej opałowy kryją się 2 grupy paliw pochodzących z przeróbki ropy naftowej.

Olej opałowy lekki jest paliwem niskoemisyjnym, przeznaczonym głównie do celów grzewczych, do ogrzewania obiektów użytkowych i domów mieszkalnych.

Parametry techniczne olejów lekkich są następujące:

- wartość opałowa - około 42,0 MJ/kg,
- gęstość - 0,83 do 0,86 g/ml,
- punkt zapłonu - ok. 86°C,
- lepkość - 4 do 6 mm²/s,
- temperatura zamarzania - poniżej (-)20°C,
- zawartość siarki - poniżej 0,5% (dla oleju Ecoterm Plus nawet poniżej 0,175%).

Oleje opałowe ciężkie stosowane są jako paliwo w obiektach przemysłowych.

Parametry techniczne olejów ciężkich są bardziej zróżnicowane i osiągają wartości:

- wartość opałowa - powyżej 39,7 MJ/kg,
- gęstość - ponad 0,88 g/ml,
- punkt zapłonu - ponad 110°C (nawet do 270°C),
- lepkość - ponad 11 mm²/s,
- temperatura zamarzania - (-)3°C do (+)35°C,
- zawartość siarki - poniżej 1,5%, ale może sięgać nawet 3%.

Dla zobrazowania wysokości kosztów ponoszonych przez odbiorców ciepła w poniższej tabeli przedstawiono porównanie cen paliw dostępnych na rynku w układzie zł za jednostkę energii dla poniżej przyjętych założeń:

- koszty biomasy są wyliczone na podstawie średnich kosztów jej pozyskania i składowania;
- koszt gazu ziemnego wyliczono na podstawie aktualnych Taryfy PGNiG S.A. oraz PSG Sp. z o.o. Taryfy określają ceny gazu oraz stawki opłat za usługi przesyłowe, przy założeniu, że obiekt zużywa roczne około 100 GJ energii cieplnej (wg grupy taryfowej W-3.6);
- koszt ogrzewania energią elektryczną wyliczono dla domu jednorodzinnego o powierzchni 120 m² na podstawie aktualnej Taryfy TAURON Dystrybucja S.A. oraz TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. przy założeniu korzystania z taryfy G-12, zużycia rocznego na poziomie 9600 kWh oraz 70% wykorzystywania energii w nocy i 30% w dzień,
- koszty zostały podane w kwotach brutto.

Tabela 4-13. Porównanie kosztów brutto energii cieplnej z różnych paliw na koniec 2014 r. (z uwzględnieniem sprawności urządzeń przetwarzających)

Nośnik energii	Cena paliwa	Wartość opałowa	Sprawność	Koszt ciepła
	zł/Mg	GJ/Mg	%	zł/GJ
węgiel groszek I/II	648,00	27,0	80%	29,98
węgiel orzech I/II	703,00	28,0	75%	33,47
węgiel kostka I/II	767,00	29,0	75%	35,26
odpady drzewne	470,00	12,0	80%	48,96
brykiet opałowy drzewny	845,00	19,5	75%	57,78
System ciepłowniczy TAURON Ciepło S.A. (taryfa AG1/A)	-	-	-	66,79
olej opałowy ciężki C3	2 414,00	39,0	85%	72,82
gaz ziemny (W-3.6 PSG)	2,2196	35,5***	85%	73,56
olej opałowy lekki	3 474,00	43,0	85%	95,05
energia elektryczna (G-12)	0,40**	-	-	111,47
gaz płynny	4808,00	46,0	90%	116,13

Źródło: Opracowanie własne

* - [zł/Nm³], ** - [zł/kWh], *** - [MJ/Nm³].

Z powyższego zestawienia wynika, że istnieje duża rozbieżność pomiędzy jednostkowymi kosztami energii (w zł/GJ) uzyskanymi z poszczególnych nośników energii. Należy jednak pamiętać, że jednostkowy koszt ciepła przedstawiony w powyższej tabeli to tylko jeden ze składników całkowitej opłaty za zużycie energii. W jej skład wchodzi również m.in.: koszt urządzenia przetwarzającego energię powyższych nośników na ciepło wraz z kosztami obsługi i konserwacji, koszty dostawy itp.

4.2. System zaopatrzenia w gaz ziemny

Operatorem systemu przesyłowego dostarczającym gaz do sieci przedsiębiorstw zajmujących się dystrybucją paliwa gazowego na obszarze kraju jest OGP GAZ-SYSTEM S.A.

Na terenie Czeladzi funkcjonuje system zaopatrzenia odbiorców w gaz ziemny wysokometanowy rozprowadzany przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Zabrze. Ponadto na omawianym terenie działa spółka PGNiG Obrót Detaliczny sp. z o.o. zajmująca się handlową obsługą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego.

4.2.1. System zasilania miasta w gaz

Na terenie gminy Czeladź OGP GAZ-SYSTEM S.A. nie posiada infrastruktury gazowej. Najbliższym punktem wyjścia paliwa gazowego E z systemu przesyłowego do sieci dystrybucyjnej PSG Sp. z o.o. Oddział w Zabrze jest stacja redukcyjna w Szopienicach, o przepustowości 110 000 Nm³/h (tj. 1 235 300 kWh/h) i max. ciśnieniu dostawy 2,5 MPa.

Dystrybucja gazu na terenie miasta Czeladź zajmuje się PSG Sp. z o.o. Oddział w Zabrze, zaopatrująca odbiorców końcowych przy pomocy sieci gazociągów: wysokiego, podwyższonego średniego, średniego i niskiego ciśnienia z wykorzystaniem SRP I^o i SRP II°.

Przez omawiany obszar przebiega sieć gazowa:

- wysokiego ciśnienia DN 400, CN 2,5 MPa relacji Tworzeń – Łagiewniki wraz z odgałęzieniami do SRP, o dł. ok. 3,5 km; rok budowy 1965;
- podwyższonego średniego ciśnienia DN500, CN 1,6 MPa relacji Ząbkowice – Łagiewniki, o dł. ok. 3,4 km; rok budowy 1990;
- niskiego i średniego ciśnienia Czeladź Piaski, o dł. ok. 10,6 km, z 56 przyłączami,
- niskiego ciśnienia Czeladź Centrum, o dł. ok. 57,0 km, z 2069 przyłączami.

Rurociąg DN 400 posiada następujące odgałęzienia do:

- SRP Huta Jedność DN 250/200, o dł. ok. 3,0 km, rok budowy 1966/2005,
- SRP Czeladź Bańgów DN 100, o dł. 56 m, rok budowy 1995,
- SRP Czeladź Grodziecka DN 100, o dł. 17 m, rok budowy 1997,
- SRP Czeladź Żytnia DN 100, o dł. 26 m, rok budowy 1997.

Odbiorcy gazu we wschodniej części gminy zaopatrywani są ze średnioprężnego gazociągu DN300 relacji Będzin – Sosnowiec.

Dystrybucja gazu odbywa się z wykorzystaniem sieci rozdzielczej średnio- i niskoprężnej.

Czeladź zasilana jest ze SRP I^o i SRP II°. Charakterystykę stacji przedstawiono poniżej.

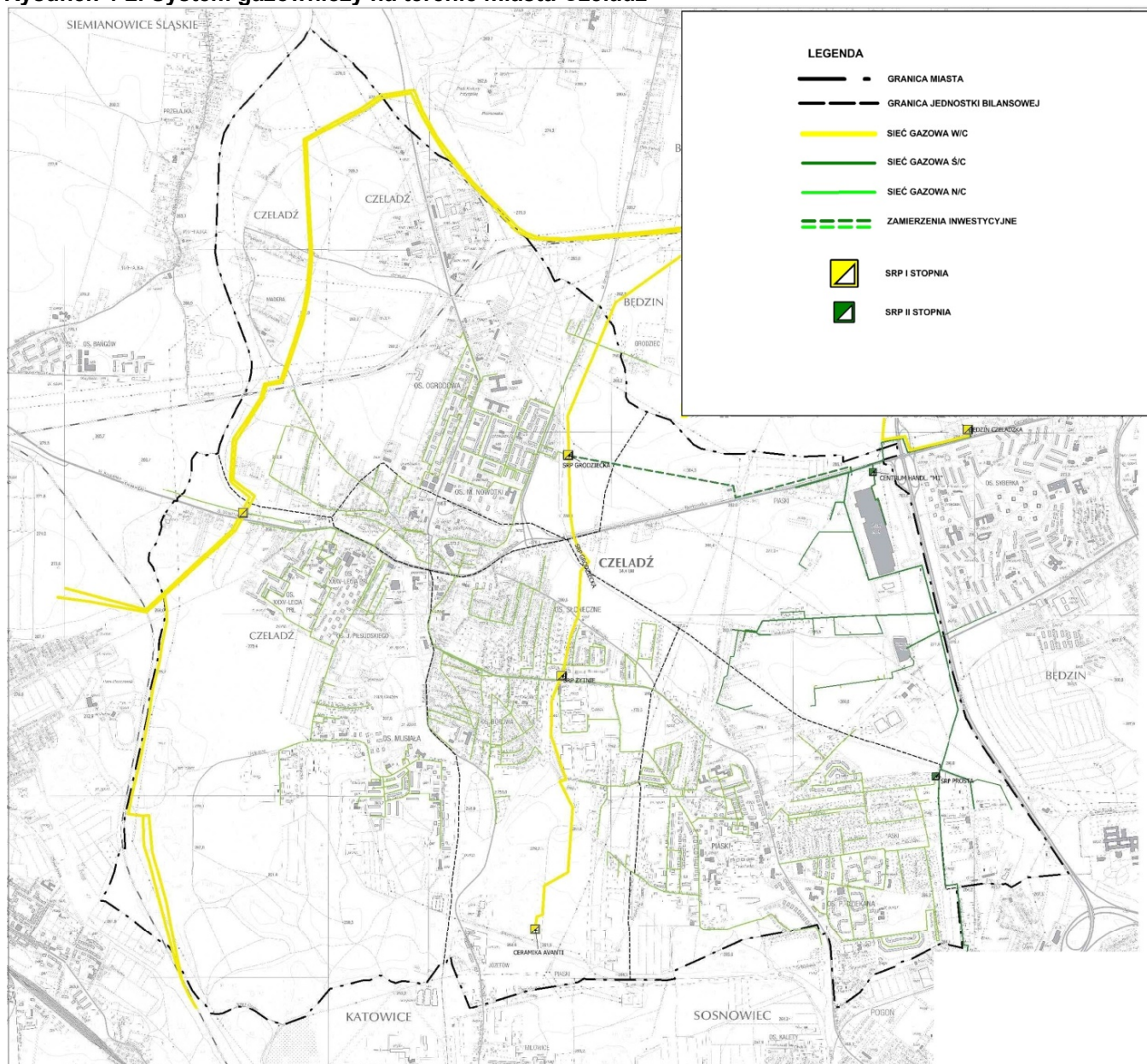
Tabela 4-14. Zestawienie stacji redukcyjno-pomiarowych zasilających gminę Czeladź

SRP	Nazwa/lokalizacja	Przepustowość [m ³ /h]	Rok budowy
I ^o	Czeladź Bańgów ul. Staszica	3 000	1988
I ^o	Czeladź ul. Grodziecka	2 000	1975
I ^o	Czeladź ul. Żytnia	3 200	1997
II ^o	Czeladź ul. Prosta	3 200	b.d.

Źródło: PSG sp. z o.o.

System sieci gazowych na terenie Czeladzi przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 4-2. System gazowniczy na terenie miasta Czeladź

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź (Aktualizacja 2014)

Z analizy powyższej mapy wynika, że system gazowniczy dostępny jest na obszarze niemal całego miasta.

4.2.2. Charakterystyka odbiorców i zużycie gazu

Handlową obsługą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego na terenie Czeladzi zajmuje się PGNiG Obrót Detaliczny sp. z o.o.

Największym odbiorcą gazu w mieście są gospodarstwa domowe. Odsetek ludzi korzystających z sieci gazowej wynosi około 72%. Łączna sprzedaż gazu w 2013 r. wynosiła ok. 6,3 mln Nm³, w tym gospodarstwa domowe ok. 70%.

W poniższych tabelach zestawiono ilość odbiorców i wielkości zużycia gazu z podziałem dla poszczególnych grup odbiorców w latach 2009-2013.

Tabela 4-15. Ilość odbiorców gazu ziemnego w latach 2009-2013

Rok	Ilość użytkowników paliwa gazowego stan na koniec grudnia					
	Ogółem	Gospodarstwa domowe		Przemysł	Handel	Usługi
		ogółem	w tym ogrzewanie miesz.			
2009	10 343	10 235	1 707	16	31	61
2010	10 345	10 234	1 743	17	26	68
2011	10 333	10 232	1 800	15	26	65
2012	10 321	10 201	1 831	18	31	71
2013	10 351	10 230	1 862	18	31	72

Źródło: PGNiG S.A.

Tabela 4-16. Zużycie gazu ziemnego i jego struktura w latach 2009-2013[tys. Nm³]

Rok	Ogółem	Gospodarstwa domowe		Przemysł	Handel	Usługi
		ogółem:	w tym ogrzewanie miesz.			
2009	5813,3	4036,6	2404,3	326,9	183,7	1271,1
2010	6685,6	4739,0	3035,6	419,8	199,1	1327,7
2011	6129,4	4380,6	2254,6	300,9	178,2	1269,7
2012	6380,6	4512,0	3024,6	327,9	138,8	1401,9
2013	6326,7	4445,3	2432,6	329,1	176,5	1375,8

Źródło: PGNiG S.A.

Jak wynika z powyższych danych, wzrasta odsetek przyłączy indywidualnych w gospodarstwach domowych wykorzystujących gaz ziemny do ogrzewania pomieszczeń, a nie tylko na przygotowanie posiłków oraz c.w.u. Mieszkańcy korzystający z gazu kompleksowo stanowią obecnie ponad 18% całkowitej ilości odbiorców wśród gospodarstw domowych, a zużywają od ok. połowy do 2/3 całkowitego wolumenu paliwa gazowego zużywanego w gospodarstwach domowych, zależnie od warunków atmosferycznych notowanych w danym roku w trakcie sezonu grzewczego. Systematycznie wzrasta ilość przyłączonych do sieci gazowej obiektów handlowych i usługowych.

Zużycie gazu na potrzeby grzewcze w dużym stopniu uzależnione jest od uwarunkowań klimatycznych. Największe zużycie zanotowano w 2010 roku – ponad 6 685 tys. m³.

4.3. System zaopatrzenia w energię elektryczną

Eksploatacją poszczególnych elementów systemu elektroenergetycznego zlokalizowanego na terenie miasta Czeladź zajmują się następujące przedsiębiorstwa energetyczne:

- Polskie Sieci Elektroenergetyczne - Południe Sp. z o.o. – eksploatator sieci elektroenergetycznych o napięciu 220 kV i wyższym;
- TAURON Dystrybucja S.A. – w zakresie linii 110 kV, SN 6, 20 i 30 kV, nN, stacji transformatorowych WN/SN (GPZ) i stacji transformatorowych SN/nN.

4.3.1. System zasilania gminy w energię elektryczną

Źródłami zasilania w energię elektryczną dla obszaru miasta Czeladź są linie wysokiego napięcia (WN) zasilające stacje transformatorowe WN/SN, tj. tzw. Główne Punkty Zasilania (GPZ), które posiadają w swoim wyposażeniu zespoły transformatorów i rozdzielni pozwalające przetworzyć wysokie napięcie na średnie (SN).

Sieć przesyłowa NN

Przez obszar Czeladzi przebiega napowietrzna dwutorowa linia elektroenergetyczna 220 kV relacji: Łagisza - Katowice, Byczyna - Łagisza – Halemba o długości ok. 4,7 km, będąca w eksploatacji PSE S.A. Oddział w Katowicach. Na terenie miasta nie występują stacje elektroenergetyczne o górnym napięciu 220 lub 400 kV.

Sieć dystrybucyjna WN

W Czeladzi występują następujące napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV:

Tabela 4-17. Linie napowietrzne o napięciu 110 kV na terenie Czeladzi

Lp.	Nazwa	Rok budowy	Długość [km]	Stan
1	Będzin – Łagisza	1989	2,03	dobry
2	Będzin – Syberka	1989	2,03	dobry
3	Odczep do GPZ "Czeladź"	1972	0,55	dobry
4	Odczep do GPZ "Czeladź"	1972	0,17	dobry
5	Łagisza - Chorzów tor 1	1945	1,78	dobry
6	Łagisza - Chorzów tor 2	1945	1,78	dobry
7	Łagisza - EC Dąbrówka	1968	0,39	dostateczny
8	Łagisza - EC Dąbrówka	1982	0,42	dostateczny
9	Łagisza - EC Dąbrówka	1968	2,70	dostateczny
10	Łagisza – Milowice	1982	0,26	dobry
11	Łagisza – Milowice	1968	2,70	dostateczny
12	Milowice - EC Dąbrówka	1968	0,39	dostateczny
13	Odczep do GPZ "Piaski"	1965	1,60	dostateczny

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A.

W celu poprawy zasilania GPZ Czeladź planowana jest budowa drugostronnego zasilania z linii 110 kV wg jednego z poniższych wariantów:

- wariant 1 - budowa linii napowietrznej 110 kV jako wcinki w napowietrzną linię 110 kV relacji Łagisza - Dąbrówka tor 1,
- wariant 2 - budowa linii kablowej 110 kV jako odczep z linii napowietrznej 110 kV relacji Łagisza - Azoty tor 1.

Stacje GPZ

Zasilanie odbiorców odbywa się z 5 stacji GPZ (WN/SN), będących własnością TAURON Dystrybucja S.A.:

- GPZ "Będzin" o napięciu 110/30/20/6 kV, zlokalizowany w Będzinie. Stacja stanowi zasilanie rezerwowe GPZ „Czeladź”;
- GPZ "Czeladź" o napięciu 110/30/6 kV, zlokalizowany w Czeladzi. Stacja stanowi zasilanie m. Czeladź poprzez rozdzielnię 6 kV;
- GPZ "Syberka" o napięciu 110/20/6 kV, zlokalizowany w Będzinie. Stacja stanowi zasilanie m. Czeladź poprzez rozdzielnię 20 i 6 kV;
- GPZ "Milowice" o napięciu 110/20 kV, zlokalizowany w Sosnowcu. Stacja stanowi zasilanie m. Czeladź poprzez rozdzielnię 20 kV;
- GPZ "Marchlewski" o napięciu 110/20/6 kV, zlokalizowany w Sosnowcu. Stacja stanowi zasilanie m. Czeladź poprzez rozdzielnię 20 kV.

Tabela 4-18. Stacje GPZ na obszarze gminy Czeladź

GPZ	Moc transformatorów	Moc dla m. Czeladzi	Wykorzystanie mocy
	[MVA]	[MW]	[%]
GPZ "Czeladź"	16	11,3	75,8
GPZ "Syberka"	65	5	29,8
GPZ "Milowice"	50	1,3	2,7
GPZ "Marchlewski"	64	1,5	5

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A.

Sieć dystrybucyjna SN

Sieć dystrybucyjna SN na omawianym terenie pracuje na napięciu 20 kV i na skutecznie wycofywanych poziomach: 30 i 6 kV.

Stacje transformatorowe SN/nN

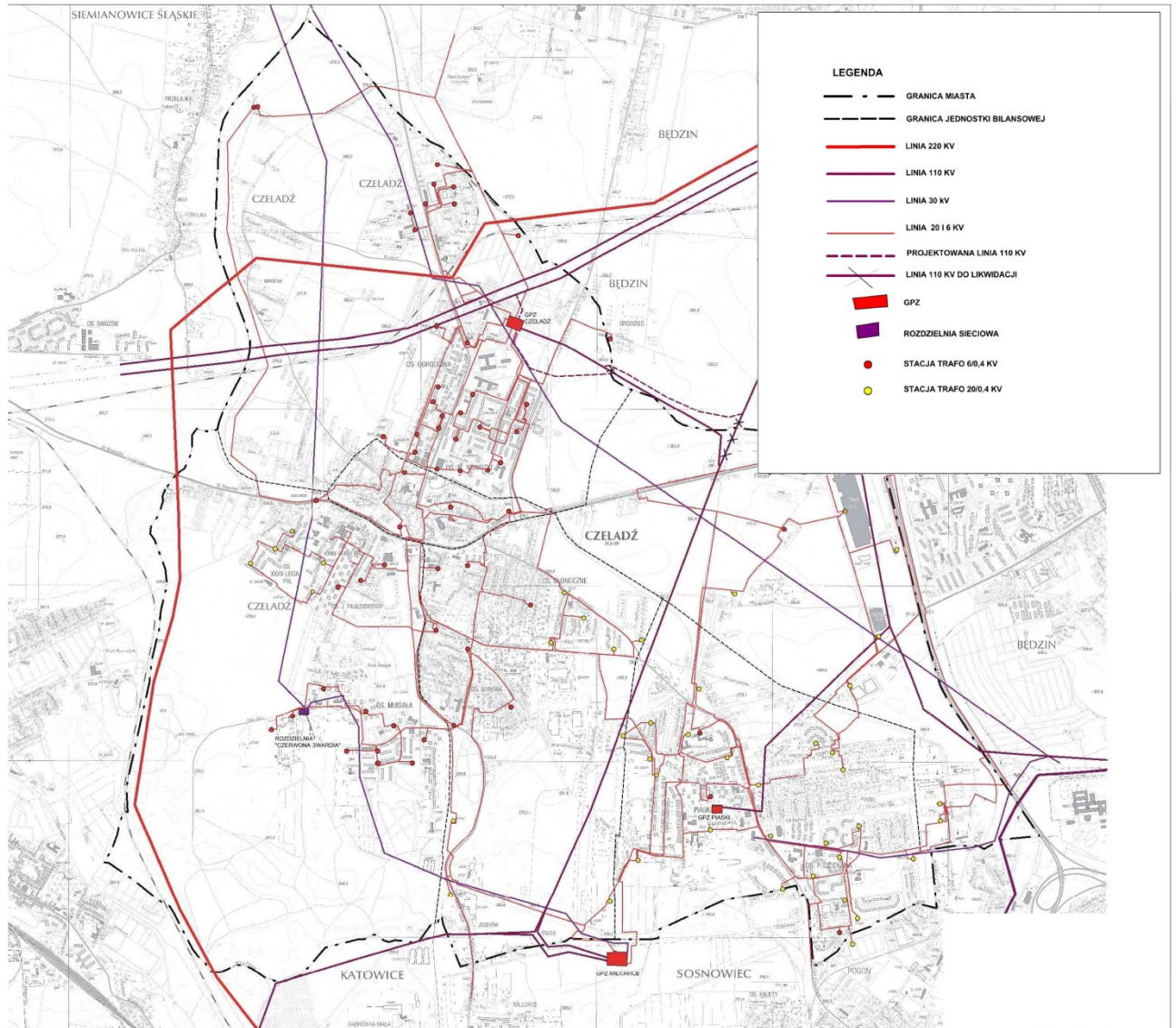
Do zasilania odbiorców z terenu miasta służy łącznie ok. 113 stacji transformatorowych. Stacje transformatorowe 20/0,4 kV stanowią ok. 40% z ww. liczby, pozostałe to stacje 6/0,4 kV. Większość stacji transformatorowych stanowi własność TAURON Dystrybucja S.A. W pozostałym zakresie właścicielem stacji są odbiorcy energii elektrycznej z poziomu SN. Stan techniczny stacji oceniany jest przez właściciela jako dobry i dostateczny, a jedynie stacje 6/0,4 kV wymagają modernizacji i przełączenia na zasilanie 20 kV.

Sieć nN

Sieć nN na terenie miasta ułożona jest jako kablowa (na obszarach intensywnej zabudowy) i napowietrzna (na terenach peryferyjnych). Napięcie pracy linii nN wynosi 0,4 kV w układzie 3-fazowym oraz 0,23 kV w układzie 1-fazowym. Właścicielami sieci nN na terenie Czeladzi są: TAURON Dystrybucja S.A. oraz odbiorcy energii. Ogólny stan techniczny istniejących sieci nN został oceniony jako dobry i dostateczny.

System elektroenergetyczny Czeladzi przedstawiono na mapie zamieszczonej poniżej.

Rysunek 4-3. System elektroenergetyczny na terenie miasta Czeladź

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź (Aktualizacja 2014)

W celu poprawy bezpieczeństwa energetycznego TAURON Dystrybucja S.A. planuje modernizację i rozbudowę infrastruktury energetycznej na terenie miasta Czeladź.

Projekt obejmuje następujące działania:

- Budowa stacji transformatorowej w Czeladzi przy ul. Będzińskiej oraz powiązanie jej z istniejącym układem elektroenergetycznym średniego i niskiego napięcia - likwidacja wyeksploatowanej stacji 30/6 kV Przepompownia Czeladź, w obrębie terenu i budynków należących do Zakładu Inżynierii Komunalnej w Czeladzi – 2015 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: stacja transformatorowa nr 768 Ośrodek Rehabilitacyjny ÷ stacja transformatorowa nr 1192 KPGM w Czeladzi – 2022 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: stacja transformatorowa nr 105 Łachwy ÷ stacja transformatorowa nr 1188 SPRI w Czeladzi – 2018 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: stacja transformatorowa nr 93 Reymonta ÷ stacja transformatorowa nr 1271 Wymienniki Ciepła w Czeladzi – 2022 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: stacja transformatorowa nr 606 Pacieja 2 ÷ stacja transformatorowa nr 101 Spacerowa Czeladzi – 2015 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: GPZ Czeladź - stacja transformatorowa Studnie Głębiny 1 w Czeladzi – 2016 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: stacja transformatorowa Grodziecka T3 - stacja transformatorowa Ogrodowa 3 w Czeladzi – 2016 r.;
- Wymiana istniejącej stacji transformatorowej Reymonta – 2020 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: GPZ Czeladź - stacja transformatorowa Grodziecka T3 w Czeladzi – 2020 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: stacja transformatorowa Ogrodowa 3 - stacja transformatorowa Ogrodowa 6 w Czeladzi – 2020 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: stacja transformatorowa Ogrodowa 4 - stacja transformatorowa Ogrodowa 2 w Czeladzi – 2020 r.;
- GPZ Czeladź 110/30/6 kV - zwiększenie pewności zasilania odbiorców, zapewnienie zwiększonej dostawy mocy. Linia 110 kV Łagisza - Azoty tor 1 - 2018-2019 r.;
- Łagisza - Chorzów tor 1 i 2 - wymiana awaryjnych izolatorów – 2016 r.;
- Przebudowa istniejącej stacji transformatorowej Czeladź Wojkowicka oraz fragmentu linii SN i nN – 2020 r.;
- Wymiana linii kablowej SN relacji: stacja transformatorowa nr 1028 "Studnie Głębiny 1" w Będzinie ÷ odłącznik nr 58 w Czeladzi – 2017 r.;
- Modernizacja dwutorowych linii napowietrznych 110 kV relacji: Łagisza-Dąbrówka oraz Łagisza-Milowice-Dąbrówka - (2015/15). Wymiana linii kablowej SN relacji: stacja transformatorowa nr 1028 "Studnie Głębiny 1" w Będzinie ÷ odłącznik nr 58 w Czeladzi – 2017 r.;
- Modernizacja dwutorowych linii napowietrznych 110 kV relacji: Łagisza-Dąbrówka oraz Łagisza-Milowice-Dąbrówka – 2015 r..

4.3.2. Charakterystyka odbiorców i zużycie energii elektrycznej

W związku z brakiem na obszarze gminy odpowiedniej infrastruktury elektroenergetycznej NN, w Czeladzi nie występują odbiorcy zasilani na poziomie napięcia powyżej 110 kV. Ponadto z chwilą likwidacji infrastruktury elektroenergetycznej eksploatowanej dotychczas przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. w 2011 r. zakończył działalność również jedyny odbiorca zasilany z sieci rozdzielczej WN.

Wg informacji otrzymanych od TAURON Dystrybucja S.A. roczne zużycie energii elektrycznej w 2013 r. na terenie Czeladzi przez odbiorców posiadających umowy kompleksowe wynosiło ok. 45,4 GWh, natomiast przez odbiorców posiadających umowy o świadczenie usług dystrybucji ok. 30,7 GWh.

W poniższych tabelach zestawiono ilość odbiorców i wielkości zużycia energii elektrycznej w podziale na poszczególne grupy odbiorców w 2013 r.

Tabela 4-19. Roczne zużycie energii elektrycznej oraz liczba odbiorców posiadających umowy kompleksowe w 2013 r. na terenie Czeladzi

Wyszczególnienie	Jedn.	WN	SN	C	R	G	RAZEM
Ilość odbiorców	szt.	0	11	940	3	16 524	17 478
Zużycie	MWh	0,00	6159,75	12074,35	8,83	28158,16	45401,09

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A.

Tabela 4-20. Roczne zużycie energii elektrycznej oraz liczba odbiorców posiadających umowy o świadczenie usług dystrybucja (TPA) w 2013 r. na terenie Czeladzi

Wyszczególnienie	Jedn.	WN	SN	nN	RAZEM
Ilość odbiorców	szt.	0	3	360	363
Zużycie	MWh	0,00	23737,59	6994,75	30732,34

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A.

5. Potencjał rozwoju OZE na terenie miasta

Skutecznym rozwiązaniem związanym z redukcją emisji gazów cieplarnianych są działania z zakresu: poprawy efektywności energetycznej oraz rozwoju niskoemisyjnych źródeł energii. Dostępnych jest wiele metod zmiany dotychczasowych sposobów pozyskiwania energii i ciepła z wysokoemisyjnych (opartych na paliwach węglowych) na niskoemisyjne. Wśród technologii niskoemisyjnego pozyskiwania energii i ciepła konkretne zalety posiada energia ze źródeł odnawialnych. Działanie takie wymaga zdecydowanie niższych nakładów i zmian w regulacjach w porównaniu do wymaganych w przypadku energetyki atomowej. Ponadto pozwala na uniknięcie barier zarówno kosztowych, jak i związanych z rozwojem technologicznym i stworzeniem mechanizmów zapewniających skuteczne wdrożenie technologii CCS (tzw. sekwestracja CO₂ – proces polegający na oddzieleniu i wychwyceciu CO₂ ze spalin w celu ograniczenia jego emisji do atmosfery). Rozwój energetyki opartej na źródłach odnawialnych stwarza obecnie szansę rozwoju wysoce innowacyjnych i zaawansowanych technicznie branż produkcji przemysłowej, co może stanowić niewątpliwą atut pod względem wielkości wykorzystania łącznego potencjału redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza oraz wyznaczającym atrakcyjny kierunek dalszego rozwoju gospodarczego kraju. Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła w instalacjach wykorzystujących odnawialne formy energii może stanowić ponadto atrakcyjną alternatywę dla rozwoju elektrowni atomowych oraz dalszego wykorzystywania paliw kopalnych.

Zgodnie z art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. 2012 r., poz. 1059, ze zm.), odnawialne źródło energii jest to źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Do energii wytwarzanej z OZE zalicza się, niezależnie od parametrów technicznych źródła, energię elektryczną lub ciepło pochodzące ze źródeł odnawialnych, w tym w szczególności:

- z elektrowni wiatrowych,
- ze słonecznych kolektorów do produkcji ciepła bądź ogniw fotowoltaicznych,
- ze źródeł geotermalnych,
- z elektrowni wodnych,
- ze źródeł wytwarzających energię z biomasy bądź biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych, jak również biogazu rolniczego, tzn. paliwa gazowego otrzymywanego w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów.

Poniżej przedstawiono potencjalne źródła pozyskania energii odnawialnej na terenie miasta Czeladź.

Wykorzystanie biomasy i biogazu

Wg art. 2 ust. 1 pkt 2) ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach (tekst jednolity Dz.U. 2015 r., poz. 775) *biomasa* to ulegające biodegradacji części produktów, odpady lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów przemysłu, w tym z chowu i hodowli ryb oraz akwakultury, a także ulegająca biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych, w tym z instalacji służących zagospodarowaniu odpadów oraz uzdatniania wody i oczyszczania ścieków. Wszystkie rodzaje biomasy są nośnikami energii chemicznej powstałej w wyniku skumulowania energii słonecznej.

Obecnie w Polsce najbardziej rozpowszechnionym sposobem energetycznego wykorzystania biomasy jest stosowanie procesów współspalania z węglem w dużych kotłach energetycznych. Dzięki takiemu sposobowi utylizacji biomasy udało się dotrzymać przyjętych zobowiązań w zakresie udziału energii wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii w krajowym zużyciu energii. Zebrane doświadczenia wskazują, że najwłaściwszym miejscem energetycznego wykorzystania biomasy powinny być rozproszone źródła skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła, czyli elektrociepłownie małej i średniej mocy. Wynika to z faktu, że biomasa jest paliwem stałym o stosunkowo niskiej wartości opałowej, z czego pośrednio wynika ograniczenie opłacalności transportu tego paliwa na znaczne odległości. Problemy logistyczne związane z zapewnieniem dostaw paliwa dla zakładów energetycznego spalania opalanych wyłącznie biomasą intensywnie wzrastają ze wzrostem mocy zainstalowanej i wydajności zakładu, a co za tym idzie ze wzrostem wielkości wymaganego strumienia paliwa.

Czeladź z racji swojego położenia, wielkości i struktury gospodarowania gruntami nie jest gminą, na której terenie mogą powstawać duże plantacje roślin energetycznych. Na obszarze gminy Czeladź zlokalizowano następujące podmioty posiadające źródła spalające biomasę dla potrzeb wytwarzania ciepła:

- P.W.BILEX z siedzibą w Czeladzi przy ul. Wiejskiej 11, roczna produkcja ciepła wynosi ok. 30 GJ;
- Zannini Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Czeladzi przy ul. Wojkowickiej 60, roczna produkcja ciepła wynosi ok. 14 GJ;
- NZOZ OP-MED z siedzibą w Czeladzi przy ul. Czarnomskiego 4, roczna produkcja ciepła wynosi ok. 7 GJ.

Oprócz bezpośredniego spalania istnieje wiele technologii energetycznego wykorzystania biomasy, w tym jej przeróbka na biokomponenty i biopaliwa ciekłe, np.: bioetanol, biometanol, biobutanol, ester, bioeterdimetylowy, czysty olej roślinny, biowęglowodory ciekłe, bio propan-butan, lub skroplony biometan. Spośród powyższych sposobów wykorzystania biomasy oraz odpadów ulegających biodegradacji można wyróżnić ich przeróbkę na biogaz w procesie fermentacji anaerobowej. Uzyskany biogaz może być spalany w kotle zasilającym lokalny system ciepłowniczy lub po uszlachetnieniu do postaci biometanu rozprowadzany do odbiorców za pośrednictwem sieci gazowej.

Biogaz jest gazem pozyskanym z biomasy, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Wyróż-

niamy biogaz rolniczy, tj. paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów.

Na terenie gminy Czeladź nie występują i nie zakłada się w przyszłości możliwości budowy instalacji zużywającej biogaz na potrzeby produkcji energii elektrycznej i ciepła.

Energia wiatru

Energetyczne wykorzystanie wiatru odbywa się za pomocą turbin wiatrowych, które możemy podzielić na turbiny o poziomej osi obrotu, tzw. HAWT oraz o pionowej osi obrotu, tzw. VAWT. Najbardziej znane konstrukcje mają śmigła obracające się prostopadle do kierunku natarcia wiatru, najczęściej 2 lub 3 łopatkowe (są również z jedną jak i z wieloma łopatkami). Moc obecnie budowanych pojedynczych jednostek wytwórczych osiąga 8 MW. Wg danych URE na koniec września 2013 r. w Polsce eksploatowanych było 795 instalacji wiatrowych o łącznej mocy 3 082 MW. W większości są to duże farmy zlokalizowane w północno-zachodniej części kraju.

Według danych Ośrodka Meteorologii IMGW gmina Czeladź znajduje się w IV strefie energetycznej wiatru, tj. niekorzystnej z punktu widzenia energetycznego wykorzystania wiatru. Strefę tą charakteryzuje:

- energia użyteczna wiatru na wysokości 10 m nad powierzchnią gruntu uzyskiwana z 1m² skrzydeł siłowni w ciągu roku zawiera się w granicach 250-500 kW;
- energia użyteczna wiatru na wysokości 30 m nad powierzchnią gruntu uzyskiwana z 1 m² skrzydeł siłowni w ciągu roku zawiera się w granicach 500-750 kWh.

Na podstawie przedstawionych powyżej informacji można stwierdzić, że gmina Czeladź nie posiada dobrych warunków dla instalowania siłowni wiatrowych. Na terenie gminy nie zinwentaryzowano elektrowni wiatrowych.

Energetyka wodna

Energię wód można podzielić na energię wód śródlądowych oraz energię morską. Moc prądów morskich jest blisko dwa razy większa niż moc możliwa do otrzymania ze spadku wód śródlądowych, jednakże jej wykorzystanie jest bliskie zeru z powodu problemów technicznych. Zdecydowanie najbardziej rozpowszechnioną technologią jest wykorzystanie energii cieków wód śródlądowych, wykorzystujące energię potencjalną i/lub kinetyczną cieków wodnych. Na tej zasadzie działają największe elektrownie świata. Hydroenergia jest zatem najintensywniej wykorzystywanym źródłem spośród wszystkich OZE.

Do głównych cieków wodnych na obszarze gminy Czeladź należy rzeka Brynica. Ze względu na relatywnie płaski teren, możliwości pozyskania energii odnawialnej z cieków wodnych zlokalizowanych na omawianym terenie są niewielkie.

Energia słoneczna

Energia słoneczna jest strumieniem ciepła i światła docierającym na powierzchnię Ziemi. Technologie wykorzystania energii słonecznej znajdują zastosowanie w wytwarzaniu cie-

pła i energii elektrycznej. Ciepło słoneczne bywa najczęściej wykorzystywane do podgrzewania wody i wspomaganie centralnego ogrzewania, chłodzenia i wytwarzania ciepła procesowego. W tym celu wykorzystuje się próżniowe kolektory rurowe lub płaskie kolektory płytowe. Alternatywnym rozwiązaniem jest bezpośrednia przemiana energii słonecznej w energię elektryczną z wykorzystaniem tzw. paneli fotowoltaicznych, których sprawność pod wpływem postępu technicznego uległa znaczącemu podwyższeniu, a koszty produkcji i ceny – znaczącemu zmniejszeniu.

W warunkach polskich najbardziej opłacalnym sposobem wykorzystania energii słonecznej jest wykorzystanie jej do wspomaganie ogrzewania pomieszczeń oraz wytwarzania c.w.u. Krajowe doświadczenia wskazują na możliwość osiągnięcia opłacalności inwestycji polegającej na zabudowie takiej instalacji, szczególnie w przypadku zasilenia jej dotacją z funduszy statutowo-wspomagających działania proekologiczne. Średnia gęstość energii słonecznej w Polsce waha się od 950 do 1250 kWh/m² rocznie. Ilość energii słonecznej docierającej do danego miejsca zależy od szerokości geograficznej oraz od czynników pogodowych. W województwie śląskim średnia gęstość energii słonecznej wynosi ok. 1000 kWh/m².

Na terenie gminy produkcja energii wykorzystującej kolektory słoneczne realizowana jest głównie przez inwestorów indywidualnych oraz instytucje publiczne. Wg zebranych danych instalacje solarne posiadają następujące obiekty:

- Gimnazjum nr 3 im. Polskiej Macierzy Szkolnej z siedzibą przy ul. Lwowskiej 2 – instalacja składająca się z 5 kolektorów słonecznych o mocy zainstalowanej 17 kW, roczna produkcja ciepła wynosi 168 GJ, służy do podgrzewania wody basenowej;
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji – Hala widowiskowo-sportowa zlokalizowana przy ul. Sportowej 2, roczna produkcja ciepła wynosi 72 GJ, kolektory służą do podgrzewania wody;
- Robert BOSCH Sp. z o.o. Oddział Buderus z siedzibą przy ul. Wiejskiej 46 – kolektory słoneczne wykorzystywane są do produkcji energii cieplnej w celach wspomaganie przygotowania c.w.u., roczna produkcja ciepła wynosi 378 GJ;
- Przedsiębiorstwo Obsługi Maszyn Budowlanych „BUMAPOL” Sp. j. - przedsiębiorstwo wykorzystuje instalację solarną do celów przygotowania c.w.u.;
- MZGK: budynek biurowy przy ul. Orzeszkowej 12 – kolektory słoneczne wykorzystywane są do celów przygotowania c.w.u.,
- Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – kolektory słoneczne służą do podgrzewu c.w.u. w budynkach mieszkalnych przy ul.: Kościuszki 18, 17 Lipca 1-3-5 oraz 13, roczna produkcja ciepła dla ww. budynków wynosi 436 GJ.

Na terenie Czeladzi nie zidentyfikowano obiektów, w których wykorzystuje się ogniwa fotowoltaiczne. W latach 2016-2018 planowana jest budowa farm ogniw fotowoltaicznych o mocach 1 MW i 20 MW przez Przedsiębiorstwo Instalacyjno-Montażowe „BEM” Maciej Ścibich.

Art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 199) stanowi, że jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z OZE o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych zwią-

zanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu – w studium ustala się ich rozmieszczenie. Zapisy dotyczące tego typu inwestycji przenosi się do planów miejscowych (zgodnie z art. 15 ust. 3 pkt 3a ww. ustawy).

Energia geotermalna

Źródłem energii geotermalnej jest wewnątrz Ziemi o temperaturze około 5 400°C generujące przepływ ciepła w kierunku powierzchni, jest również tarcie wewnętrzne wywołane siłami pływowymi i zmianami w prędkości obrotu Ziemi. Energia geotermiczna wykorzystywana jest najczęściej w formie ciepła wydobytych na powierzchnię wód geotermalnych.

Wody geotermalne wykorzystywane są w instalacjach grzewczych oraz w balneologii i rekreacji. W celu wydobywania wód geotermalnych na powierzchnię wykonuje się odwierty do głębokości zalegania tych wód. W pewnej odległości od otworu czerpalnego wykonuje się drugi otwór, którym wodę geotermalną po odebraniu od niej ciepła, włącza się z powrotem do złoża. Wody geotermiczne są mocno zasolone, co jest powodem trudnych warunków pracy wymienników ciepła i innych elementów armatury instalacji geotermicznych. Oprócz temperatury i potencjalnej wydajności i objętości złoża, ważnym czynnikiem warunkującym efektywność ekonomiczną pozyskania ciepła geotermalnego jest głębokość zalegania wód geotermalnych oraz stabilność wydajności w czasie. Ponieważ rzetelna ocena efektywności konkretnej inwestycji geotermalnej wymaga uwzględnienia wszystkich wymienionych czynników, winny być one w każdym przypadku rozpoznane i dogłębnie przeanalizowane.

Możliwość wykorzystania ciepła wód gruntowych lub gruntu stwarza również tzw. geotermia płytka, oparta na wykorzystaniu pomp ciepła, tj. cieplnych maszyn roboczych wymuszających przepływ ciepła z obszaru o niższej temperaturze (otoczenie) do obszaru o temperaturze wyższej. Proces taki przebiega wbrew naturalnemu kierunkowi przepływu ciepła i zachodzi dzięki dostarczonej z zewnątrz energii mechanicznej (w pompach ciepła sprężarkowych) lub energii cieplnej (w pompach absorpcyjnych i adsorpcyjnych). Pompa ciepła zastosowana do ogrzewania pomieszczeń "wypompowuje" ciepło z otoczenia o niskiej temperaturze (z gruntu lub powietrza na zewnątrz budynku) i po podniesieniu temperatury czynnika roboczego oddaje ciepło do ogrzewanego pomieszczenia. Proces ten jest efektywny energetycznie. Do scharakteryzowania pompy ciepła nie używa się pojęcia sprawności lecz współczynnika wydajności pompy ciepła, tzw. COP, który jest stosunkiem oddanej mocy grzewczej do wkładu energii elektrycznej lub gazu dla określonego źródła i temperatury przy wylocie. Współczynnik ten może przyjmować wartości od ok. 3 do kilkunastu, co oznacza dużą oszczędność energii elektrycznej w porównaniu ze zwykłym grzejnikiem elektrycznym.

Na terenie gminy Czeladź zlokalizowano następujące podmioty posiadające pompy ciepła:

- Przedsiębiorstwo Obsługi Maszyn Budowlanych „Bumapol” Sp.j. wykorzystuje pompę ciepła w celu klimatyzacji pomieszczeń;
- Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego (CTBS) wykorzystuje pompy ciepła w celach przygotowania c.w.u. w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych przy ul. Grodzieckiej 41-43, roczna produkcja ciepła wynosi 306 GJ;
- Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu Oddział w Czeladzi Centralny Zakład Odwadniania Kopalń wykorzystuje pompy ciepła do ogrzewania biurowca. Zakład jest zobowiązany do wypompowywania wody kopalnianej w celu zabezpieczenia czynnych kopalń przed zagrożeniem wodnym. Instalacja z pompą

ciepła wykorzystuje ciepło zawarte w ujmowanej wodzie i produkuje energię ciepłą na poziomie ~393 GJ rocznie.

6. Bazowa inwentaryzacja końcowego zużycia energii oraz emisji

6.1. Metodologia i podstawowe założenia

Inwentaryzacja zużycia energii oraz wyliczenia towarzyszącej jej emisji przeprowadzone zostały dla roku bazowego 2013, dla którego możliwe było zgromadzenie obszernych i wiarygodnych danych dla wszystkich grup odbiorców oraz dystrybutorów energii. Przeprowadzenie inwentaryzacji dla wcześniejszego okresu, z racji braku możliwości pozyskania kompleksowych danych, mogłoby negatywnie skutkować na wiarygodność oraz rzetelność niniejszego opracowania.

6.1.1. Źródła danych uwzględnione w inwentaryzacji bazowej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej sporządzony został na bazie informacji i uzgodnień pozyskanych od przedsiębiorstw energetycznych i jednostek gminy oraz na podstawie przeprowadzonej akcji ankietowej.

Instytucje oraz podmioty objęte korespondencją i akcją ankietową na potrzeby niniejszego opracowania:

- Wydziały Urzędu Miasta Czeladź,
- Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,
- instytucje szczebla wojewódzkiego i powiatowego
- przedsiębiorstwa ciepłownicze, gazownicze oraz elektroenergetyczne
(TAURON Ciepło Sp. z o.o., U&R CALOR Sp z o.o., SCE Jaworzni III Sp. z o.o., EC Będzin S.A., PSG Sp. z o.o., PGNiG S.A., TAURON Dystrybucja S.A. o/Zabrze, TAURON Dystrybucja S.A. o/Gliwice)
- gminne obiekty użyteczności publicznej
(ok. 30 obiektów w bazie),
- spółdzielnie mieszkaniowe i inni administratorzy budynków
(ok. 500 budynków w bazie),
- zakłady przemysłowe i usługowe
(ok. 70 obiektów w bazie),
- przedsiębiorstwa transportowe funkcjonujące na terenie gminy
(KZK GOP, Tramwaje Śląskie),
- właściciele budynków indywidualnych.

Szczegółowe zestawienie podmiotów i obiektów, które uczestniczyły w tworzeniu PGN, znaleźć można w bazie danych zawierającej zestawienie danych według pozyskanej korespondencji i ankiet, co stanowi z jednej strony podstawę analiz inwentaryzacyjnych, z drugiej materiał potwierdzający akces zainteresowanych do uczestnictwa w realizacji PGN.

Zgodnie z poradnikiem SEAP „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)?” oraz wytycznymi konkursu NFOSiGW zastosowany został podział na sektory:

- Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł (użytkowanie energii);
- Transport;
- Inne źródła emisji – gospodarka odpadowa i wodnościekowa.

Obliczenia zużycia energii oraz emisji zanieczyszczeń oparte zostały o zasady jak w ww. poradniku oraz „Wskazówki dla wojewódzkich inwentaryzacji emisji na potrzeby ocen bieżących i programów ochrony powietrza” (Ministerstwo Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska). Bilans został opracowany dla roku standardowego (3 625 stopniocdni). Analizy zapotrzebowania ciepła zostały oparte na informacjach zawartych w ankietach pozyskanych od administratorów obiektów, a w przypadkach gdy ankiety nie zawierały wszystkich niezbędnych danych lub gdy ankiety nie wpłynęły, wielkości niezbędne do wykonania bilansu zostały oszacowane.

W przypadku budynków indywidualnych (jednorodzinnych i wielorodzinnych stanowiących własność osób fizycznych) dla wykonania bilansu cieplnego wykorzystano informacje o ilości mieszkańców oraz powierzchni budynków. Na podstawie ankiet wypełnionych przez mieszkańców, stanowiących reprezentatywną grupę, wykonana została analiza statystyczna wyników, będąca podstawą do określenia dla miasta zagregowanych wskaźników ilościowych, opisujących sposób ogrzewania budynków oraz przedsięwzięcia termomodernizacyjne planowane w latach 2015-2020.

6.1.2. Przyjęte zasady opracowania inwentaryzacji

Inwentaryzacja bazowej emisji jest procesem gromadzenia właściwych danych, a następnie wprowadzania ich do narzędzia inwentaryzacji w formie modelu obliczeniowego.

Podejście analityczne jest istotnym kryterium, ponieważ modele z wykorzystaniem podejścia *Top-down* i *Bottom-up*, w wypadku rozwiązywania tego samego problemu, mogą dać zupełnie odmienne wyniki. Analiza z wykorzystaniem podejścia (*Bottom-up*) „z dołu do góry” zwykle określana jest jako podejście inżynierskie do zagadnienia. Natomiast podejście *Top-down* „od góry do dołu” określane jest jako podejście ekonomiczne.

Do celów niniejszego opracowania wykorzystane zostały oba podejścia analityczne, różniąc ich zastosowanie w zależności od możliwych do uzyskania informacji.

Generalnie przyjęto zasadę pozyskiwania danych na drodze ankietyzacji (*Bottom-up*) a sformułowane na tej podstawie wyniki w celu weryfikacji skonfrontowano z dostępnymi danymi zagregowanymi od przedsiębiorstw energetycznych (*Top-down*). Tak więc ostateczny bilans obejmujący wszystkie sektory gospodarki oraz wszystkich konsumentów i dostawców energii został sporządzony z zastosowaniem obu metod opisanych powyżej.

W celu uniknięcia podwójnego liczenia emisji całość obliczeń wykonana została w jednym modelu co zapobiega ewentualnemu dublowaniu się obiektów, które zostały przyporządkowane do punktów adresowych (rekordów). Zakwalifikowane do poszczególnych grup obiekty zweryfikowano pod kątem powtórzeń. W wypadku zastosowania danych zagregowanych wykonano dodatkowe analizy weryfikujące w celu eliminacji ewentualnych powtórzeń.

6.1.3. Wskaźniki emisji CO₂

W celu analizy emisji dwutlenku węgla CO₂ w roku bazowym posłużono się wskaźnikami wyszczególnionymi w poniższej tabeli.

Tabela 6-21. Przyjęte wskaźniki emisji CO₂

Rodzaj nośnika energii	Jednostka	Wskaźnik emisji CO ₂	Źródło
Energia elektryczna	kg/MWh	812	Wg referencyjnego wskaźnika jedn.emisyjności CO ₂ przy produkcji energii elektrycznej do wyznaczania poziomu bazowego dla projektów JI realizowanych w Polsce, KOBIZE 2013 oraz Tauron Dystrybucja S.A. – dla 2013 r.
		591	Wskaźnik po uwzględnieniu projektów budowy farm fotowoltaicznych na terenie miasta Czeladź – dla 2020 r.
Ciepło sieciowe	kg/MWh	408	Wg danych przedsiębiorstw energetycznych prosperujących na terenie miasta Czeladź (Tauron Ciepło Sp. z o.o. i U&R CALOR Sp. z o.o.) – dla 2013 r.
		398	Wskaźnik po połączeniu magistrali ciepłowniczych zlokalizowanych na terenie miasta Czeladzi (Tauron Ciepło Sp. z o.o.) – dla 2020 r.
Gaz ziemny wysokometanowy	kg/MWh	210	Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO ₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Upewnieniami do Emisji za rok 2014, KOBIZE 2013
Węgiel kamienny	kg/MWh	334	Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO ₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Upewnieniami do Emisji za rok 2014, KOBIZE 2013,
Olej opałowy	kg/MWh	264	Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO ₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Upewnieniami do Emisji za rok 2014, KOBIZE 2013
Gaz ciekły	kg/MWh	224	Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO ₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Upewnieniami do Emisji za rok 2014, KOBIZE 2013
Benzyna silnikowa	kg/MWh	247	Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO ₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Upewnieniami do Emisji za rok 2014, KOBIZE 2013
Olej napędowy	kg/MWh	264	Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO ₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Upewnieniami do Emisji za rok 2014, KOBIZE 2013
LPG	kg/MWh	225	Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO ₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Upewnieniami do Emisji za rok 2014, KOBIZE 2013

Biomasę wykorzystywaną na terenie Czeladzi traktuje się jako odnawialne źródło energii, którego wykorzystanie nie wpływa na emisję CO₂ do atmosfery – przy założeniu, że drewno pochodzi z lasów zarządzanych w zrównoważony sposób (średni przyrost lasu jest równy lub wyższy niż pozyskanie drewna) – zgodnie z poradnikiem SEAP „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)”.

6.1.4. Wskaźniki emisji pozostałych zanieczyszczeń

Emisja dotycząca SO₂, NO_x, CO i pyłu została wyliczona dla sektora: Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł na podstawie poniższych wskaźników. Dla sektora: Transport, z uwagi na szacunkowy charakter obliczeń nie wyliczono wielkości emisji poza CO₂.

Tabela 6-22 Przyjęte wskaźniki pozostałych emisji

Rodzaj nośnika energii	Jednostka	SO ₂	NO _x	CO	B(a)P	Pył	Źródło
Ciepło sieciowe	kg/MWh	0,9	0,252	0,072	0	0,036	TAURON Ciepło Sp. z o.o.
Gaz ziemny	kg/MWh	0,0036	0,216	0,144	0	0,0018	Wskaźniki dla wojewódzkich inwentaryzacji emisji na potrzeby ocen bieżących i programów ochrony powietrza MŚ 2003 i analizy własnej
Węgiel kamienny	kg/MWh	2,34	0,558	20,52	0,000972	0,576	
Olej opałowy	kg/MWh	0,27	0,342	0,18	0,000036	0,0108	
Gaz ciekły	kg/MWh	0,0036	0,216	0,162	0	0,0018	
Biomasa	kg/MWh	0,0396	0,306	29,16	0,0009	0,25	

6.2. Wyniki bazowej inwentaryzacji 2013

Zużycie energii oraz emisja do atmosfery CO₂ w Czeladzi, w roku bazowym 2013, przedstawione zostały w poniższej tabeli.

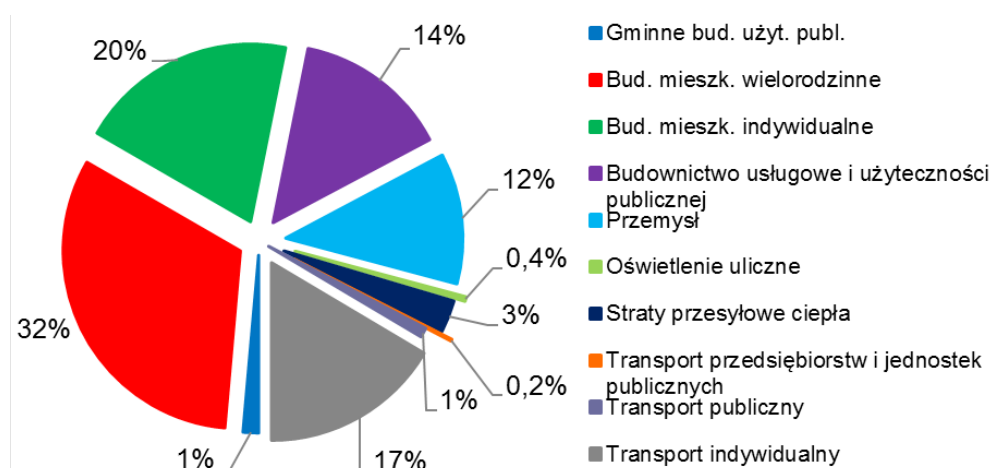
Tabela 6-23. Zużycie energii oraz emisja CO₂ w Czeladzi w 2013 r.

Nośnik / paliwo	Końcowe zużycie energii [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]
Energia elektryczna	79227	64331
Ciepło sieciowe	89210	36368
Gaz ziemny	74166	15575
Węgiel kamienny	100546	33582
OZE	8618	0
Olej opałowy	12973	3425
Gaz płynny	913	205
Paliwa w transporcie	77368	19712
RAZEM	443021	173199

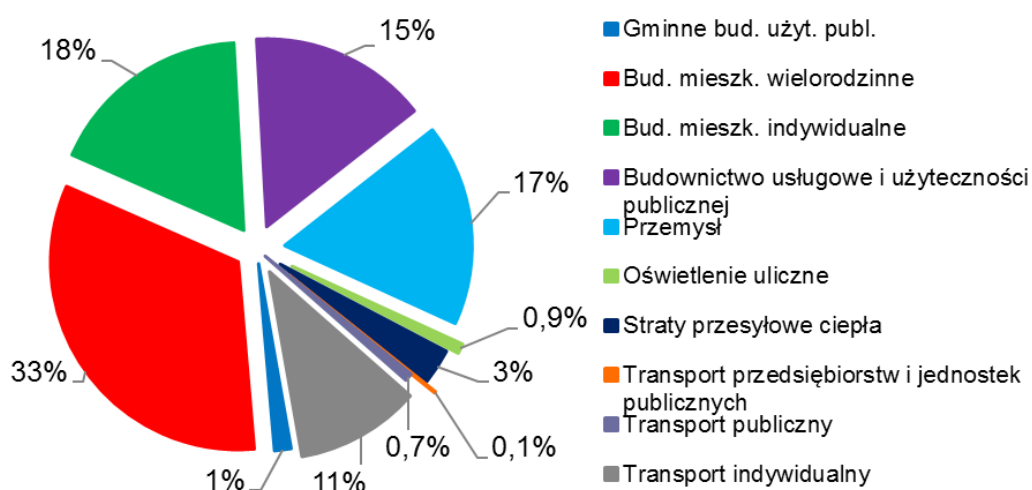
Ogółem zużycie energii na terenie miasta wyniosło 443 GWh, czemu towarzyszyła emisja do atmosfery 173 199 Mg CO₂.

Procentowe udziały poszczególnych sektorów w zużyciu energii oraz emisji zobrazowane zostały na poniższych wykresach.

Wykres 6-3. Struktura zużycia energii

Wykres 6-4. Struktura emisji CO₂

Zgodnie z wynikami inwentaryzacji przedstawionymi powyżej sektor budynki, wyposażenie/urządzenia, przemysł odpowiada za ok. 83% zużycia energii na terenie miasta, generując przy tym przeszło 88% emisji CO₂ do atmosfery.

6.2.1. Budynki wyposażenie/urządzenia i przemysł

Struktura zużycia energii końcowej oraz emisja dwutlenku węgla w ww. sektorze na terenie Czeladzi w roku bazowym 2013 przedstawiała się jak w poniższej tabeli.

Tabela 6-24. Zużycie energii oraz emisja CO₂ w sektorze: Budynki wyposażenie/urządzenia i przemysł w 2013 r.

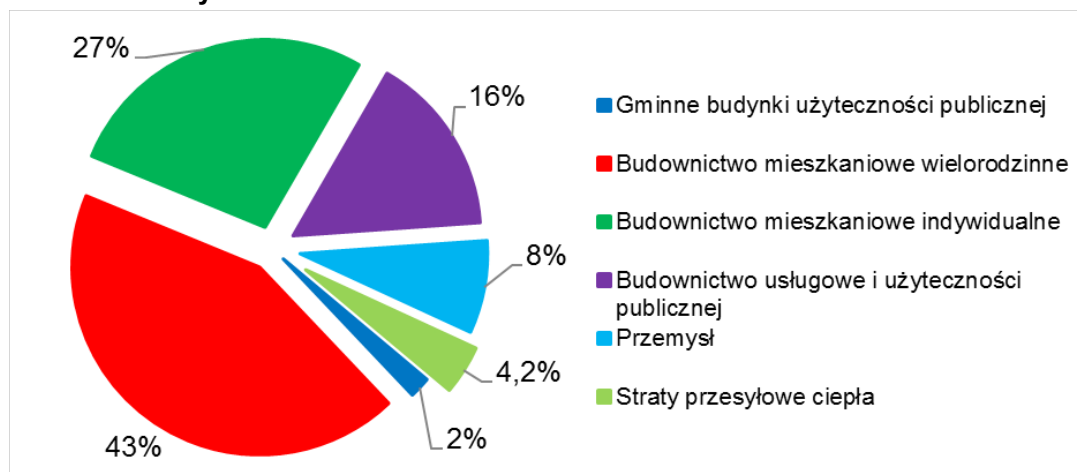
Nośnik / paliwo	Końcowe zużycie energii [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]
Energia elektryczna	78961	64116
Ciepło sieciowe	89210	36368
Gaz ziemny	74166	15575
Węgiel kamienny	100546	33582

OZE	8618	0
Olej opałowy	12973	3425
Gaz płynny	912	205
RAZEM	365386	153271

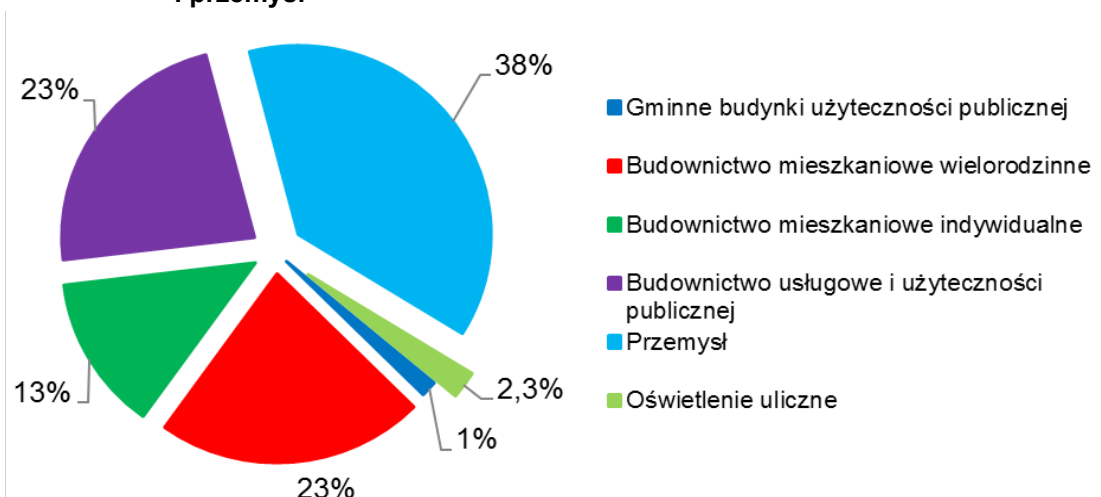
Ogółem zużycie energii w tym sektorze wyniosło 365,4 GWh, czemu towarzyszyła emisja do atmosfery 153 271 Mg CO₂.

Na poniższych wykresach przedstawiona została struktura zużycia energii cieplej i elektrycznej w 2013 r. w poszczególnych podsektorach przedmiotowego sektora.

Wykres 6-5. Struktura zużycia energii cieplnej w sektorze: Budynki wyposażenie/urządzenia i przemysł

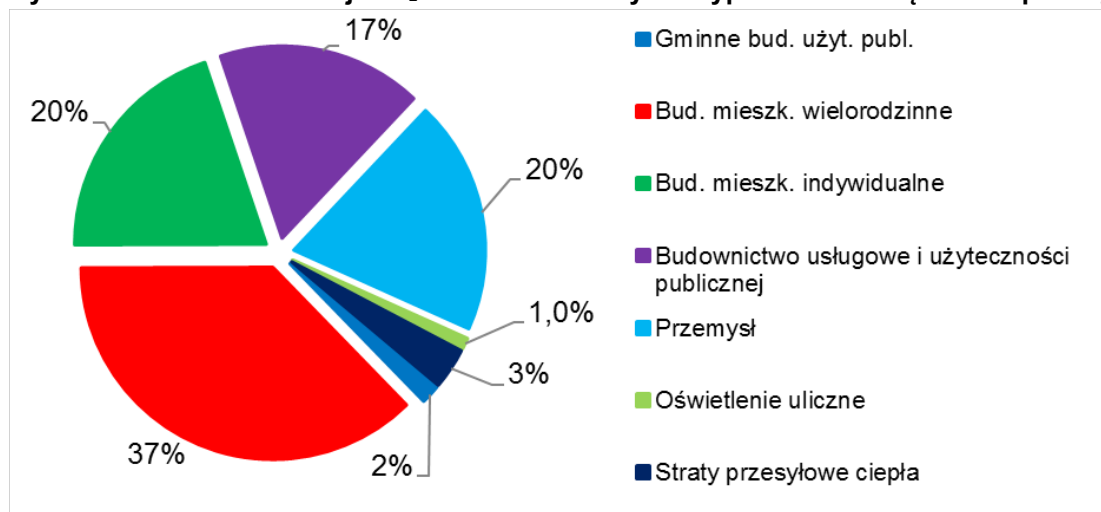

Wykres 6-6. Struktura zużycia energii elektrycznej w sektorze: Budynki wyposażenie/urządzenia i przemysł

Na kolejnym wykresie przedstawiono udziały procentowe poszczególnych grup obiektów w łącznej emisji CO₂ w sektorze.

Wykres 6-7. Struktura emisji CO₂ w sektorze: Budynki wyposażenie/urządzenia i przemysł

Zarówno w zużyciu energii, jak i w emisji dwutlenku węgla, dominuje podsektor budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego.

Gminne budynki użyteczności publicznej

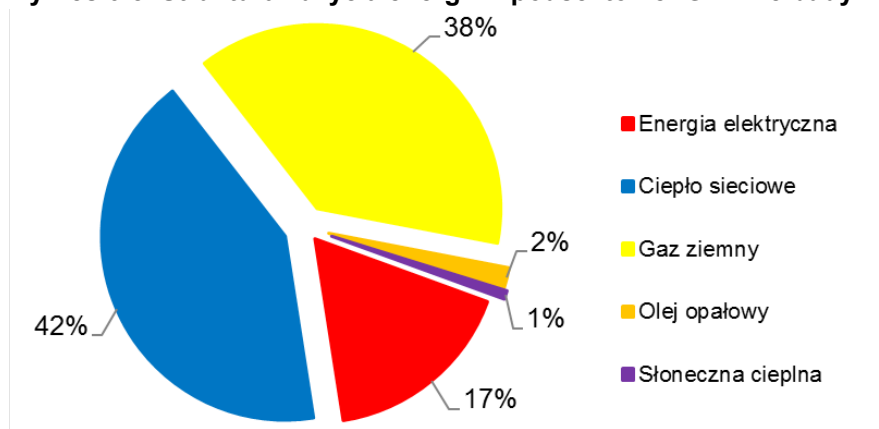
Na podsektor ten składa się grupa zawierająca gminne budynki i obiekty użyteczności publicznej (edukacja, rekreacja, sport itp.), w tym siedziba Urzędu Miasta. Wg przeprowadzonej inwentaryzacji w roku 2013 ww. podsektor odpowiadał za zużycie energii równej 6,2 GWh oraz emisję CO₂ na poziomie 2 458 Mg.

Tabela 6-25. Zużycie energii oraz emisja CO₂ w podsektorze: Gminne budynki użyteczności publicznej

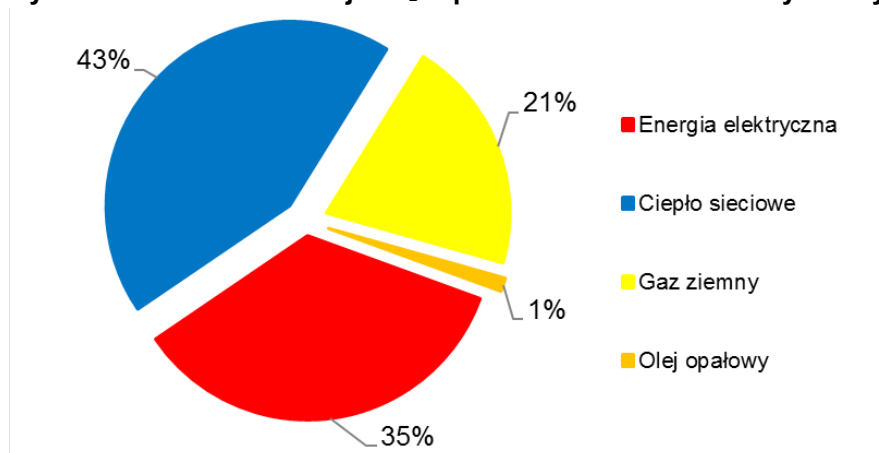
Nośnik / paliwo	Końcowe zużycie energii [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]
Energia elektryczna	1058	859
Ciepło sieciowe	2614	1066
Gaz ziemny	2401	504
Węgiel kamienny	0	0
OZE	47	0
Olej opałowy	111	29
Gaz płynny	0	0
RAZEM	6231	2458

Na poniższych wykresach zobrazona została struktura zużycia energii oraz emisja CO₂ w omawianym sektorze.

Wykres 6-8. Struktura zużycia energii w podsektorze: Gminne budynki użyteczności publicznej

Wykres 6-9. Struktura emisji CO₂ w podsektorze: Gminne budynki użyteczności publicznej

Jak widać z wykresów potrzeby ciepłne w podsektorze zaspokajane są głównie poprzez ciepło sieciowe (42%) oraz gaz ziemny (38%). W przypadku emisji CO₂ dominuje ciepło sieciowe (43%) i energia elektryczna (35%).

Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne

Na podsektor budynków mieszkalnych wielorodzinnych składa się zasób zarówno gminny, jak i zarządzany przez prywatnych administratorów. Na drodze ankietyzacji zinwentaryzowani zostali następujący zarządcy:

- SM Saturn,
- ADM ZN Sp. z o.o.,
- Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego,
- Zakład Budynków Komunalnych,
- GSM Skarbek,
- SRK S.A.,
- Czeladzka Spółdzielnia Mieszkaniowa,

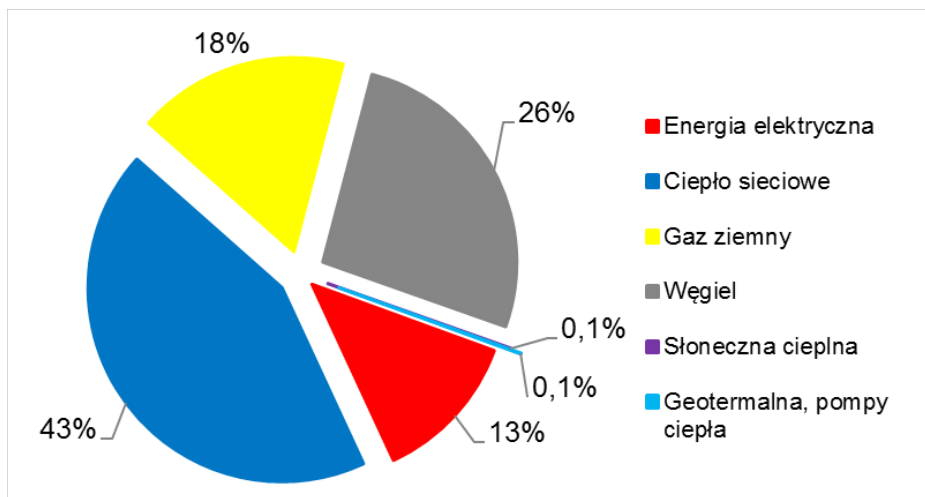
których własnością są 503 budynki mieszkalne wielorodzinne o łącznej powierzchni mieszkań ok. 540 tys. m²; z czego zasób gminy stanowią 187 budynki o powierzchni mieszkań 112 tys. m².

Tabela 6-26. Struktura zużycia energii i emisji CO₂ w podsektorze: Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne

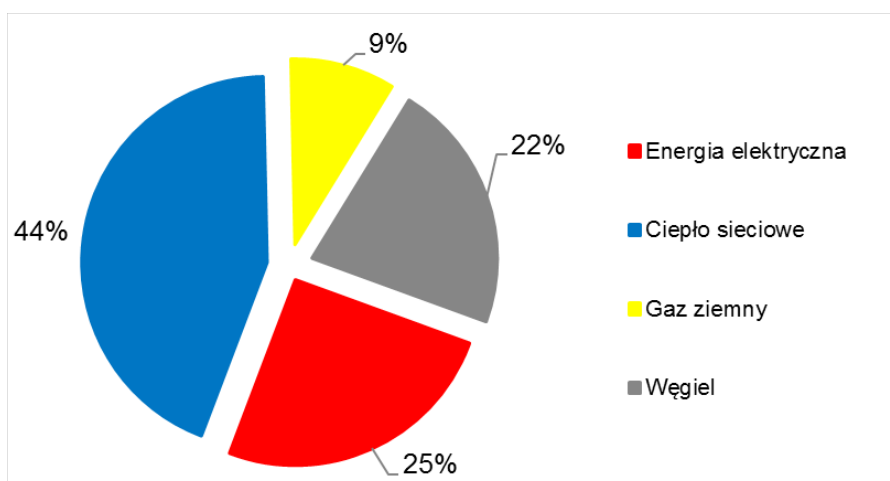
Nośnik / paliwo	Końcowe zużycie energii [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]
Energia elektryczna	17726	14393
Ciepło sieciowe	61415	25037
Gaz ziemny	24813	5211
Węgiel kamienny	37203	12426
OZE	215	0
Olej opałowy	0	0
Gaz płynny	0	0
RAZEM	141372	57067

Na terenie miasta w analizowanym sektorze zużyto łącznie ok. 141 GWh energii, co wiązało się emisją dwutlenku węgla na poziomie 57 067 Mg. Na poniższych wykresach przedstawiona została struktura emisji oraz zużycia energii w podziale na nośniki energii.

Wykres 6-10. Struktura zużycia energii w podsektorze: Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne

Wykres 6-11. Struktura emisji CO₂ w podsektorze: Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne

Do celów grzewczych najchętniej wykorzystywane jest ciepło sieciowe (43%) i węgiel (26%). W strukturze emisji CO₂ dominuje ciepło sieciowe (44%) oraz energia elektryczna (25%).

Budownictwo mieszkaniowe indywidualne

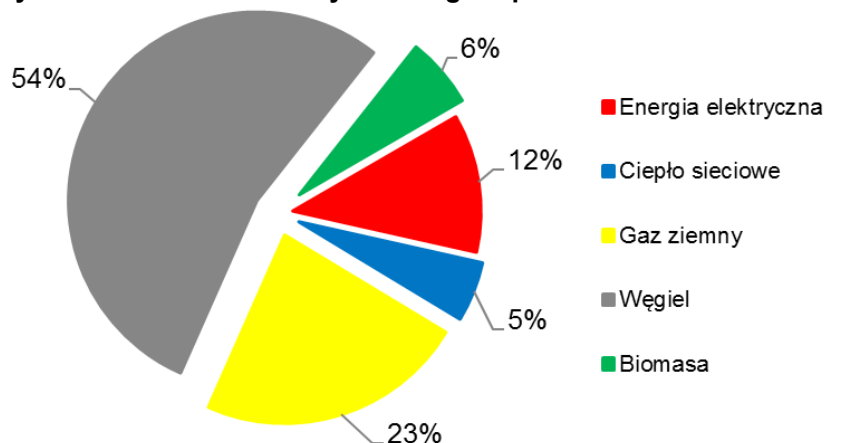
Do podsektora budynków mieszkalnych indywidualnych na terenie miasta Czeladź zaliczonych zostało ponad 3,5 tys. obiektów o łącznej powierzchni ogrzewanej 293 tys. m². Sektor ten odpowiada za zużycie 88 GWh energii końcowej oraz emisję CO₂ 30 413 Mg.

Tabela 6-27. Struktura zużycia energii i emisji CO₂ w podsektorze: Budownictwo mieszkaniowe indywidualne

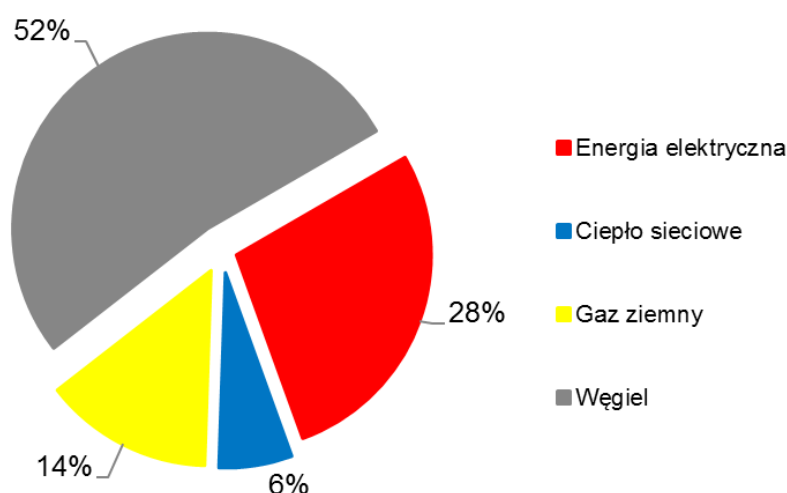
Nośnik / paliwo	Końcowe zużycie energii [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]
Energia elektryczna	10433	8471
Ciepło sieciowe	4528	1846
Gaz ziemny	20279	4259
Węgiel kamienny	47418	15837
OZE	5306	0
Olej opałowy	0	0
Gaz płynny	0	0
RAZEM	87964	30413

Na poniższych wykresach przedstawiona została struktura zużycia energii oraz emisja w podziale na wykorzystywane nośniki w tym sektorze.

Wykres 6-12. Struktura zużycia energii w podsektorze Budownictwo mieszkaniowe indywidualne

Wykres 6-13. Struktura emisji CO₂ w podsektorze: Budownictwo mieszkaniowe indywidualne

Analizując powyższe wykresy zauważyć można, iż zarówno w zużyciu energii, jak i emisji dwutlenku węgla zdecydowanie przeważa węgiel, odpowiednio 54% i 52%. W zużyciu energii wysoki udział ma także gaz ziemny (23%). Wykorzystanie biomasy natomiast kształtuje się na poziomie 6%.

Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej

Do podsektora zaliczone zostały obiekty i budynki usług komercyjnych prosperujących na terenie miasta oraz obiekty użyteczności publicznej niebędące w gestii gminy, jak np. zakłady opieki zdrowotnej, szpital itp. W budynkach z tej grupy w roku 2013 zużyto łącznie niemal 62,4 GWh energii oraz wyemitowano do atmosfery 26,5 tys. Mg CO₂.

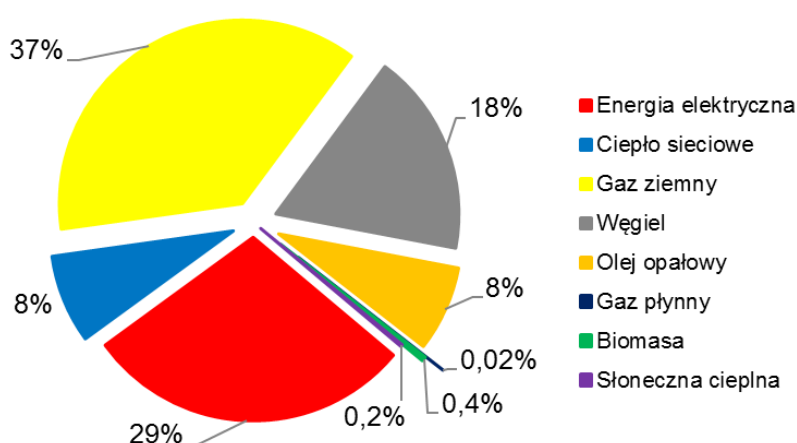
Tabela 6-28. Struktura zużycia energii i emisji CO₂ w podsektorze: Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej

Nośnik / paliwo	Końcowe zużycie energii [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]
Energia elektryczna	18011	14625
Ciepło sieciowe	4860	1981

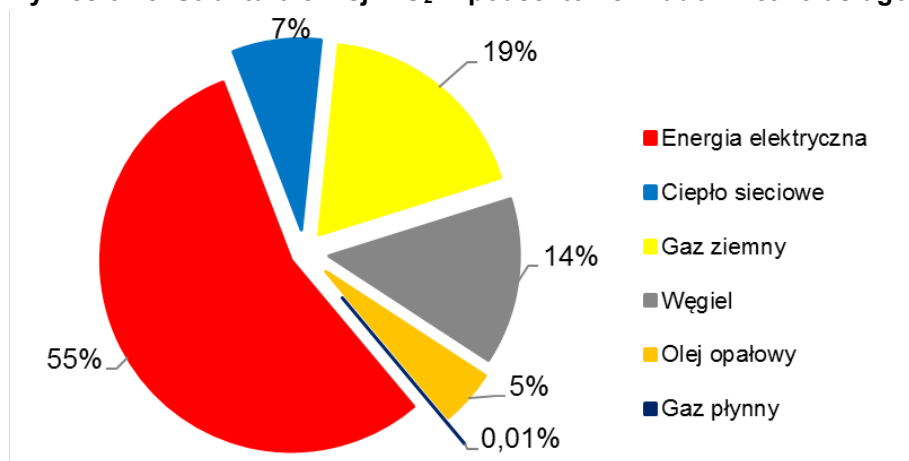
Gaz ziemny	23321	4897
Węgiel kamienny	11117	3713
OZE	365	0
Olej opałowy	4692	1239
Gaz płynny	11	3
RAZEM	62377	26458

Poniżej na wykresach przedstawiona została struktura procentowa zużycia energii i emisji CO₂ w podsektorze wg poszczególnych rodzajów energii w roku bazowym 2013.

Wykres 6-14. Struktura zużycia energii w podsektorze: Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej

Wykres 6-15. Struktura emisji CO₂ w podsektorze: Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej

Jak wynika z powyższego, w podsektorze obiektów usługowych i użyteczności publicznej w strukturze zużycia energii przeważa gaz ziemny (37%), następnie energia elektryczna (29%) oraz węgiel (18%). W przypadku emisji CO₂ zdecydowanie dominuje energia elektryczna, która odpowiada za ok. 55% całkowitej emisji w tym podsektorze, kolejnym nośnikiem energii o znaczącym udziale w omawianej strukturze jest gaz ziemny (19%).

Budynki i obiekty przemysłowe

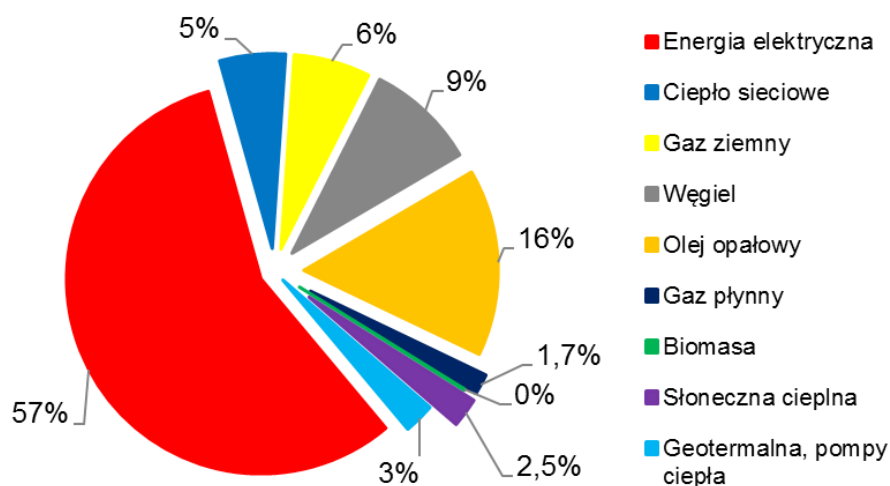
Podsektor budynków i obiektów przemysłowych odpowiada za zbliżone zużycie energii końcowej jak w podsektorze budynków usługowych i użyteczności publicznej. W roku bazowym 2013 w Czeladzi w przemyśle zużyto ok. 52,7 GWh energii końcowej, co wiązało się z wygenerowaniem 30 tys. Mg CO₂.

Tabela 6-29. Zestawienie zużycia energii i emisji w podsektorze: Budynki i obiekty przemysłowe w 2013 r.

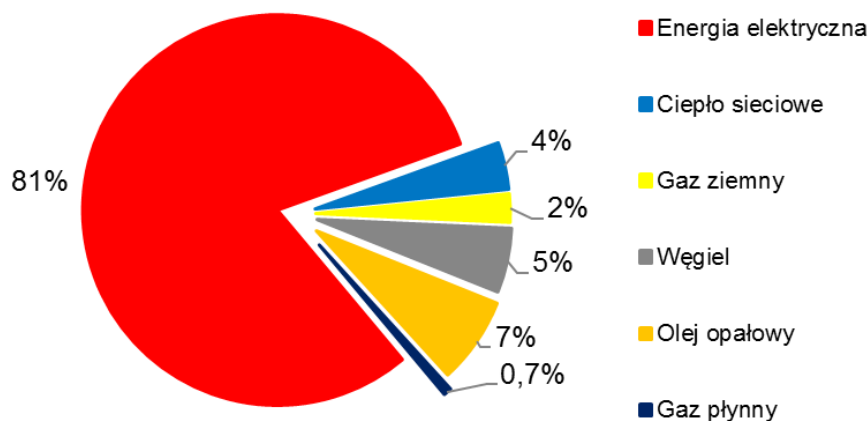
Nośnik / paliwo	Końcowe zużycie energii [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]
Energia elektryczna	29897	24277
Ciepło sieciowe	2876	1172
Gaz ziemny	3352	704
Węgiel kamienny	4807	1606
OZE	2686	0
Olej opałowy	8170	2157
Gaz płynny	902	203
RAZEM	52690	30118

Struktura zużycia energii końcowej oraz emisja CO₂ w 2013 r. przedstawione zostały procentowo w formie wykresów kołowych poniżej.

Wykres 6-16. Struktura zużycia energii w podsektorze: Budynki i obiekty przemysłowe

Wykres 6-17. Struktura emisji CO₂ w podsektorze: Budynek i obiekty przemysłowe

Zdecydowanie największe zużycie energii występuje w przypadku energii elektrycznej, odpowiadającej za ponad połowę całkowitego zużycia energii w omawianym podsektorze (57%), powodując tym samym największą emisję (81%). W zużyciu energii znaczący udział ma także olej opałowy (16%) oraz węgiel (10%), co przekłada się odpowiednio na emisję dwutlenku węgla rzędu 7% i 5%.

Oświetlenie uliczne

Na oświetlenie uliczne w Czeladzi składa się 3 159 opraw, z czego 1 516 znajduje się w majątku miasta, pozostałe natomiast należą do TAURON Dystrybucja S.A. Łączna moc źródeł światła wynosi prawie 0,6 MW. W roku bazowym 2013 na potrzeby oświetlenia ulicznego wykorzystano 1 836 MWh energii elektrycznej, co spowodowało emisję CO₂ na poziomie 1 491 Mg.

6.2.2. Transport

Układ komunikacyjny miasta oparty jest na drogach krajowych, wojewódzkich oraz gminnych. W granicach administracyjnych Czeladzi nie zlokalizowano dróg wojewódzkich. Sumaryczna długość ww. dróg wynosi ok. 89,7 km:

- drogi krajowe – 4,2 km,
- drogi powiatowe – 22 km,
- drogi gminne – 63,5 km.

Transport podzielony został na podsektory transportu publicznego, indywidualnego oraz przedsiębiorstw i jednostek publicznych.

Transport publiczny

Na terenie miasta organizacją transportu publicznego zajmuje się Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, natomiast usługi w zakresie przewozu pasażerskiego świadczą:

- PKM Katowice,
- PKM Sosnowiec,
- PKM Świerklaniec,
- Tramwaje Śląskie S.A.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z KZK GOP łącznie w granicach miasta tabor ww. przedsiębiorstw wykonał niemal 1,3 mln wozokilometrów, co wiązało się ze zużyciem oleju napędowego rzędu 356 tys. litrów oraz 266 tys. KWh energii elektrycznej.

Transport indywidualny

Zużycie energii i związana z tym emisja wynikająca z ruchu pojazdów silnikowych zostały oszacowane na podstawie pomiarów sporządzonych przez GDDKiA w przekroju drogi krajowej Nr 94 (główna droga przelotowa przez Czeladź). Przyjęto wg średnich krajowych, że odpowiednio 50% natężenia ruchu przenosi się z sieci drogowej wyższej kategorii na niższą (przez analogię w układzie kategorii dróg: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne).

Liczba pojazdów na drogach jw., przyjęta jako udział ruchu z dróg wyższej kategorii, pozwala w sytuacji braku szczegółowych pomiarów natężenia ruchu na drogach gminnych na wyznaczenie zużycia energii w transporcie na terenie gminy w sposób szacunkowy, z wykorzystaniem informacji o łącznej długości dróg w poszczególnych kategoriach, co pozwala ująć ten sektor w sumarycznym bilansie zużycia energii i emisji gminy.

Dysponując danymi jw., całkowita ilość wozokilometrów w tym podsektorze oszacowana została na poziomie ok. 92 mln. Umożliwiło to z kolei, przy założeniu odpowiednich wskaźników i struktury zużycia paliw oraz wskaźników emisji CO₂, na wyliczenie zużycia energii w paliwie, jak i wielkości emisji CO₂ do atmosfery, związanych z transportem indywidualnym.

Transport przedsiębiorstw i jednostek publicznych

Do powyższego podsektora transportu dane, na drodze ankietyzacji, pozyskane zostały od Zakładu Inżynierii Komunalnej oraz Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. Oddział w Czeladzi „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń”. Łącznie w tym podsektorze zużyto 10 tys. litrów benzyny i 65,5 tys. litrów oleju napędowego.

Zużycie energii i emisja CO₂ w transporcie

W Czeladzi, w 2013 r., na potrzeby transportu zużyto niemal 78 GWh energii w stosowanych paliwach, co wiązało się z wygenerowaniem emisji CO₂ rzędu 19 928 Mg.

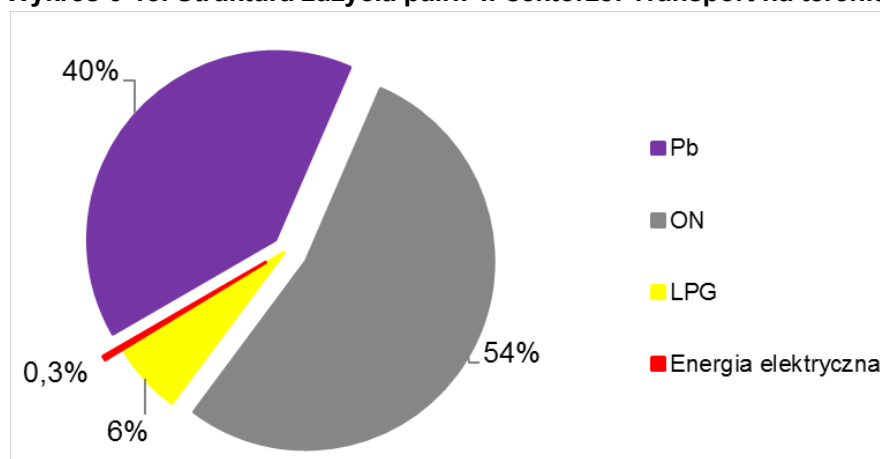
Poniżej w tabeli zestawione zostało zużycie energii w podziale na podsektory oraz wykorzystywane paliwa w roku bazowym 2013.

Tabela 6-30. Zużycie energii i emisja CO₂ w sektorze: Transport w 2013 r. w Czeladzi

Wyszczególnienie	Końcowe zużycie energii							
	Energia elektryczna		Paliwa kopalne					
			Pb		ON		LPG	
	MWh/rok	Mg CO ₂	MWh/rok	Mg CO ₂	MWh/rok	Mg CO ₂	MWh/rok	Mg CO ₂
Transport przedsiębiorstw i jednostek publicznych	0	0	97	24	654	173	0	0
Transport publiczny	266	216	0	0	3554	937	0	0
Transport indywidualny	0	0	30839	7617	37468	9891	4756	1069
RAZEM	266	216	30936	7641	41676	11002	4756	1069

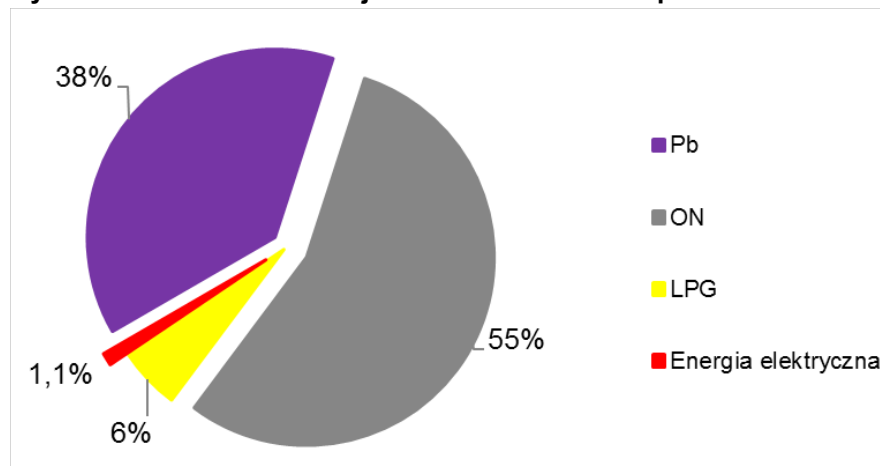
Struktura procentowa powyższego przedstawiona została na poniższych wykresach.

Wykres 6-18. Struktura zużycia paliw w sektorze: Transport na terenie miasta Czeladź

Jak wynika z wykresu największe zużycie energii pochodzi przy wykorzystaniu oleju napędowego (54%), następnie benzyny (40%).

Wykres 6-19. Struktura emisji CO₂ w sektorze Transport na terenie miasta Czeladź

W przypadku emisji CO₂, struktura kształtuje się niemal identycznie, jak w zużyciu energii. Olej napędowy odpowiada za zdecydowanie największą emisję (55%), następnie benzyna (38%) oraz LPG (6%).

Analizując zużycie paliw oraz emisję dwutlenku węgla w podziale na podsektory, zdecydowanie dominuje transport indywidualny (94%).

6.2.3. Gospodarka odpadami i wodno-ściekowa

Na terenie miasta nie ma zlokalizowanych składowisk i instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady komunalne z terenu miasta mogą odbierać przedsiębiorcy posiadający wpis do Rejestru Działalności Regulowanej.

Zmieszane odpady komunalne z terenu Czeladzi są kierowane do ALBA Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.; Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych Lipówka II w Dąbrowie Górniczej, ul. Główna 144A, posiadającej status Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK).

Pozostałe frakcje odpadów oddawane są do uprawnionych i wyspecjalizowanych instalacji celem odzysku, przetwarzania lub unieszkodliwiania, np.:

- RIPOK Lipówka II w Dąbrowie Górniczej,
- PTS Alba Sp. z o.o. Zakład Przerobu i Utylizacji Odpadów w Chorzowie,
- MPGK W Świętochłowicach,
- MB Recykling Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. k. w Kielcach,
- Wastes Service Group Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp. k. w Kielczowie,
- TOM Elektrorecykling Sp. z o.o. w Szczecinie.

W granicach administracyjnych miasta nie występuje także oczyszczalnia ścieków. Ścieki doprowadzane są do:

- Oczyszczalni Ścieków Dąbrówka Mała – Centrum w Katowicach na ul. Milanowickiej 9,
- Oczyszczalni „Radocha II” RPWiK w Sosnowcu S.A.

7. Identyfikacja obszarów interwencji

Dla sprecyzowania wizji celów strategicznych Planu gospodarki niskoemisyjnej wykonana została analiza obszarów interwencji w poszczególnych sektorach gospodarki gminy w aspekcie kierunków, które dadzą efekt w postaci realizacji celów gospodarki niskoemisyjnej.

W nw. sektorach gospodarki gminy wyróżnia się następujące obszary interwencji:

Budynki użyteczności publicznej:

1. Dalsze ograniczenie zużycia energii w obiektach użyteczności publicznej;
2. Zarządzanie zużyciem energii i jej nośników oraz wody w obiektach miejskich;
3. Racjonalne wykorzystanie OZE w obiektach miejskich istniejących, modernizowanych i nowo wznoszonych;
4. Podniesienie świadomości gestorów i użytkowników obiektów użyteczności publicznej w kwestii gospodarki niskoemisyjnej.

Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne:

1. Dalsze ograniczenie zużycia energii i zmiana układu ogrzewania na niskoemisyjny w budownictwie wielorodzinnym (wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe);
2. Dalsze ograniczenie zużycia energii i zmiana układu ogrzewania na niskoemisyjny w budynkach komunalnych i usługowych w zasobach Gminy;
3. Wspieranie racjonalnego wykorzystania OZE w zabudowie wielorodzinnej;
4. Wspieranie budowy budynków niskoenergetycznych lub/i pasywnych;
5. Promowanie i wspieranie zmiany układów zasilania w ciepło poprzez przyłączenie do sieci ciepłowniczej;
6. Edukacja i promocja zasad racjonalnego użytkowania energii w budownictwie.

Budownictwo mieszkaniowe indywidualne:

1. Dalsze ograniczenie zużycia energii i zmiana układu ogrzewania na niskoemisyjny w budownictwie indywidualnym;
2. Wspieranie racjonalnego wykorzystania OZE w budownictwie indywidualnym;
3. Wspieranie budowy budynków niskoenergetycznych lub/i pasywnych;
4. Edukacja i promocja zasad racjonalnego użytkowania energii w budownictwie.

Usługi i wytwórczość:

1. Wspieranie racjonalnego wykorzystania OZE;
2. Wspieranie budowy obiektów komercyjnych niskoenergetycznych lub/i pasywnych;
3. Edukacja i promocja zasad racjonalnego użytkowania energii w usługach i wytwórczości.

Oświetlenie uliczne:

1. Dalsze ograniczenie zużycia energii na potrzeby oświetlenia ulicznego poprzez modernizację i zarządzanie;
2. Wprowadzanie racjonalnego wykorzystania OZE na potrzeby oświetlenia ulicznego.

Transport przedsiębiorstw, jednostek publicznych i publiczny:

1. Wprowadzenie nowych niskoemisyjnych środków transportu;
2. Usprawnienie systemu zarządzania transportem publicznym;
3. Rozwijanie alternatywnych rozwiązań komunikacyjnych.

Transport indywidualny:

1. Wspieranie wykorzystania nowych niskoemisyjnych środków transportu;
2. Poprawa warunków dla ruchu na drogach na terenie gminy;
3. Edukacja i promocja zastosowania pojazdów charakteryzujących się niską emisją spalin do atmosfery;
4. Popularyzacja niskoemisyjnych alternatywnych rozwiązań komunikacyjnych.

Infrastruktura techniczna:

1. Ograniczenie strat w sieciach ciepłowniczych, gazowych i elektroenergetycznych;
2. Podniesienie sprawności przetwarzania energii w źródłach systemowych i zdalnych poprzez zastosowanie kogeneracji i OZE;
3. Modernizacja i rozbudowa gospodarki wodnościekowej;
4. Rozwój i optymalizacja gospodarki odpadami w kierunku niskoemisyjności.

8. Określenie wizji i celów strategicznych PGN

Plan gospodarki niskoemisyjnej jako lokalny dokument o charakterze strategiczno-operacyjnym określa wizję stanowiącą bazę dla dostosowanych do warunków lokalnych celów wynikających z realizacji unijnej i krajowej polityki niskoemisyjnej. Samorząd lokalny realizując poszczególne działania powinien dążyć do realizacji celów strategicznych planu gospodarki niskoemisyjnej. Zakres podejmowanych na bazie PGN działań winien zapewnić realizację wizji sformułowanej dla gminy.

8.1. Wizja oraz cel główny PGN

Dzięki wprowadzeniu zasad gospodarki niskoemisyjnej Czeladź staje się gminą przyjazną dla środowiska. Racjonalne użytkowanie energii i zrównoważony rozwój OZE przynosi efekty w postaci coraz lepszych warunków życia mieszkańcom, rozwoju gospodarczego gminy i obszaru.

Cel główny PGN zdefiniowano jako: *„Poprawa jakości życia mieszkańców oraz rozwój lokalny Czeladzi realizowane są z zachowaniem niskoemisyjności prowadzonych działań”*.

8.2. Cele strategiczne PGN

Wizja oraz cele Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Czeladź uwzględniają określony w Założeniach Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej cel główny oraz cele szczegółowe.

Cele strategiczne stanowią jakościowe ujęcie celu PGN. Cele ilościowe zostały przedstawione w oparciu o bazową inwentaryzację emisji w rozdziale 16.

Cele strategiczne Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Czeladź wynikające z bazowej inwentaryzacji i dokumentów, omówionych w poprzednich rozdziałach planu, to:

1. Zwiększenie efektywności energetycznej użytkowania i wytwarzania energii w budownictwie

Zwiększenie efektywności energetycznej ma stanowić podstawowy parametr wszystkich działań inwestycyjnych i eksploatacyjnych gminy oraz działających na jej terenie obiektów i infrastruktury. Efektywnością energetyczną mają się również cechować wszystkie działania administracyjne i organizacyjne gminy.

2. Zwiększenie udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych

Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w obiektach i infrastrukturze gminy oraz propagowanie i wspieranie ich rozwoju w pozostałych sektorach wymaga uprzedniego potwierdzenia zasadności ich realizacji. Tylko potwierdzone działania mogą spełnić realizację idei niskoemisyjnej gospodarki.

3. Efektywne zarządzanie infrastrukturą oraz rozwój gminy ukierunkowany na wykorzystanie rozwiązań niskoemisyjnych

Zarządzanie infrastrukturą gminy rozumianą kompleksowo to poszanowanie zasobów naturalnych i spełnienie kryteriów ekonomicznych i środowiskowych przy realizacji zadań, co da w konsekwencji poprawę warunków życia mieszkańców.

4. Niskoemisyjny i zrównoważony system transportowy w gminie

Modernizacja transportu w kierunku nowoczesnych, niskoemisyjnych środków komunikacji, w tym o napędzie elektrycznym, hybrydowym lub CNG oraz modernizacja i przebudowa ciągów komunikacyjnych.

5. Wprowadzenie niskoemisyjnych wzorców konsumpcji energii i jej nośników we wszystkich sektorach gospodarki gminy

Świadome i wykształcone społeczeństwo, w zakresie poszanowania energii i gospodarowania niskoemisyjnego, realizując potrzeby własne, swoją działalnością przyczyniać będzie się do ograniczania kosztów i realizacji niskoemisyjnego rozwoju. Sektor publiczny w tym zakresie spełnia rolę wzorcowego.

8.3. Cele szczegółowe planu

1. Zwiększenie efektywności energetycznej użytkowania i wytwarzania energii w budownictwie

Zdefiniowane cele szczegółowe:

- 1.1. Dalsza termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz gminnych budynków mieszkalnych;
- 1.2. Termomodernizacja pozostałych budynków mieszkalnych;
- 1.3. Zmiana sposobu zaopatrzenia w ciepło na niskoemisyjne w budownictwie wielorodzinnym, w tym przyłączenie do sieci ciepłowniczej (Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej);
- 1.4. Zmiana sposobu zaopatrzenia w ciepło na niskoemisyjne w zabudowie jednorodzinnej poprzez kontynuację programów;
- 1.5. Niskoemisyjne budownictwo komercyjne jako wynik stworzonego przez gminę systemu zachęt dla właścicieli i inwestorów;
- 1.6. Ograniczenie niskiej emisji poprzez rozwój zdalczynnych systemów zaopatrzenia w ciepło i indywidualnych rozwiązań niskoemisyjnych.

2. Zwiększenie udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych

Zdefiniowane cele szczegółowe:

- 2.1. Wprowadzenie racjonalnych ekonomicznie rozwiązań OZE do produkcji energii elektrycznej i ciepła/chłodu w obiektach użyteczności publicznej;
- 2.2. Spopularyzowanie racjonalnych rozwiązań OZE w budownictwie mieszkaniowym;

- 2.3. Spopularyzowanie racjonalnych rozwiązań OZE w obiektach usług komercyjnych i przedsiębiorstwach;
- 2.4. Wprowadzenie racjonalnych ekonomicznie rozwiązań OZE w transporcie i oświetleniu.

3. Efektywne zarządzanie infrastrukturą oraz rozwój gminy ukierunkowany na wykorzystanie rozwiązań niskoemisyjnych

Zdefiniowane cele szczegółowe:

- 3.1. Wprowadzenie niskoemisyjności jako kryterium w podejmowaniu decyzji administracyjnych;
- 3.2. Niskoenergetyczne i mniej kosztowne oświetlenie uliczne jako wynik modernizacji i zastosowania systemów „inteligentnego” zarządzania;
- 3.3. Modernizacja sieci systemów energetycznych miasta jako element poprawy efektywności energetycznej i infrastruktury środowiskowej.

4. Niskoemisyjny i zrównoważony system transportowy w gminie

Zdefiniowane cele szczegółowe:

- 5.1. Utworzenie alternatywy komunikacyjnej w postaci ciągów pieszo-rowerowych i punktów przesiadkowych;
- 5.2. Rozbudowa i modernizacja ciągów komunikacyjnych;
- 5.3. Efektywne energetycznie i ekonomicznie środki transportu jako wynik modernizacji i wymiany taboru na niskoemisyjny;
- 5.4. Efektywnie zarządzane systemy transportowe na terenie miasta.

5. Wprowadzenie niskoemisyjnych wzorców konsumpcji energii i jej nośników we wszystkich sektorach gospodarki gminy

Zdefiniowane cele szczegółowe:

- 24.1. Wprowadzenie systemu zamówień publicznych uwzględniających kryterium niskoemisyjności - wzorcowa rola Gminy w zakresie gospodarowania energią i ochroną środowiska;
- 24.2. Ciągłe promowanie niskoemisyjności poprzez realizację kampanii społecznych, rozbudowę tematycznej strony internetowej oraz organizację punktu informacji o efektywności energetycznej dla mieszkańców;
3. Pełnienie wzorcowej roli przez gminne obiekty użyteczności publicznej w zakresie efektywnego wykorzystania OZE, ograniczania zużycia energii i ponoszonych za nią kosztów;
4. Świadome korzyści i efektów gospodarki niskoemisyjnej społeczeństwo miasta jako wynik prowadzonej przez miasto edukacji.

9. Uzasadnienie realizacji projektów komunikacyjnych

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 wskazuje, że na obszarach metropolitarnych zauważa się niewystarczającą integrację infrastrukturalną i organizacyjną transportu. Zgodnie z zapisami zawartymi w opracowaniu „Diagnoza systemu transportu województwa śląskiego” obecnie nie istnieje infrastruktura sprzyjająca integracji transportu zbiorowego i indywidualnego. Aby sprostać wymogom związanym z narastającym natężeniem ruchu, należy dążyć do ograniczenia ruchu samochodowego w centrach miast poprzez budowę centrów przesiadkowych, dróg rowerowych i parkingów.

W 2013 r. wszystkie gminy Subregionu Centralnego zadeklarowały chęć utworzenia sieci zintegrowanych centrów przesiadkowych umożliwiających przesiadkę w ramach różnych systemów transportu z punktami typu Park&Ride oraz Bike&Ride. Przyczyną takiej decyzji była słaba jakość dróg, rosnące natężenie ruchu samochodowego, zanieczyszczenie powietrza oraz pogarszający się stan transportu publicznego w aglomeracji. Do 2023 r. w Subregionie Centralnym mają funkcjonować 53 węzły przesiadkowe, m.in. w: Sosnowcu, Chorzowie, Czeladzi, Gliwicach, Imielinie, Katowicach, Knurowie, Mysłowicach, Piekarach Śląskich, Pyskowicach, Rudzie Śląskiej, Siewierzu, Wojkowicach i Świętochłowicach. Docelowo centra przesiadkowe stanowią element kompleksowych działań inwestycyjnych sprawiających, że transport zbiorowy będzie częściej wybierany niż samochód jako podstawowy środek przemieszczania się w obrębie aglomeracji.

Działania podjęte przez gminy Subregionu Centralnego znajdują swoje potwierdzenie w następujących krajowych dokumentach strategicznych. Są m.in.:

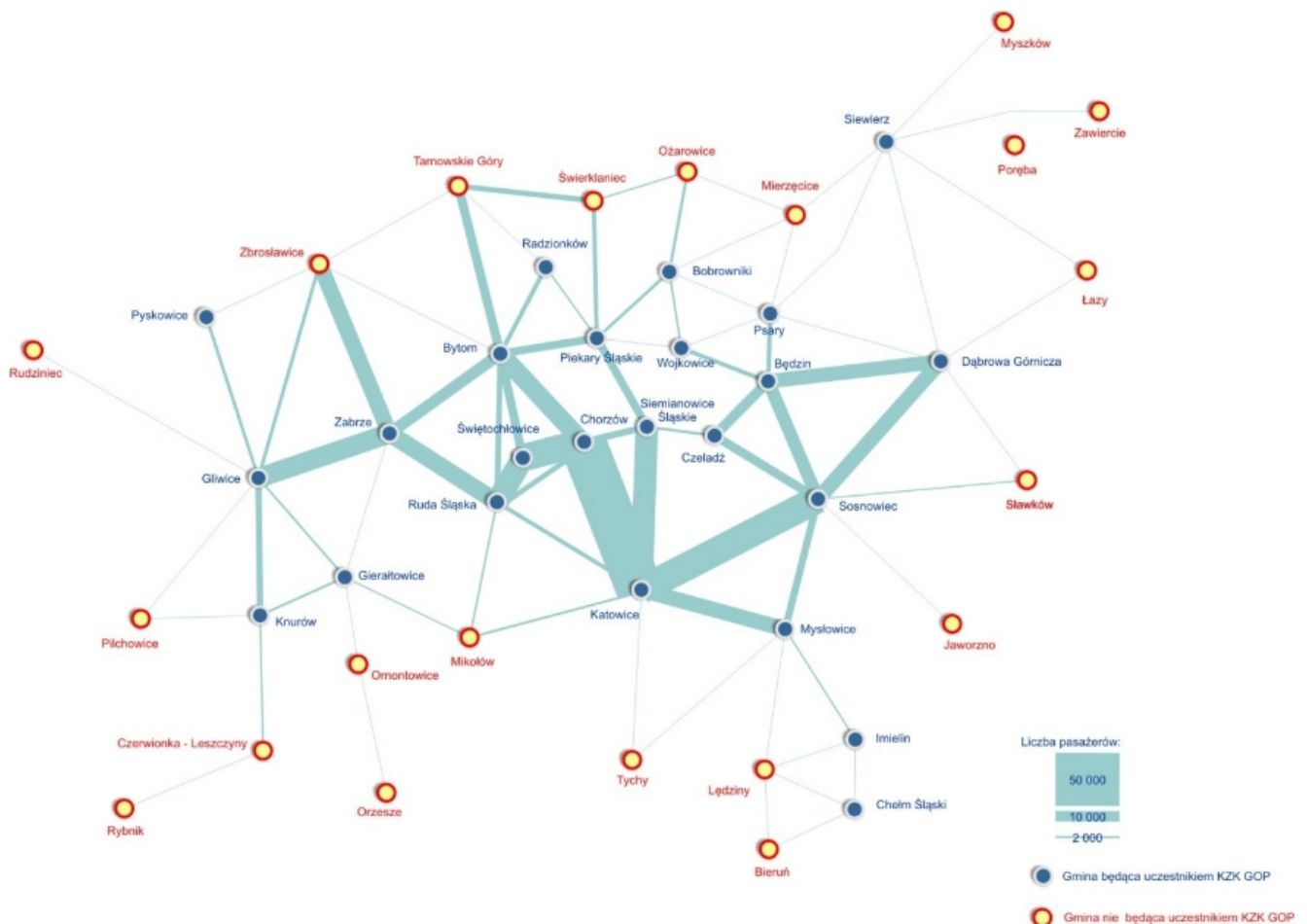
- 1. Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)** przyjęta przez Radę Ministrów dnia 22 stycznia 2013 r. Celem strategicznym jest *Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego*, który obejmuje integrowanie systemów transportu publicznego poprzez m.in. tworzenie infrastruktury węzłów przesiadkowych transportu kołowego i kolejowego w celu poprawy mobilności przestrzennej na poziomie lokalnym i regionalnym oraz wdrażanie systemów intermodalnych, wspólnych rozkładów jazdy, jednolitych systemów taryfowych, wprowadzenia biletu ważnego na wszystkie środki transportu u wszystkich przewoźników.
- 2. Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego** przyjęta uchwałą Nr IV/49/7/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2014 r. W dokumencie przedstawiono, że problemy wynikające z nasilających się zjawisk kongestii transportowej i rosnącej liczby punktów o ograniczonej przepustowości zakłócających płynność ruchu, nie mogą być w prosty sposób rozwiązane, np. poprzez ciągły rozwój sieci drogowej, ze względu na ograniczone zasoby finansowe, jak i przez ograniczenia przestrzenne występujące w gęsto zabudowanej tkance miejskiej. Do obniżenia tych uciążliwości przyczynić się może dobrze zorganizowany transport zbiorowy, m.in. poprzez budowę systemów Park&Ride, Park&Bike oraz Park&Walk, zlokalizowanych przy kluczowych węzłach komunikacyjnych.
- 3. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Strategii ZIT).** W dokumencie pod-

kreślono, że w praktyce infrastruktura przesiadkowa (dworce, autobusowe centra przesiadkowe) oraz infrastruktura na poszczególnych odcinkach jest słabo rozwinięta. Subregion Centralny charakteryzuje się najniższym odsetkiem mieszkańców korzystających regularnie z autobusów. Najważniejszymi czynnikami decydującymi o wyborze środka transportu są przede wszystkim czas i dostępność przystanków.

- 4. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla obszaru Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego na lata 2013-2020.** W dokumencie przedstawiono istotną rolę punktów przesiadkowych w systemie komunikacji miejskiej. Gminy członkowskie KZK GOP (w tym Czeladź) przewidują utworzenie sieci węzłów przesiadkowych umożliwiających przesiadkę w ramach różnych systemów transportu. Połączenia przesiadkowe uwzględnią także zróżnicowane potrzeby przewozowe na poszczególnych relacjach. Dodatkowo powstała Śląska Karta Usług Publicznych pozwalająca na wprowadzenie rozwiązań taryfowych promujących systemy przesiadkowe.

Policentryczny układ aglomeracji śląskiej powoduje, iż jej mieszkańcy przemieszczają się pomiędzy miastami dojeżdżając codziennie do pracy czy szkoły. Z przeprowadzonej dla układu komunikacyjnego KZK GOP analizy przemieszczeń pomiędzy poszczególnymi gminami wynika, że najwięcej podróży generowanych jest do i z Katowic (patrz rysunek poniżej).

Rysunek 9-4. Liczba osób/dobę odbywających podróże pomiędzy gminami (dzień roboczy)

Źródło: Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla obszaru Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego na lata 2013-2020

Biorąc pod uwagę rozwój gospodarczy Czeladzi, integracja publicznego transportu oraz wprowadzenie zmian w organizacji ruchu z preferencją dla transportu zbiorowego powinny zwiększyć funkcjonalność miasta oraz wpłynąć na poprawę stanu środowiska i warunków życia mieszkańców. Ponadto utworzenie w Subregionie Centralnym zintegrowanego systemu przesiadkowego będzie odpowiedzią na problemy komunikacyjne aglomeracji. Dopełnieniem systemu przesiadkowego jest oczywiście kompleksowa budowa ścieżek rowerowych na obszarze Czeladzi, które połączą w naturalny sposób małe węzły przesiadkowe i tym samym utworzone zostaną centra typu Bike&Ride.

Rozwój systemu komunikacji zbiorowej w zakresie jego dostępności poprzez rozbudowę centrów przesiadkowych niesie za sobą konieczności modernizacji zamortyzowanego taboru, który będzie spełniał standardy niskoemisyjne i zapewniał wysoki komfort podróżowania.

Dodatkowym elementem zwiększenia atrakcyjności transportu publicznego winno być usprawnienie procesu zarządzania transportem poprzez wprowadzenie zintegrowanego, inteligentnego systemu zarządzania ruchem.

Według przeprowadzonych szacunkowych analiz zużycie paliw w transporcie w Czeladzi stanowi 17% łącznego zużycia energii w mieście.

Odpowiedzią na ww. zagadnienia jest podjęcie się (przez Miasto Czeladź, KZK GOP, Tramwaje Śląskie, PKM sp. z o.o. w Sosnowcu, PKM Sp. z o.o. w Katowicach) realizacji projektów, które powinny przyczynić się do zwiększenia udziału publicznego transportu zbiorowego w podróżach realizowanych na obszarze Czeladzi, poprawy płynności ruchu, skrócenia czasów podróży, poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu, ograniczenia zużycia paliwa i zanieczyszczenia powietrza oraz zmniejszenia zużycia energii i kosztów utrzymania infrastruktury transportowej.

W wyniku analizy bazowej inwentaryzacji emisji oraz konieczności podjęcia działań integrujących komunikację publiczną na obszarze aglomeracji, wytypowano projekty, których realizacja w najbliższych latach jest niezbędna do osiągnięcia celów strategicznych PGN:

- Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 1 - A-T-R-P na ul. Kombatantów/Szpitalnej;
- Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheibera i ulicy Biedermanna wraz z uzbrojeniem terenu;
- Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 2 - A-R-P na ul. Katowickiej;
- Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 2: Piaski;
- Wsparcie mobilności miejskiej - rower miejski;
- Zintegrowany System Połączeń Rowerowych w Powiecie Będzińskim;
- Inteligentny System Zarządzania Ruchem na obszarze działalności KZK GOP - zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź;

-
- System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej II,
 - Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz zakupem taboru tramwajowego na obszarze miasta Czeladź;
 - Zmniejszenie negatywnego wpływu transportu publicznego na środowisko naturalne i poprawa jakości transportu poprzez zakup nowych ekologicznych autobusów niskopodłogowych;
 - Zakup ekologicznego taboru niskopodłogowego.

Szczegółowy opis projektów jw. został zamieszczony w rozdziale 10.

10. Analiza potencjału redukcji zużycia energii, emisji i rozwoju OZE

Na podstawie otrzymanych danych ankietowych oraz uzyskanych wyników bazowej inwentaryzacji wyodrębniona została lista projektów, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów strategicznych PGN i pozwoli na określenie celów ilościowych dla roku 2020.

10.1. Analiza możliwych do realizacji przedsięwzięć wraz z opisem oraz analizą społeczną i ekonomiczną

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawione zostały karty projektów, przewidzianych do realizacji do roku 2020, wraz z ich charakterystyką.

Efekty ekologiczne i energetyczne projektów jak niżej stanowią wstępny szacunek możliwy do osiągnięcia w wyniku ich realizacji, zaś ostateczne potwierdzenie rzeczywistych efektów winno zostać wskazane na podstawie audytów energetycznych i projektów technicznych w przypadku obiektów oraz dokumentacji aplikacyjnej i realizacyjnej w przypadku projektów transportowych.

Szczegółowy wykaz projektów przedstawiony został w załączniku.

Nr projektu	1					
Tytuł projektu	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej w Czeladzi					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	4 mln500 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIIŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020, PROSUMENT itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje: 1. Głęboką termomodernizację budynku Urzędu Miasta wraz z wymianą źródła ciepła i instalacji oświetlenia wewnętrznego 2. Ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu, wymianę stolarki okiennej, a także wymianę instalacji oświetleniowej w budynku Żłobka Miejskiego					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-568 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-164 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Konieczność przeprowadzenia działań wynika z oceny stanu budynków. Działania polegające na termomodernizacji obiektów gminnych realizują wzorcową rolę sektora publicznego w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.					

Nr projektu	2					
Tytuł projektu	Niskoenergetyczne miasta (etap I)					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	1 mln210 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Instalacja ogniw fotowoltaicznych na obiekcie Urzędu Miasta Czeladź oraz budowa instalacji OZE w Miejskim Zespole Szkół (kolektory). Miejscowo instalacja lamp wykorzystujących technologię ogniw fotowoltaicznych do oświetlenia terenu w miejscach wymagających doświetlenia					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-60 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-103 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	115MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku Wzrost wykorzystania OZE					
Uzasadnienie realizacji projektu	Konieczność przeprowadzenia działań wynika z oceny stanu budynków. Działania polegające na termomodernizacji obiektów gminnych realizują wzorcową rolę sektora publicznego w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.					

Nr projektu	3					
Tytuł projektu	Niskoenergetyczne miasta - instalacje OZE w gminnych obiektach użyteczności publicznej (etap II)					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	760 tys.PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020, PROSUMENT itp.)					
Zakres działań	Montaż instalacji OZE na potrzeby stołówek oraz zespołów szatniowych w budynkach Szkół Podstawowych nr 1, nr 3, nr 7 i Gimnazjum nr 3. Termomodernizacja w Szkole Podstawowej nr 7. Montaż instalacji OZE w DPS „SENIOR”.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-48 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-55 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	79 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku Wzrost wykorzystania OZE					
Uzasadnienie realizacji projektu	Konieczność przeprowadzenia działań wynika z oceny stanu budynku. Działania polegające na termomodernizacji obiektów gminnych realizują wzorcową rolę sektora publicznego w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.					

Nr projektu	4					
Tytuł projektu	Wymiana instalacji c.o. w gminnych budynkach oświatowych					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	400 tys.PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020, PROSUMENT itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada wymianę nieefektywnej instalacji centralnego ogrzewania w Gimnazjum nr 2 oraz w Szkołach Podstawowych Nr 3 i Nr 7					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-38 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-13 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Konieczność przeprowadzenia działań wynika z oceny stanu budynku. Działania polegające na termomodernizacji obiektów gminnych realizują wzorcową rolę sektora publicznego w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.					

Nr projektu	5					
Tytuł projektu	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej - etap IV					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	4 mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020, PROSUMENT itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada termomodernizację obiektów MOSiR wraz z wykorzystaniem OZE					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-196 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-123 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	69 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku Wzrost wykorzystania OZE					
Uzasadnienie realizacji projektu	Konieczność przeprowadzenia działań wynika z oceny stanu budynku. Działania polegające na termomodernizacji obiektów gminnych realizują wzorcową rolę sektora publicznego w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.					

Nr projektu	6
--------------------	----------

Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna obiektów Miejskiej Biblioteki Publicznej					
Jednostka odpowiedzialna	Miejska Biblioteka Publiczna					
Szacowany koszt projektu	250 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miejskiej Biblioteki Publicznej + preferencyjne środki zewnętrzne (POIIŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020, PROSUMENT itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje termomodernizację obiektów Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z zastosowaniem OZE.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-16 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-8 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	7 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku Wzrost wykorzystania OZE					
Uzasadnienie realizacji projektu	Konieczność przeprowadzenia działań wynika z oceny stanu budynku. Działania polegające na termomodernizacji obiektów gminnych realizują wzorcową rolę sektora publicznego w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.					

Nr projektu	7					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	200 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIIŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020, PROSUMENT itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje modernizację instalacji centralnego ogrzewania (wymianę grzejników i zaworów grzewczych) oraz montaż kolektorów słonecznych do produkcji c.w.u.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-6 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-10 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	13 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku Wzrost wykorzystania OZE					
Uzasadnienie realizacji projektu	Konieczność przeprowadzenia działań wynika z oceny stanu budynku. Działania polegające na termomodernizacji obiektów gminnych realizują wzorcową rolę sektora publicznego w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.					

Nr projektu	8					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi (poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych Powiatu Bę-					

	dzińskiego poprzez zastosowanie OZE, ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne)					
Jednostka odpowiedzialna	Powiat Będziński / Starostwo Powiatowe					
Szacowany koszt projektu	11mln 800 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Powiatu Będzińskiego + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020, PROSUMENT itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu, montaż kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych oraz wymianę/modernizację kotłów.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-505 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-137 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	53 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku Wzrost wykorzystania OZE					
Uzasadnienie realizacji projektu	Potrzeba realizacji projektu wynika z oceny stanu obiektu oraz analizy wyników inwentaryzacji bazowej w aspekcie obiektu, wykonanie działań przyniesie efekty realizacji celów ilościowych PGN.					

Nr projektu	9					
Tytuł projektu	Modernizacja obiektu Domu Ludowego					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	4mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	W ramach modernizacji i adaptacji obiektu konieczne są działania w zakresie: zmiany sposobu ogrzewania, wymiany stolarki, ocieplenia fundamentów, podłóg i dachów, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	b.d.	Zmniejszenie emisji CO₂	b.d.	Wzrost wykorzystania OZE	b.d.
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Potrzeba realizacji projektu wynika z oceny stanu obiektu oraz analizy wyników inwentaryzacji bazowej w aspekcie obiektu.					

Nr projektu	10					
Tytuł projektu	Modernizacja obiektu warsztatów mechanicznych KWK Saturn					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					

Szacowany koszt projektu	9mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	W ramach modernizacji i adaptacji obiektu konieczne są działania w zakresie: zmiany sposobu ogrzewania, wymiany stolarki, ocieplenia fundamentów, podłóg i dachów, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	b.d.	Zmniejszenie emisji CO₂	b.d.	Wzrost wykorzystania OZE	b.d.
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Potrzeba realizacji projektu wynika z oceny stanu obiektu oraz analizy wyników inwentaryzacji bazowej w aspekcie obiektu.					

Nr projektu	11					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna obiektu NZOZ "ZDROVIT"					
Jednostka odpowiedzialna	NZOZ „ZDROVIT”					
Szacowany koszt projektu	50 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet ZNOZ „ZDROVIT” + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-10 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-4 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Potrzeba realizacji projektu wynika z oceny stanu obiektu oraz analizy wyników inwentaryzacji bazowej w aspekcie obiektu, wykonanie działań przyniesie efekty realizacji celów ilościowych PGN.					

Nr projektu	12					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna obiektu ALFA-MED Czeladź Sp. z o.o.					
Jednostka odpowiedzialna	ALFA-MED Czeladź Sp. z o.o.					
Szacowany koszt projektu	15 tys. PLN					

Potencjalne źródło finansowania	Budżet ALFA-MED + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych oraz wymianę okien.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-6 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-3 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Potrzeba realizacji projektu wynika z oceny stanu obiektu oraz analizy wyników inwentaryzacji bazowej w aspekcie obiektu, wykonanie działań przyniesie efekty realizacji celów ilościowych PGN.					

Nr projektu	13					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna Przychodni Pol-Sana-Med Sp. z o.o.					
Jednostka odpowiedzialna	Przychodnia Pol-Sana-Med Sp. z o.o.					
Szacowany koszt projektu	6 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Pol-Sana-Med. Sp. z o.o.+ preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje zmianę sposobu ogrzewania z elektrycznego na gazowe.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	25 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-3 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Potrzeba realizacji projektu wynika z oceny stanu obiektu oraz analizy wyników inwentaryzacji bazowej w aspekcie obiektu, wykonanie działań przyniesie efekty realizacji celów ilościowych PGN.					

Nr projektu	14					
Tytuł projektu	Modernizacja lokali usługowych w zarządzie CZSM					
Jednostka odpowiedzialna	CZSM					
Szacowany koszt projektu	2 mln 460 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet CZSM + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					

Zakres działań	Projekt zakłada opracowanie audytu energetycznego, ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej i montaż kolektorów słonecznych.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-247 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-160 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	105 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynku Wzrost wykorzystania OZE					
Uzasadnienie realizacji projektu	Potrzeba realizacji projektu wynika z oceny stanu obiektu oraz analizy wyników inwentaryzacji bazowej w aspekcie obiektu, wykonanie działań przyniesie efekty realizacji celów ilościowych PGN.					

Nr projektu	15					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych obecnie przez CTBS Sp. z o.o. oraz nieruchomości administrowanych przez ZBK					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	15,5 mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIIŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada przeprowadzanie działań termomodernizacyjnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie CTBS oraz ZBK.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-3651 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-1173 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Sektor budynków mieszkalnych wielorodzinnych stanowi istotną pozycję w bilansie energetycznym miasta, w związku z tym konieczne jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zużycia energii w tych obiektach.					

Nr projektu	16					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna wraz ze zmianą sposobu ogrzewania w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych będących własnością CTBS Sp. z o.o.					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	9,3 mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIIŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					

Zakres działań	Projekt obejmuje ocieplenie nieruchomości z wymianą stolarki zewnętrznej oraz zmianą sposobu ogrzewania - budowa własnej kotłowni na potrzeby c.o. i c.w.u.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-782 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-619 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Sektor budynków mieszkalnych wielorodzinnych stanowi istotną pozycję w bilansie energetycznym miasta, w związku z tym konieczne jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zużycia energii w tych obiektach.					

Nr projektu	17					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie SM Saturn					
Jednostka odpowiedzialna	SM Saturn					
Szacowany koszt projektu	6 mln 28 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet SM Saturn + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada ocieplenie ścian zewnętrznych w 11 obiektach mieszkalnych wielorodzinnych zarządzanych przez SM Saturn.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-525 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-180 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków na utrzymanie budynku					
Uzasadnienie realizacji projektu	Sektor budynków mieszkalnych wielorodzinnych stanowi istotną pozycję w bilansie energetycznym miasta, w związku z tym konieczne jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zużycia energii w tych obiektach.					

Nr projektu	18					
Tytuł projektu	Likwidacja niskiej emisji poprzez przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej Tauron Ciepło					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź / Zarządcy nieruchomości / Tauron Ciepło					
Szacowany koszt projektu	29 mln 616 tys. PLN (szacunkowy koszt realizacji projektu wyliczony został w oparciu o informacje otrzymane od administratorów budynków)					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź / Zarządcy nieruchomości + preferencyjne środki zewnętrzne (POIIŚ 2014-2020, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada przyłączenie do sieci ciepłowniczej 105 budynków mieszkalnych wielorodzinnych.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-10602 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-2045 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Organicznie zużycia paliw kopalnych na terenie miasta					
Uzasadnienie realizacji projektu	Sektor budynków mieszkalnych wielorodzinnych stanowi istotną pozycję w bilansie energetycznym miasta, w związku z tym konieczne jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zużycia energii w tych obiektach.					

Nr projektu	19					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie ADM ZN Sp. z o.o.					
Jednostka odpowiedzialna	ADM ZN Sp. z o.o.					
Szacowany koszt projektu	2 mln 65 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet ADM ZN Sp. z o.o. + preferencyjne środki zewnętrzne (POIIŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada przeprowadzenie działań termomodernizacyjnych oraz przyłączenie do sieci ciepłowniczej budynków mieszkalnych wielorodzinnych zarządzanych przez ADM ZN Sp. z o.o.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-3280 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-905 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynku Ograniczenie wydatków na utrzymanie budynku Organicznie zużycia paliw kopalnych na terenie miasta					
Uzasadnienie realizacji projektu	Sektor budynków mieszkalnych wielorodzinnych stanowi istotną pozycję w bilansie energetycznym miasta, w związku z tym konieczne jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zużycia energii w tych obiektach.					

Nr projektu	20					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna budynków CZSM					
Jednostka odpowiedzialna	CZSM					
Szacowany koszt projektu	55 mln 128 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet CZSM + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020, PROSUMENT itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada przeprowadzenie działań termomodernizacyjnych oraz montaż kolektorów słonecznych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych zarządzanych przez CZSM.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-5992 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-3279 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	1598 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynkach Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynków Wzrost wykorzystania OZE					
Uzasadnienie realizacji projektu	Sektor budynków mieszkalnych wielorodzinnych stanowi istotną pozycję w bilansie energetycznym miasta, w związku z tym konieczne jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zużycia energii w tych obiektach.					

Nr projektu	21					
Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych Wspólnot Mieszkaniowych					
Jednostka odpowiedzialna	Zarządcy nieruchomości					
Szacowany koszt projektu	4 mln 328tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet zarządców nieruchomości + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, WFOŚiGW, RPO WSL 2014-2020, KAWKA itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada przeprowadzenie głębokiej termomodernizacji w 10 budynkach mieszkalnych.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-450 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-144 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost komfortu cieplnego w budynkach Ograniczenie wydatków budżetowych na utrzymanie budynków					
Uzasadnienie realizacji projektu	Sektor budynków mieszkalnych wielorodzinnych stanowi istotną pozycję w bilansie energetycznym miasta, w związku z tym konieczne jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zużycia energii w tych obiektach.					

Nr projektu	22
--------------------	-----------

Tytuł projektu	Modernizacja energetyczna budynków indywidualnych					
Jednostka odpowiedzialna	Właściciele obiektów					
Szacowany koszt projektu	5 mln 450 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet zarządców nieruchomości + preferencyjne środki zewnętrzne (KAWKA, RYŚ itp.)					
Zakres działań	Na podstawie realizowanych w mieście programów dopłat założono zmianę sposobu ogrzewania z węglowego na gazowe rocznie w 40 budynkach mieszkalnych oraz termomodernizację w 10 budynkach. Dodatkowo w związku z rozszerzeniem zakresu programu dopłat założono rocznie montaż 5 instalacji kolektorów słonecznych i 5 pomp ciepła.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-2339 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-1427 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	1128 MWh/rok
Korzyści społeczne	Zmniejszenie zużycia paliw kopalnych na terenie miasta					
Uzasadnienie realizacji projektu	Sektor budynków indywidualnych stanowi istotną pozycję w bilansie energetycznym i emisyjnym miasta. W związku z czym konieczne są w tym sektorze intensywne działania zmierzające do ograniczenia wykorzystania paliw stałych.					

Nr projektu	23					
Tytuł projektu	Wymiana oświetlenia miejskiego na energooszczędne wraz z systemem zarządzania					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	1 mln 910 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (RPO WSL 2014-2020, SOWA itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje wymianę miejskiego oświetlenia na LED wraz ze sterowaniem i montażem. Część instalacji włączona zostanie do projektów budowy ścieżek rowerowych, jak i węzłów przesiadkowych. Postulowane jest łączenie tych dwóch typów projektów ze sobą.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-184 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-108 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Ograniczenie kosztów energii wykorzystywanej do oświetlenia w mieście					
Uzasadnienie realizacji projektu	Stałe zużycie energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia oraz rozwijająca się sieć ulic wymusza ją na mieście konieczność podjęcia działań zmierzających do ograniczenia jego zużycia i tym samym kosztów energii z tym związanych.					

Nr projektu	24					
Tytuł projektu	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów					

o mocy 1MW						
Jednostka odpowiedzialna	Przedsiębiorstwo Instalacyjno-Montażowe "BEM" Maciej Ścibich					
Szacowany koszt projektu	4 mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet PIM „BEM” + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 1MW					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	b.d.	Zmniejszenie emisji CO₂	b.d.	Wzrost wykorzystania OZE	1000 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost bezpieczeństwa energetycznego miasta. Poprawa jakości powietrza w skutek ograniczenia wykorzystania paliw kopalnych do produkcji energii elektrycznej.					
Uzasadnienie realizacji projektu	Wykonanie działań przyniesie efekty realizacji celów ilościowych PGN, w postaci zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych.					

Nr projektu	25					
Tytuł projektu	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 20 MW					
Jednostka odpowiedzialna	Przedsiębiorstwo Instalacyjno-Montażowe "BEM" Maciej Ścibich					
Szacowany koszt projektu	60 mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet PIM „BEM” + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 20MW					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	b.d.	Zmniejszenie emisji CO₂	b.d.	Wzrost wykorzystania OZE	20000 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost bezpieczeństwa energetycznego miasta. Poprawa jakości powietrza w skutek ograniczenia wykorzystania paliw kopalnych do produkcji energii elektrycznej.					
Uzasadnienie realizacji projektu	Wykonanie działań przyniesie efekty realizacji celów ilościowych PGN, w postaci zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych.					

Nr projektu	26					
Tytuł projektu	Poprawa efektywności dystrybucji ciepła poprzez zmniejszenie strat przesyłu ciepła					

Jednostka odpowiedzialna	SCE Jaworzno III					
Szacowany koszt projektu	3 mln 375 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet SCE Jaworzno III + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje: 1.) Przebudowę sieci ciepłowniczej w rejonie ulic Francuskiej i Zwycięstwa w Czeladzi; 2.) Preizolowanie nadziemnej sieci ciepłowniczej w Czeladzi od komory Saturn w kierunku ulicy Kościuszki, poprzez zastąpienie izolacji tradycyjnej łupkami z pianki poliuretanowej; 3.) Przebudowę sieci ciepłowniczej od komory C12 do SWC Mickiewicza w Czeladzi.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-792 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-315 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Ograniczenie kosztów ciepła w związku z obniżeniem strat na przesyle					
Uzasadnienie realizacji projektu	Dążenie do niskoemisyjności gospodarki wymusza ograniczenie strat energii na przesyle do minimum technicznego. Ograniczenie strat na przesyle pociąga za sobą jednocześnie ograniczenie wykorzystania energii pierwotnej w źródle.					

Nr projektu	27					
Tytuł projektu	Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej Tauron Ciepło					
Jednostka odpowiedzialna	Tauron Ciepło					
Szacowany koszt projektu	1 mln 767 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Tauron Ciepło + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje: 1.) Przebudowę zewnętrznej instalacji odbiorczej c.w.u. z GWC w rejonie ul. Piłsudskiego; 2.) Modernizację 5 węzłów cieplnych przy ul. Dziekana: ➤ modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 56m, ul. Dziekana 10, ➤ modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 57m, ul. Dziekana 11, ➤ modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 59m, ul. Dziekana 12, ➤ modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 58m, ul. Dziekana 6g, ➤ modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 53m, ul. Dziekana 6c, 3.) Od 01.01.16 wycofane zostaną z eksploatacji nieefektywne ekologicznie kotły węglowe WP120. W ich miejsce oddane do eksploatacji zostaną kotły wodne gazowo-olejowe.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	b.d.	Zmniejszenie emisji CO₂	b.d.	Wzrost wykorzystania OZE	b.d.
Korzyści społeczne	Ograniczenie kosztów ciepła w związku z modernizacją infrastruktury ciepłowniczej					
Uzasadnienie realizacji projektu	Dążenie do niskoemisyjności gospodarki wymusza ograniczenie zużycia paliw stałych, w tym węgla. Wycofanie nieefektywnych kotłów węglowych skutkuje redukcją emisji CO ₂ .					

Nr projektu	28					
Tytuł projektu	Podłączenie nowych odbiorców do sieci ciepłowniczej przez U&R CALOR Sp. z o.o.					
Jednostka odpowiedzialna	U&R CALOR Sp. z o.o. / zarządcy budynków					
Szacowany koszt	5 mln PLN					

projektu						
Potencjalne źródło finansowania	Budżet U&R CALOR Sp. z o.o. / zarządcy budynków + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	<p>Zakres prac związany z podłączeniem nowych odbiorców do sieci ciepłowniczej dla osiedla mieszkaniowego imienia Nowotki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.) Opracowanie projektu budowlanego wraz z pozwoleniem na budowę sieci ciepłowniczych i węzłów cieplnych; 2.) Wykonanie sieci ciepłowniczej wysokich parametrów do poszczególnych budynków; 3.) Wykonanie węzłów ciepłowniczych na potrzeby c.o. i c.w.u. w budynkach. <p>Realizacja przedsięwzięcia uwarunkowana jest wykonaniem instalacji wewnętrznych w budynkach mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe osiedla Nowotki.</p>					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	b.d.	Zmniejszenie emisji CO₂	b.d.	Wzrost wykorzystania OZE	b.d.
Korzyści społeczne	Ograniczenie kosztów ciepła w związku z modernizacją infrastruktury ciepłowniczej					
Uzasadnienie realizacji projektu	Dążenie do niskoemisyjności gospodarki wymusza ograniczenie zużycia paliw stałych, w tym węgla. Wycofanie nieefektywnych kotłów węglowych skutkuje redukcją emisji CO ₂ .					

Nr projektu	29					
Tytuł projektu	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 1 - A-T-R-P na ul. Kombatantów / Szpitalnej					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	21 mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, RPO WSL 2014-2020, GAZELA itp.)					
Zakres działań	Zakłada się realizację głównego punktu przesiadkowego wraz z rondem na ul. Kombatantów. Dodatkowo inwestycja dotyczy 1 etapu budowy ścieżek rowerowych w mieście ze szczególnym naciskiem na oznakowanie dla rowerzystów, wydzielenia stref dla ruchu rowerowego, a także doposażenie przystanków komunikacji oraz najczęściej odwiedzanych miejsc użyteczności publicznej oraz centrów osiedlowych w wiaty rowerowe, stojaki, zabezpieczenia, a także elektroniczne mapy. Projektowane trasy doprowadzać będą ruch do ww. centrum przesiadkowego. Trasy obejmą teren tzw. Nowego Miasta (powyżej DK94).					
Efekty realizacji działań	Efekt realizacji oszacowany został przy założeniu ograniczenia ruchu o 50 pojazdów, których średnioroczny przebieg ustalono na poziomie 25tys. km					
	Ograniczenie zużycia energii	-746 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-186 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych na terenie Czeladzi oraz rozwój transportu niskoemisyjnego wpłynie korzystnie na stan powietrza w mieście. Ograniczona emisja CO ₂ pochodząca ze spalania paliw w środkach transportu.					
Nr projektu	30					
Tytuł projektu	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheibera i ulicy Biedermanna wraz z uzbrojeniem terenu					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	4 mln PLN					

Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, RPO WSL 2014-2020, GAZELA itp.)					
Zakres działań	Budowa drogi wewnętrznej ul. Scheibera i 2 etapu ul. Biedermanna wraz z chodnikiem, ścieżką oraz oświetleniem. Elementem projektu jest kampania promocji inwestycji terenu Saturna.					
Efekty realizacji działań	Efekt realizacji oszacowany został przy założeniu ograniczenia ruchu o 50 pojazdów, których średnioroczny przebieg ustalono na poziomie 25tys. km					
	Ograniczenie zużycia energii	-746 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-186 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Usprawnienie ruchu kołowego na terenie miasta					
Uzasadnienie realizacji projektu	Usprawnienie ruchu kołowego na terenie miasta skutkuje ograniczeniem emisji CO ₂ .					

Nr projektu	31					
Tytuł projektu	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 2 - A-R-P na ul. Katowickiej					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	14 mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, RPO WSL 2014-2020, GAZELA itp.)					
Zakres działań	Zakłada się realizację punktu przesiadkowego wraz z rondem na ul. Katowickiej (most). Dodatkowo inwestycja dotyczy kolejnego etapu budowy ścieżek rowerowych w mieście ze szczególnym naciskiem na oznakowanie dla rowerzystów, wydzielenia stref dla ruchu rowerowego, a także doposażenie przystanków komunikacji oraz najczęściej odwiedzanych miejsc użyteczności publicznej oraz centrów osiedlowych w wiaty rowerowe, stojaki, zabezpieczenia, a także elektroniczne mapy. Projektowane trasy doprowadzać będą ruch do ww. centrum przesiadkowego A-R-P. Trasy obejmą teren Śródmieścia i Zarzecza.					
	Efekt realizacji oszacowany został przy założeniu ograniczenia ruchu o 50 pojazdów, których średnioroczny przebieg ustalono na poziomie 25tys. km					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-746 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-186 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Korzyści społeczne	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych na terenie Czeladzi oraz rozwój transportu niskoemisyjnego wpłynie korzystnie na stan powietrza w mieście. Ograniczona emisja CO ₂ pochodząca ze spalania paliw w środkach transportu.					

Nr projektu	32					
Tytuł projektu	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 2: Piaski					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	7 mln 900 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, RPO WSL 2014-2020, GAZELA itp.)					

Zakres działań	Zakłada się realizację punktu przesiadkowego A-R-P w rejonie ul. Nowopogońska / Francuska / 21 Stycznia. Dodatkowo inwestycja dotyczy budowy ścieżek rowerowych na Piaskach ze szczególnym naciskiem na oznakowanie dla rowerzystów, wydzielenia stref dla ruchu rowerowego, atakże doposażenie przystanków komunikacji oraz najczęściej odwiedzanych miejsc użyteczności publicznej oraz centrów osiedlowych w wiaty rowerowe, stojaki, zabezpieczenia, a także elektroniczne mapy. Projektowane trasy doprowadzać będą ruch do ww. centrum przesiadkowego A-R-P. Trasy obejmą teren dzielnicy Piaski.					
Efekty realizacji działań	Efekt realizacji oszacowany został przy założeniu ograniczenia ruchu o 50 pojazdów, których średnioroczny przebieg ustalono na poziomie 25tys. km					
	Ograniczenie zużycia energii	-746 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-186 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych na terenie Czeladzi oraz rozwój transportu niskoemisyjnego wpłynie korzystnie na stan powietrza w mieście. Ograniczona emisja CO ₂ pochodząca ze spalania paliw w środkach transportu.					

Nr projektu	33					
Tytuł projektu	Wsparcie mobilności miejskiej - rower miejski					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	3 mln 200 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, RPO WSL 2014-2020, GAZELA itp.)					
Zakres działań	Projekt dotyczy wdrożenia systemowych rozwiązań dla mobilności rowerowej. Opracowanie koncepcji i wdrożenie projektu w formule PPP (lub innej) będzie możliwe po opracowaniu Planu Zrównoważonej Mobilności i badań ankietowych. Projekt będzie wdrożony w kilku fazach, analogicznie do zakresu budowanych tras (a wraz z nimi - potencjalnych stacji rowerowych).					
Efekty realizacji działań	Efekt realizacji oszacowany został przy założeniu ograniczenia ruchu o 25 pojazdów, których średnioroczny przebieg ustalono na poziomie 25tys. km					
	Ograniczenie zużycia energii	-373 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-93 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych na terenie Czeladzi oraz rozwój transportu niskoemisyjnego wpłynie korzystnie na stan powietrza w mieście. Ograniczona emisja CO ₂ pochodząca ze spalania paliw w środkach transportu.					

Nr projektu	34					
Tytuł projektu	Zintegrowany System Połączeń Rowerowych w Powiecie Będzińskim					
Jednostka odpowiedzialna	Powiat Będziński / Starostwo Powiatowe					
Szacowany koszt projektu	5 mln 95 tys. PLN (koszt realizacji projektu na obszarze Powiatu Będzińskiego)					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Powiatu Będzińskiego + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiŚ 2014-2020, RPO WSL 2014-2020, GAZELA itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada budowę dróg rowerowych o charakterze komunikacyjnym wraz z niezbędną infrastrukturą drogową oraz centrami przesiadkowymi					

Efekty realizacji działań	Efekt realizacji oszacowany został przy założeniu ograniczenia ruchu o 25 pojazdów, których średnioroczny przebieg ustalono na poziomie 25tys. km					
	Ograniczenie zużycia energii	-373 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-93 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych na terenie Czeladzi oraz rozwój transportu niskoemisyjnego wpłynie korzystnie na stan powietrza w mieście. Ograniczona emisja CO ₂ pochodząca ze spalania paliw w środkach transportu.					

Nr projektu	35					
Tytuł projektu	Inteligentny System Zarządzania Ruchem na obszarze działalności KZK GOP – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź					
Jednostka odpowiedzialna	KZK GOP					
Szacowany koszt projektu	Zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź – 4 mln 450 tys. PLN Koszt realizacji projektu na całym obszarze działalności KZK GOP – 296 mln 330 tys.					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet KZK GOP + preferencyjne środki zewnętrzne (POLiS 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Przedmiotem projektu jest utworzenie systemu zarządzania ruchem. Zakłada się, że przedsięwzięcie obejmować będzie budowę nowoczesnego, zintegrowanego systemu inteligentnego zarządzania ruchem.					
Efekty realizacji działań	Na podstawie wielkości wozokilometrów w całej aglomeracji oraz na terenie samej Czeladzi założono 1,5% udziału w efektach realizacji działań przewidzianych do wykonania na całym obszarze działalności KZK GOP					
	Ograniczenie zużycia energii	-368 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-91 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych na terenie Czeladzi oraz rozwój transportu niskoemisyjnego wpłynie korzystnie na stan powietrza w mieście. Ograniczona emisja CO ₂ pochodząca ze spalania paliw w środkach transportu.					

Nr projektu	36					
Tytuł projektu	System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej II					
Jednostka odpowiedzialna	KZK GOP					
Szacowany koszt projektu	680 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet KZK GOP + preferencyjne środki zewnętrzne (POLiS 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Przedmiotem projektu jest utworzenie systemu dynamicznej informacji pasażerskiej II. Projekt obejmować będzie m.in. tablice dynamicznej informacji pasażerskiej, zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia oraz oprogramowania.					
Efekty realizacji	Na podstawie wielkości wozokilometrów w całej aglomeracji oraz na terenie samej Czeladzi założono 1,5% udziału w efektach realizacji działań przewidzianych do wykonania na całym obszarze					

działań	działalności KZK GOP					
	Ograniczenie zużycia energii	-75 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO ₂	-19 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Ograniczenie ruchu pojazdów spalinowych na terenie Czeladzi oraz rozwój transportu niskoemisyjnego wpłynie korzystnie na stan powietrza w mieście. Ograniczona emisja CO ₂ pochodząca ze spalania paliw w środkach transportu.					

Nr projektu	37					
Tytuł projektu	Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz zakupem taboru tramwajowego – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź					
Jednostka odpowiedzialna	Tramwaje Śląskie S.A.					
Szacowany koszt projektu	28mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Tramwaje Śląskie S.A. + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiS 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Wymiana starego, niskoefektywnego taboru 105N, na zmodernizowane wagony 105NK Ponadto projekt zakłada wymianę torowiska (ok. 4 km) oraz trakcji i sieci zasilającej, przebudowę przystanków i peronów, budowę infrastruktury obsługi pasażerów.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-80 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO ₂	-47 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Realizacja działań inwestycyjnych w postaci zakupu nowego taboru będzie miała korzystny wpływ na środowisko przyrodnicze, szczególnie w zakresie ograniczenia zużycia energii elektrycznej, zmniejszenia poziomu wytwarzanego hałasu oraz wibracji dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii w postaci cichobieżnych energooszczędnych tramwajów.					

Nr projektu	38					
Tytuł projektu	Zmniejszenie negatywnego wpływu transportu publicznego na środowisko naturalne i poprawa jakości transportu poprzez zakup nowych ekologicznych autobusów niskopodłogowych					
Jednostka odpowiedzialna	PKM Sp. z o.o. w Katowicach					
Szacowany koszt projektu	14mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet PKM Sp. z o.o. w Katowicach + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiS 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada wymianę starego, nieefektywnego taboru, na nowy, ekologiczny spełniający wymogi dotyczące norm emisji spalin					

Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-247 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-65 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Głównym celem projektu jest poprawa jakości transportu publicznego wykonywanego przez PKM Katowice poprzez realizację zadań przewozowych taborom niskopodłogowym i ekologicznym oraz taborom przyjaznym dla osób niepełnosprawnych					

Nr projektu	39					
Tytuł projektu	Zakup ekologicznego taboru niskopodłogowego					
Jednostka odpowiedzialna	PKM Sp. z o.o. w Sosnowcu					
Szacowany koszt projektu	44mln PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet PKM Sp. z o.o. w Sosnowcu + preferencyjne środki zewnętrzne (POIiS 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt zakłada wymianę starego, nieefektywnego taboru, na nowy, ekologiczny spełniający wymogi dotyczące norm emisji spalin					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-750 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-198 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Rozwój transportu niskoemisyjnego					
Uzasadnienie realizacji projektu	Głównym celem projektu jest poprawa jakości transportu publicznego wykonywanego przez PKM Sosnowiec poprzez realizację zadań przewozowych taborom niskopodłogowym i ekologicznym oraz taborom przyjaznym dla osób niepełnosprawnych					

Nr projektu	40					
Tytuł projektu	Promowanie gospodarki niskoemisyjnej i monitoring wdrażania PGN					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	400 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (WFOŚiGW itp.)					
Zakres działań	Przedmiotem projektu jest promowanie gospodarki niskoemisyjnej w budownictwie mieszkaniowym indywidualnym i wielorodzinnym, w budynkach użyteczności publicznej oraz zamówienia publiczne uwzględniające kryteria niskoemisyjności i zarządzanie zużyciem / PPP w obiektach gminnych, monitorowanie realizacji i aktualizację PGN łącznie z Założeńiami do Planu zaopatrzenia w ciepło wg. art.19 Prawa energetycznego.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	-1028 MWh/rok	Zmniejszenie emisji CO₂	-335 Mg CO ₂	Wzrost wykorzystania OZE	0 MWh/rok
Korzyści społeczne	Wzrost świadomości mieszkańców w kontekście efektywnego wykorzystywania energii oraz aktywne działania władz samorządowych jako gospodarza miasta pozwolą na efektywne gospodarowanie budżetem w kontekście działań związanych z energetyką i ochroną środowiska.					
Uzasadnienie realizacji projektu	Stały monitoring stanu wykorzystania energii na terenie Miasta, jak i kształtowanie lokalnej polityki energetycznej, pozwoli na uzyskanie w perspektywie kolejnych lat wymiernych korzyści środowiskowych wynikający z ograniczenia zużycia paliw kopalnych.					

Nr projektu	41					
Tytuł projektu	Zielone Płuca Miast - rewitalizacja przyrodnicza terenów nadrzecznych Brynicy					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	4 mln 162 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Waloryzacja przyrodnicza parku Grabek wraz ze ścieżką przyrodniczą w dolinie rzeki Brynicy - restrykcja gatunków ptaków i płazów wraz z odtworzeniem ekosystemu i form krajobrazowych przynależnych rzece. Projekt obejmuje odtworzenie strefy łąkowej i wodnej z obszarem krajobrazowym - strefy przyrodniczej z siedliskami ptaków i płazów. Elementem uzupełniającym będą ścieżki dydaktyczne, spacerowe i punkty obserwacyjne.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	b.d.	Zmniejszenie emisji CO₂	b.d.	Wzrost wykorzystania OZE	b.d.

Nr projektu	42
--------------------	-----------

Tytuł projektu	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej SATURN					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	3 mln 950 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt obejmuje przebudowę i adaptację na funkcje społeczne, gospodarcze (wspomaganie MMSP), edukacyjne 2 obiektów warsztatów i transformatorowni zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi, a także przebudowę terenów zielonych przy przebudowywanych obiektach wraz z wyznaczeniem ciągów pieszych i rowerowych, systemu komunikacji. Ponadto w ramach ZIT w ramach EFS przewiduje się prowadzenie szeregu działań o charakterze społecznym i w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej na terenie waloryzowanej kopalni, w tym w adaptowanych budynkach prowadzenie części działań finansowanych w priorytecie IX i XI (w ramach ZIT)). Elementem projektu jest zakup wyposażenia pod funkcje związane z CUS.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	b.d.	Zmniejszenie emisji CO₂	b.d.	Wzrost wykorzystania OZE	b.d.

Nr projektu	43					
Tytuł projektu	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Rynek 22 z zagospodarowaniem terenu					
Jednostka odpowiedzialna	Miasto Czeladź					
Szacowany koszt projektu	5 mln 200 tys. PLN					
Potencjalne źródło finansowania	Budżet Miasta Czeladź + preferencyjne środki zewnętrzne (RPO WSL 2014-2020 itp.)					
Zakres działań	Projekt umożliwia zainicjowanie procesów integracji i samoorganizacji społeczności lokalnej, szczególności osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem poprzez wybudowanie i wyposażenie Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej na Starym Mieście (Rynek 22). Centrum będzie również pełniło funkcję CAL i będzie realizowało także szereg działań finansowanych z EFS. Zadanie pozwoli zorganizować działalność z zakresu aktywizacji społeczności lokalnej, ukierunkować ją, a przede wszystkim umiejscowić w obiekcie wskazanym do rewitalizacji (Rynek 22), w tym funkcje związane z rynkiem pracy. Projekt stanowi część szerszego programu Centrów Aktywności Lokalnej. Drugie tego typu centrum powstanie w ramach adaptacji zabytkowej zabudowy na terenie kopalni SATURN. Elementem projektu jest zagospodarowanie terenu przy budynku.					
Efekty realizacji działań	Ograniczenie zużycia energii	b.d.	Zmniejszenie emisji CO₂	b.d.	Wzrost wykorzystania OZE	b.d.

11. Preferencje interesariuszy PGN

Plan gospodarki niskoemisyjnej w swoich założeniach ma za zadanie zaplanowanie i uporządkowanie działań służących rozwojowi lokalnemu i poprawie warunków życia mieszkańców danej gminy. Spełnia funkcję dokumentu koordynującego działania różnych podmiotów i Gminy poprzez zgrupowanie i wymianę informacji na temat planowanych działań. Istotnym parametrem zadań planowanych do realizacji w okresie objętym przez PGN jest ich kształt techniczny i zakres, które przekładają się na późniejsze warunki finansowe realizacji inwestycji i eksploatacji obiektów. W procesie formułowania poszczególnych projektów uwzględnione zostały preferencje poszczególnych interesariuszy projektu oraz działania planowane przez Gminę. Lista projektów przedstawiona w poprzednim rozdziale powstała w oparciu o zgłoszenia potencjalnych interesariuszy PGN, które zgromadzono na etapie pozyskiwania danych wejściowych (m.in. w ankietach).

W poniższej tabeli przedstawiono syntetycznie projekty uwzględnione w PGN wraz z informacją, kto dany projekt zgłosił lub komu ma on służyć.

Tabela 11-31. Zestawienie interesariuszy projektów

Nr proj.	Projekt	Zgłaszający projekt
1	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej w Czeladzi - etap III	UM Czeladź
2	Niskoenergetyczne miasta (etap I)	UM Czeladź
3	Niskoenergetyczne miasta - instalacje OZE w gminnych obiektach użyteczności publicznej (etap II)	UM Czeladź
4	Wymiana instalacji c.o. w gminnych budynkach oświatowych	UM Czeladź
5	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej - etap IV	UM Czeladź
6	Modernizacja energetyczna obiektów Miejskiej Biblioteki Publicznej	Miejska Biblioteka Publiczna
7	Modernizacja energetyczna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	MOPS
8	Modernizacja energetyczna Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi	Starostwo Powiatowe
9	Modernizacja obiektu Domu Ludowego	Dom Ludowy
10	Modernizacja obiektu warsztatów mechanicznych KWK Saturn	Obiekty KWK Saturn
11	Modernizacja energetyczna obiektu NZOZ "ZDROVIT"	NZOZ "ZDROVIT"
12	Modernizacja energetyczna obiektu ALFA-MED. Czeladź Sp. z o.o.	ALFA-MED.
13	Modernizacja energetyczna Przychodni Pol-Sana-Med. Sp. z o.o.	Przychodnia Pol-Sana-Med.
14	Modernizacja lokali usługowych w zarządzie CZSM	CZSM
15	Modernizacja energetyczna nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych obecnie przez CTBS Sp. z o.o. oraz nieruchomości administrowanych przez ZBK	CTBS i ZBK
16	Modernizacja energetyczna wraz ze zmianą sposobu ogrzewania w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych będących własnością CTBS Sp. z o.o.	CTBS
17	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie SM Saturn	SM Saturn
18	Likwidacja niskiej emisji poprzez przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.	Tauron Ciepło/ zarządcy budynków
19	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie ADM ZN Sp. z o.o.	ADM ZN Sp. z o.o.
20	Modernizacja energetyczna budynków CZSM	CZSM

Nr proj.	Projekt	Zgłaszający projekt
21	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych Wspólnot Mieszkaniowych	Wspólnoty Mieszkaniowe
22	Modernizacja energetyczna budynków indywidualnych	budownictwo indywidualne
23	Wymiana oświetlenia miejskiego na energooszczędne wraz z systemem zarządzania	UM Czeladź
24	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 1 MW	PIM „BEM” Maciej Ścibich
25	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 20 MW	PIM „BEM” Maciej Ścibich
26	Poprawa efektywności dystrybucji ciepła poprzez zmniejszenie strat przesyłu ciepła	SCE Jaworzno III
27	Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.	Tauron Ciepło
28	Podłączenie nowych odbiorców do sieci ciepłowniczej przez U&R CALOR Sp. z o.o.	U&R CALOR Sp. z o.o.
29	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 1 - A-T-R-P na ul. Kombatantów/Szpitalnej	UM Czeladź
30	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheibera i ulicy Biedermanna wraz z uzbrojeniem terenu	UM Czeladź
31	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 2 - A-R-P na ul. Katowickiej	UM Czeladź
32	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 2: Piaski	UM Czeladź
33	Wsparcie mobilności miejskiej - rower miejski	UM Czeladź
34	Zintegrowany System Połączeń Rowerowych w Powiecie Będzińskim	Starostwo Powiatowe
35	Inteligentny System Zarządzania Ruchem na obszarze działalności KZK GOP – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź	KZK GOP
36	System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej II	KZK GOP
37	Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz zakupem taboru tramwajowego na obszarze miasta Czeladź	Tramwaje Śląskie
38	Zmniejszenie negatywnego wpływu transportu publicznego na środowisko naturalne i poprawa jakości transportu poprzez zakup nowych ekologicznych autobusów niskopodłogowych	PKM Sp. z o.o. wKatowicach
39	Zakup ekologicznego taboru niskopodłogowego	PKM Sp. z o.o. wSosnowcu
40	Promowanie gospodarki niskoemisyjnej i monitoring wdrażania PGN	UM Czeladź
41	Zielone Płuca Miast - rewitalizacja przyrodnicza terenów nadrzecznych Brynicy	UM Czeladź
42	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej SATURN	UM Czeladź
43	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Rynek 22 z zagospodarowaniem terenu	UM Czeladź

12. Analiza efektów ekologicznych i ekonomicznych z harmonogramem realizacji projektów

Realizacja projektów zawartych w niniejszym PGN, w okresie 2015-2020 pozwoli na ograniczenie zużycia energii i/lub emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wynikających ze wzrostu efektywności przetwarzania i wykorzystania nośnika energii lub jego zmiany. W 2014 r. na terenie Czeladzi nie zrealizowano inwestycji z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, które mogłyby istotnie wpłynąć na ograniczenie końcowego zużycia energii lub emisji CO₂.

W tabelach poniżej w syntetyczny sposób zaprezentowano efekty ekologiczne wynikające z realizacji poszczególnych projektów.

Tabela 12-32. Zestawienie efektów ekologicznych realizacji projektów

Nr proj.	Projekt	Plan ograniczenia zużycia energii do 2020 r.	Plan ograniczenia emisji CO ₂ do 2020 r.	Plan wzrostu energii OZE do 2020 r.
		MWh/rok	Mg/rok	MWh/rok
1	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej w Czeladzi - etap III	-568	-164	0
2	Niskoenergetyczne miasta (etap I)	-60	-103	115
3	Niskoenergetyczne miasta - instalacje OZE w gminnych obiektach użyteczności publicznej (etap II)	-48	-55	79
4	Wymiana instalacji c.o. w gminnych budynkach oświatowych	-38	-13	0
5	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej - etap IV	-196	-123	69
6	Modernizacja energetyczna obiektów Miejskiej Biblioteki Publicznej	-16	-8	7
7	Modernizacja energetyczna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	-6	-10	13
8	Modernizacja energetyczna Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi	-505	-137	53
9	Modernizacja obiektu Domu Ludowego	b.d.	b.d.	b.d.
10	Modernizacja obiektu warsztatów mechanicznych KWK Saturn	b.d.	b.d.	b.d.
11	Modernizacja energetyczna obiektu NZOZ "ZDROVIT"	-10	-4	0
12	Modernizacja energetyczna obiektu ALFA-MED. Czeladź Sp. z o.o.	-6	-3	0
13	Modernizacja energetyczna Przychodni Pol-Sana-Med. Sp. z o.o.	25	-3	0
14	Modernizacja lokali usługowych w zarządzie CZSM	-247	-160	105
15	Modernizacja energetyczna nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych obecnie przez CTBS Sp. z o.o. oraz nieruchomości administrowanych przez ZBK	-3469	-1022	0
16	Modernizacja energetyczna wraz ze zmianą sposobu ogrzewania w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych będących własnością CTBS Sp. z o.o.	-68	-26	0
17	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie SM Saturn	-525	-180	0
18	Likwidacja niskiej emisji poprzez przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.	-10602	-2045	0
19	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie ADM ZN Sp. z o.o.	-3280	-905	0

Nr proj.	Projekt	Plan ograniczenia zużycia energii do 2020 r.	Plan ograniczenia emisji CO ₂ do 2020 r.	Plan wzrostu energii OZE do 2020 r.
		MWh/rok	Mg/rok	MWh/rok
20	Modernizacja energetyczna budynków CZSM	-5992	-3279	1598
21	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych Wspólnot Mieszkaniowych	-450	-144	0
22	Modernizacja energetyczna budynków indywidualnych	-2339	-1427	1128
23	Wymiana oświetlenia miejskiego na energooszczędne wraz z systemem zarządzania	-184	-108	0
24	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 1 MW	b.d.	b.d.	1000
25	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 20 MW	b.d.	b.d.	20000
26	Poprawa efektywności dystrybucji ciepła poprzez zmniejszenie strat przesyłu ciepła	-792	-315	0
27	Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.	b.d.	b.d.	b.d.
28	Podłączenie nowych odbiorców do sieci ciepłowniczej przez U&R CALOR Sp. z o.o.	b.d.	b.d.	b.d.
29	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 1 - A-T-R-P na ul. Kombatanów/Szpitalnej	-746	-186	0
30	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheibera i ulicy Biedermanna wraz z uzbrojeniem terenu	-746	-186	0
31	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 2 - A-R-P na ul. Katowickiej	-746	-186	0
32	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 2: Piaski	-746	-186	0
33	Wsparcie mobilności miejskiej - rower miejski	-373	-93	0
34	Zintegrowany System Połączeń Rowerowych w Powiecie Będzińskim	-373	-93	0
35	Inteligentny System Zarządzania Ruchem na obszarze działalności KZK GOP – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź	-368	-91	0
36	System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej II	-75	-19	0
37	Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz zakupem taboru tramwajowego – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź	-80	-47	0
38	Zmniejszenie negatywnego wpływu transportu publicznego na środowisko naturalne i poprawa jakości transportu poprzez zakup nowych ekologicznych autobusów niskopodłogowych	-247	-65	0
39	Zakup ekologicznego taboru niskopodłogowego	-750	-198	0
40	Promowanie gospodarki niskoemisyjnej i monitoring wdrażania PGN	-1028	-335	0
41	Zielone Płuca Miast - rewitalizacja przyrodnicza terenów nadrzecznych Brynicy	b.d.	b.d.	b.d.
42	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej SATURN	b.d.	b.d.	b.d.
43	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Rynek 22 z zagospodarowaniem terenu	b.d.	b.d.	b.d.

W kolejnej tabeli przedstawiono szacunkową kalkulację kosztów realizacji i harmonogram poszczególnych projektów.

Nakłady na realizację projektów określone zostały w oparciu o:

- deklaracje kosztów i efektów wg uzyskanych ankiet,
- zadeklarowane koszty zadań w dokumentach planistycznych, audytach i preliminarzach budżetowych,
- kalkulacje własne w oparciu o dostępne cenniki (np. BISTYP).

Tabela 12-33. Harmonogram realizacji projektów wraz z kosztami i terminem ich realizacji

Nr proj.	Projekt	Rok realizacji - zakończenia	Koszty realizacji [PLN]
1	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej w Czeladzi - etap III	2016	4500000
2	Niskoenergetyczne miasta (etap I)	2017	1210000
3	Niskoenergetyczne miasta - instalacje OZE w gminnych obiektach użyteczności publicznej (etap II)	do 2020	760000
4	Wymiana instalacji c.o. w gminnych budynkach oświatowych	do 2020	400000
5	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej - etap IV	2016-2020	4000000
6	Modernizacja energetyczna obiektów Miejskiej Biblioteki Publicznej	do 2020	250000
7	Modernizacja energetyczna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	do 2020	200000
8	Modernizacja energetyczna Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi	2016	9800000
9	Modernizacja obiektu Domu Ludowego	do 2020	4000000
10	Modernizacja obiektu warsztatów mechanicznych KWK Saturn	do 2020	9000000
11	Modernizacja energetyczna obiektu NZOZ "ZDROVIT"	2017	50000
12	Modernizacja energetyczna obiektu ALFA-MED. Czeladź Sp. z o.o.	2016-2020	15000
13	Modernizacja energetyczna Przychodni Pol-Sana-Med. Sp. z o.o.	2016	6000
14	Modernizacja lokali usługowych w zarządzie CZSM	do 2020	2460000
15	Modernizacja energetyczna nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych obecnie przez CTBS Sp. z o.o. oraz nieruchomości administrowanych przez ZBK	2016-2020	15011000
16	Modernizacja energetyczna wraz ze zmianą sposobu ogrzewania w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych będących własnością CTBS Sp. z o.o.	2016-2020	6000000
17	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie SM Saturn	2017-2020	6027900
18	Likwidacja niskiej emisji poprzez przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.	2016-2020	29616000
19	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zarządzie ADM ZN Sp. z o.o.	2015-2018	2065000
20	Modernizacja energetyczna budynków CZSM	2015-2020	55128000
21	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych Wspólnot Mieszkaniowych	2015-2020	4328300
22	Modernizacja energetyczna budynków indywidualnych	2016-2020	5450000
23	Wymiana oświetlenia miejskiego na energooszczędne wraz z systemem zarządzania	do 2020	1910000
24	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 1 MW	2016	4000000
25	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 20 MW	2017-2018	60000000
26	Poprawa efektywności dystrybucji ciepła poprzez zmniejszenie strat przesyłu ciepła	2015-2018	3375000
27	Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.	2015	1766800

Nr proj.	Projekt	Rok realizacji - zakończenia	Koszty realizacji [PLN]
28	Podłączenie nowych odbiorców do sieci ciepłowniczej przez U&R CALOR Sp. z o.o.	2018-2020	5000000
29	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 1 - A-T-R-P na ul. Kombatantów/Szpitalnej	2016-2018	21000000
30	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheibera i ulicy Biedermanna wraz z uzbrojeniem terenu	2016-2018	4000000
31	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 2 - A-R-P na ul. Katowickiej	2016-2019	14000000
32	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 2: Piaski	2017-2019	7900000
33	Wsparcie mobilności miejskiej - rower miejski	2018-2019	3200000
34	Zintegrowany System Połączeń Rowerowych w Powiecie Będzińskim	2016-2018	5095000*
35	Inteligentny System Zarządzania Ruchem na obszarze działalności KZK GOP – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź	2017-2020	4450000
36	System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej II	2016-2018	680000
37	Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz zakupem taboru tramwajowego – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź	do 2020	28000000
38	Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz zakupem taboru tramwajowego – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź	do 2020	14000000
39	Zmniejszenie negatywnego wpływu transportu publicznego na środowisko naturalne i poprawa jakości transportu poprzez zakup nowych ekologicznych autobusów niskopodłogowych	do 2020	44000000
40	Promowanie gospodarki niskoemisyjnej i monitoring wdrażania PGN	2015-2020	400000
41	Zielone Płuca Miast - rewitalizacja przyrodnicza terenów nad-rzecznych Brynicy	2016-2018	4161800
42	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej SATURN	2016-2017	3950000
43	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Rynek 22 z zagospodarowaniem terenu	2016-2018	5200000

*przedstawiony koszt realizacji inwestycji obejmuje całość działań przewidzianych dla powiatu będzińskiego

Całkowite wydatki na realizację projektów wskazanych jw. do roku 2020 mogą łącznie wynieść ponad 396 mln PLN, w tym sektory:

- gminne budynki i obiekty użyteczności publicznej – ok 40 mln PLN,
- budownictwo mieszkaniowe – ok. 124 mln PLN,
- budownictwo usługowe i użyteczności publicznej – ok. 76 mln PLN,
- transport – ponad 146 mln PLN,
- przedsiębiorstwa energetyczne – ok. 10 mln PLN.

Planowane przez Gminę inwestycje oparte są w znaczącej części na finansowaniu ze środków UE w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020. W związku z powyższym wkład własny Gminy może wynieść ok. 30-60 mln PLN w zależności od wielkości pozyskanego dofinansowania.

W celu dopełnienia analiz preferencji realizacji wybranych przedsięwzięć, dla których zgromadzono odpowiednie dane wejściowe, dokonano ich oceny z punktu widzenia poniesionych wydatków i uzyskanych efektów.

Przeanalizowano projekty pod względem prostego okresu zwrotu przy założeniu poniesienia 100% nakładów inwestycyjnych ze środków własnych i przy założeniu uzyskania bezwrotnej dotacji w wysokości 85% oraz 50% nakładów inwestycyjnych.

Pozyskanie dotacji zarówno przez samorząd jak i podmioty gospodarcze znacznie podwyższa rentowności planowanych do realizacji projektów, a często wręcz decyduje o jego realizacji. Kluczową więc rolę władz miasta jest wspieranie podmiotów prywatnych w aplikowaniu o środki dostępne w ramach perspektywy finansowanej UE na lata 2014-2020, ponieważ środki te mogą zdecydować i/lub przyspieszyć w znaczący sposób realizację wybranych projektów. Często ze względu na skalę planowanych działań i ograniczone środki własne, dotacja/preferencyjna pożyczka jest jedynym sposobem na sfinansowanie koniecznych do podjęcia działań w tym zakresie.

W tabeli poniżej przedstawiona została analiza opłacalności dla wybranych projektów

Tabela 12-34. Zestawienie wyników analiz ekonomicznych dla wybranych projektów

Nr proj	Projekt	Nakłady inwestycyjne	Spadek kosztów eksploatacyjnych	Prosty okres zwrotu bez dotacji	Prosty okres zwrotu z dotacją 50% *	Prosty okres zwrotu z dotacją 85% *
		tys. PLN	PLN	lata	lata	lata
1	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej w Czeladzi - etap III (termomodernizacja UM Czeladź i Żłobka Miejskiego)	4 500	-103 523	43,5	21,7	6,5
2	Niskoenergetyczne miasta - etap I (instalacje OZE w UM Czeladź i MZS)	1 210	-115 367	10,5	5,2	1,6
3	Niskoenergetyczne miasta - instalacje OZE w gminnych obiektach użyteczności publicznej - etap II (instalacje OZE w SP nr 1, 3, 7)	760	-38708	19,6	9,8	2,9
4	Wymiana instalacji c.o. w gminnych budynkach oświatowych (Gimnazjum nr 2, SP nr 3 i 7)	292	-9 455	30,9	15,4	4,6
5	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej - etap IV (termomodernizacja +OZE w obiektach MOSiR)	4 000	-100 745	40	19,9	6
6	Modernizacja energetyczna obiektów Miejskiej Biblioteki Publicznej (termomodernizacja + OZE)	250	-9 935	25,2	12,6	3,8
7	Modernizacja energetyczna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (modernizacja instalacji c.o. + OZE)	200	-10 191	19,6	9,8	2,9
15	Modernizacja energetyczna nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych obecnie przez CTBS Sp. z o.o. oraz nieruchomości administrowanych przez ZBK (termomodernizacja)	15 011	-660 571	22,7	11,4	3,4

* wartości hipotetyczne

13. Analiza potencjalnego rozwoju zapotrzebowania na energię w Czeladzi do roku 2020

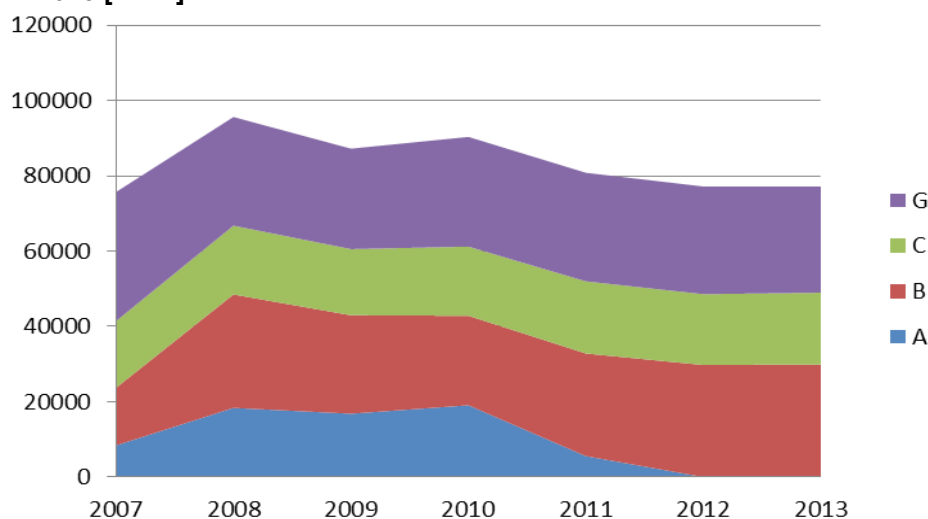
Prognoza końcowego zużycia energii i związana z tym emisja zanieczyszczeń do powietrza w roku 2020 została oszacowana na podstawie inwentaryzacji bazowej na rok 2013 z uwzględnieniem potencjalnej zmiany wynikającej z rozwoju zabudowy i ograniczenia zużycia energii.

Symulacja stanu w roku 2020 obejmuje przede wszystkim zmiany zapotrzebowania na energię w związku ze zidentyfikowanymi energochłonnymi terenami rozwojowymi. Na podstawie aktualnie obowiązujących „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź (Aktualizacja 2014)” poniżej przedstawiono rzeczywiste dane dotyczące kształtowania się zapotrzebowania na energię w latach wcześniejszych oraz sformułowano wnioski na podstawie których, sporządzona została prognoza tego zapotrzebowania w perspektywie kolejnych lat.

Zmiany zużycia energii elektrycznej w mieście

Zużycie energii elektrycznej w poszczególnych grupach taryfowych kształtowało się w latach 2007-2013 jak na poniższym wykresie.

Wykres 13-20. Zużycie energii elektrycznej w poszczególnych grupach taryfowych w latach 2007-2013 [MWh]

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź (Aktualizacja 2014)

Zużycie energii elektrycznej w 2013 r. wynosiło łącznie, we wszystkich grupach taryfowych, ok. 79 GWh i było niższe o ok. 16 GWh niż w 2008 r. Widoczny spadek zapotrzebowania sumarycznego w mieście wynika przede wszystkim z likwidacji infrastruktury elektroenergetycznej eksploatowanej dotychczas przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. (odbiorca zasilany z sieci rozdzielczej WN - grupa taryfowa A).

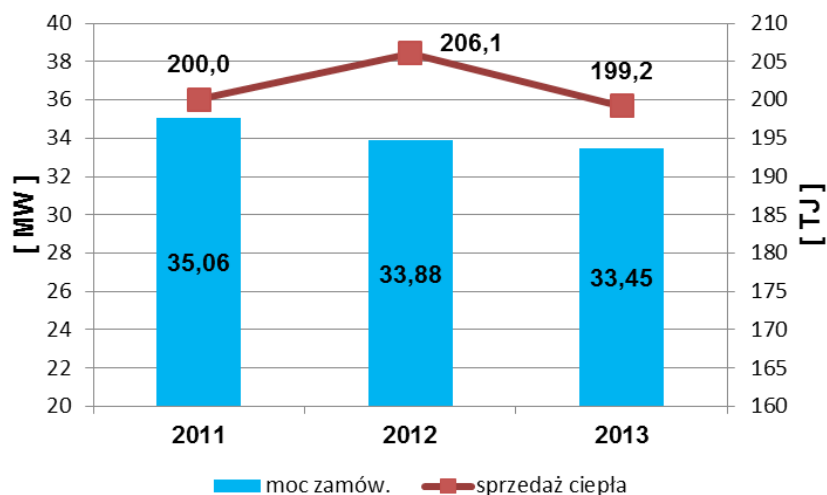
Zużycie energii elektrycznej w pozostałych grupach taryfowych kształtują się na stabilnym poziomie.

W związku z powyższym, do dalszych analiz przyjęto, że zużycie energii elektrycznej w obecnej zabudowie będzie utrzymywało się na poziomie zbliżonym do roku 2013.

Zmiany zużycia ciepła sieciowego w mieście

Na wykresie poniżej przedstawiono wielkość mocy zamówionej w TAURON Ciepło Sp. z o.o. i sprzedaż ciepła odbiorcom w latach 2011-2013.

Wykres 13-21. Zamówiona moc cieplna w TAURON Ciepło Sp. z o.o. i sprzedaż ciepła

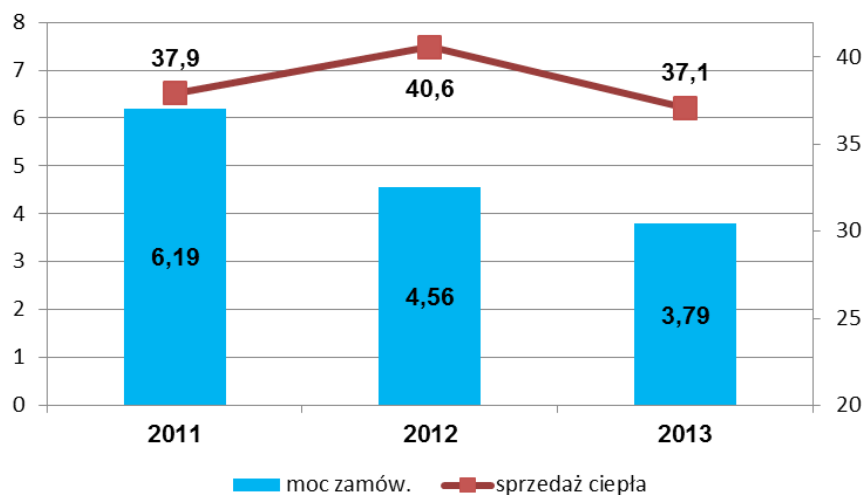

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź (Aktualizacja 2014)

W 2013 r. moc zamówiona przez odbiorców wynosiła łącznie 33,45 MW, w tym 5,26 MW w ciepłej wodzie użytkowej. W stosunku do 2011 r. obniżyła się o ok. 4,5%.

Dodatkowo na obszarze Czeladzi dystrybucją ciepła zajmuje się także SC-E Jaworzno III.

Wykres 13-22. Zamówiona moc cieplna przez odbiorców i sprzedaż ciepła przez SC-E Jaworzno III w latach 2011-2013

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź (Aktualizacja 2014)

Moc zamówiona przez odbiorców ciepła z sieci SC-E Jaworzno III w 2013 r. wyniosła 3,79 MW i obniżyła się stosunku do roku 2011 aż o 2,4 MW, tj. o blisko 39%.

Sumaryczna moc zamówiona na ciepło sieciowe w Czeladzi w 2013 r. wyniosła 37,24 MW. Zaobserwowany na przestrzeni ostatnich lat spadek mocy zamówionej przez odbiorców wynika m.in. z podejmowanych przez odbiorców działań energooszczędnych. Spadek mocy zamówionej z systemów ciepłowniczych w latach 2011-2013 w odniesieniu dla całego miasta wyniósł ok. 10%.

Wg danych z „Założeń...” całkowita moc w ciepłe dla całego miasta z uwzględnieniem rozwiązań indywidualnych wynosiła odpowiednio:

- w roku 2011: 110,8 MW
- w roku 2012: 112,4 MW
- w roku 2013: 108,3 MW

Spadek mocy zamówionej dla całego miasta wyniósł w latach 2011-2013 ok. 2,2%.

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że systematyczny spadek zapotrzebowania na ciepło obserwowany w kolejnych latach będzie się utrzymywał, zaś efekt działań zmierzających do jego ograniczenia został zawarty w zaproponowanych w niniejszym dokumencie projektach planowanych do realizacji w perspektywie roku 2020.

Zapotrzebowanie na energię terenów rozwoju w mieście

Analiza terenów rozwoju, zgodna ze Studium uwarunkowań... i miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, opracowana w „Założeniach...” pozwoliła na określenie zapotrzebowania na media energetyczne przez nowo realizowaną zabudowę w okresie do 2030 r. oraz po roku 2030 do pełnej chłonności dla obszaru całego miasta.

Wielkości przedstawione w tabeli są wyliczone jako szczytowe u odbiorcy, bez uwzględnienia współczynników jednoczesności.

Tabela 13-35. Zapotrzebowanie na media energetyczne dla nowej zabudowy przewidzianej do realizacji i/lub uruchomienia do roku 2030 oraz po roku 2030 do pełnej chłonności

Jedn. bilans.	Przewidywany okres realizacji	Zapotrzebowanie na ciepło [MWt]	Zapotrzebowanie na energię elektryczną [kWe]	
			min	max
Gmina Czeladź	w latach 2014 do 2030	12,4	16 680	18 780
	po 2030 roku do pełnej chłonności	42,6	110 313	182 491

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Czeladź (Aktualizacja 2014)

Na podstawie danych, jak wyżej, oszacowano że, w latach 2014-2020 nastąpi:

- wzrost zapotrzebowania na ciepło średniorocznie o ok. 0,7 MW, co przy założeniu 6500 GJ/MW daje roczny przyrost zużycia ciepła na poziomie ok. 4,5 TJ,
- średnioroczny wzrost zużycia energii elektrycznej na poziomie ok. 250 MWh.

Zmiany zużycia energii w transporcie

Zużycie energii w sektorze transportu indywidualnego zostało oszacowane na podstawie danych z pomiarów dokonywanych okresowo przez GDDKiA. Poniżej w tabeli przedstawiono wyniki pomiaru z lat 2000, 2005 i 2010.

Tabela 13-36. Średni dobowy ruch w punkcie pomiarowym 40704 – Czeladź-Będzin w latach 2000-2010

Rok pomiaru	Nr punktu pomiarowego	Nr drogi	Opis odcinka		Pojazdy samochod. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych							
			Dł. (km)	Nazwa		Moto-cykle	Sam. osob. mikro-busy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Au-tobusy	Ciężniki rolnicze	Ro-wery
									bez przycz.	z przycz.			
				SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	
2000	40704	4	4	Czeladź-Będzin	18572	19	13130	2656	1226	1467	74	0	40
2005	40704	94	4	Czeladź-Będzin	16452	16	12455	1728	757	1283	197	16	34
2010	40704	94b	4	Czeladź-Będzin	14377	45	11863	1131	470	712	146	10	44

Źródło: GDDKiA pomiary natężenia ruchu

Zgodnie z zapisami zawartymi w „Zasadach prognozowania wskaźników wzrostu ruchu wewnętrznego na okres 2008-2040 na sieci drogowej do celów planistycznych projektowych” sposób obliczenia wskaźnika wzrostu ruchu pojazdów na żądany rok oparty jest na wskaźnikach PKB i wskaźnikach elastyczności dla poszczególnych typów pojazdów.

Tabela 13-37. PKB brutto ogółem

Lata	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014-2020*
Śląsk	102,8	100,6	110	109	105,7	100,7	104,1	105,2	101,0	101,0	103,8

* prognoza wg Zaktualizowanych wariantów rozwoju gospodarczego Polski, o których mowa w Podrozdziale 7.4 Założenia do analizy finansowej – Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020

Źródło: dane GUS i MRR

Tabela 13-38. Wskaźnik elastyczności We

Lp.	Kategoria pojazdów	We (wskaźnik elastyczności)	
		2008-2015	2016-2040
1	Samochody osobowe	0,90	0,80
2	Samochody dostawcze	0,33	0,33
3	Samochody ciężarowe bez przyczep i naczep	0,35	0,35
4	Samochody ciężarowe z przyczepami i naczepami	1,07	1,00

Źródło: Zasady prognozowania wskaźników wzrostu ruchu wewnętrznego na okres 2008-2040 na sieci drogowej do celów planistycznych projektowych

Zgodnie z powyższymi danymi, natężenie pojazdów na drogach Czeladzi powinno systematycznie wzrastać średniorocznie na poziomie ok. 3%. Niemniej jednak, rzeczywiste pomiary przeprowadzone przez GDDKiA w latach 2000, 2005 i 2010 nie potwierdzają tej tendencji. Natężenie ruchu pojazdów w punkcie pomiarowym w 2010 r. spadło w stosunku do 2000 r. o ok. 22%, co przełożyło się na ograniczenie dobowego ruchu pojazdów średnio o ok. 4,2 tys. Taka tendencja wynika głównie z dynamicznie rozwijającej się sieci dróg krajowych i autostrad w aglomeracji śląskiej (autostrada A4, autostrada A1, droga ekspresowa S1), co istotnie wpływa na wyprowadzenie, w szczególności ruchu tranzytowego poza obszar miasta. W związku z powyższym, do dalszych analiz w perspektywie 2020 r. przyjęto, że natężenie ruchu i zużycie paliw na terenie Czeladzi wzrastać będzie z tendencją 2%.

Opisane w niniejszym rozdziale parametry energetyczne towarzyszące rozwojowi miasta zostały uwzględnione w rachunku celów ilościowych niniejszego PGN w rozdziale 16.

14. System monitoringu i oceny – wytyczne

W celu kontrolowania postępów wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Czeladź, ograniczenia emisji CO₂, zużycia energii oraz wprowadzania ewentualnych poprawek, konieczne jest prowadzenie stałego monitoringu PGN. Władze gminy oraz pozostali interesariusze powinni być informowani o osiągniętych postępach.

System monitoringu i oceny realizacji PGN wymaga:

- gromadzenia informacji poprzez systematyczne zbieranie danych energetycznych, innych danych o aktywności dla poszczególnych sektorów, aktualizację bazy danych oraz systematyczne zbieranie danych liczbowych i informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań PGN, zgodnie z ich charakterem (wg określonych wskaźników monitorowania zadań);
- selekcjonowania informacji poprzez uporządkowanie, przetworzenie i analizę danych;
- analizy zebranych danych poprzez porównanie osiągniętych wyników z założeniami PGN, określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego PGN, identyfikację ewentualnych rozbieżności, przyczyny odchylenia, określenie działań korygujących polegających na modyfikowaniu dotychczasowych działań, ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia oraz w razie konieczności aktualizacji PGN i przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących;
- raportowania poprzez przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w PGN oraz ocenę realizacji.

Wdrażaniem PGN, weryfikacją i monitorowaniem bazy emisji zajmować się będzie Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej. Zostanie wyznaczony odpowiedni harmonogram monitoringu efektów działania. Każda jednostka realizująca zadania będzie przekazywać informacje o przebiegu swoich zadań do Koordynatora PGN (MZGK), odpowiedzialnego za zebranie całości danych, odpowiednią ich analizę oraz sporządzenie raportu. Informacje dotyczące monitoringu realizacji będą przekazywane z częstotliwością minimum raz na rok. Również raportowanie realizowane będzie co roku, za każdy poprzedni rok i obejmować będzie analizę stanu realizacji zadań oraz osiągnięte rezultaty w zakresie redukcji emisji oraz zużycia energii.

Ocena realizacji celów wykonywana jest na podstawie danych zebranych dla poszczególnych działań oraz informacji zawartych w bazie danych. Podstawowym sposobem oceny realizacji PGN jest porównanie wartości wskaźników poszczególnych celów dla określonego roku z wartościami docelowymi i oczekiwanym trendem. Wskaźniki mogą wykazywać odchylenia od ogólnego trendu, który jednak w długiej perspektywie czasu powinien być stały i zgodny z oczekiwaniem. Jeżeli zostaną zaobserwowane trendy odwrotne niż oczekiwane, należy uważnie przeanalizować realizację działań oraz zachodzące uwarunkowania zewnętrzne, a następnie podjąć działania korygujące.

Szczegółowe wskaźniki monitorowania zostały przypisane do poszczególnych działań, w celu umożliwienia skutecznego monitorowania stopnia realizacji PGN.

Do głównych wskaźników monitorowania realizacji PGN należą:

- stan przygotowania i realizacji rzeczowej poszczególnych projektów wg PGN możliwy do określenia subiektywnie, procentowo lub jako wielkość bezwzględna uzyskanego efektu realizacji i kosztów jego osiągnięcia;
- stopień redukcji emisji w stosunku do roku bazowego (%) – oczekiwany jest trend rosnący;
- stopień redukcji zużycia energii w stosunku do roku bazowego (%) – oczekiwany jest trend rosnący;
- zużycie energii ze źródeł odnawialnych na terenie gminy w danym roku (MWh/rok) – oczekiwany jest trend rosnący;
- udział zużycia energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii na terenie gminy w danym roku (%) – oczekiwany jest trend rosnący;
- poziom szkodliwych substancji w powietrzu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) – oczekiwany jest trend malejący.

Jak wcześniej zaznaczono na terenie miasta Czeladź właściwa realizacja PGN wymaga:

- ustalenia grupy roboczej, w skład której powinni wejść: Koordynator PGN ze strony Gminy, przedstawiciele interesariuszy zgłoszonych projektów;
- monitoring stanu przygotowania do realizacji projektów i rzeczowej ich realizacji winien być przedmiotem monitoringu i raportowania dla Rady Miejskiej przynajmniej raz w roku;
- monitoring PGN winien być w cyklach trzyletnich połączony i skoordynowany z aktualizacją „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”, stanowiącą obowiązek ustawowy gminy wg Art. 19 ustawy Prawo energetyczne.

W celu oceny postępu realizacji działań/celów będących przedmiotem niniejszego PGN w Bazie danych opracowany został formularz raportowania. Weryfikacja efektów danego projektu i oznaczenie go jako wykonany oraz weryfikacja założeń, daje w danym momencie możliwość automatycznego wyliczenia sumarycznych efektów realizacji zadań wg PGN oraz śledzenia stanu zaawansowania realizacji całego planu. Mechanizmy bazy danych jw. służyć mogą do wykonania raportów na potrzeby koordynacji projektu i śledzenia jego ewaluacji w założonym i wprowadzonym w gminie systemie monitoringu jw.

15. Analiza uwarunkowań realizacji PGN

Analiza SWOT związana z realizacją PGN przedstawia czynniki wewnętrzne: mocne i słabe strony gminy oraz czynniki zewnętrzne: szanse i zagrożenia, mogące mieć znaczący wpływ na realizację zadań z zakresu efektywności energetycznej i ograniczania emisji.

Mocne strony:

- modernizacja i stosowanie energooszczędnych rozwiązań systemu oświetlenia ulicznego;
- rozwinięta i możliwa do użytkowania przez społeczność lokalną infrastruktura techniczna;
- stosunkowo dobre uzbrojenie gminy w sieci infrastruktury technicznej;
- wzrastająca świadomość obywatelska i ekologiczna mieszkańców;
- promowanie postawy przedsiębiorczości wśród młodzieży;
- potencjał wykorzystania energii słonecznej.

Słabe strony:

- konieczność modernizacji oświetlenia ulicznego;
- ograniczone środki finansowe Gminy w działania inwestycyjne zapisane w PGN;
- przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu i pyłu w powietrzu;
- zanieczyszczenie powietrza pochodzące z komunikacji;
- problem niskiej emisji, pochodzącej głównie z indywidualnych systemów grzewczych;
- niewystarczający poziom działań w zakresie oszczędności energii.

Szanse:

- krajowe zobowiązania dotyczące zapewnienia odpowiedniego poziomu energii odnawialnej i biopaliw w zużyciu końcowym;
- wymagania dotyczące efektywności energetycznej i OZE (dyrektywy UE);
- racjonalne gospodarowanie energią i ograniczanie emisji w skali europejskiej i krajowej;
- rozwój technologii energooszczędnych oraz ich coraz większa dostępność;
- wymiana środków transportu na pojazdy spełniające wymogi wyższych klas norm emisji spalin;
- wzrost cen nośników energii powodujący presję na ograniczenie końcowego zużycia energii;
- wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- rozpoczęcie nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020;
- rozwój technologii energooszczędnych oraz ich coraz większa dostępność (np. tanie świetlówki energooszczędne).

Zagrożenia:

- zaniechanie realizacji projektów deklarowanych przez interesariuszy PGN;
- brak środków zewnętrznych na realizację poszczególnych celów;
- brak wystarczającego wsparcia ze strony władz wojewódzkich;
- brak wymiany informacji pomiędzy podmiotami funkcjonującymi na lokalnym rynku energii;
- brak porozumienia w sprawie redukcji emisji i osłabienie roli polityki klimatycznej UE;
- ogólnokrajowy trend wzrostu zużycia energii elektrycznej;
- brak aktualnych regulacji prawnych - zagrożona realizacja wypełnienia celów wskaźnikowych OZE (15%) w skali kraju;
- utrzymywanie się wysokich cen gazu.

16. Określenie celów ilościowych PGN - podsumowanie

Bazowa inwentaryzacja zużycia energii oraz emisji CO₂ wykonana została dla roku 2013, tj. dla roku, dla którego możliwe było pozyskanie wiarygodnych danych z terenu miasta.

Wyniki inwentaryzacji bazowej wskazują na:

- zużycie energii na terenie miasta – 443 GWh/rok,
- emisja CO₂ na terenie miasta - 173 tys. Mg CO₂/rok,
- produkcja OZE na terenie miasta - 8,6 GWh/rok.

W oparciu o efekty zaplanowanych do realizacji, na terenie Czeladzi w okresie do roku 2020, projektów opisanych szerzej w rozdziale 10 oraz z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego miasta, który poddano analizie w rozdziale 13 oszacowano wielkości zużycia energii i towarzyszącej mu emisji dla roku docelowego 2020.

Przyjęto do realizacji i monitorowania cele ilościowe dla roku 2020 na poziomie:

- zużycie energii na terenie miasta na poziomie 428 GWh/rok (ograniczenie o 3,35% w porównaniu do roku 2013);
- emisję CO₂ na terenie miasta na poziomie 149 tys. Mg CO₂/rok (ograniczenie o 13,81% w porównaniu do roku 2013);
- produkcję energii ze źródeł odnawialnych na poziomie ok. 32,8 GWh/rok, co może stanowić 7,66% zużywanej w mieście energii.

Cel w zakresie redukcji zanieczyszczeń do powietrza wyznaczony na rok 2020 w odniesieniu do sektora obiektów wynosi:

- SO₂: 65 Mg, tj. o ok. 20%,
- NO_x: 17 Mg, tj. o ok. 17%,
- CO: 652 Mg, tj. o ok. 29%,
- pył: 18 Mg, tj. o ok. 29%.

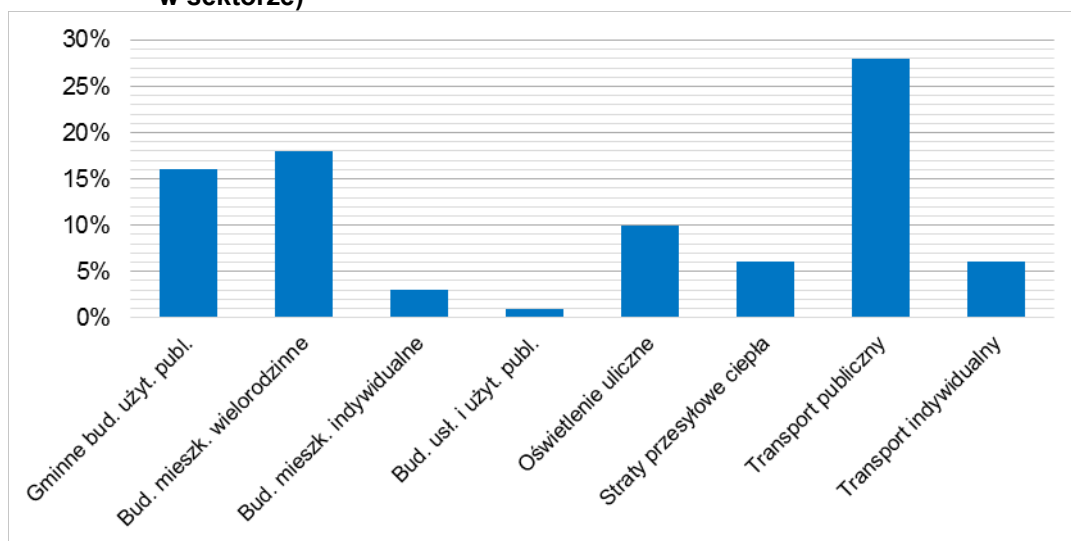
W poniższej tabeli przedstawiono wielkości bezwzględne, a na wykresach wielkości procentowe możliwego spadku zużycia energii końcowej i emisji CO₂ w poszczególnych sektorach w konsekwencji realizacji projektów zawartych w PGN.

Tabela 16-39. Spadek zużycia energii końcowej i emisji CO₂ w perspektywie roku 2020

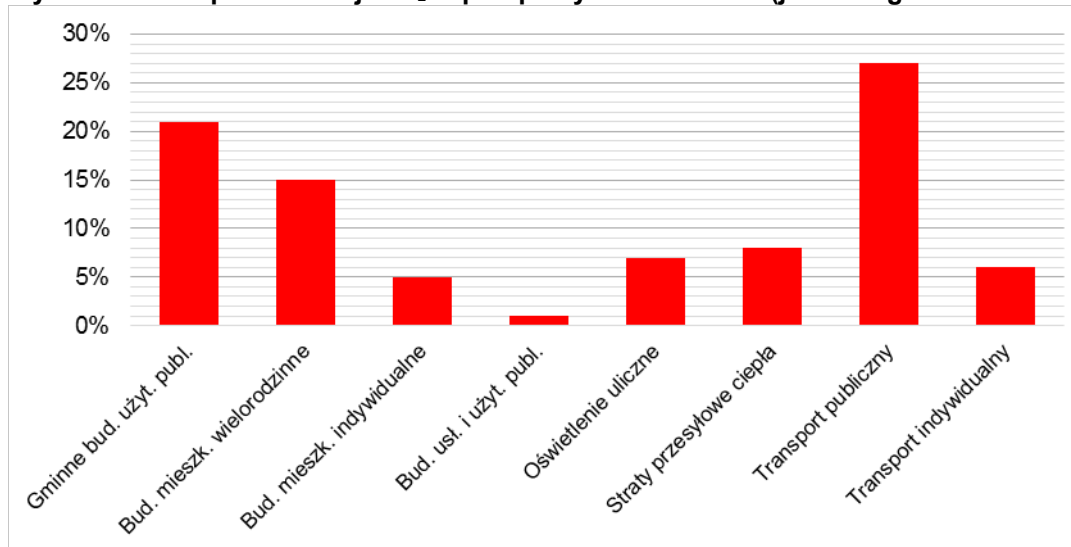
Kategoria	Ograniczenie końcowego zużycia energii [MWh]	Ograniczenie emisji CO ₂ [Mg]
Gminne budynki użyteczności publicznej	983	517
Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne	25004	8413
Budownictwo mieszkaniowe indywidualne	2700	1581
Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej	743	352
Budynki i objekty przemysłowe	0	28
Oświetlenie uliczne	184	108
Straty przesyłowe ciepła	792	442
Transport publiczny	1077	311
Transport indywidualny	4171	1040

Z powyższej tabeli wynika, że największe możliwe spadki zużycia energii oraz emisji CO₂ (w wartościach bezwzględnych), uzyskane w konsekwencji podjętych działań, nastąpić mogą w budownictwie mieszkaniowym oraz w gminnych budynkach użyteczności publicznej.

Wykres 16-23. Spadek zużycia energii końcowej w perspektywie roku 2020 (jako % ograniczenia w sektorze)

Wykres 16-24. Spadek emisji CO₂ w perspektywie roku 2020 (jako % ograniczenia w sektorze)

Z wykresów wynika, że największe możliwe spadki zużycia energii oraz emisji CO₂ (w wartościach względnych), uzyskane w konsekwencji podjętych działań, nastąpić mogą w budownictwie mieszkaniowym wielorodzinnym oraz w gminnych budynkach użyteczności publicznej.

W poniższych tabelach przedstawiono syntetyczne zestawienie zużycia energii końcowej oraz emisji dla roku 2013 wg bazowej inwentaryzacji oraz dla roku 2020 jako prognoza obejmująca efekty ekologiczne planowanych do realizacji projektów wskazanych w PGN.

Tabela 16-40. Końcowe zużycie energii w roku 2013

Kategoria	Końcowe zużycie energii [MWh]													Razem
	Energia elektryczna	Ciepło sieciowe	Paliwa kopalne							OZE				
			Gaz ziemny	Węgiel	Olej opałowy	Gaz płynny	Pb	ON	LPG	Biomasa	Śloneczna cieplna	Śloneczna elektryczna	pompy ciepła/Geotermalna,	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:														
Gminne budynki użyteczności publicznej	1 058	2 613	2 401	0	111	0	0	0	0	0	47	0	0	6 231
Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne	17 726	61 415	24 813	37 203	0	0	0	0	0	0	121	0	94	141 372
Budownictwo mieszkaniowe indywidualne	10 432	4 529	20 279	47 419	0	0	0	0	0	5 306	0	0	0	87 964
Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej	18 011	4 860	23 321	11 117	4 692	11	0	0	0	255	110	0	0	62 377
Budynki i obiekty przemysłowe	29 897	2 875	3 352	4 807	8 170	902	0	0	0	52	1 292	0	1 343	52 690
Oświetlenie uliczne	1 836	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 836
Straty przesyłowe ciepła	0	12 917	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12 917
Razem "Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł":	78 961	89 210	74 166	100 546	12 973	913	0	0	0	5 612	1 570	0	1 436	365 386
TRANSPORT														
Transport przedsiębiorstw i jednostek publicznych	0	0	0	0	0	0	97	654	0	0	0	0	0	751
Transport publiczny	266	0	0	0	0	0	0	3 554	0	0	0	0	0	3 820
Transport indywidualny	0	0	0	0	0	0	30 840	37 468	4 756	0	0	0	0	73 063
Razem "Transport":	266	0	0	0	0	0	30 936	41 676	4 756	0	0	0	0	77 634
R A Z E M	79 227	89 210	74 166	100 546	12 973	913	30 936	41 676	4 756	5 612	1 570	0	1 436	443 021

Tabela 16-41. Emisja CO₂ w roku 2013

Kategoria	Emisja CO ₂ [Mg]													Razem
	Energia elektryczna	Ciepło sieciowe	Paliwa kopalne							OZE				
			Gaz ziemny	Węgiel	Olej opałowy	Gaz płynny	Pb	ON	LPG	Biomasa	Śloneczna ciepłota	Śloneczna elektryczna	pompy ciepła/Geotermalna,	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:														
Budynki użyteczności publicznej	859	1 065	504	0	29	0	0	0	0	0	0	0	0	2 458
Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne	14 394	25 037	5 211	12 426	0	0	0	0	0	0	0	0	0	57 067
Budownictwo mieszkaniowe indywidualne	8 471	1 846	4 259	15 838	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30 413
Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej	14 625	1 981	4 897	3 713	1 239	2	0	0	0	0	0	0	0	26 458
Budynki i obiekty przemysłowe	24 276	1 172	704	1 606	2 157	203	0	0	0	0	0	0	0	30 118
Oświetlenie uliczne	1 491	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 491
Straty przesyłowe ciepła	0	5 266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 266
Razem "Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł":	64 115	36 368	15 575	33 582	3 425	205	0	0	0	0	0	0	0	153 271
TRANSPORT														
Transport przedsiębiorstw i jednostek publicznych	0	0	0	0	0	0	24	173	0	0	0	0	0	197
Transport publiczny	216	0	0	0	0	0	0	938	0	0	0	0	0	1 154
Transport indywidualny	0	0	0	0	0	0	7 617	9 891	1 069	0	0	0	0	18 577
Razem "Transport":	216	0	0	0	0	0	7 641	11 002	1 069	0	0	0	0	19 928
R A Z E M	64 331	36 368	15 575	33 582	3 425	205	7 641	11 002	1 069	0	0	0	0	173 199

Tabela 16-42. Końcowe zużycie energii w roku 2020 – PLAN

Kategoria	Końcowe zużycie energii [MWh]													Razem
	Energia elektryczna	Ciepło sieciowe	Paliwa kopalne							OZE				
			Gaz ziemny	Węgiel	Olej opałowy	Gaz płynny	Pb	ON	LPG	Biomasa	Śloneczna ciepła	Śloneczna elektryczna	Geotermalna, pompy ciepła	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:														
Gminne budynki użyteczności publicznej	750	2 041	2 031	0	95	0	0	0	0	0	239	91	0	5 248
Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne	14 554	73 083	15 597	11 321	0	0	0	0	0	0	1 720	0	94	116 368
Budownictwo mieszkaniowe indywidualne	10 432	4 506	22 351	41 541	0	0	0	0	0	5 306	564	0	564	85 265
Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej	17 838	4 599	22 854	11 117	4 692	11	0	0	0	255	241	26	0	61 634
Budynki i obiekty przemysłowe	29 897	2 875	3 352	4 807	8 170	902	0	0	0	52	1 292	0	1 343	52 690
Oświetlenie uliczne	1 653	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 653
Straty przesyłowe ciepła	0	12 125	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12 125
Zmiana zapotrzebowania wynikająca ze wzrostu gospodarczego w latach 2014-2020	1 750	4 831	4 016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 597
Razem "Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł":	76 874	104 061	70 202	68 786	12 957	913	0	0	0	5 612	4 055	118	2 000	345 579
TRANSPORT														
Transport przedsiębiorstw i jednostek publicznych	0	0	0	0	0	0	97	654	0	0	0	0	0	751
Transport publiczny	186	0	0	0	0	0	0	2 557	0	0	0	0	0	2 743
Transport indywidualny	0	0	0	0	0	0	28 153	36 379	4 360	0	0	0	0	68 893
Zmiana zapotrzebowania wynikająca ze wzrostu gospodarczego w latach 2014-2020	0	0	0	0	0	0	4 090	5 510	629	0	0	0	0	10 229
Razem "Transport":	186	0	0	0	0	0	32 340	45 101	4 989	0	0	0	0	82 615
R A Z E M	77 060	104 061	70 202	68 786	12 957	913	32 340	45 101	4 989	5 612	4 055	118	2 000	428 194

Tabela 16-43. Emisja CO₂ w roku 2020 – PLAN

Kategoria	Emisja CO ₂ [Mg]													Razem
	Energia elektryczna	Ciepło sieciowe	Paliwa kopalne						OZE					
			Gaz ziemny	Węgiel	Olaj opałowy	Gaz płynny	Pb	ON	LPG	Biomasa	Słoneczna ciepła	Słoneczna elektryczna	Geotermalna, pompy ciepła	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:														
Budynki użyteczności publicznej	443	812	426	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	1 707
Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne	8 597	29 078	3 275	3 781	0	0	0	0	0	0	0	0	0	44 731
Budownictwo mieszkaniowe indywidualne	6 162	1 793	4 694	13 875	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26 524
Budownictwo usługowe i użyteczności publicznej	10 537	1 830	4 799	3 713	1 239	2	0	0	0	0	0	0	0	22 121
Budynki i obiekty przemysłowe	17 661	1 144	704	1 606	2 157	203	0	0	0	0	0	0	0	23 474
Oświetlenie uliczne	976	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	976
Straty przesyłowe ciepła	0	4 824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 824
Zmiana zapotrzebowania wynikająca ze wzrostu gospodarczego w latach 2014-2020	1 034	1 922	843	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 799
Razem "Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł":	45 410	41 403	14 742	22 974	3 421	205	0	0	0	0	0	0	0	128 156
TRANSPORT														
Transport przedsiębiorstw i jednostek publicznych	0	0	0	0	0	0	24	173	0	0	0	0	0	197
Transport publiczny	110	0	0	0	0	0	0	675	0	0	0	0	0	785
Transport indywidualny	0	0	0	0	0	0	6 954	9 604	980	0	0	0	0	17 538
Zmiana zapotrzebowania wynikająca ze wzrostu gospodarczego w latach 2014-2020	0	0	0	0	0	0	1 010	1 455	141	0	0	0	0	2 606
Razem "Transport":	110	0	0	0	0	0	7 988	11 906	1 121	0	0	0	0	21 125
R A Z E M	45 520	41 403	14 742	22 974	3 421	205	7 988	11 906	1 121	0	0	0	0	149 281

ZALĄCZNIK

Nr projektu	Projekt	Obiekt	Ulica	Opis projektu	Rok realizacji- rok zakończenia	Koszty realizacji [PLN]	
1	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej w Czeladzi - etap III	Urząd Miasta Czeladź	ul. Katowicka 45	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację budynku Urzędu Miasta wraz z wymianą źródła ciepła i instalacji oświetlenia wewnętrznego	2016	4 500 000	
		Żłobek Miejski w Czeladzi	ul. 35 lecia PRL 6	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej, a także wymianę instalacji oświetleniowej			
2	Niskoenergetyczne miasta (etap I)	Urząd Miasta Czeladź	ul. Katowicka 45	Instalacja ogniw fotowoltaicznych na obiekcie Urzędu Miasta Czeladź oraz budowa instalacji OZE w Miejskim Zespole Szkół (kolektory). Miejscowo instalacja lamp wykorzystujących technologię ogniw fotowoltaicznych do oświetlenia terenu w miejscach wymagających doświetlenia	2017	1 210 000	
		Miejski Zespół Szkół w Czeladzi - Szkoła Podstawowa nr 2 i Gimnazjum nr 1	ul. Szkolna 6				
3	Niskoenergetyczne miasta - instalacje OZE w gminnych obiektach użyteczności publicznej (etap II)	Szkoła Podstawowa nr 1	ul. Reymonta 80	Montaż instalacji OZE na potrzeby stołówek oraz zespołów szatniowych w budynkach Szkół Podstawowych nr 1, nr 3, nr 7 i Gimnazjum nr 3. Termomodernizacja w Szkole Podstawowej nr 7. Montaż instalacji OZE w DPS „SENIOR”.	do 2020	30 000	
		Szkoła Podstawowa nr 3	ul. Staszica 47			30 000	
		Szkoła Podstawowa nr 7	ul. Spacerowa 2			370 000	
		Gimnazjum nr 3	ul. Lwowska 2			30 000	
		Dom Pomocy Społecznej "SENIOR" im. J. Kaczmarka	ul. Szpitalna 5a			300 000	
4	Wymiana instalacji c.o. w gminnych budynkach oświatowych	Gimnazjum nr 2	ul. Katowicka 42	Projekt zakłada wymianę nieefektywnej instalacji centralnego ogrzewania	do 2020	100 000	
		Szkoła Podstawowa nr 3	ul. Staszica 47			50 000	
		Szkoła Podstawowa nr 7	ul. Spacerowa 2			142 000	
5	Niskoenergetyczne budynki użyteczności publicznej - etap IV	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji - Hala widowiskowo-sportowa	ul. Sportowa 2	Projekt obejmuje termomodernizację hali MOSiR wraz z wymianą instalacji c.o., montażem ogniw fotowoltaicznych, adaptacją kolektorów słonecznych i zmianą układu zasilania. Montaż lamp terenowych wykorzystujących ogniwa fotowoltaiczne	2018-2020	3 600 000	
		Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji - trybuna stadionu	ul. Sportowa 7	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, wymianę stolarki okiennej oraz montaż kolektorów słonecznych	2016-2017	400 000	
6	Modernizacja energetyczna obiektów Miejskiej Biblioteki Publicznej	Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej - Filia 2	ul. Nowopogońska 227e	Projekt obejmuje opracowanie audytu energetycznego, ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu oraz montaż kolektorów słonecznych	do 2020	100 000	
		Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej - Centrala	ul. 1 Maja 27	Projekt obejmuje montaż kolektorów słonecznych na dachu obiektu	do 2020	150 000	
7	Modernizacja energetyczna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. 17 Lipca 27	Projekt obejmuje modernizację instalacji centralnego ogrzewania (wymianę grzejników i zaworów grzewczych) oraz montaż kolektorów słonecznych do produkcji c.w.u.	do 2020	200 000	
8	Modernizacja energetyczna Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi (poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych Powiatu Będzińskiego poprzez zastosowanie OZE, ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne)	Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi	ul. Szpitalna 40	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu, montaż kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych oraz wymianę/modernizację kotłów	2016	9 800 000	
9	Modernizacja obiektu Domu Ludowego	Dom Ludowy	ul. 21 Listopada 10	W ramach modernizacji i adaptacji obiektu konieczne są działania w zakresie: zmiany sposobu ogrzewania, wymiany stolarki, ocieplenia fundamentów, podłóg i dachów, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi	do 2020	4 000 000	
10	Modernizacja obiektu warsztatów mechanicznych KWK Saturn	Obiekty KWK Saturn	ul. Dehnelów ob. 45	W ramach modernizacji i adaptacji obiektu konieczne są działania w zakresie: zmiany sposobu ogrzewania, wymiany stolarki, ocieplenia fundamentów, podłóg i dachów, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi	do 2020	9 000 000	
11	Modernizacja energetyczna obiektu NZOZ "ZDROVIT"	NZOZ "ZDROVIT"	ul. 35 Lecia PRL 1A	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	2017	50 000	
12	Modernizacja energetyczna obiektu ALFA-MED. Czeladź Sp. z o.o.	ALFA-MED.	ul. Szpitalna 11	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych oraz wymianę okien	2016-2020	15 000	
13	Modernizacja energetyczna Przychodni Pol-Sana-Med. Sp. z o.o.	Przychodnia Pol-Sana-Med. Sp. z o.o.	ul. Kościelna 5	Projekt obejmuje zmianę sposobu ogrzewania z elektrycznego na gazowe	2016	6 000	
14	Modernizacja lokali usługowych w zarządzie CZSM	Lokal usługowy	ul. 35 Lecia 14	Projekt zakłada ocieplenie ścian zewnętrznych oraz wymianę okien	do 2020	60 000	
		Lokal usługowy	ul. Dehnelów 35	Projekt obejmuje wymianę okien oraz drzwi zewnętrznych	do 2020	180 000	
		Lokal usługowy	ul. Ogrodowa 24	Projekt zakłada opracowanie audytu energetycznego, ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej i montaż kolektorów słonecznych	do 2020	230 000	
		Lokal usługowy	ul. Szpitalna 8	Projekt zakłada opracowanie audytu energetycznego, ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej i montaż kolektorów słonecznych	do 2020	610 000	
		Lokal usługowy	ul. Szpitalna 9	Projekt zakłada opracowanie audytu energetycznego, ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej i montaż kolektorów słonecznych	do 2020	690 000	
15	Modernizacja energetyczna nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych obecnie przez CTBS Sp. z o.o. oraz nieruchomości administrowanych przez ZBK	Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 1	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (Klat strych 70%)	2019-2020	400 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 3	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2019-2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 5	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (piw strych 70%)	2019-2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 7	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (piw strych 70%)	2019-2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 9	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (piw strych 70%)	2019-2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 11	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2019-2020	400 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 2	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zew., dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej (piw strych 70%)	2016		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 4	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zew., dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej (piw strych 70%)	2016		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 6	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zew., dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej (piw strych 70%)	2016	400 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 2-4-6	Projekt obejmuje wymianę drzwi zewnętrznych (70%)	2016		6 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 20	Projekt obejmuje wymianę stolarki okiennej	do 2020	15 000	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 1	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej	2016		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 3	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej	2016		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 9-11-13	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (piw strych 70%)	2017	400 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 15-17	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zew., dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (100%) i drzwiowej (50%)	2018	300 000	
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 19-21	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (piw 30%)	2016	300 000			

Nr projektu	Projekt	Obiekt	Ulica	Opis projektu	Rok realizacji- rok zakończenia	Koszty realizacji [PLN]
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 23-25	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (piw strych 70%)	2017	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 2-4	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2017	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 6-8	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (strych 30%)	2016	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 10-12	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (klatkowe 30%)	2017	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 14-16	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (piw strych 70%)	2017	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 49-51	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (piw strych 70%)	2018	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 4 ab	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej	2017	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 6 ab	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej	2015	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 54	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej	2015	230 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 56	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2015	230 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 58-60	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (70% klatk piw)	2015	230 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Konopnickiej 2	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej	2020	370 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Lwowska 2	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej	2020	160 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Reymonta 2a	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2015	230 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Reymonta 2b	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2015	230 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Reymonta 3ab	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2017	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 7-9	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2015	250 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 8	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 10	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2019-2020	400 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 12	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 14-16-18	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej (70%)	2018	380 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Staszica 21	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu	2020	200 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna 1-3	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (klat, piw 70%)	2016	350 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna 2	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej	2016	250 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szpitalna 28 abc	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zew., dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (70%) i drzwiowej (70%)	2017	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szpitalna 34a	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (klatk, strych70%)	2019-2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szpitalna 34b	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (klatk, strych70%)	2019-2020	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szpitalna 34c	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2019-2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 7	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu	2019-2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 9	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu	2019-2020	350 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 11	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2019-2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 19-21-23	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej (70%)	2015	430 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 25	Projekt obejmuje ocieplenie dachu/stropodachu	2018	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 27	Projekt obejmuje ocieplenie dachu/stropodachu	2018	20 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 29	Projekt obejmuje ocieplenie dachu/stropodachu	2018	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 31	Projekt obejmuje ocieplenie dachu/stropodachu	2018	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 33-35-37-39	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej (75%)	2018	500 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 41-43-45	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2016	430 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 47	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (70% klatk, strych)	2019-2020	430 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 49	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 51	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 53-55-57	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zew., dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (70%) i drzwiowej (70%)	2018	430 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 2	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 4	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2016	350 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 6	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 8	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 10	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2019-2020	350 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 12	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 16	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych (67%), dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 18	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 20	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej	2019-2020	600 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 22	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (30% piwn)		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 24	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Warszawska 6	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu oraz wymianę stolarki zewnętrznej	2019-2020	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 13-15-17	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych oraz wymianę stolarki okiennej	2015	350 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 6-8	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (70% piwn)		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 10-12	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zew., dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (30% piwn) i drzwiowej	2016	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 14-16	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (70% piwn)	2018	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 18-20	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 22-24-26	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej (30% piwn)	2015	230 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Katowicka 34	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu/stropodachu	2020	300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Bytomska 21	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu oraz wymianę stolarki zewnętrznej	2019-2020	500 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Warszawska 10		2016-2020	1 500 000
16	Modernizacja energetyczna wraz ze zmianą sposobu ogrzewania w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych będących własnością CTBS Sp. z o.o.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Kościuszki 14	Projekt obejmuje ocieplenie nieruchomości z wymianą stolarki zewnętrznej oraz zmianą sposobu ogrzewania - budowa własnej kotłowni na potrzeby c.o. i c.w.u.	2016-2020	1 500 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	21 Listopada 14,16,20		2020	3 300 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Bytomska 20		2016-2020	1 500 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Katowicka 4		2016-2020	1 500 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Krakowska 3 abc		Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	2017
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Krakowska 6 abcd	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych		1 170 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Zwycięstwa 30 - 32	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	2018	336 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dr Trznadla 6-8	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych		522 104
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dr Trznadla 10-12	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych		402 000

Nr projektu	Projekt	Obiekt	Ulica	Opis projektu	Rok realizacji- rok zakończenia	Koszty realizac- cji [PLN]	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Legionów 18a	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	2020	375 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Legionów 22a	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych		375 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Legionów 26a	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych		375 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Legionów 30a	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych		375 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Legionów 34a	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych		375 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	21 Listopada 21	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych		756 000	
18	Likwidacja niskiej emisji poprzez przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	3 Kwietnia 16	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	2017	70 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 1	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	58 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 5	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego			
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 7	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	62 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 9	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 2	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	80 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 4	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	80 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 6	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	80 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 7-9-11	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	300 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 15-17-19-21-23-25	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	600 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 29-31, Szkolna 11	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	380 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 2-4-6	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	354 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 8	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	1 100 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 10	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 12	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 14	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 16	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 18	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 22	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 24	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna 9	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 1	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		80 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 3	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		80 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 5-7	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020		200 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 9-11-13	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	100 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 15-17	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 19-21	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 23-25	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 2-4	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 6-8	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 10-12	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 14-16	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 18-20	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 22	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	75 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 24	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	80 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 26	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	80 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Armii Krajowej 28-30-32	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	230 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Czysta 8-10	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	170 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 35	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	80 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 37	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	260 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 39	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	80 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 49-51	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 53-55	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 57-59	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	170 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 4 ab	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 5 ab	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 6 ab	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	200 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 54	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	90 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 56	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	90 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 58-60	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	180 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Reymonta 1 ab	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	180 000	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Reymonta 2a	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	90 000	
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Reymonta 2b	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	90 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Reymonta 3ab	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 8	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	35 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 9	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	33 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 10	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	35 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 11	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	33 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 14	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	33 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 15	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	33 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 16	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	34 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 17	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	34 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 18	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	33 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 22	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	33 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 26	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	33 000			
Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 7-9	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	156 000			

Nr projektu	Projekt	Obiekt	Ulica	Opis projektu	Rok realizacji-rok zakończenia	Koszty realizacji [PLN]
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 8	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	519 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 10	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 14-16-18	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	220 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Staszica 21	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	62 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna 1-3	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	280 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna 5	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	173 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna 7	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	170 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna 13-15-17	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	460 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna 2	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	214 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szpitalna 28 abc	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	450 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szpitalna 30 abc	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	340 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szpitalna 34a	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	135 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szpitalna 34b	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	307 500
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 1	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	765 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 3	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 5	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 7	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	519 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 9	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 19-21-23	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	381 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 25	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	112 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 27	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	110 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 29	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	111 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 31	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	113 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 33-35-37-39	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	445 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 41-43-45	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	392 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 47	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	630 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 51	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 53-55-57	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	290 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 2	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	818 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 4	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 6	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 8	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	519 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 12	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 16	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	600 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 20	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 22	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 24	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 26-28-30	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	450 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Warszawska 6	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	130 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 1-3-5	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	349 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 7-9-11	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	349 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 13-15-17	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	344 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 21-23-25	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	352 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 27-29	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	162 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 31-33	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	158 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 35-37	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	162 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 2-4	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 6-8	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 10-12	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 14-16	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	160 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 18-20	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	161 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Waryńskiego 22-24-26	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	232 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Wojkowska 3	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	80 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Wojkowska 7	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	81 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Katowicka 34	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	48 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Bytomska 21	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	87 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 3	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	63 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	11 Listopada 11	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	54 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	17 Lipca 20	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	117 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 12	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	36 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 13	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	36 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 20	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	36 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 24	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	36 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 12	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	81 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szpitalna 34c	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	307 500
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 11	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	81 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 49	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	90 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 10	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	81 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tuwima 18	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	do 2020	117 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Legionów 18a	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	2016	250 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Legionów 22a	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	2016	242 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Legionów 26a	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	2016	237 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Legionów 30a	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	2016	252 000

Nr projektu	Projekt	Obiekt	Ulica	Opis projektu	Rok realizacji-rok zakończenia	Koszty realizacji [PLN]
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Spółdzielcza 20	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymianę stolarki oraz montaż kolektorów słonecznych i przyłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej	do 2020	140 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Wojkowicka 1	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymianę stolarki oraz montaż kolektorów słonecznych i przyłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej	do 2020	145 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Wojkowicka 5	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymianę stolarki oraz montaż kolektorów słonecznych i przyłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej	do 2020	145 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Grodziecka 62-64	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymianę stolarki oraz montaż kolektorów słonecznych i przyłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej	do 2020	290 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 2	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	2015	320 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 3-5	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	2015	340 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 4	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	2015	190 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 7	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	2015	320 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 10-12	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	330 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 11	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	360 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 24	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	120 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 14	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	240 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 16-18	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	430 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 20	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	170 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	35 Lecia 22	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	430 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 16-18	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	670 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 13-15	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	480 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 17	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	250 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 20-22	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	550 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 24-26	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	670 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 5-7	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu oraz wymianę stolarki	2015	1 040 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 9-11	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu oraz wymianę stolarki	2015	1 190 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 12-14	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu oraz wymianę stolarki	2015	1 350 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 2	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	170 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 4-6	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych	do 2020	530 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 1-3	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu oraz wymianę stolarki	2015	1 200 000
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Składkowskiego 8-10	Projekt obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu oraz wymianę stolarki	2015	1 120 000
21	Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych Wspólnot Mieszkaniowych	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dehnelów 18	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację	do 2020	410 780
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dehnelów 20	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację	do 2020	408 348
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dehnelów 22	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację	2015	417 164
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dehnelów 24	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację	do 2020	442 073
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dehnelów 26	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację	do 2020	636 016
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dehnelów 28	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację	do 2020	630 857
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dehnelów 30	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację	do 2020	433 884
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dehnelów 32	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację	2016	328 453
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dehnelów 34	Projekt obejmuje głęboką termomodernizację	2016	152 627
		Budynek mieszkalny wielorodzinny	Warszawska 4	Projekt obejmuje podłączenie do systemu ciepłowniczego	2017	468 103
22	Modernizacja energetyczna budynków indywidualnych	Budynki mieszkalne indywidualne	Czeladź	Projekt obejmuje termomodernizację rocznie 10 budynków mieszkalnych indywidualnych wraz ze zmianą sposobu ogrzewania z węglowego na gazowe	2016-2020	5 450 000
23	Wymiana oświetlenia miejskiego na energooszczędne wraz z systemem zarządzania	Czeladź	Czeladź	Projekt obejmuje wymianę miejskiego oświetlenia na LED wraz ze sterowaniem i montażem. Część instalacji włączona zostanie do projektów budowy ścieżek rowerowych, jak i węzłów przesiadkowych. Postulowane jest łączenie tych dwóch typów projektów ze sobą.	do 2020	1 910 000
24	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 1MW	Przedsiębiorstwo Instalacyjno-Montażowe "BEM" Maciej Ścibich	Czeladź	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 1MW	2016	4 000 000
25	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 20MW	Przedsiębiorstwo Instalacyjno-Montażowe "BEM" Maciej Ścibich	Czeladź	Budowa farmy ogniw fotowoltaicznych w Czeladzi przy ul. Dehnelów o mocy 20MW	2017-2018	60 000 000
26	Poprawa efektywności dystrybucji ciepła poprzez zmniejszenie strat przesyłu ciepła	SCE Jaworzno III	Czeladź	Projekt obejmuje: 1. Przebudowę sieci ciepłowniczej w rejonie ulic Francuskiej i Zwycięstwa w Czeladzi - termin realizacji 2015, koszt 1,7 mln 2. Przeizolowanie nadziemnej sieci ciepłowniczej w Czeladzi, od komory Saturn w kierunku ulicy Kościuszki, poprzez zastąpienie izolacji tradycyjnej lupkami z pianki poliuretanowej - termin realizacji 2016, koszt 0,175 mln 3. Przebudowę sieci ciepłowniczej od komory C12 do SWC Mickiewicza w Czeladzi - termin realizacji 2018, koszt 1,5 mln	2015-2018	3 375 000
27	Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej Tauron Ciepło Sp. z o.o.	Tauron Ciepło	Czeladź	Projekt obejmuje: 1. Przebudowę zewnętrznej instalacji odbiorczej c.w.u. z GWC w rejonie ul. Piłsudskiego 2. Modernizacja 5 węzłów cieplnych przy ul. Dziekana: - modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 56m, ul. Dziekana 10 - modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 57m, ul. Dziekana 11 - modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 59m, ul. Dziekana 12 - modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 58m, ul. Dziekana 6g - modernizacja wewnętrznej instalacji w węźle cieplnym Dn 50 - 25, ok. 53m, ul. Dziekana 6c 3. Od 01.01.16 wycofane zostaną z eksploatacji nieefektywne ekologicznie kotły węglowe WP120. W ich miejsce oddane do eksploatacji zostaną kotły wodne gazowo-olejowe	2015	1 766 800
28	Podłączenie nowych odbiorców do sieci ciepłowniczej przez U&R CALOR Sp. z o.o.	Budynki mieszkalne wielorodzinne	ul. Nowotki ul. Waryńskiego ul. 17 Lipca ul. Szkolna	Zakres prac związany z podłączeniem nowych odbiorców do sieci ciepłowniczej dla osiedla mieszkaniowego imienia Nowotki: 1. Opracowanie projektu budowlanego wraz z pozwoleniem na budowę sieci ciepłowniczych i węzłów cieplnych 2. Wykonanie sieci ciepłowniczej wysokich parametrów do poszczególnych budynków 3. Wykonanie węzłów ciepłowniczych na potrzeby c.o. i c.w.u. w budynkach Realizacja przedsięwzięcia uwarunkowana jest wykonaniem instalacji wewnętrznych w budynkach mieszkalnych przez	2018-2020	5 000 000

Nr projektu	Projekt	Obiekt	Ulica	Opis projektu	Rok realizacji-rok zakończenia	Koszty realizacji [PLN]			
				Wspólnota Mieszkańcowa osiedla					
29	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 1 - A-T-R-P na ul. Kombatantów / Szpitalnej	Czeladź	Czeladź	Zakłada się realizację głównego punktu przesiadkowego wraz z rondem na ul. Kombatantów. Dodatkowo inwestycja dotyczy 1 etapu budowy ścieżek rowerowych w mieście ze szczególnym naciskiem na oznakowanie dla rowerzystów, wydzielenia stref dla ruchu rowerowego, a także doposażenie przystanków komunikacji oraz najczęściej odwiedzanych miejsc użyteczności publicznej oraz centrów osiedlowych w wiaty rowerowe, stojaki, zabezpieczenia, a także elektroniczne mapy. Projektowane trasy doprowadzać będą ruch do ww. centrum przesiadkowego. Trasy obejmą teren tzw. Nowego Miasta (powyżej DK94)	2016-2018	21 000 000			
30	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheibera i ulicy Biedermanna wraz z uzbrojeniem terenu	Czeladź	Czeladź	Budowa drogi wewnętrznej ul. Scheibera i 2 etapu ul. Biedermanna wraz z chodnikiem, ścieżką oraz oświetleniem. Elementem projektu jest kampania promocji inwestycji terenu Saturna	2016-2018	4 000 000			
31	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 1: Czeladź, zadanie 2 - A-R-P na ul. Katowickiej	Czeladź	Czeladź	Zakłada się realizację punktu przesiadkowego wraz z rondem na ul. Katowickiej (most). Dodatkowo inwestycja dotyczy kolejnego etapu budowy ścieżek rowerowych w mieście ze szczególnym naciskiem na oznakowanie dla rowerzystów, wydzielenia stref dla ruchu rowerowego, a także doposażenie przystanków komunikacji oraz najczęściej odwiedzanych miejsc użyteczności publicznej oraz centrów osiedlowych w wiaty rowerowe, stojaki, zabezpieczenia, a także elektroniczne mapy. Projektowane trasy doprowadzać będą ruch do ww. centrum przesiadkowego A-R-P. Trasy obejmą teren Śródmieścia i Zarzecza	2016-2019	14 000 000			
32	Wsparcie mobilności miejskiej - punkty przesiadkowe wraz ze ścieżkami rowerowymi i przedsięwzięciami towarzyszącymi - etap 2: Piaski	Czeladź	Czeladź	Zakłada się realizację punktu przesiadkowego A-R-P w rejonie ul. Nowopogońska / Francuska / 21 Stycznia. Dodatkowo inwestycja dotyczy budowy ścieżek rowerowych na Piaskach ze szczególnym naciskiem na oznakowanie dla rowerzystów, wydzielenia stref dla ruchu rowerowego, a także doposażenie przystanków komunikacji oraz najczęściej odwiedzanych miejsc użyteczności publicznej oraz centrów osiedlowych w wiaty rowerowe, stojaki, zabezpieczenia, a także elektroniczne mapy. Projektowane trasy doprowadzać będą ruch do ww. centrum przesiadkowego A-R-P. Trasy obejmą teren dzielnicy Piaski	2017-2019	7 900 000			
33	Wsparcie mobilności miejskiej - rower miejski	Czeladź - obszar całego miasta	Czeladź	Projekt dotyczy wdrożenia systemowych rozwiązań dla mobilności rowerowej. Opracowanie koncepcji i wdrożenie projektu w formule PPP (lub innej) będzie możliwe po opracowaniu Planu Zrównoważonej Mobilności i badań ankietowych. Projekt będzie wdrożony w kilku fazach, analogicznie do zakresu budowanych tras (a wraz z nimi - potencjalnych stacji rowerowych)	2018-2019	3 200 000			
34	Zintegrowany System Połączeń Rowerowych w Powiecie Będzińskim	Projekt realizowany na terenie Powiatu Będzińskiego, m.in.. Na obszarze miasta Czeladź	Czeladź	Projekt zakłada budowę dróg rowerowych o charakterze komunikacyjnym wraz z niezbędną infrastrukturą drogową oraz centrami przesiadkowymi	2016-2018	5 095 000			
35	Inteligentny System Zarządzania Ruchem na obszarze działalności KZK GOP – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź	Projekt KZK GOP realizowany m.in.. na obszarze miasta Czeladź	Czeladź	Przedmiotem projektu jest utworzenie systemu zarządzania ruchem. Zakłada się, że przedsięwzięcie obejmować będzie budowę nowoczesnego, zintegrowanego systemu inteligentnego zarządzania ruchem	2017-2020	4 450 000			
36	System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej II	Projekt KZK GOP realizowany m.in.. na obszarze miasta Czeladź	Czeladź	Przedmiotem projektu jest utworzenie systemu dynamicznej informacji pasażerskiej II. Projekt obejmować będzie m.in.. tablice dynamicznej informacji pasażerskiej, zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia oraz oprogramowania.	2016-2018	680 000			
37	Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz zakupem taboru tramwajowego – zadania przewidziane do realizacji na terenie miasta Czeladź	Projekt Tramwajów Śląskich realizowany m.in. na obszarze miasta Czeladź	Czeladź	Wymiana starego, niskoefektywnego taboru 105N, na zmodernizowane wagony 105NK Ponadto projekt zakłada wymianę torowiska (ok. 4 km) oraz trakcji i sieci zasilającej, przebudowę przystanków i peronów, budowę infrastruktury obsługi pasażerów.	do 2020	28 000 000			
38	Zmniejszenie negatywnego wpływu transportu publicznego na środowisko naturalne i poprawa jakości transportu poprzez zakup nowych ekologicznych autobusów niskopodłogowych	Projekt PKM Sp. z o.o. w Katowicach m.in.. na obszarze miasta Czeladź	Czeladź	Projekt zakłada wymianę starego, nieefektywnego taboru, na nowy, ekologiczny spełniający wymogi dotyczące norm emisji spalin	do 2020	14 000 000			
39	Zakup ekologicznego taboru niskopodłogowego	Projekt PKM Sp. z o.o. w Sosnowcu m.in.. na obszarze miasta Czeladź	Czeladź	Projekt zakłada wymianę starego, nieefektywnego taboru, na nowy, ekologiczny spełniający wymogi dotyczące norm emisji spalin	do 2020	44 000 000			
40	Promowanie gospodarki niskoemisyjnej i monitoring wdrażania PGN	Promowanie gospodarki niskoemisyjnej w budownictwie mieszkaniowym indywidualnym	Czeladź	Projekt ma na celu realizację przez samorząd projektów miękkich w celu stymulowania rozwoju gospodarczego uwzględniającego parametry gospodarki niskoemisyjnej.	2015-2020	50 000			
		Promowanie gospodarki niskoemisyjnej w budownictwie mieszkaniowym wielorodzinnym	Czeladź						
		Promowanie gospodarki niskoemisyjnej w budynkach użyteczności publicznej	Czeladź						
		Planowanie energetyczne oraz monitoring i aktualizacja PGN w budynkach użyteczności publicznej	Czeladź				Projekt ma na celu koordynację podejmowanych w gminie działań będących bezpośrednio związanych z wytwarzaniem i zużyciem energii. Planowanie energetyczne obejmujące działania wg ustawy Prawo Energetyczne oraz monitoring i aktualizację PGN	2015-2020	100 000
		Zamówienia publiczne uwzględniające kryteria niskoemisyjności	Czeladź				Projekt ma na celu realizację przez samorząd zamówień publicznych z uwzględnieniem w kryteriach wyboru oferty parametru niskoemisyjności.	2015-2020	50 000
Zarządzanie zużyciem / PPP w obiektach gminnych	Czeladź	Projekt obejmuje kompleksowe zarządzanie zużyciem energii w obiektach gminnych, poprzez okresowy benchmarking obiektów.	2015-2020	200 000					
41	Zielone Pluca Miast - rewitalizacja przyrodnicza terenów nadrzecznych Brynicy	Czeladź, Park Grabek wraz z Ogrodem Morwowym i terenem przy Pałacu ślubów	teren Parku Grabek	Waloryzacja przyrodnicza parku Grabek wraz ze ścieżką przyrodniczą w dolinie rzeki Brynicy - restytucja gatunków ptaków i płazów wraz z odtworzeniem ekosystemu i form krajobrazowych przynależnych rzecze. Projekt obejmie odtworzenie strefy lęgowej i wodnej z obszarem krajobrazowym - strefy przyrodniczej z siedliskami płazów i ptaków. Elementem uzupełniającym będą ścieżki dydaktyczne, spacerowe i punkty obserwacyjne.	2016-2018	4 161 800			
42	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej SATURN	Czeladź, teren dawanej KWK Saturn	ul. Dehnelów ob.. 45	Projekt obejmuje przebudowę i adaptację na funkcje społeczne, gospodarcze (wspomaganie MMS), edukacyjne 2 obiektów warsztatów i transformatorowni zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi, a także przebudowę terenów zielonych przy przebudowywanych obiektach wraz z wyznaczeniem ciągów pieszych i rowerowych, systemu komunikacji. Ponadto w ramach ZIT w ramach EFS przewiduje się prowadzenie szeregu działań o charakterze społecznym i w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej na terenie waloryzowanej kopalni, w tym w adaptowanych budynkach prowadzenie części działań finansowanych w priorytecie IX i XI (w ramach ZIT)). Elementem projektu jest zakup wyposażenia pod funkcje związane z CUS.	2016-2017	3 950 000			
43	Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Rynek 22 z zagospodarowaniem terenu	Czeladź, Rynek 22	ul. Rynek 22	Projekt umożliwia zainicjowanie procesów integracji i samoorganizacji społeczności lokalnej, w szczególności osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem poprzez wybudowanie i doposażenie Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej na Starym Mieście (Rynek 22). Centrum będzie również pełniło funkcję CAL i będzie realizowało także szereg działań finansowanych z EFS. Zadanie pozwoli zorganizować działalność z zakresu aktywizacji społeczności lo-	2016-2018	5 200 000			

Nr projektu	Projekt	Obiekt	Ulica	Opis projektu	Rok realizacji-rok zakończenia	Koszty realizacji [PLN]
				kalnej, ukierunkować ją, a przede wszystkim umiejscowić w obiekcie wskazanym do rewitalizacji (Rynek 22), w tym funkcje związane z rynkiem pracy. Projekt stanowi część szerszego programu Centrów Aktywności Lokalnej. Drugie tego typu centrum powstanie w ramach adaptacji zabytkowej zabudowy na terenie kopalni SATURN. Elementem projektu jest zagospodarowanie terenu przy budynku.		

Uzasadnienie

Zaktualizowano załącznik do PGN oraz wartości liczbowe dla zadań 15 i 16 poprzez dopisanie 5 zadań związanych z termomodernizacją budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Konopnickiej 2 oraz Lwowska 2 a także termomodernizacją i zmianą sposobu ogrzewania budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. 21 Listopada 14, 16, 20.

Projekt

z dnia 16 maja 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 14 maja 2019 r.

w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania i pozbawiania pieniężnych nagród sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 31 ust. 1 i 3 ustawy o sporcie z dnia 25 czerwca 2010 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1263 z późn. zm.)

Rada Miejska w Czeladzi

uchwała, co następuje:

§ 1. W załączniku nr 1 do Uchwały nr VI/91/2019 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie: określenia zasad i trybu przyznawania i pozbawiania pieniężnych nagród sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe wprowadza się następujące zmiany:

- 1) § 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Nagrody sportowe mogą być przyznane zawodnikom, którzy osiągnęli wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym indywidualnym lub zespołowym (drużynowym), międzynarodowym lub krajowym, w dyscyplinach sportowych igrzysk olimpijskich, igrzysk paraolimpijskich, igrzysk olimpijskich głuchych oraz uniwersjadach letnich lub zimowych”.
- 2) § 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Nagrody sportowe mogą być przyznawane osobom fizycznym (zawodnikom) za osiągnięcia wymienione w § 4 Regulaminu przyznawania i pozbawiania pieniężnych nagród sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe w ramach współzawodnictwa sportowego, organizowanego przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski, Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski, Międzynarodowe i Europejskie: Federacje, Komitety, Organizacje Sportowe oraz właściwy dla danego sportu Polski Związek Sportowy”.
- 3) § 4 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „Wysokość nagród sportowych w dyscyplinach indywidualnych i zespołowych:
 - a) miejsca od I do III w Igrzyskach Olimpijskich, Igrzyskach Paraolimpijskich oraz Igrzyskach Głuchych w wysokości 20.000,00 zł;
 - b) miejsca od I do III w Mistrzostwach Świata w wysokości 10.000,00 zł;
 - c) miejsca od I do III w Mistrzostwach Europy w wysokości 5.000,00 zł;
 - d) miejsca od I do III w uniwersjadach letnich lub zimowych objętych programem igrzysk olimpijskich w wysokości 4.500,00 zł
 - e) miejsca od I do III w Mistrzostwach Polski w wysokości 4.000,00 zł;
 - f) miejsca od I do III w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata, Europy i Polski w wysokości 3.000,00 zł;
 - g) udział w Igrzyskach Olimpijskich, Igrzyskach Paraolimpijskich oraz Igrzyskach Głuchych w wysokości 5.000,00 zł;
 - h) udział w Mistrzostwach Świata w wysokości 3.000,00 zł;

- i) udział w Mistrzostwach Europy w wysokości 2.000,00 zł;
- j) udział w uniwersjadach letnich lub zimowych objętych programem igrzysk olimpijskich w wysokości 1.500,00 zł
- k) udział w Mistrzostwach Polski w wysokości 1.000,00 zł;
- l) miejsca od I do III w zawodach krajowych w wysokości 500,00 zł;
- m) miejsca od I do III w zawodach wojewódzkich w wysokości 300,00 zł;
- n) zawodnik powołany do reprezentowania kadry na szczeblu wojewódzkim w wysokości 500,00 zł;
- o) zawodnik powołany do reprezentowania kadry na szczeblu ogólnopolskim w wysokości 1.000,00 zł.”

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 31 ust. 1 i 3 ustawy o sporcie z dnia 25 czerwca 2010 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1263 z późn. zm.) jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać i finansować nagrody dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe. W drodze uchwały określa się zasady, tryb przyznawania i pozbawiania nagród sportowych biorąc pod uwagę znaczenie danego sportu dla danej jednostki samorządu terytorialnego oraz osiągnięty wynik sportowy.

Zgodnie z Uchwałą Nr LXX/1215/2010 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie: uchwalenia sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, projekt uchwały w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania i pozbawiania wyróżnień i pieniężnych nagród sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe został poddany konsultacjom.

19 kwietnia 2019 r. na stronie internetowej miasta www.czeladz.pl w zakładce Sprawy społeczne – Nagrody i stypendia sportowe oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w zakładce Tablica ogłoszeń – Organizacje pozarządowe ogłoszono konsultacje dotyczące ww. projektu uchwały.

Konsultacje trwały od 26 kwietnia do 6 maja 2019 r.

Do dnia 6 maja 2019 r. żadna organizacja pozarządowa nie zgłosiła swoich uwag dotyczących wprowadzenia zmian do ww. projektu uchwały.

Projekt

z dnia 16 maja 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 14 maja 2019 r.

w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 rok

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 4, i art. 51 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz.506), art. 211, 212, 214, 217, 218, 219, 222 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. Nr z 2017 r., poz. 2077, z późniejszymi zmianami) oraz uchwały nr IV/30/2018 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 19 grudnia 2018 roku w sprawie uchwalenia budżetu miasta Czeladź na 2019 rok

Rada Miejska w Czeladzi, uchwała:

§ 1. Zmiany w planie dochodów, określone załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały, w tym:

1. Zwiększenie planu dochodów **bieżących i majątkowych** budżetu miasta – o kwotę **1 708 074,00 zł**, w tym:

a) *dochody bieżące – 480 111,00 zł,*

b) *dochody majątkowe – 1 227 963,00 zł,*

2. Zmniejszenie planu dochodów **majątkowych** budżetu miasta – o kwotę **2 000 000,00 zł**, w tym:

a) *dochody majątkowe – 2 000 000,00 zł*

3. Plan dochodów po zmianach wynosi **187 254 239,57 zł**., w tym:

a) dochody bieżące: 121 194 441,89 zł

b) dochody majątkowe: 66 059 797,68 zł.

§ 2. Zmiany w planie wydatków, określone załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały, w tym:

1. Zwiększenie planu wydatków **bieżących i majątkowych** budżetu miasta – o kwotę **2 508 874,00 zł**, w tym:

a) *wydatki bieżące – 520 911,00 zł,*

b) *wydatki majątkowe – 1 987 963,00 zł,*

2. Zmniejszenie planu wydatków **bieżących i majątkowych** budżetu miasta – o kwotę **825 800,00 zł**, w tym:

a) *wydatki bieżące – 25 800,00 zł,*

b) *wydatki majątkowe – 800 000,00 zł*

3. Plan wydatków po zmianach wynosi **195 321 909,83 zł**., w tym:

a) wydatki bieżące: 121 856 788,36 zł

b) wydatki majątkowe: 73 465 121,47 zł.

§ 3. Zmianę zapisów § 4 ust. 1 - 2 uchwały IV/30/2018 z dnia 19 grudnia 2018 roku, które otrzymują brzmienie: „§ 4.1 Różnica między dochodami i wydatkami budżetu w kwocie **8 067 670,26 zł**, stanowi niedobór budżetu, który pokryty zostanie:

- przychodami z emisji papierów wartościowych (obligacje komunalne) **5 444 823,79 zł**,
- wolnymi środkami **2 622 846,47 zł**.

2. Ustala się przychody i rozchody budżetu:

- rozchody budżetu w łącznej kwocie **3 720 998,21 zł**
- przychody budżetu w łącznej kwocie **11 788 668,47 zł**,

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
 Rady Miejskiej w Czeladzi
 z dnia 14 maja 2019 r.

ZESTAWIENIE ZMIAN W DOCHODACH BUDŻETU GMINY CZELADŹ NA 2019 ROK

Dział	Treść	Zwiększenia	Zmniejszenia
	Zmiany ogółem	1 708 074,00	2 000 000,00
	Dochody majątkowe	1 227 963,00	2 000 000,00
	Dochody bieżące	480 111,00	0,00
600	Transport i łączność	1 227 963,00	2 000 000,00
	Dochody majątkowe	1 227 963,00	2 000 000,00
	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	1 227 963,00	0,00
	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	0,00	2 000 000,00
750	Administracja publiczna	19 350,00	0,00
	Dochody bieżące	19 350,00	0,00
	Wpływy z różnych dochodów	19 350,00	0,00
852	Pomoc społeczna	452 196,00	0,00
	Dochody bieżące	452 196,00	0,00
	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, o których mowa w art.5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	452 196,00	0,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 565,00	0,00
	Dochody bieżące	8 565,00	0,00
	Wpływy z różnych dochodów	8 565,00	0,00

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Czeladzi

z dnia 14 maja 2019 r.

ZESTAWIENIE ZMIAN W WYDATKACH BUDŻETU GMINY CZELADŹ NA 2019 ROK

Dział	Rozdział	Treść	Zwiększenia	Zmniejszenia
ZMIANY OGÓŁEM			2 508 874,00	825 800,00
<i>Wydatki bieżące ogółem</i>			<i>520 911,00</i>	<i>25 800,00</i>
<i>Wydatki majątkowe ogółem</i>			<i>1 987 963,00</i>	<i>800 000,00</i>
600	Transport i łączność		1 227 963,00	300 000,00
	60016	Drogi publiczne gminne	0,00	300 000,00
		Wydatki majątkowe, w tym na:	0,00	300 000,00
		<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	<i>0,00</i>	<i>300 000,00</i>
	60095	Pozostała działalność	1 227 963,00	0,00
		Wydatki majątkowe, w tym na:	1 227 963,00	0,00
		<i>programy finansowanie z udziałem środków, o których mowa w art.. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	<i>1 227 963,00</i>	<i>0,00</i>
700	Gospodarka mieszkaniowa		15 000,00	500 000,00
	70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	15 000,00	500 000,00
		Wydatki bieżące, w tym na:	15 000,00	500 000,00
		Wydatki jednostek budżetowych, w tym na:	15 000,00	0,00
		<i>wydatki związane z realizacją statutowych zadań</i>	<i>15 000,00</i>	<i>0,00</i>
		Wydatki majątkowe, w tym na:	0,00	500 000,00
		<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	<i>0,00</i>	<i>500 000,00</i>
801	Oświata i wychowanie		50 000,00	0,00
	80101	Szkoły podstawowe	50 000,00	0,00
		Wydatki majątkowe, w tym na:	50 000,00	0,00
		<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	<i>50 000,00</i>	<i>0,00</i>
851	Ochrona zdrowia		25 800,00	25 800,00
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	25 800,00	25 800,00
		Wydatki bieżące, w tym na:	25 800,00	25 800,00
		<i>programy finansowanie z udziałem środków, o których mowa w art.. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	<i>25 800,00</i>	<i>0,00</i>
		Wydatki jednostek budżetowych, w tym na:	0,00	25 800,00
		<i>wydatki związane z realizacją statutowych zadań</i>	<i>0,00</i>	<i>25 800,00</i>
852	Pomoc społeczna		452 196,00	0,00
	85295	Pozostała działalność	452 196,00	0,00

	Wydatki bieżące, w tym na:	452 196,00	0,00
	<i>programy finansowanie z udziałem środków, o których mowa w art.. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	<i>452 196,00</i>	<i>0,00</i>
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	368 565,00	0,00
90004	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	260 000,00	0,00
	Wydatki majątkowe, w tym na:	260 000,00	0,00
	<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	<i>260 000,00</i>	<i>0,00</i>
90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	100 000,00	0,00
	Wydatki majątkowe, w tym na:	100 000,00	0,00
	<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	<i>100 000,00</i>	<i>0,00</i>
90015	Oświetlenie ulic, placów, dróg	8 565,00	0,00
	Wydatki bieżące, w tym na:	8 565,00	0,00
	Wydatki jednostek budżetowych, w tym na:	8 565,00	
	<i>wydatki związane z realizacją statutowych zadań</i>	<i>8 565,00</i>	<i>0,00</i>
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	19 350,00	0,00
92118	Muzea	19 350,00	0,00
	Wydatki bieżące, z tego:	19 350,00	0,00
	<i>dotacje na zadania bieżące</i>	<i>19 350,00</i>	<i>0,00</i>
926	Kultura fizyczna	350 000,00	0,00
92601	Obiekty sportowe	350 000,00	0,00
	Wydatki majątkowe, z tego:	350 000,00	0,00
	<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	<i>350 000,00</i>	<i>0,00</i>

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Czeladzi

z dnia 14 maja 2019 r.

PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU MIASTA CZELADŹ NA 2019 ROK

Lp.	Treść	Klasyfikacja §	Kwota 2019 r.
1	2	3	4
1.	DOCHODY		187 254 239,57
	<i>DOCHODY BIEŻĄCE</i>		121 194 441,89
	<i>DOCHODY MAJĄTKOWE</i>		66 059 797,68
2.	WYDATKI		195 321 909,83
	<i>WYDATKI BIEŻĄCE</i>		121 856 788,36
	<i>WYDATKI MAJĄTKOWE</i>		73 465 121,47
3.	WYNIK BUDŻETU		-8 067 670,26
PRZYCHODY OGÓŁEM			11 788 668,47
1.	Kredyty	§ 952	
2.	Pożyczki	§ 952	
3.	Pożyczki na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE	§ 903	0,00
4.	Spląty pożyczek udzielonych	§ 951	0,00
5.	Prywatyzacja majątku jst	§ 944	0,00
6.	Nadwyżka budżetu z lat ubiegłych	§ 957	0,00
7.	Papiery wartościowe (obligacje)	§ 931	7 000 000,00
8.	Inne źródła (wolne środki)	§ 950	4 788 668,47
ROZCHODY OGÓŁEM			3 720 998,21
1.	Spląty kredytów	§ 992	3 184 998,21
2.	Spląty pożyczek	§ 992	136 000,00
3.	Spląty pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE	§ 963	
4.	Udzielone pożyczki	§ 991	0,00
5.	Lokaty	§ 994	0,00
6.	Wykup papierów wartościowych (obligacji)	§ 982	400 000,00
7.	Rozchody z tytułu innych rozliczeń	§ 995	0,00

0,00

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Czeladzi

z dnia 14 maja 2019 r.

**ZESTAWIENIE PLANOWANYCH KWOT DOTACJI
UDZIELANYCH Z BUDŻETU MIASTA CZELADŹ W 2019
ROKU**

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa zadania	Kwota dotacji	
				podmiotowa	celowa
I. Jednostki sektora finansów publicznych					
1.	600	60004	Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań bieżących	0,00	6 456 328,00
2.	600	60095	Dotacja celowa na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego - Rozwój społeczeństwa informacyjnego	0,00	600,00
3.	600	60014	Dotacje celowe przekazane dla powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	0,00	117 500,00
4.	750	75095	Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań bieżących	0,00	479 802,00

5.	801	80104	Dotacja celowa na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	0,00	250 000,00
6.	801	80110	Dotacja celowa na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	0,00	3 400,00
7.	851	85154	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	0,00	50 000,00
8.	851	85158	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	0,00	110 000,00
9.	900	90095	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	0,00	90 000,00
10.	921	92116	Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury - Miejska Biblioteka Publiczna	2 455 000,00	0,00
11.	921	92118	Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury - Muzeum Saturn	1 394 350,00	0,00
Razem				3 849 350,00	7 557 630,00
II. Jednostki spoza sektora finansów publicznych					
1.	754	75411	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	0,00	180 000,00

2.	754	75412	Dotacje celowe z budżetu jst udzielone w trybie art. 221 uofp. na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - OSP	0,00	70 000,00
3.	801	80104	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	550 000,00	
4.	851	85154	Dotacje celowe z budżetu jst udzielone w trybie art. 221 uofp. na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - Przeciwdziałanie patologiom społecznym	0,00	150 000,00
5.	852	85205	Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	0,00	30 000,00
6.	852	85295	Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	0,00	47 280,00

7.	854	85495	Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art.. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	0,00	20 000,00
8.	900	90005	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	0,00	310 000,00
9.	921	92105	Dotacje celowe z budżetu jst udzielone w trybie art.. 221 uofp. na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - Ochrona dóbr i tradycji lokalnej	0,00	70 000,00
10.	921	92120	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanych do sektora finansów publicznych	0,00	150 000,00
11.	926	92695	Dotacje celowe z budżetu jst udzielone w trybie art.. 221 uofp. na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	0,00	440 000,00
Razem				550 000,00	1 467 280,00
				4 399 350,00	9 024 910,00
OGÓLEM DOTACJE				13 424 260,00	

UZASADNIENIE

ZMIANY W PLANIE DOCHODÓW:

1. majątkowych: dział 600 – 1 227 963,00 zł – zwiększenie dochodów z tytułu dotacji planowanej do przekazania z GZM
2. majątkowych: dział 600 – 2 000 000,00 zł – zmniejszenie dochodów z tytułu dotacji z budżetu państwa
3. bieżących: dział 750 – 19 350,00 zł – wpływ środków z odszkodowania za uszkodzony dach budynku MUZEUM
4. bieżących: dział 852 – 452 196,00 zł – zwiększenie dochodów z tytułu dotacji z UE na realizację projektu „SATURN – Czeladzka Planeta Rozwoju”
5. bieżących: dział 900 – 8 565,00 zł – wpływ środków z odszkodowania za uszkodzone słupy oświetleniowe

ZMIANY W PLANIE WYDATKÓW

Zwiększenie planu wydatków bieżących i majątkowych o kwotę **2 508 874,00 zł**, w:

1. dział 600, rozdział 60095 o kwotę 1 227 963,00 zł (wydatki majątkowe) z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania „Zintegrowane punkty przesiadkowe ATR w centrum miasta wraz z przedsięwzięciami towarzyszącymi” (dodatkowe dochody)
2. dział 700, rozdział 70005 o kwotę 15 000,00 zł (wydatki bieżące) z przeznaczeniem na koszty wyceny nieruchomości (wolne środki)
3. dział 801, rozdział 80101 o kwotę 50 000,00 zł (wydatki majątkowe) z przeznaczeniem na wykonanie elewacji w Szkole Podstawowej nr 7 (wolne środki)
4. dział 851, rozdział 85154 o kwotę 25 800,00 zł, (wydatki bieżące) z przeznaczeniem na zapewnienie wkładu własnego dla zadania „SATURN – Czeladzka Planeta Rozwoju” (przeniesienie między grupami wydatków)
5. dział 852, rozdział 85295 o kwotę 452 196,00 zł (wydatki bieżące) z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania „SATURN – Czeladzka Planeta Rozwoje (dodatkowe dochody)
6. dział 900, rozdział 90004 o kwotę 260 000,00 zł (wydatki majątkowe) związane ze zwiększeniem finansowania zadania dotyczącego modernizacji Amfiteatru w parku Grabek (wolne środki)
7. dział 900, rozdział 90005 o kwotę 100 000,00 zł (wydatki majątkowe) z przeznaczeniem na dofinansowanie zmiany sposobu ogrzewania (wolne środki)
8. dział 900, rozdział 90015 o kwotę 8 565,00 zł (wydatki bieżące) z przeznaczeniem na naprawy

słupów oświetleniowych (dodatkowe dochody)

9. dział 921, rozdział 92118 o kwotę 19 350,00 (wydatki bieżące) z przeznaczeniem na naprawę uszkodzonego dachu budynku MUZEUM (dodatkowe dochody)
10. dział 926, rozdział 92601 o kwotę 350 000,00 zł (wydatki majątkowe) z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania „Remont stadionu CKS” (wolne środki)

Zmniejszenie planu wydatków bieżących i majątkowych o kwotę 825 800,00 zł w:

1. dział 600, rozdział 60016 o kwotę 300 000,00 zł (wydatki majątkowe). Kwota stanowi saldo zmian w wydatkach związanych ze zmniejszeniem dochodów z tytułu dotacji o 2 000 000,00 zł, zwiększeniem finansowania z wolnych środków o 1 200 000,00 zł, oraz zabezpieczenia kwoty 500 000,00 zł, odszkodowania za grunty pod ul. Spacerową
2. dział 700, rozdział 70005 o kwotę 500 000,00 zł (wydatki majątkowe) przeniesienie na odszkodowania za grunty pod ul. Spacerową (przeniesienie między rozdziałami)
3. dział 851, rozdział 85154 o kwotę 25 800,00 zł (wydatki bieżące) z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania „SATURN – Czeladzka Planeta Rozwoje” (przeniesienie między grupami wydatków)

§ 3 Zwiększenie planu przychodów z wolnych środków z rozliczenia 2018 roku o kwotę 1 975 000,00 zł, z przeznaczenie na wskazane wyżej wydatki budżetowe.

**UCHWAŁA NR /2019
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI
z dnia 22 maja 2019 roku**

w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Czeladź na lata 2019 – 2035

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 506) oraz art. 226, 227, 228, 229, i art. 230 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn.zm.)

Rada Miejska w Czeladzi, uchwała:

§ 1. W uchwale IV/31/2018 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 19 grudnia 2018 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Czeladź na lata 2019 – 2035 dokonać zmian w sposób określony w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Przyjmuje się objaśnienia dla wartości przyjętych w § 1.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

OBJAŚNIENIA DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ

W Wieloletniej Prognozie Finansowej dokonano zmian wynikających z uchwały w sprawie zmian w budżecie na 2019 rok. Po dokonanych zmianach plan dochodów na dzień 22 maja br. zamknie się kwotą 187 254 239,57 zł, plan wydatków 195 271 909,83 zł, plan przychodów 11 738 668,47 zł, plan rozchodów 3 720 998,21 zł.

W wykazie przedsięwzięć dokonano korekt w następujących pozycjach:

Poza dostosowaniem do kwot ujętych w budżecie na 2019 dokonano następujących zmian w wykazie przedsięwzięć do WPF:

- 1) Wprowadzono 2 nowe przedsięwzięcia:
 - 1.1.1.11 Saturn –Czeladzka Planeta Rozwoju (projekt finansowany środkami UE) który będzie realizowany w latach 2019-2021. Skorygowano dochody i wydatki bieżące w latach realizacji projektu.
 - 1.1.2.18 Likwidacja niskiej emisji w budynkach mieszkalnych w Czeladzi (projekt dofinansowany środkami UE). Projekt obecnie jest na etapie wniosku o dofinansowanie. W przypadku uzyskania dotacji realizacja zadania nastąpi w 2020 roku. Przewidziane na 2020 rok nakłady w wysokości 2.700.000 zł, zakładają uzyskanie 2.100.000 zł dotacji ze środków UE.
- 2) Dokonano korekty łącznych nakładów finansowych, zmian limitów wydatków oraz zobowiązań na poszczególne lata dla:
 - 1.1.2.11 Zintegrowane punkty przesiadkowe ATR w centrum miasta wraz z przedsięwzięciami towarzyszącymi. Zwiększenie nakładów w związku z przeznaczeniem dotacji ze związku Metropolitalnego na wkład własny do inwestycji,
 - 1.1.2.7 Postindustrialne Centrum Dziedzictwa Górnictwa Węglowego w Zagłębiu wraz z zagospodarowaniem terenu,
 - 1.3.2.18 Remonty i budowa dróg,
 - 1.3.2.20 Zakup nieruchomości,
 - 1.3.2.21 Remont stadionu CKS,
 - 1.3.2.25 Modernizacja Amfiteatru w Parku Grabek

Zgodnie z art. 229 ustawy o finansach publicznych wartości przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej i budżecie jednostki samorządu terytorialnego są zgodne co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego.

Wieloletnia Prognoza Finansowa 1)

Zalacznik nr 1

Wyszczególnienie	Dochody ogółem ^x	z tego:										
		Dochody bieżące ^x	w tym:						Dochody majątkowe ^x	w tym:		
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	Podatki i opłaty ³⁾	w tym:		z subwencji ogólnej		z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	ze sprzedaży majątku ^x	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
						z podatku od nieruchomości						
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2	
2019	187 254 239,57	121 194 441,89	36 541 690,00	1 800 000,00	31 969 850,77	23 347 155,77	17 145 355,00	24 206 687,48	66 059 797,68	24 980 981,21	41 076 816,47	
2020	165 359 489,01	125 054 790,00	37 637 940,00	1 900 000,00	32 678 450,00	23 912 594,00	17 871 082,00	24 751 559,00	40 304 699,01	9 539 520,01	30 765 179,00	
2021	139 375 613,00	128 326 280,00	38 767 079,00	2 000 000,00	33 658 803,00	24 749 534,00	18 407 214,00	24 773 524,00	11 049 333,00	3 261 529,00	7 787 804,00	
2022	138 801 992,00	131 951 000,00	39 930 092,00	2 100 000,00	34 668 568,00	25 615 768,00	18 959 431,00	25 046 349,00	6 850 992,00	650 993,00	6 199 999,00	
2023	141 777 992,00	135 910 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25 547 276,00	5 867 992,00	676 530,00	5 191 462,00	
2024	139 987 000,00	139 987 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26 058 221,00	0,00	0,00	0,00	
2025	142 787 000,00	142 787 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26 579 386,00	0,00	0,00	0,00	
2026	145 643 000,00	145 643 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27 110 973,00	0,00	0,00	0,00	
2027	148 556 000,00	148 556 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27 653 193,00	0,00	0,00	0,00	
2028	151 527 000,00	151 527 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28 206 257,00	0,00	0,00	0,00	
2029	154 558 000,00	154 558 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28 770 382,00	0,00	0,00	0,00	
2030	157 649 000,00	157 649 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29 345 789,00	0,00	0,00	0,00	
2031	160 802 000,00	160 802 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29 932 704,00	0,00	0,00	0,00	
2032	164 018 000,00	164 018 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30 531 359,00	0,00	0,00	0,00	
2033	167 298 000,00	167 298 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31 141 986,00	0,00	0,00	0,00	

2034	170 644 000,00	170 644 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31 764 826,00	0,00	0,00	0,00
2035	174 057 000,00	174 057 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	32 400 122,00	0,00	0,00	0,00

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z póź. zm.) zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykraczających poza minimalny (4 letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^X	z tego:								Wydatki majątkowe ^X
		Wydatki bieżące ^X	w tym:					w tym:		
			z tytułu poręczeń i gwarancji ^X	w tym:		wydatki na obsługę długu ^X	w tym:			
				gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^X	na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa ⁴⁾		odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy ^X	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^X	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy ^X	
2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2		
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2
2019	195 321 909,83	121 856 788,36	1 947,00	0,00	x	991 900,00	966 900,00	0,00	0,00	73 465 121,47
2020	172 353 447,00	123 099 790,00	0,00	0,00	x	968 000,00	968 000,00	0,00	0,00	49 253 657,00
2021	142 294 280,00	123 864 280,00	0,00	0,00	x	1 237 000,00	1 237 000,00	0,00	0,00	18 430 000,00
2022	141 452 000,00	124 882 000,00	0,00	0,00	x	1 359 700,00	1 359 700,00	0,00	0,00	16 570 000,00
2023	138 528 000,00	126 755 000,00	0,00	0,00	x	1 469 600,00	1 469 600,00	0,00	0,00	11 773 000,00
2024	135 637 008,00	128 656 000,00	0,00	0,00	x	1 380 000,00	1 380 000,00	0,00	0,00	6 981 008,00
2025	137 737 008,00	131 229 000,00	0,00	0,00	x	1 252 500,00	1 252 500,00	0,00	0,00	6 508 008,00
2026	142 093 008,00	134 510 000,00	0,00	0,00	x	1 101 700,00	1 101 700,00	0,00	0,00	7 583 008,00
2027	144 206 008,00	137 873 000,00	0,00	0,00	x	1 003 400,00	1 003 400,00	0,00	0,00	6 333 008,00
2028	146 677 008,00	141 320 000,00	0,00	0,00	x	878 900,00	878 900,00	0,00	0,00	5 357 008,00
2029	149 007 896,00	144 146 000,00	0,00	0,00	x	736 901,00	736 901,00	0,00	0,00	4 861 896,00
2030	155 249 000,00	147 029 000,00	0,00	0,00	x	571 200,00	571 200,00	0,00	0,00	8 220 000,00
2031	158 302 000,00	149 970 000,00	0,00	0,00	x	490 000,00	490 000,00	0,00	0,00	8 332 000,00
2032	161 518 000,00	152 969 000,00	0,00	0,00	x	402 500,00	402 500,00	0,00	0,00	8 549 000,00
2033	164 298 000,00	156 028 000,00	0,00	0,00	x	315 000,00	315 000,00	0,00	0,00	8 270 000,00
2034	167 144 000,00	159 149 000,00	0,00	0,00	x	70 000,00	70 000,00	0,00	0,00	7 995 000,00
2035	171 557 000,00	162 332 000,00	0,00	0,00	x	35 000,00	35 000,00	0,00	0,00	9 225 000,00

4) W pozycji wykazuje się kwoty dla lat budżetowych 2013-2018.

Wyszczególnienie	Wynik budżetu ^x	Przychody budżetu ^x	z tego:							
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych ^x	w tym:	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy ^x	w tym:	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych ^x	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu ^{5) x}	w tym:
				na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4	4.4.1
2019	-8 067 670,26	11 788 668,47	0,00	0,00	4 788 668,47	2 622 846,47	7 000 000,00	5 444 823,79	0,00	0,00
2020	-6 993 957,99	10 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 000 000,00	6 993 957,99	0,00	0,00
2021	-2 918 667,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00	2 918 667,00	0,00	0,00
2022	-2 650 008,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00	2 650 008,00	0,00	0,00
2023	3 249 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	4 349 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	5 049 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	3 549 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	4 349 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	4 849 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	5 550 104,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	2 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	3 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu ^X	z tego:					Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu	Kwota długu ^X	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
		Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych ^X	w tym:			Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych				Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ⁷⁾ , a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki ⁸⁾
			łącznie kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^X	z tego:							
				kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ^X	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy ^X						
Lp	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2	6	7	8.1	8.2
2019	3 720 998,21	3 720 998,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	34 787 423,01	0,00	-662 346,47	4 126 322,00
2020	3 006 042,01	3 006 042,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	41 781 381,00	0,00	1 955 000,00	1 955 000,00
2021	2 081 333,00	2 081 333,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44 700 048,00	0,00	4 462 000,00	4 462 000,00
2022	2 349 992,00	2 349 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	47 350 056,00	0,00	7 069 000,00	7 069 000,00
2023	3 249 992,00	3 249 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44 100 064,00	0,00	9 155 000,00	9 155 000,00
2024	4 349 992,00	4 349 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39 750 072,00	0,00	11 331 000,00	11 331 000,00
2025	5 049 992,00	5 049 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	34 700 080,00	0,00	11 558 000,00	11 558 000,00
2026	3 549 992,00	3 549 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31 150 088,00	0,00	11 133 000,00	11 133 000,00
2027	4 349 992,00	4 349 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26 800 096,00	0,00	10 683 000,00	10 683 000,00
2028	4 849 992,00	4 849 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21 950 104,00	0,00	10 207 000,00	10 207 000,00
2029	5 550 104,00	5 550 104,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16 400 000,00	0,00	10 412 000,00	10 412 000,00
2030	2 400 000,00	2 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 000 000,00	0,00	10 620 000,00	10 620 000,00
2031	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 500 000,00	0,00	10 832 000,00	10 832 000,00
2032	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 000 000,00	0,00	11 049 000,00	11 049 000,00
2033	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000 000,00	0,00	11 270 000,00	11 270 000,00
2034	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 500 000,00	0,00	11 495 000,00	11 495 000,00
2035	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 725 000,00	11 725 000,00

6) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r. poz. 1199) oraz kwoty wykupu obligacji przychodowych.

7) Skorygowanie o środki określone w przepisach dotyczy w szczególności powiększenia o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych, zgodnie z art. 242 ustawy.

8) Pomniejszenie wydatków bieżących, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, dotyczy lat 2013-2015.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań								
	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń ⁹⁾ , obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x
Lp	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6.1	9.7	9.7.1
2019	2,50%	2,50%	0,00	2,50%	12,99%	12,15%	13,01%	TAK	TAK
2020	2,40%	2,40%	0,00	2,40%	6,95%	12,76%	13,62%	TAK	TAK
2021	2,38%	2,38%	0,00	2,38%	5,54%	11,59%	12,45%	TAK	TAK
2022	2,67%	2,67%	0,00	2,67%	5,56%	8,49%	8,49%	TAK	TAK
2023	3,33%	3,33%	0,00	3,33%	6,93%	6,02%	6,02%	TAK	TAK
2024	4,09%	4,09%	0,00	4,09%	8,09%	6,01%	6,01%	TAK	TAK
2025	4,41%	4,41%	0,00	4,41%	8,09%	6,86%	6,86%	TAK	TAK
2026	3,19%	3,19%	0,00	3,19%	7,64%	7,70%	7,70%	TAK	TAK
2027	3,60%	3,60%	0,00	3,60%	7,19%	7,94%	7,94%	TAK	TAK
2028	3,78%	3,78%	0,00	3,78%	6,74%	7,64%	7,64%	TAK	TAK
2029	4,07%	4,07%	0,00	4,07%	6,74%	7,19%	7,19%	TAK	TAK
2030	1,88%	1,88%	0,00	1,88%	6,74%	6,89%	6,89%	TAK	TAK
2031	1,86%	1,86%	0,00	1,86%	6,74%	6,74%	6,74%	TAK	TAK
2032	1,77%	1,77%	0,00	1,77%	6,74%	6,74%	6,74%	TAK	TAK
2033	1,98%	1,98%	0,00	1,98%	6,74%	6,74%	6,74%	TAK	TAK
2034	2,09%	2,09%	0,00	2,09%	6,74%	6,74%	6,74%	TAK	TAK
2035	1,46%	1,46%	0,00	1,46%	6,74%	6,74%	6,74%	TAK	TAK

Wyszczególnienie	Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej ¹⁰⁾	Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych										
		w tym na:						z tego:		Wydatki inwestycyjne kontynuowane ¹²⁾	Nowe wydatki inwestycyjne ¹³⁾	Wydatki majątkowe w formie dotacji
		Splaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego ¹¹⁾	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	bieżące	majątkowe					
Lp	10	10.1	11.1	11.2	11.3	11.3.1	11.3.2	11.4	11.5	11.6		
2019	0,00	0,00	50 406 042,86	10 864 877,00	68 967 210,53	921 437,53	68 045 773,00	68 611 273,00	4 853 848,47	542 500,00		
2020	0,00	0,00	50 667 207,00	10 973 526,00	50 141 658,80	888 001,80	49 253 657,00	44 133 657,00	5 120 000,00	0,00		
2021	0,00	0,00	51 173 878,00	11 083 261,00	18 518 280,00	388 280,00	18 130 000,00	5 230 000,00	13 200 000,00	0,00		
2022	0,00	0,00	51 685 617,00	11 194 094,00	16 256 000,00	36 000,00	16 220 000,00	4 300 000,00	12 270 000,00	0,00		
2023	3 249 992,00	3 249 992,00	0,00	0,00	11 176 000,00	0,00	11 176 000,00	500 000,00	11 273 000,00	0,00		
2024	4 349 992,00	4 349 992,00	0,00	0,00	815 000,00	0,00	815 000,00	0,00	0,00	0,00		
2025	5 049 992,00	4 049 992,00	0,00	0,00	803 000,00	0,00	803 000,00	0,00	0,00	0,00		
2026	3 549 992,00	3 549 992,00	0,00	0,00	791 000,00	0,00	791 000,00	0,00	0,00	0,00		
2027	4 349 992,00	4 349 992,00	0,00	0,00	780 000,00	0,00	780 000,00	0,00	0,00	0,00		
2028	4 849 992,00	4 849 992,00	0,00	0,00	768 000,00	0,00	768 000,00	0,00	0,00	0,00		
2029	5 550 104,00	5 550 104,00	0,00	0,00	756 000,00	0,00	756 000,00	0,00	0,00	0,00		
2030	2 400 000,00	2 400 000,00	0,00	0,00	753 000,00	0,00	753 000,00	0,00	0,00	0,00		
2031	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2032	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2033	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2034	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2035	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

- 10) Przeznaczenie nadwyżki budżetowej, inne niż spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych, wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.
- 11) W pozycji wykazuje się kwoty wydatków w ramach zadań własnych klasyfikowanych w dziale 750- Administracja publiczna w rozdziałach właściwych dla organów i urzędów jednostki samorządu terytorialnego (rozdziały od 75017 do 75023).
- 12) W pozycji wykazuje się wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym, którego dotyczy kolumna.
- 13) W pozycji wykazuje się wartość nowych inwestycji, które planuje się rozpocząć w roku, którego dotyczy kolumna.

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy									
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	Wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	
		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:				finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania 14)			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania				
Lp	12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2	
2019	646 044,06	646 044,06	646 044,06	39 848 856,47	39 848 856,47	39 327 656,47	684 690,53	684 690,53	684 690,53	
2020	708 001,80	708 001,80	708 001,80	30 840 779,00	30 840 779,00	23 557 177,00	708 001,80	708 001,80	708 001,80	
2021	218 280,00	218 280,00	218 280,00	7 037 804,00	7 037 804,00	7 037 804,00	218 280,00	218 280,00	218 280,00	
2022	0,00	0,00	0,00	5 449 999,00	5 449 999,00	5 449 999,00	0,00	0,00	0,00	
2023	0,00	0,00	0,00	5 191 462,00	5 191 462,00	5 191 462,00	0,00	0,00	0,00	
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

14) W pozycji 12.1.1.1, 12.2.1.1, 12.3.2, 12.4.2., 12.5.1, 12.6.1, 12.7.1 oraz 12.8.1. wykazuje się wyłącznie kwoty wynikające z umów na realizację programu, projektu lub zadania zawartych na dzień uchwalenia prognozy, a nieplanowanych do zawarcia w okresie prognozy.

Wyszczególnienie	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:	Wydatki na wkład krajowy w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy 15)	w tym:	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:
		finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania
Lp	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1
2019	53 297 363,00	53 297 363,00	51 127 363,00	15 355 130,00	15 355 130,00	15 022 296,00	15 022 296,00	0,00	0,00
2020	42 853 657,00	42 853 657,00	26 450 207,00	12 788 478,00	9 383 030,00	11 369 698,00	9 383 030,00	0,00	0,00
2021	12 200 000,00	12 200 000,00	0,00	5 162 196,00	0,00	450 000,00	0,00	0,00	0,00
2022	10 430 000,00	10 430 000,00	0,00	4 980 000,00	0,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00
2023	9 850 000,00	9 850 000,00	0,00	4 658 538,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

15) Przez program, projekt lub zadanie finansowane w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, należy rozumieć także taki program, projekt lub zadanie przynoszące dochód, dla których poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania.

Wyszczególnienie	Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku								
	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej	Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217, z późn. zm.)	Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przyjętych zobowiązań publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przyjętych zobowiązań publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę zobowiązań publicznego zakładu opieki zdrowotnej przyjętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego publicznego zakładu opieki zdrowotnej
		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania							
Lp	12.8	12.8.1	13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	13.6	13.7
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Dane uzupełniające o dług i jego spłacie						
	Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych ^X	Kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu ^X	Wydatki zmniejszające dług ^X	w tym:			Wynik operacji niekasowych wpływających na kwotę długu (m.in. umorzenia, różnice kursowe) ^X
				spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 14.3.3 ^X	związane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego ^X	wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ^X	
Lp	14.1	14.2	14.3	14.3.1	14.3.2	14.3.3	14.4
2019	3 720 998,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	3 006 042,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	2 081 333,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	2 349 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	2 749 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	2 849 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	3 049 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	3 049 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	3 349 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	3 349 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	3 550 104,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń zostanie automatycznie wygenerowana przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92). Automatyczne wyciszenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 9.6.–9.6.1 i pozycji z sekcji 16.

** Należy wskazać jedną z następujących podstaw prawnych: art. 240a ust. 4 / art. 240a ust. 8 / art. 240b ustawy określającą procedurę jaką objęta jest jednostka samorządu terytorialnego.

x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne (prognoza kwoty długu). Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informację o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej. W przypadku, gdy kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia wykraczają poza okres prognozy kwoty długu to pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się do ostatniego roku, na który ustalono limit wydatków na realizację przedsięwzięć wieloletnich.

16) Pozycje sekcji 15 są wykazywane wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego emitujące obligacje przychodowe.

17) Pozycje sekcji 16 wykazują wyłącznie jednostki objęte procedurą wynikającą z art. 240a lub art. 240b ustawy

Wykaz przedsięwzięć do WPF

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2019	Limit 2020	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				191 509 968,14	68 967 210,53	50 141 658,80	18 518 280,00	16 256 000,00	11 176 000,00
1.a	- wydatki bieżące				2 603 741,60	921 437,53	888 001,80	388 280,00	36 000,00	0,00
1.b	- wydatki majątkowe				188 906 226,54	68 045 773,00	49 253 657,00	18 130 000,00	16 220 000,00	11 176 000,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240,z późn.zm.), z tego:				132 695 938,99	53 982 053,53	43 561 658,80	12 418 280,00	10 430 000,00	9 850 000,00
1.1.1	- wydatki bieżące				1 782 994,60	684 690,53	708 001,80	218 280,00	0,00	0,00
1.1.1.8	Każdy ma szansę na sukces - Edukacja publiczna	Szkoła 7	2017	2019	172 291,00	39 476,13	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1.10	ERAZMUS+ Języki obce kluczem do otwartego świata - Edukacja publiczna	Szkoła Podstawowa nr 5	2018	2020	236 637,60	167 218,40	30 211,80	0,00	0,00	0,00
1.1.1.11	Saturn - Celadzka Planeta Rozwoju - Pomoc społeczna	MOPS	2019	2021	1 374 066,00	477 996,00	677 790,00	218 280,00	0,00	0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				130 912 944,39	53 297 363,00	42 853 657,00	12 200 000,00	10 430 000,00	9 850 000,00
1.1.2.1	Adaptacja i rozbudowa zabytkowej kamienicy Rynek 22 w Czeladzi na Centrum Aktywności Lokalnej - Ochrona zabytków	MZGK	2016	2019	6 292 703,09	6 111 481,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.2	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ul.Scheiblera i ul.Biedermana (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield) - Promocja gospodarcza miasta	MZGK	2016	2020	7 132 225,00	1 110 000,00	5 890 000,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.6	Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi - CUSAL Saturn - Ochrona zabytków	MZGK	2016	2019	7 403 169,30	6 649 067,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.7	Postindustrialne Centrum Dziedzictwa Górnictwa Węglowego w Zagłębiu wraz z zagospodarowaniem terenu - Ochrona zabytków	MZGK	2016	2020	28 757 263,00	16 725 227,00	11 563 341,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.11	Zintegrowane punkty przesiadkowe ATR w centrum miasta wraz z przedsięwzięciami towarzyszącymi - Poprawa organizacji ruchu drogowego	MZGK	2016	2020	37 218 169,00	21 641 588,00	14 886 866,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.12	Alternatywne źródła energii dla Kopalni Kultury - Ochrona środowiska	Urząd Miasta Czeladź	2018	2019	496 605,00	480 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.13	Poprawa efektywności energetycznej hali widowiskowo-sportowej MOSiR oraz budynku obsługi stadionu w Czeladzi wraz z montażem OZE - Ochrona środowiska	MOSiR	2018	2020	6 108 410,00	500 000,00	5 569 050,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.14	Modernizacja Domu Ludowego - Poprawa życia kulturalnego	Urząd Miasta Czeladź	2021	2023	13 200 000,00	0,00	0,00	5 000 000,00	4 200 000,00	4 000 000,00
1.1.2.15	Przebudowa i rozbudowa budynków Warsztatów Mechanicznych na funkcje kulturalno-sportowe - Kultura fizyczna i sport	MZGK	2020	2023	13 894 400,00	0,00	364 400,00	3 400 000,00	5 230 000,00	4 900 000,00
1.1.2.16	Rewitalizacja budynku nadszybia Szybu II po byłej KWK Saturn z zagospodarowaniem terenu - Ochrona zabytków	MZGK	2020	2023	5 200 000,00	0,00	250 000,00	3 000 000,00	1 000 000,00	950 000,00
1.1.2.17	Budowa ulicy Scheiblera - Promocja gospodarcza miasta	Urząd Miasta Czeladź	2020	2021	2 430 000,00	0,00	1 630 000,00	800 000,00	0,00	0,00
1.1.2.18	Likwidacja niskiej emisji w budynkach mieszkalnych w Czeladzi - Ochrona środowiska	Urząd Miasta Czeladź	2019	2020	2 780 000,00	80 000,00	2 700 000,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

L.p.	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026	Limit 2027	Limit 2028	Limit 2029	Limit 2030	Limit zobowiązań
1	815 000,00	803 000,00	791 000,00	780 000,00	768 000,00	756 000,00	753 000,00	170 525 149,33
1.a	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 233 719,33
1.b	815 000,00	803 000,00	791 000,00	780 000,00	768 000,00	756 000,00	753 000,00	168 291 430,00
1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	130 241 992,33
1.1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 610 972,33
1.1.1.8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39 476,13
1.1.1.10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	197 430,20
1.1.1.11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 374 066,00
1.1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	128 631 020,00
1.1.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 111 481,00
1.1.2.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 000 000,00
1.1.2.6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 649 067,00
1.1.2.7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28 288 568,00
1.1.2.11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	36 528 454,00
1.1.2.12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	480 000,00
1.1.2.13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 069 050,00
1.1.2.14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13 200 000,00
1.1.2.15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13 894 400,00
1.1.2.16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 200 000,00
1.1.2.17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 430 000,00
1.1.2.18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 780 000,00
1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2019	Limit 2020	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023
			Od	Do						
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				58 814 029,15	14 985 157,00	6 580 000,00	6 100 000,00	5 826 000,00	1 326 000,00
1.3.1	- wydatki bieżące				820 747,00	236 747,00	180 000,00	170 000,00	36 000,00	0,00
1.3.1.1	Dosprzętowanie Miejskiego Zarządu Gospodarki Komunalnej - Utrzymanie czystości i porządku	MZGK	2017	2022	684 000,00	180 000,00	180 000,00	170 000,00	36 000,00	0,00
1.3.1.2	Dokumentacja projektu scalenia i podziału nieruchomości nieruchomości położonych przy ul. Szyb Jana w Czeladzi - Gospodarka nieruchomościami	Urząd Miasta Czeladź	2018	2019	104 747,00	44 747,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1.3	Aktualizacja planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe - Zaopatrzenie w media	Urząd Miasta Czeladź	2018	2019	32 000,00	12 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				57 993 282,15	14 748 410,00	6 400 000,00	5 930 000,00	5 790 000,00	1 326 000,00
1.3.2.2	Przebudowa otwartego basenu wraz z zagospodarowaniem terenu i budową zaplecza sanitarno-szatniowego w Czeladzi - Kultura fizyczna i rekreacja	Urząd Miasta Czeladź	2016	2030	10 043 417,00	500 000,00	1 500 000,00	900 000,00	840 000,00	826 000,00
1.3.2.3	Budowa parkingów - Poprawa stanu parkingów	MZGK	2015	2022	1 515 680,78	440 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00
1.3.2.5	Doposażenie szkół i przedszkoli - Edukacja publiczna	Urząd Miasta Czeladź	2016	2021	395 558,67	100 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00
1.3.2.10	Monitoring miasta - Bezpieczeństwo publiczne	Urząd Miasta Czeladź	2016	2019	495 643,78	150 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.14	Przetok - Gospodarka wodna	Urząd Miasta Czeladź	2016	2022	2 000 000,00	0,00	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
1.3.2.16	Remonty i budowa chodników - Poprawa jakości chodników	MZGK	2015	2021	3 211 109,16	1 360 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00
1.3.2.17	Remont stadionu Górnika - Kultura fizyczna i sport	MOSiR	2015	2020	2 086 462,00	0,00	1 900 000,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.18	Remonty i budowa dróg - Poprawa jakości dróg	MZGK	2013	2023	16 333 326,35	3 620 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	500 000,00	500 000,00
1.3.2.19	Uzbrojenie terenów pod budownictwo - Gospodarka nieruchomościami	MZGK	2015	2022	2 359 154,13	200 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00	0,00
1.3.2.20	Zakup nieruchomości - Gospodarka nieruchomościami	Urząd Miasta Czeladź	2015	2022	8 753 420,43	4 297 600,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	0,00
1.3.2.21	Zakupy dla Policji - Bezpieczeństwo publiczne	Urząd Miasta Czeladź	2015	2021	150 000,00	35 000,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00
1.3.2.22	Remont stadionu PKS - Kultura fizyczna i sport	MOSiR	2015	2022	6 108 727,00	421 500,00	1 000 000,00	2 000 000,00	2 650 000,00	0,00
1.3.2.23	Opracowanie dokumentacji projektowej - rozbudowa ul.Ogrodowej w Czeladzi - Gospodarka nieruchomościami	Urząd Miasta Czeladź	2018	2019	30 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.24	Budowa "Bawialni" w budynku MOSiR - Kultura fizyczna i rekreacja	MOSiR	2018	2019	765 999,00	734 310,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.25	Modernizacja Amfiteatru w Parku Grabek - Kultura i rekreacja	MZGK	2018	2019	2 475 744,00	2 460 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.26	Place zabaw oraz mała architektura - Kultura i rekreacja	MZGK	2015	2019	1 269 039,85	420 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00

L.p.	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026	Limit 2027	Limit 2028	Limit 2029	Limit 2030	Limit zobowiązań
1.2.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	815 000,00	803 000,00	791 000,00	780 000,00	768 000,00	756 000,00	753 000,00	40 283 157,00
1.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	622 747,00
1.3.1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	566 000,00
1.3.1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44 747,00
1.3.1.3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 000,00
1.3.2	815 000,00	803 000,00	791 000,00	780 000,00	768 000,00	756 000,00	753 000,00	39 660 410,00
1.3.2.2	815 000,00	803 000,00	791 000,00	780 000,00	768 000,00	756 000,00	753 000,00	10 032 000,00
1.3.2.3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	740 000,00
1.3.2.5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00
1.3.2.10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	150 000,00
1.3.2.14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000 000,00
1.3.2.16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 560 000,00
1.3.2.17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 900 000,00
1.3.2.18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 620 000,00
1.3.2.19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 700 000,00
1.3.2.20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 897 600,00
1.3.2.21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	65 000,00
1.3.2.22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 071 500,00
1.3.2.23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 000,00
1.3.2.24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	734 310,00
1.3.2.25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 460 000,00
1.3.2.26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	420 000,00

Projekt

z dnia 14 maja 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 2019 r.

w sprawie rozpatrzenia wniosku zawartego w petycji Stowarzyszenia Klucz-Stop Społecznym Wykluczeniom , wnoszącemu o utworzenie całodobowego gabinetu ginekologicznego w Czeladzi

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 506) w związku z art. 6 ust.1 ustawy o petycjach z dnia 11 lipca 2014 r. (Dz. U. z 2018 poz. 870)

Rada Miejska w Czeladzi, uchwała co następuje:

§ 1. Przekazać petycję Stowarzyszenia Klucz- Stop Społecznym Wykluczeniom (DU-RM.0005.3.2019) wnoszącemu o utworzenie całodobowego gabinetu ginekologicznego w Czeladzi, do rozpatrzenia Radzie Powiatu Będzińskiego zgodnie z właściwością.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Czeladzi
z dnia.....2019 r.

Zawiadomienie o sposobie rozpatrzenia petycji

W dniu 9 kwietnia 2019 r. wpłynęło do Rady Miejskiej pismo z dnia 9 kwietnia br. (KP.5127) .

Rada Miejska zapoznała się z treścią petycji na sesji w dniu 15 kwietnia 2019 r. i przegłosowała wniosek o przekazanie niniejszej petycji do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.

19 kwietnia br. do Referatu Polityki Społecznej wpłynęło pismo z Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi w treści, którego czytamy, iż Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej nieprzerwanie zapewnia opiekę w zakresie Ginekologii i Położnictwa zarówno w Czeladzi, jak również w Będzinie w związku z powyższym nie ma możliwości poszerzenia usług o działalność całodobową.

Posiedzenie komisji Skarg, Wniosków i Petycji odbyło się 26 kwietnia 2019r. na którym członkowie po przeanalizowaniu petycji uznali o przekazaniu jej do Powiatu Będzińskiego zgodnie z właściwościami.

Uwzględniając powyższe uzasadnienie uchwala się jak na wstępie przekazanie petycji według właściwości.

Projekt

z dnia 14 maja 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 2019 r.

w sprawie powołania Zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019r. poz.506) oraz art. 163 §2 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz.52)

Rada Miejska uchwala co następuje

§ 1. 1. Powołuje się Zespół ds. opiniowania kandydatów na ławników w składzie:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

2. Zadaniem Zespołu, o którym mowa w ust.1 jest przygotowanie i przedstawienie Radzie Miejskiej, przed przystąpieniem do wyborów ławników do sądów powszechnych na kadencje 2020-2023 opinii o zgłoszonych kandydatach, w szczególności w zakresie spełnienia przez nich wymogów określonych w ustawie z dnia 27 lipca 2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

3. Obsługę techniczną i administracyjną Zespołu zapewnia Burmistrz Miasta Czeladź.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Czeladzi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Na podstawie art.163 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 prawo o ustroju sądów powszechnych Rada Gminy przed przystąpieniem do wyborów powołuje zespół, który przedstawia na sesji rady gminy swoją opinię o zgłoszonych kandydatach, w szczególności w zakresie spełnienia przez nich wymogów określonych w ustawie.